

Beretning

Norsk Arbmf.

1939
-1940

NORSK ARBEIDSMANDSFORBUND
STIFTET 13. APRIL 1895

BERETNING

OM

FORBUNDETS VIRKSOMHET

1939

VED

JOHS. M. P. ØDEGÅRD
CHR. HENRIKSEN
ALB. KARLSEN
LARS BAKKEN

OSLO 1940

ARBEIDERNES AKTIETRYKKERI

Innledning.

Den utvikling som ble gitt uttrykk for i forbundets beretning for året 1938 om forbundets virksomhet, har stort sett gått i oppfyllelse for såvidt angår forbundets virksomhet året 1939.

Forbundets medlemsantall er i året 1939 øket med 10.6 prosent fra 26 510 medlemmer til 29 315 ved årsskiftet 1939—40, og foreningenes antall er økt fra 516 til 534.

Den gruppevise fordeling av forbundets medlemmer er følgende:

Veiarbeidsdriften	15 744	medlemmer fordelt på 351 foreninger
Gruveindustrien	5 477	— — « 55 —
Jernbaneanlegg	3 345	— — « 51 —

Andre grupper av anleggsarbeidere:

Statens Havnevesen, Fyr- og Merkevesen, Kraftverk og anlegg av flyveplasser m. v.	1 901	— — « 52 —
---	-------	------------

Forskjellige andre grupper av arbeidere som:

Statsarbeidere ved Universitetet og forskjellige statsinnretninger, rengjøringskvinner og vaktmenn m. v.	2 848	— — « 25 —
---	-------	------------

Forsåvidt angår lønnsbevegelsen og overenskomster, samt det indre organisasjonsmessige arbeid, har året 1939 vært et fruktbart arbeidsår.

Selv om medlemmene ved uravstemning etter innstilling fra forbundsstyret, besluttet å prolongere overenskomstene for de store grupper vedkommende, som Statens veiarbeidsdrift, gruveindustrien, jernbaneanleggene, samt flere andre større grupper, har forbundet allikevel hatt omfattende lønns- og tarifforhandlinger i året som gikk og har opprettet om lag 100 overenskomster, som alle har gitt arbeiderne betraktelige forbedringer i sine lønns- og arbeidsvilkår.

Av åpne konflikter med arbeidsstans har det i året 1939 vært forholdsvis få og av lite omfang. Den mest omfattende var konflikten ved herredskommunenes veiarbeidsdrift i Møre og Romsdal, som førte med seg sympatistreik ved Statens og fylkeskommunenes veiarbeidsdrift i samme fylke.

I året som gikk er også oppnådd ordning av en rekke tvistesaker som har oppstått om fortolkning av gjeldende overenskomster. De fleste tvistesaker er ordnet ved forhandling, men en del er forelagt Arbeidsretten til avgjørelse.

Den krigssituasjon som oppsto mellom flere av de européiske stater høsten 1939, skapte delvis arbeidsstans for en rekke av vårt forbunds medlemmer, og krigssituasjonen har skapt en stadig økende prisstigning.

For å mildne virkninga av krisa og prisstigninga har vårt forbund i likhet med de andre forbund stilt krav om lønnsøking.

På foranledning av de krav som er stilt er det ved slutten av året 1939 opptatt forhandling og megling om lønnskompensasjon for prisstigninga. Resultatet av forhandlingene vil dog ikke foreligge før januar måned 1940.

Forsåvidt angår de i året 1939 nyopprettede og reviderte overenskomster henvises til den i denne beretning inntatte tabellariske oversikt.

Med foranstående innledning for forbundets virksomhet i året 1939 henvises til beretningens enkelte avsnitt om de forskjellige større saker som nærmere vil dokumentere forbundets arbeidsoppgaver i beretningsåret.

Forbundets representantskap.

Representantskapet består av følgende: Johs. M. P. Ødegård, Chr. Henriksen, Alb. Karlsen, Simon Simonsen, Adolf K. Lien, Borghild Tharaldsen, Hilmar Antonsen, Ludvik Larsen, Birger Eriksen, J. P. Karlsrud, Kristian Moljord, John Nergård, Kr. Almskår, Odin Herø, Gustav Berg, Andreas Rekve, Johannes Togstad, Didrik Isaksen, Martin Dyrseth, Tønnes Moi og Ludvik Karlstad.

Forbundets styre.

Forbundsstyret består av følgende: Johs. M. P. Ødegård, formann, Chr. Henriksen, viseformann, Alb. Karlsen, sekretær, Simon Simonsen, kasserer, Adolf K. Lien, Borghild Tharaldsen, Hilmar Antonsen, Ludvik Larsen og Birger Eriksen.

Medlemsoversikt for året 1939.

Forbundets medlemsantall pr. 31. desember 1938: 26510 medlemmer.

	Innmeldt	Utmeldt	Netto innm.	Samlet antall	1/1 medl.	1/2 medl.
Januar	152	—	152	26 662	12 707	13 955
Februar ...	257	52	205	26 867	12 720	14 147
Mars	477	335	142	27 009	12 695	14 314
April	452	185	267	27 276	12 737	14 539
Mai	465	329	136	27 412	12 796	14 616
Juni	468	341	127	27 539	12 734	14 805
Juli	699	313	386	27 925	12 782	15 143
August	867	558	309	28 234	12 821	15 413
September	956	486	470	28 704	12 843	15 861
Oktober ...	806	497	309	29 013	12 904	16 109
November ..	658	447	211	29 224	12 881	16 343
Desember ..	501	410	91	29 315	12 973	16 342
	6 758	3 953	2 805			

Den prosentvise framgang i forbundets medlemsantall i 1939: 10.6 prosent.

Korrespondanse og rundskriv.

Til opplysning om forbundets korrespondanse kan meldes at det i året 1939 innkom til forbundet 5 468 og utgikk 6 357 alminnelige brev og skriv, samt ble utsendt 47 rundskriv til forbundets avdelinger om forskjellige spørsmål.

I tillegg til forannevnte skriv ble det fra forbundets kassakontor og kartotek utsendt 5 987 skriv.

Antall styremøter og behandlede saker.

31 styremøter og 488 saker.

Statens veiarbeidsdrift.

Prolongasjon av voldgiftsdommen for Statens veiarbeidsdrift.

Den 13. og 14. oktober 1938 umiddelbart etter at forbundets landsmøte var avsluttet, ble spørsmålet om voldgiftsdommen av 30. april 1938 for Statens veiarbeidsdrift skulle oppsies eller ikke, behandlet av representanter for veiarbeiderne i de forskjellige fylker.

Møtet som holdtes på forbundets kontor var av rent orienterende art. Resultatet av konferansen ble en anmodning til forbundsstyret om å utarbeide en innstilling på grunnlag av uttalelser fra veiarbeidernes representanter og de opplysninger som forelå i saka, som skulle forelegges medlemmene til avgjørelse.

Av de opplysninger som forelå fra voldgiftsrettens behandling av lønns- og arbeidsvilkår ved veiarbeidsdriften, samt de opplysninger som ble gitt av veiarbeidernes representanter framgikk at det er 3 fylker med de respektive herreder i disse fylker, og for øvrig en rekke herreder i andre fylker som ikke har godkjent forbundets krav om å gjøre voldgiftsdommen gjeldende for sitt administrative beslutningsmyndige område.

Spørsmålet oppsigelse av voldgiftsdommen eller ikke ble av forbundsstyret behandlet den 24. oktober.

Forbundsstyret fattet sådan beslutning:

«Voldgiftsdommen av 30. april 1938 for Statens veiarbeidsdrift søkes gjennomført som minstebestemmelser for fylkenes og herredenes veiarbeidsdrift for de herreders vedkommende hvor særoverenskomst ikke er opprettet.

Voldgiftsdommen for Statens veiarbeidsdrift oppsies derfor ikke i januar 1939.»

Forbundsstyrets innstilling ble forelagt medlemmene gjennom de respektive foreninger ved sirkulære nr. 26 til godkjenning eller forkastelse. Resultatet av avstemningen i foreningene skulle være innsendt til forbundets kontor innen 3. desember.

Etter avstemningsfristens utløp ble foreningene underrettet om avstemningsresultatet ved følgende rundskriv:

Norsk Arbeidsmandsforbund.

Oslo, den 5. desember 1938.

Rundskriv nr. 32.

Til foreningene ved veiarbeidsdriften.

Avstemningsresultat i spørsmålet om oppsigelse av voldgiftsdommen.

Under henvisning til rundskriv nr. 26 om foranstående sak meddeles herved at forbundsstyrets innstilling om ikke å oppsi voldgiftsdommen januar 1939 ved uravstemning i foreningene er *vedtatt med 2 681 mot 1 495 stemmer.*

Til orientering om avstemningsresultatet ved avstemningsfristens utløp meddeles følgende oppgave:

Fylkenes navn	Antall for	Antall medl.	Antall for som har deltatt	Avgitte stemmer for ikke oppsigelse	Avgitte stemmer for oppsigelse
Østfold	7	298	5	116	5
Akershus	21	1 014	14	117	182
Hedmark	22	523	16	162	18
Oppland	25	892	20	368	29
Buskerud	25	771	18	172	95
Vestfold	8	363	5	77	21
Telemark	21	1 095	14	136	59
Aust-Agder	17	441	12	111	39
Vest-Agder	16	304	11	70	49
Rogaland	10	325	7	51	70
Hordaland	17	770	13	64	259
Sogn og Fjord.	21	1 039	13	253	158
Møre og Romsd.	39	1 111	20	217	86
Sør-Trøndelag	2	467	2	69	128
Nord-Trøndelag	8	464	7	60	47
Nordland	41	1 581	23	319	146
Troms	24	938	13	259	34
Finmark	14	585	6	60	70
Tilsammen	338	12 981		2 681	1 495

Med solidarisk hilsen

Norsk Arbeidsmandsforbund

Alb. Karlsen.

Fortolkning av voldgiftsdommen.

På foranledning av en rekke innrapporterte tvistesaker om forståelse av voldgiftsdommens bestemmelser ble det etter krav fra forbundet holdt forhandlingsmøter med Veidirektoratet den 16. og 19. april.

Resultatet av forhandlingene ble meldt foreningene ved følgende rundskriv:

Norsk Arbeidsmandsforbund.

Oslo, den 25. april 1939.

Rundskriv nr. 15.

Til foreningene ved veiarbeidsdriften.

Ad: Fortolkning av forskjellige paragrafer i de någjeldende arbeidsbestemmelser ved Statens veiarbeidsdrift.

Som det vil erindres ble det umiddelbart etter forbundets landsmøte oktober 1938 holdt en konferanse på forbundets kontor av representanter for veiarbeiderne i de forskjellige fylker for å bringe på det rene de be-

stemmelser i någjeldende voldgiftsdom, som det har vært tvist om, og tilrettelegge grunnlaget for videre fortolkning.

På grunnlag av de ankepunkter som framkom under konferansen ble det fra forbundet oversendt Veidirektoratet en oppgave over de enkelte paragrafer i overenskomsten som det har vært tvist om, samt framlegg til hvordan disse paragrafer for framtia skulle fortolkes, samtidig som forbundet ba om et forhandlingsmøte for å tilrettelegge den oppfatning som veiarbeidernes representanter fra de forskjellige fylker hadde framholdt.

I anledning forbundets krav har det vært holdt forhandlingsmøte den 16. februar og 19. april d. å. Som resultat av forhandlingene har forbundet fra Veidirektoratet ved skriv av 20. april fått oversendt den fortolkning Veidirektøren har funnet å kunne gå med på. Veidirektørens skriv ble forelagt i forbundsstyremøte den 20. april, og forbundsstyret fattet enstemmig vedtak om å godkjenne den fortolkning av de forskjellige paragrafer som forelå fra partenes forhandlere oversendt ved skriv fra Veidirektøren 20. april.

Av bestemmelsene i de forskjellige paragrafer vil en spesielt henlede oppmerksomheten på den fortolkning som § 20 om ferie har fått, hvor det fastslåes at de som *ikke* oppnår 4 ukers sammenhengende beskjefteigelse i ferieåret skal kunne oppnå å bli ferieberettiget forsåvidt de oppnår *sammenlagt* 600 arbeidstimer i ferieåret.

Etter den form som voldgiftsdommens § 20 tidligere hadde så ble de som ikke hadde 4 ukers sammenhengende beskjefteigelse ikke berettiget til ferie, og dette medførte at en rekke arbeidere ved veiarbeidsdriften som i enkelte tilfelle sammenlagt hadde opp til 1 200 timer i kalenderåret ikke ble berettiget til ferie.

Veidirektørens framlegg til fortolkning av voldgiftsdommens enkelte paragrafer vedlegges.

Med solidarisk hilsen

Norsk Arbeidsmandsforbund

Alb. Karlsen.

Oslo, 20. april 1939.

Veidirektørens

forslag til fortolkning av en del paragrafer i voldgiftsdommen vedkommende lønns- og arbeidsvilkår ved Statens veiarbeidsdrift.

Ad § 2, punkt 4. Spesialarbeidere.

Som spesialarbeidere forståes arbeidere som er i besittelse av spesiell kyndighet i det fag de utøver, og som er antatt og beskjefteiget som smeder, snekkere og tømmermenn. Det samme gjelder de arbeidere som er beskjefteiget ved legging av faste veidekker. Spesialarbeidere som deltar i akkord får lønn som de øvrige akkorddeltakere.

Ad § 2, punkt 5. Sjøførere, maskinførere og høvelførere.

De som er antatt som sjåførere, maskinførere og høvelførere lønnes som sådanne i den tid maskinen er i drift og i den tid de anvender til daglig stell av sin bil eller maskin.

Beskjefteigelse for øvrig lønnes overensstemmende med bestemmelsen i voldgiftsrettens forhandlinger av 27. april 1938, punkt 4.

Ad § 2 II, punkt 1. Diettillegg.

Sjøførere, maskinførere og høvelførere samt veivoktere tilståes diettillegg når de beordres til å arbeide utafor sitt alminnelige arbeidssted eller sin veivokterrode og ikke kan overnatte på sitt hjemsted. Varer oppholdet på vedkommende nye arbeidssted mer enn 3 uker i sammenheng bortfaller diettillegget etter denne tid.

Diettillegget bortfaller når det er høve til å bli befordret av veivesenet.

Ad § 2 II, punkt 2. Høyfjellstillegg.

Det avgjøres for hver enkelt vei eller hvert enkelt anlegg om arbeidsstedet kan ansees som høyfjell i den forstand at tillegget kan utbetales. Tillegget betales utenfor akkordsummen eller timelønnen.

Ad § 7. Akkorders utsettelse.

Hver enkelt akkord skal beregnes sådan at den ved normal arbeidstytelse antas å gi et tillegg til forskuddsbetalingen på 45 prosent.

Ad § 9. Ekstraarbeid.

Som ekstraarbeid ansees alle arbeider som ikke kan forutsees og bedømmes ved akkordens utsettelse. Den snø som eksempelvis ligger i akkorden når den utsettes, kan således beregnes i akkorden, men ikke ny snø som kommer senere. Redskapstransport kan medregnes i akkorden i den utstrekning en har oversikt over den, men den bør spesifiseres som særskilt post. Hvis uforutsett redskapstransport kommer til etter akkorden er begynt, bør det gis tillegg herfor. Er eksempelvis en transport forutsatt utført med trillebør, og en senere går over til å bruke annet transportmateriell, skal det betales tillegg for transporten av dette, når anleggsledelsen ønsker denne forandring. Er det arbeiderne som ønsker forandringen får laget sjøl bære utgiftene med transporten. For akkorder med enhetspriser bør redskapstransporten ikke innbefattes i enhetsprisen, men medtas med et bestemt beløp som fastsettes ved akkordens utstedelse.

Ad § 10. Ordinær arbeidstid.

I henhold til voldgiftsdommens § 10 er det adgang til å velge en inndeling av arbeidstia på 8 timer pr. dag i ukas 6 dager eller 8½ time i 5 dager og 5½ lørdager.

Ad § 16. Utbetaling av lønninger.

Lønningene betales på de fastsatte lønningsdager hver 14. dag. Det er anleggsledelsens plikt å sørge for at så skjer. Må arbeidet av en eller annen grunn innstilles oppsies de arbeidere som har krav på oppsigelse — senest 14 dager i forveien.

Ad § 18. Hvile- og spisebuer.

Hvis arbeiderne under inntakelse av sine måltider ikke med rimelighet kan komme i hus på annen måte, skal det settes opp hvilebuer ved alle anlegg eller arbeid av noen varighet. Arbeiderne bør ikke henvises til å innta sine måltider ute i regn og kulde om vinteren.

Ad § 19. Godtgjørelse for skifte av arbeidsplass.

Arbeiderne bør få godtgjørelse for skifting av arbeidsplass når de ved avslutningen av et arbeid beordres til et annet i de derpå nærmest følgende dager, idet opphold i arbeidet ved høytider og ferier ikke regnes som arbeidsavbrytelse.

Ad § 20. Ferie.

Etter voldgiftsdommens § 20 må en arbeider ha vært beskjeftiget i et *sammenhengende* tidsrom av 4 uker for å bli ferieberettiget, mens betingelse for ferie etter de tidligere bestemmelser var en *sammenlagt* arbeidstid på 600 timer.

Av omsyn til sesongarbeidere som med avbrytelser kan ha arbeidet opp til 1 000 à 1 200 timer i ferieåret uten å bli ferieberettiget har en funnet at § 20, punkt 1, etter omstendighetene kan praktiseres slik at de arbeidere som ikke oppnår en sammenhengende arbeidstid av 4 uker i kalenderåret, men sammenlagt har en arbeidstid av minst 600 timer, er berettiget til ferie og ferielønn.

Herredskommunenes veiarbeidsdrift. Veikonflikten i Aust-Agder.

Protokoll.

År 1939 den 7. januar holdtes, på foranledning av skrivelse datert 28. november 1938 fra Norsk Arbeidsmandsforbund til de kommuner i Aust-Agder som har forkastet forbundets krav om at voldgiftsdommen av 30. april 1938 for Statens Veiarbeidsdrift skal gjøres gjeldende for arbeidere ved kommunenes veiarbeidsdrift, møte på Arendals rådhus.

For fylkesveistyret og kommunene møtte:

For fylkesveistyret: Overingeniør Eggen og ordfører Lars Espeland.

For de innkalte herredskommuner møtte:

Fjære: Olav Tønnevold, Froland: Oskar Moripen, Holt: Toralf Skjerkholt, Iveland: Einar Iveland, Søndeled: Anders Sletten, Valle: Olav D. Rike, Vegusdal: Gunnar Katerås, Østre Moland: Anders Noddeland, Øyestad: Tarald Haugåsadal og Vegårdshei: Lars Espeland.

For følgende kommuner møtte ikke representanter: Birkenes, Bykle, Flost, Hornnes og Landvik.

For arbeiderne og Norsk Arbeidsmandsforbund møtte Albert Karlsen og Erling Dalen.

Fra forbundet ble lagt fram de krav som tidligere var tilstilt kommunene om å gjennomføre lønns- og arbeidsbestemmelser for arbeidere ved bygdeveiene i samsvar med Voldgiftsdommen.

På vegne av de representanter som var fremmøtt for kommunene meddelte ordfører Noddeland at forbundets krav ikke kan imøtekommes da de fremmøtte representanter ifølge sine herredstyrers vedtak intet mandat hadde til dette.

Da der således ikke kunne oppnås enighet om et forslag til ordning som kunne utsendes til partenes mandanter til avgjørelse, ble forhandlingen avbrutt, og Arbeidsmandsforbundets representant meddelte at forbundet i samsvar med meldingen i skrivelsen av 28. november 1938 forbeholdt seg adgang til å oppsi arbeiderne ved bygdeveier, samt eventuelt oppsi til sympatistreik arbeiderne ved statens og fylkets veiarbeidsdrift, samt arbeiderne ved de kommuners veiarbeidsdrift som har fattet vedtak om å gjøre Voldgiftsdommens bestemmelser gjeldende.

Til å redigere og underskrive protokoll fra møtet på partenes vegne valgtes ordførerne Noddeland og Iveland, samt overingeniør Eggen på fylkesveistyrets og kommunenes vegne, samt Albert Karlsen og Erling Dalen på arbeidernes og forbundets vegne.

Arendal, den 7. januar 1939.

Anders Noddeland (sign)

Einar Iveland (sign)

Johs. Eggen (sign)

Alb. Karlsen (sign)

Erling Dalen (sign)...

Oppsigelse og erklæring av konflikt og blokade.

Da enighet ved forhandling ikke kunne oppnås ble der foretatt oppsigelse av plassene og erklært konflikt og blokade ved skriv datert Oslo, den 11. januar 1939.

Til herredskommunene i Aust-Agder,

Aust-Agder Fylkesveistyre og fylkesveikontor.

*Oppsigelse, arbeidsstans og blokade
ved veiarbeidsdriften i Aust-Agder.*

Idet man viser til tidligere tilsendt framlegg til overenskomst fra kretsmeglingsmannen for Sørlandet, datert 23. juni 1938, protokoll fra meglingsforhandling ved kretsmeglingsmannen datert 17. juni samme år, resultatet av de enkelte herreders behandling av forbundets krav, om at voldgiftsdommen av 30. april 1938 skal gjøres gjeldende for kommunenes veiarbeidsdrift, samt til vedlagte avskrift av forhandlingsprotokoll fra møte den 7. januar i år, meddeles herved at vårt forbund på vegne av arbeiderne, med godkjennelse av Arbeidernes faglige Landsorganisasjon har fattet vedtak om å si opp arbeiderne ved de kommuners

veiarbeidsdrift som har forkastet kravet om å gjøre voldgiftsdommens bestemmelser gjeldende, og arbeidsstans og blokade vil inntre ved arbeidstidens slutt, tirsdag den 11. april såfremt der ikke innen den tid er oppnådd en ordning.

Vårt forbund med godkjennelse av Arbeidernes faglige Landsorganisasjon har videre fattet vedtak om å si opp til sympatistreik samtlige arbeidere ved Statens, fylkets og de kommuners veiarbeidsdrift som har fattet vedtak om å gjøre voldgiftsdommens lønns- og arbeidsvilkår gjeldende, til fratredelse 11. april, såfremt der ikke oppnås en ordning for de 15 kommuners vedkommende som konflikten i første rekke omfatter.

De kommuner som ikke har godkjent å gjøre voldgiftsdommens lønns- og arbeidsvilkår gjeldende er: Birkenes, Bykle, Fjære, Flostad, Froland, Holt, Hornes, Iveland, Landvik, Sønedeled, Valle, Vegårdshei, Vegusdal, Østre Moland og Øyestad.

Ærbødigst
Norsk Arbeidsmandsforbund
Alb. Karlsen.

Foreningene ved veiarbeidsdriften i Aust-Agder ble ved skriv datert den 11. januar underrettet om oppsigelsen samtidig som de fikk oversendt protokoll fra forhandlingsmøtet den 7. januar.

På foranledning av den foretatte oppsigelse ble der opptatt meglingsmøte den 20. februar under ledelse av kretsmeglingsmannen for Sørlandet. Fra meglingsmøtet foreligger følgende:

Protokoll.

År 1939 den 20. februar holdtes meglingsmøte i Arendal i anledning konflikt vedkommende

Veiarbeidsdriften i Aust-Agder og Norsk Arbeidsmandsforbund.

Møtet ble ledet av kretsmeglingsmannen for Sørlandet, fylkesmann Hagb. Lund.

For arbeidsgiverne møtte:

1. Birkenes kommune ved ordfører Johs. Røinås.
2. Bykle kommune ved ordføreren i Østre Moland, Anders Noddeland ifl. fullmakt.
3. Fjære kommune ved varaordfører Karl Danielsen og herredsstyremedlem Thor Håversen.
4. Flosta kommune ved ordfører Bernt Berntsen.
5. Froland kommune ved varaordfører Oscar Moripen.
6. Holt kommune ved Anders Noddeland og Einar Iveland ifl. fullmakt.
7. Hornnes kommune ved ordfører Noddeland ifl. fullmakt.
8. Iveland kommune ved ordfører Noddeland og Einar Iveland.
9. Landvik kommune ved ordfører Nils Neset.
10. Sønedeled kommune ved ordfører Noddeland og Iveland ifl. fullmakt.
11. Valle kommune møtte ikke.
12. Vegårdshei kommune ved ordfører Lars Espeland.
13. Vegusdal kommune ved ordfører G. Katerås.

14. Østre Moland kommune ved ordfører Anders Noddeland.

15. Øyestad kommune ved ordfører Tarald Haugåsstad.

For Aust-Agder fylke møtte overingeniør Eggen samt medlem av fylkesutvalget Espeland.

For arbeiderne møtte:

1. Sekretær i Norsk Arbeidsmandsforbund Albert Karlsen.
2. Sekretær i Aust-Agder faglige samorganisasjon, Erling Dahlen.
3. Hans Moen møter p. v. a. arbeiderne.

Først holdtes fellesmøte, hvor hver av partene fikk anledning til å fremholde sine synsmåter i anledning av den oppståtte konflikt.

Deretter holdtes særsmøte først med arbeidsgiverne der *samtlig* etter tur understreket at de ikke kunne gå med på arbeidernes og forbundets forlangende, om at voldgiftsdommen av 30. april 1938 spesielt dens tariffsatser gjøres gjeldende for fylkes- og herredsveienes vedkommende. De anførte videre praktisk talt samtlige at der i de forskjellige kommuner var så mange arbeidsledige, der hørte hjemme i vedkommende kommune, at den eneste måte å unngå at en flerhet av disse kom på forsorgen var å gi dem veiarbeide. Det gjaldt så vel det alminnelige nødsarbeide som det engere kommunale nødsarbeide. Da man som følge derav fikk mange ulærte, uerfarne veiarbeidere, fant de liten mening i å lønne dem etter samme tariff som fagarbeiderne på riksveiene.

De forskjellige herreders økonomiske stilling tillot heller ikke noen lønnsforbedring.

De antydte dog at de forsåvidt veivokterne angår ikke var uvillige til å finne en rimelig løsning for disses vedkommende, hvis man ellers kunne komme til enighet.

Arbeidernes representanter erklærte i særsmøte at de ikke kunne fire på sine krav, om at de samme lønnsatser som gjaldt for riksveiene måtte gjelde overensstemmende med den nevnte voldgiftsdom også for fylkenes veiarbeidsdrift, samt for arbeide på herredsveiene. De understreket, at de fant det påfallende at når deres krav var vedtatt av halvdelen av fylkets herreder, hvor dog forholdene stort sett var de samme, at det da skulle være så umulig for de gjenstående å akseptere arbeidernes forslag. Forbundets representant *understreket* at han hadde inntrykk av at det var blitt en prinsippsak for de fleste og at de derfor var steile.

I det etterfølgende fellesmøte meddelte meglingsmannen partenes holdning og en kort begrunnelse av partenes standpunkter. Da begge parter holdt på sitt, erklærte meglingsmannen at han ikke fant noe grunnlag til å fremsette noe forslag til overenskomst. Meglingen ble deretter avsluttet, etterat meglingsmøte i anledning blokadevarsel ikke førte til noe resultat. Meglingsmannen opplyste før meglingsmøtet vedkommende blokadevarsel, at Riksmeglingsmannen i sin skrivelse av 14. januar 1939 ikke har nevnt noe om blokadevarsel. Hertil bemerket sekretær Karlsen i Arbeidsmandsforbundet, at meddelelsen til Riksmeglingsmannen inneholdt krav om blokadevarsel. Han forlangte deretter muntlig at der skulle megles i anledning blokadevarsel. Dette ble deretter gjort, men som sagt uten resultat.

Antallet av arbeidere i de 15 herreder hvor der er konflikt er sterkt varierende. Der er fra Arbeidsmandsforbundet oppgitt 503 arbeidere. Til sine tider skal det ha vært opptil 800 arbeidere.

Møtet varte 3½ time.

Overingeniøren for fylkets veivesen opplyste at samtlige arbeidere, denne konflikt omfattet, hadde 14 dagers oppsigelse.

Hagb. Lund.

Kretsmeglingsmann.

År 1939 den 21. mars gjenopptokes i henhold til § 38 i lov om arbeidstvister meglingen i anledning konflikt vedkommende

Veiarbeidsdrift i Aust-Agder og Norsk Arbeidsmandsforbund.

Møtet ble ledet av kretsmeglingsmannen for Sørlandet, fylkesmann Hagb. Lund.

Arbeidsgiverne er:

1. Birkenes kommune.
2. Bykle kommune.
3. Fjære kommune.
4. Flostad kommune.
5. Froland kommune.
6. Holt kommune.
7. Hornes kommune.
8. Iveland kommune.
9. Landvik kommune.
10. Søndeled kommune.
11. Valle kommune.
12. Vegårshei kommune.
13. Vegusdal kommune.
14. Østre Moland kommune.
15. Øyestad kommune.
16. Tovedal kommune.

Flostad og Øyestad herreder var ikke representert i dette møte. Dessuten møtte for Aust-Agder fylke overingeniør Eggen.

Arbeiderne møtte ved:

1. Sekretær i Norsk Arbeidsmandsforbund Albert Karlsen.
2. Sekretær i Aust-Agder faglige Samorganisasjon, Erling Dahlen.
3. Hans Moen.

I fellesmøte foreslo meglingsmannen at man for å unngå friksjoner ikke opptok den alminnelige debatt fra forrige møte, men hvis der var mulighet for løsning av konflikten begynte med sær møter.

Overingeniør Eggen bad deretter at arbeidsgiverne alene fikk konferere i sakens anledning, hvoretter meglingsmannen og arbeiderne trakk seg tilbake.

Etter en god stunds forløp ble meglingsmannen innkalt og overrakt et forslag til overenskomst, som ordførerne hver for sin kommune erklærte at de i tilfelle ville gå inn for og anbefale vedtatt, når saka i første herredsstyremøte kom opp til behandling.

Meglingsmannen hadde deretter sær møte med arbeidernes representanter; i dette deltok også overingeniør Eggen. Arbeidernes representanter erklærte etter en kort diskusjon at de etter omstendighetene kunne akseptere det forelagte forslag.

Deretter holdtes fellesmøte hvoretter meglingsmannen erklærte at han ville framsette forslag overensstemmende med det forslag til overenskomst partene var blitt enige om.

Avstemningsfristen sattes til 22. april kl. 18. Konflikten omfatter et sterkt varierende antall arbeidere fra 500 til ca. 800.

Møtet varte 1½ time, hvortil kom ½ time til meglingsforslagets utarbeidelse og oppsetning, tilsammen 2 timer.

Hagb. Lund (sign)

Kretsmeglingsmann.

Kretsmeglingsmannens forslag til overenskomst mellom:

1. Birkenes kommune.
 2. Bykle kommune.
 3. Fjære kommune.
 4. Flostad kommune.
 5. Froland kommune.
 6. Holt kommune.
 7. Hornes kommune.
 8. Iveland kommune.
 9. Landvik kommune.
 10. Søndeled kommune.
 11. Valle kommune.
 12. Vegårshei kommune.
 13. Vegusdal kommune.
 14. Østre Moland kommune.
 15. Øyestad kommune.
 16. Tovedal kommune.
- og Norsk Arbeidsmandsforbund.

I.

Den under 30. april 1938 avsagte voldgiftsdom mellom det kgl. Arbeidsdepartement og Statens veidirektorat på den ene side og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, Norsk Arbeidsmandsforbund og dets avdelinger på den annen side angående lønns- og arbeidsvilkår ved Statens veiarbeidsdrift gjøres gjeldende for:

- a) Bygdeveianlegg med statsbidrag (de anlegg som er oppført på statsbudsjettet under denne tittel).
- b) Veivoktere på bygdeveiene med den innskrenkning at bestemmelsen om den minste årlige arbeidstid utgår.

II.

Ved de øvrige bygdeveianlegg og ved sommervedlikeholdet av bygdeveiene og utbedring av disse skal lønnsatsene ikke være lavere enn:

- 90 øre pr. time for dagarbeide.
 72 « « « « forskudd i akkord.
 100 « « « « formenn og spesialarbeidere.
 120 « « « « maskinførere o.l.

Hertil kommer ferie- og ferielønn overensstemmende med voldgiftsdommens bestemmelser. Feriegodtgjørelsen for 1939 beregnes etter arbeidslønnen i 1938.

III.

Overenskomsten gjelder ikke veiarbeider som kommunene måtte sette i gang av hensyn til arbeidsledigheten (kommunalt nødsarbeide).

IV.

Overenskomsten trer i kraft 1. mai 1939 og gjelder til 1. mai 1940 og videre ett år ad gangen forsåvidt den ikke skriftlig oppsies av en av partene med 3 måneders varsel. Oppsigelsen skal være vedlagt forslag til ny overenskomst.

V.

Avstemning skal for arbeidsgivernes vedkommende foregå særskilt i hver av de 16 foran oppførte kommuner og må foretas av vedkommende herredsstyre (ikke formannskap). For at forslaget skal være vedtatt kreves etter kommuneloven $\frac{2}{3}$ majoritet samt approbasjon av fylkesmannen i Aust-Agder.

VI.

Partenes svar skal være kretsmeglingsmannen, fylkesmann Hagb. Lund, Kristiansand S. i hende senest innen lørdag 22. april 1939.

p. t. Arendal, 21. mars 1939.

Hagb. Lund

Kretsmeglingsmann.

Foreningene fikk seg forelagt Kretsmeglingsmannens forslag til overenskomst ved følgende rundskriv:

Norsk Arbeidsmandsforbund.

Oslo, den 23. mars 1939.

Rundskriv nr. 11.

Til veiarbeiderforeningene i Aust-Agder og
 Veiarbeidernes stedlige Styre.

Ad: Overenskomst for herredskommunenes veiarbeidsdrift i Aust-Agder.

Som tidligere meddelt har der mellom representanter for arbeiderne, Samorganisasjonen og vårt forbund, samt 16 herredskommuner i Aust-Agder vært holdt forhandling og meglings om lønns- og arbeidsvilkår for de arbeidere som beskjeftiges ved herredskommunenes veiarbeidsdrift.

Nytt meglingsmøte holdtes den 21. mars som resulterte i at det ble framsatt et meglingsforslag som begge parter skal ta stilling til og avgi svar til meglingsmannen senest den 22. april. Protokoll fra meglingsmøte samt kretsmeglingsmannens framlegg til overenskomst vedlegges.

Under henvisning til meglingsprotokoll ber vi Deres forening foreta avstemning over hvorvidt meglingsframlegget kan godkjennes eller ikke. Som det framgår av meglingsprotokollen har begge parter forhandlere gitt erklæring for at de vil anbefale meglingsframlegget vedtatt.

Da forbundet ved denne anledning har oppsagt samtlige arbeidere ved veiarbeidsdriften i Aust-Agder er vi av den oppfatning at samtlige foreninger bør delta i avstemningen over kretsmeglingsmannens framlegg. Avstemningsresultatet med tydelig angivelse av hvor mange stemmer som er avgitt for vedtakelse eller forkastelse av meglingsmannens framlegg skal være innsendt til forbundets kontor senest torsdag den 20. april.

Med solidarisk hilsen

Norsk Arbeidsmandsforbund

Alb. Karlsen.

Ved avstemningsfristens utløp var kretsmeglingsmannens forslag vedtatt av begge parter.

Veikonflikten i Møre og Romsdal.

I anledning veikonflikten i Møre er utsendt følgende:

Norsk Arbeidsmandsforbund.

Oslo, den 22. april 1939.

Rundskriv nr. 13.

Til forbundets avdelinger i Møre og Romsdal Fylke.

Angående konflikten ved herredskommunenes veiarbeidsdrift i Møre og Romsdal og sympatistreik ved fylkets og statens veiarbeidsdrift.

Som tidligere meldt har forbundet i samsvar med vedtak i veiarbeidernes fellesstyre 1938 tilskrevet samtlige kommuner i Møre og Romsdal om å fatte vedtak gående ut på at voldgiftsdommen av 30. april 1938 for statens veiarbeidsdrift skulle gjøres gjeldende i sin helhet for arbeidere som beskjeftiges ved herredskommunenes veiarbeidsdrift.

Forbundets krav er behandlet av herredsstyrene og 61 av fylkets 65 herredskommuner har forkastet det krav som forbundet har stillet.

4 kommuner har fattet vedtak om å gjøre voldgiftsdommen gjeldende, men overfor disse 4 kommuner er der fra fylkets side reist innvendinger mot vedtak av voldgiftsdommens bestemmelser ved herredskommunene i Møre og Romsdal.

For å tvinge fram en ordning innkalte forbundet samtlige kommuner til et forhandlingsmøte i Molde den 14. januar i år. Forhandlingene ble resultatløse, hvorfor forbundet i samsvar med arbeidernes tidligere vedtak sa opp plassene for samtlige arbeidere til fratredelse ved arbeids-

tidens slutt den 20. april, såfremt der ikke innen den tid var oppnådd en ordning.

Twisten ble rapportert til meglingsmyndighetene og megling ble opptatt den 27. februar. Meglingen ble dengang avbrutt uten resultat. Megling ble påny berammet den 17. april og fortsatte i møte den 18. april da meglingen ble avbrutt, idet der ikke var grunnlag for meglingsmannen til å sette fram forslag av den grunn at kommunene og fylkesmannen på det bestemteste motsatte seg å medvirke til en ordning på grunnlag av det krav forbundet hadde stillet. I meglingsmøtene den 17. og 18. april var innkalt representanter for 42 av de 65 kommuner i fylket. De kommuner som var representert under meglingen var:

Vartdal kommune, Rovde kommune, Herøy kommune, Ørsta kommune, Volda kommune, Hjørundfjord kommune, Sunnlyven kommune, Stranda kommune, Sykkylven kommune, Skodje kommune, Borgund kommune, Vestnes kommune, Tresfjord kommune, Voll kommune, Hen kommune, Veøy kommune, Nesset kommune, Ersfjord og Vistdal kommune, Bolsøy kommune, Nord-Aukra kommune, Fræna kommune, Bud kommune, Hustad kommune, Øre kommune, Tingvoll kommune, Straumsnes kommune, Kvernes kommune, Bremsnes kommune, Kornstad kommune, Eide kommune, Sunndal kommune, Stangvik kommune, Åskard kommune, Halså kommune, Tustna kommune, Bratvær kommune, Hopen kommune, Surnadal kommune, Rindal kommune, Aure kommune, Valsøyfjord kommune og Frei kommune.

Når 23 av fylkets 65 kommuner ikke var innkalt til megling så var det av den grunn at forbundet for disse kommuners vedkommende ikke kunne dokumentere å ha organiserte arbeidere som var beskjeftiget i vedkommende herredskommuners veiarbeidsdrift.

Da det heller ikke ved denne anledning ved megling var mulig å oppnå en ordning eller et framlegg som kunne forelegges for arbeiderne til avgjerd, måtte arbeidsstans inntre i samsvar med den tidligere foretatte oppsigelse den 20. april. Arbeidsstansen omfatter i første rekke de 42 foranstående herredskommuner. I 2. rekke alle de arbeidere som beskjeftiges ved *fylkets veiarbeidsdrift*, samt samtlige anleggsarbeidere og veivoktere og sjåførere m.v. ved statens veiarbeidsdrift, idet disse grupper er uttatt i sympatistreik for å tvinge fram en ordning.

I samband med den foreliggende konfliktssituasjon har fellesmøtet av veiarbeidere fattet vedtak om å henstille til forbundet å utbetale streikebidrag både til de arbeidere som ikke var i beskjeftigelse da konflikten brøt ut og til medlemmer som kan dokumentere at de ville ha fått arbeid på et senere tidspunkt, dersom ikke konflikten var blitt iverksatt.

Videre at der blir utbetalt streikebidrag også til de nyinnmeldte medlemmer i de lokale avdelinger. Fellesmøtet av arbeiderne har også fattet vedtak om å kreve uttatt i sympatistreik andre grupper av arbeidere som kunne øve innflytelse på fylkets stilling til konflikten og dens snarlige løsning.

De grupper som da i første rekke er pekt på er arbeiderne og mannskapet ved Møre fylkes Rutebilselskap tilsluttet Sjømannsforbundet, samt sjåførere ved de rutebilselskaper som opprettholder forbindelsen med rutebåtene og de forskjellige distrikter.

Arbeidernes krav samt beretning over konfliktssituasjonen ble lagt fram for forbundsstyret i møte den 20. april. Forbundsstyret fattet sådant vedtak:

- I. Forbundsstyret tar den avgitte beretning angående konfliktssituasjonen i Møre og Romsdal til etterretning. Søknaden fra fellesmøtene i Møre og Romsdal angående streikebidrag m. v. under veikonflikten i Møre forelegges forbundets representantskap. Forbundskontoret legger fram innstilling til vedtak på representantskapsmøtet.
- II. Det innstilles for representantskapet at det stilles krav til Landsorganisasjonen at der godkjennes sympatistreik ved Møre Fylkes rutebåter og fylkets rutebilselskaper.
- III. For bedømmelse av omfanget for utbetaling av streikebidrag pålegges foreningene å innsende kontingentoppgjør og rapportlister til og med 15. kontingentuke før streikebidrag kan utbetales.

Som det framgår av forbundsstyrets vedtak vil de krav som foreligger fra arbeiderne i Møre og Romsdal bli forelagt og behandlet av forbundets representantskap som er innkalt til møte søndag den 23 april, og så snart representantskapet har tatt stilling til saka, vil foreningene i Møre og Romsdal ved rundskriv få melding om representantskapets vedtak og hva som videre skal foretas for å tvinge fram en snarlig løsning av konflikten.

I tilslutning til foranstående gjør vi foreningene og de enkelte medlemmer merksam på at hver enkelt ved denne anledning må sørge for at konflikten og arbeidsstansen blir effektiv og at foreningene ved valg av streikevakter m. v. sørger for den nødvendige kontroll, og at intet arbeid blir utført ved veiarbeidsdriften under konflikten.

Vi gjør merksam på at såfremt konflikten ikke blir effektiv for det område som sorterer under vårt forbund og forbundets lokale avdelinger, så er det lite sannsynlighet for å kunne få uttatt i sympatistreik grupper av arbeidere i andre forbund for å tvinge fram en løsning.

Med solidarisk hilsen
Norsk Arbeidsmandsforbund
Alb. Karlsen.

Norsk Arbeidsmandsforbund.

Oslo, den 16. mai 1939.

Rundskriv nr. 26.

Til foreningene ved veiarbeidsdriften i Møre og Romsdal.

Ad: Frivillig voldgift for fastsettelse av lønns- og arbeidsvilkår ved herredskommunenes veiarbeidsdrift.

Som tidligere meldt gjennom dagspressen og ved skriv fra forbundet har det i anledning konflikten ved herredskommunenes veiarbeidsdrift og sympatistreik ved statens og fylkets veiarbeidsdrift i Møre og Romsdal vært holdt meglingsmøte den 27. februar og 17. april uten at enighet oppnåddes og arbeidsstans inntrådte derfor den 20. april i samsvar med tidligere foretatt oppsigelse.

Etter at arbeidsstans var inntrådt ble det forelagt krav fra fylkesveistyret gjennom overingeniøren til Regjeringa om å pålegge de som

har matrikulert skyld om å utføre veivedlikeholdsarbeid i samsvar med veilovens § 46.

Henvendelsen til Regjeringa fra fylkesveistyret foranlediget at Riksmeglingsmannen innkalte partene på ny til megling i Molde 9. og 10. mai. Under meglingsforhandlingene 9. og 10. mai var det ikke mulig for Riksmeglingsmannen å komme fram til et framlegg om lønns- og arbeidsvilkår ved herredskommunenes veiarbeidsdrift som kunne forelegges arbeiderne og forbundet til godkjennelse, idet kommunenes representanter erklærte at de under ingen omstendighet ville anbefale vedtatt i sine respektive herredstyret en overenskomst i samsvar med arbeidernes krav om at voldgiftsdommen for Statens veiarbeidsdrift skal gjøres gjeldende også for herredskommunenes veiarbeidsdrift.

For løsnings av konflikten framsatte derfor meglingsmannen med tilslutning av partenes representanter framlegg om at konflikten skal løses ved frivillig voldgift. Meglingsmannens framlegg vedlegges.

Riksmeglingsmannens framlegg ble forelagt og behandlet av forbundets styre i møte den 15. ds. som fattet sådant vedtak:

«Saka utsendes til foreningene til avgjørelse med anbefaling om å vedta meglingsmannens framlegg om frivillig voldgift for fastsettelse av lønns- og arbeidsvilkår ved herredskommunenes veiarbeidsdrift.»

Som det framgår av Riksmeglingsmannens framlegg skal partene avgi svar senest 27. mai om meglingsmannens framlegg er vedtatt eller ikke. Forbundet anmoder derfor foreningene om å avholde møte for å ta stilling til meglingsmannens framlegg, som forbundsstyret har anbefalt vedtatt, og gi forbundet melding om foreningens avgjørelse senest 26. mai.

De foreninger som ikke kan avholde møter så de kan sende melding om foreningens vedtak ved skriv må innsende til forbundets kontor telegrafisk svar om meglingsmannens framlegg er vedtatt eller ikke.

Avstemning over Riksmeglingsmannens framlegg foretas skriftlig og ordnes på den måte at de som stemmer for *godkjennelse* av meglingsmannens framlegg om at lønns- og arbeidsvilkår ved herredskommunenes veiarbeidsdrift skal avgjøres ved frivillig voldgift skriver ja, og de som stemmer for *forkastelse* av meglingsmannens framlegg skriver nei. For besvarelse av medlemmenes stilling til Riksmeglingsmannens framlegg bes vedlagte blanket utfylt. Vi gjør på ny merksam på at avstemningsresultatet skal være innsendt til forbundet senest 26. mai.

Til orientering for foreningene og medlemmene kan meldes at Riksmeglingsmannens framlegg om at lønns- og arbeidsvilkår ved herredskommunenes veiarbeidsdrift skal avgjøres ved frivillig voldgift er forelagt samtlige herredskommuner i Møre og Romsdal, og forsåvidt framlegget blir vedtatt av partene vil en oppnå å få gjennomført overenskomst om lønns- og arbeidsvilkår ved veiarbeidsdriften i samtlige kommuner og ikke bare i de 42 kommuner som forbundet under meglingen har kunnet påvise å ha organiserte arbeidere ved herredskommunenes veiarbeidsdrift.

Med solidarisk hilsen
Norsk Arbeidsmandsforbund
Alb. Karlsen.

Riksmeglingsmannens forslag om at konflikten skal løses ved frivillig voldgift ble ved uravstemning blant arbeiderne vedtatt med 502 mot 32 stemmer.

Foreningene ble underrettet om avstemningsresultatet ved rundskriv nr. 28.

Norsk Arbeidsmandsforbund.

Oslo, den 26. mai 1939.

Rundskriv nr. 28.

Til foreningene ved veiarbeidsdriften i Møre og Romsdal, veiarbeidernes fellesstyre og samorganisasjoner.

Ad veikonflikten ved herredskommunenes veiarbeidsdrift.

I forbundsstyremøte den 25. mai forelå oppgave fra de fleste foreninger ved veiarbeidsdriften, hvorav framgikk at foreningene med stort flertall har vedtatt Riksmeglingsmannens framlegg om at lønns- og arbeidsvilkårene ved herredskommunenes veiarbeidsdrift skulle avgjøres ved frivillig voldgift.

På utsendt rundskriv fra forbundet om Riksmeglingsmannens framlegg kan vedtas eller ikke, er det fra forbundets 40 avdelinger i Møre og Romsdal, som tilsammen har 1 250 medlemmer, ved avstemningsfristens utløp kommet svar fra 28 foreninger. I avstemningen over om tvisten skal løses ved frivillig voldgift har deltatt 42,7 prosent av forbundets medlemmer, og det er avgitt 502 stemmer for vedtaing av Riksmeglingsmannens framlegg og 32 mot.

På foranledning av avstemningsresultatet fattet forbundsstyret sådant vedtak:

«Arbeidet ved veiarbeidsdriften i de kommuner som har vedtatt meglingsmannens framlegg om at tvisten kan løses ved frivillig voldgift kan opptas straks.

Den iverksatte sympatistreik ved Statens og fylkets veiarbeidsdrift opphører 30. mai og arbeidet ved Statens og fylkets veiarbeidsdrift kan fra samme dag opptas. For de herredskommuners vedkommende som har forkastet Riksmeglingsmannens framlegg om frivillig voldgift fortsetter konflikten for vedkommende herredskommuners veiarbeidsdrift.»

Som det vil framgå av Riksmeglingsmannens framlegg skal fylkesmannen gi oppgave til riksmeglingsmannen over de kommuner som har vedtatt meglingsframlegget om at tvisten skal avgjøres ved frivillig voldgift, og forbundet har såleis ennå ikke fått seg denne oppgave oversendt, men etter hva det under hånden er meldt, bl. a. fra fylkesmannen, har det alt overveiende antall kommuner, som var part under de siste meglingsforhandlinger, vedtatt Riksmeglingsmannens framlegg.

Forbundsstyret har heller ikke på det nåværende tidspunkt oppgave over om den del av de kommuner som ikke var part under meglingen har vedtatt meglingsmannens framlegg.

I samsvar med forbundsstyrets vedtak vil konflikten fortsette for de herredskommuners veiarbeidsdrift som har forkastet meglingsmannens framlegg, og så snart forbundet får oppgaven fra Riksmeglingsmannen om hvilke kommuner dette er, vil det bli tilstilt foreningene en oppgave

herover, samtidig som forbundsstyret da vil ta stilling til på hvilken måte man skal få konflikten mest mulig effektiv for de herredskommuners vedkommende som har nektet å gå med på Riksmeglingsmannens framlegg om frivillig voldgift.

Som det framgår av foranstående er hovedkonflikten i Møre og Romsdal nå avvirket, idet Riksmeglingsmannens framlegg er vedtatt, og en forutsetter at arbeidet kan opptas straks i samsvar med Riksmeglingsmannens framlegg.

Så vel ved Riksmeglingsmannens framlegg som ved de bestemmelser som gjelder etter voldgiftsdommen for Statens veiarbeidsdrift er det en forutsetning at de arbeidere som tidligere har vært beskjeftiget i veiarbeidsdriften i første rekke skal skaffes beskjeftigelse, og arbeiderne bør gjennom de lokale tillitsmenn ved de enkelte veistreknings eller anlegg sette seg i forbindelse med arbeidsledelsen eller veiadministrasjonen for å få samtlige i beskjeftigelse snarest mulig og medvirke til at ingen trakassering finner sted overfor de organiserte arbeidere som har deltatt i konflikten.

Med solidarisk hilsen

Norsk Arbeidsmandsforbund

Alb. Karlsen.

Voldgiftsrettens medlemmer og forhandlinger.

Protokoll.

År 1939 den 28. juni holdtes møte på Molde rådhus av den frivillige voldgiftsrett, som er nedsatt i henhold til Riksmeglingsmannens forslag av 10. mai d. å., i tvist mellom Norsk Arbeidsmandsforbund og dets medlemmer ved veiarbeidsdriften i Møre og Romsdal Fylke på den ene side og en rekke av fylkets herredskommuner på den andre siden.

Rettens medlemmer:

1. lagmann H. Hjelm-Hansen, formann,
2. sekretær E. Volan,
3. sekretær O. A. Kiste,
4. stortingsmann P. Syltebø,
5. lensmann I. Fjærtøft.

Formannen fremla oppnevneelse for rettens medlemmer, og en skrivelse av 1. ds. fra Riksmeglingsmannen samt videre en framstilling om veikonflikten i Møre og Romsdal fra Norsk Arbeidsmandsforbund av 20. ds.

Til stede:

På vegne av Norsk Arbeidsmandsforbund:

Sekretær Albert Karlsen, sekretær Oscar Amundsen, sekretær Kristian Olsen, sekretær Johs. Larsen og veiarbeiderne Julius Hagerup, Tore Ingeborgvik og Mathias Åkre.

De 34 kommuner som har vedtatt Riksmeglingsmannens forslag og er part i saka møtte ved kommunenes ordførere:

1. Volda: Ordfører Alvestad.
2. Ørsta: Ordfører Øye.
3. Herøy: Ordfører Garvik.
4. Hjørundfjord: Ordfører Fanneløb.
5. Synnlyven: Ordfører Stadheim.
6. Stranda: Ordfører Ringset.
7. Sykkylven: Ordfører Tandstad.
8. Borgund: Ordfører Ratvik.
9. Vestnes: Ordfører Frostad.
10. Tresfjord: Ordfører Rypdal.
11. Veøy: Herredsstyremedlem P. K. Berg i følge fullmakt.
12. Bolsøy: Ordfører Kringstad.
13. Nesset: Ordfører Toven.
14. Nord-Aukra: Ordfører Kleiven.
15. Fræna: Ordfører Kjørsvik.
16. Hen: Ordfører Dahle.
17. Tingvoll: Ordfører Drøpping.
18. Straumsnes: Varaordfører Nørbech.
19. Kornstad: Ordfører Strømsholm.
20. Bremsnes: Ordfører Nygård.
21. Eide: Ordfører Bergem.
22. Sunndal: Ordfører Sletnes.
23. Stangvik: Ordfører Torhus.
24. Bratvær: Varaordfører Dønheim.
25. Hopen: Ordfører Bjøringsøy.
26. Surnadal: Ordfører Svean.
27. Rindal: Varaordfører A. A. Opøyen i følge fullmakt.
28. Valsøyfjord: Ordfører Sandnes.
29. Frei: Ordfører Bjerkestrand.
30. Halså: Ordfører Reiten.
31. Rovde: Ordfører Søvdsnes.
32. Hustad: Ordfører Sandblåst.
33. Bud: Ordfører Robinson.
34. Ålvundeid: Ordfører Bakken.

For Edøy kommune møtte ordfører Johan Gjøstøl.

Karlsen framla telegram fra ordføreren i Edøy av 26. ds. til Nordmøre Samorganisasjon.

Fylkesmann Utheim framla utskrift fra Edøy herredsstyres møte 24. mai d. å.

Til stede var videre fylkesveistyrets medlemmer: Fylkesmann Utheim, ordfører Stadheim og gårdbruker J. Halle samt overingeniøren for fylkets veivesen, Grønningsæter. Og videre, som prosessfullmektig, overrettssakfører H. Chr. Parelius.

Det framkom på formannens tilførsel ingen bemerkning med omsyn til rettens sammensetning eller varsel til partene.

Sekretær Karlsen fikk ordet og redegjorde for saka og Arbeidsmandsforbundets standpunkt og nedla påstand som inntatt i framstillingen side 13.

Deretter hadde Parelius, fylkesmannen og Karlsen med flere ordet til kortere bemerkninger.

Forhandlingene utsattes kl. 14 for å fortsette kl. 17.

Kl. 17 fortsattes forhandlingene.

Ordfører i Fræna, Kjørsvik, ble demittert idet ordfører Sandblåst hadde bemyndigelse til å representere Fræna kommune.

Fylkesmannen framla en avisnotis fra Norsk Arbeidsmandsforbund og Sunnmøre faglige Samorganisasjon om arbeidsstans ved 8 kommuners veiarbeidsdrift som har forkastet Riksmeglingsmannens framlegg til løsning av veikonflikten.

Fylkesmann Utheim hadde deretter ordet til saksframstilling og framla herunder:

1. Avtrykk av sin skrivelse til formannskapet av 2. august 1938.
2. Norsk Arbeidsmandsforbunds skrivelse av 18. januar 1939 til herredskommunene i Møre og Romsdal, fylkesveistyre, fylkets veikontor og Veidirektoratet. 1 bilag.

Volan ba framlagt en oppgave over lønningene for bygdeveiarbeid, akkord- og timelønner samt ferie.

Ordfører Ringset, Stranda, hadde ordet og ble deretter demittert.

Representanten for Veøy, P. K. Berg, ble like ens demittert kl. 19.15, idet han ga fylkesmannen muntlig fullmakt.

Møtet ble kl. 19.30 utsatt til neste dag.

År 1939 den 29. juni kl. 10 fortsatte voldgiftsrettens møte.

Ordfører Reiten ble demittert.

O.r.sakfører Parelius hadde ordet og nedla skriftlig påstand.

Fylkesmannen framla uttalelse fra fylkesveistyre i Nordland Fylke i sak nr. 46 av 10. mai 1938.

Det ble vekslet replikker mellom Volan, fylkesmann Utheim og sakfører Parelius.

Overingeniør Grønningsæter fikk ordet til redegjørelse om veiarbeidsdriften i fylket.

Pause fra kl. 12 til kl. 12.30.

Grønningsæter fortsatte med punktvis gjennomgåelse av voldgiftsdommen av 30. april 1938 for Statens veiarbeidsdrift.

Fjærtøft ba om mulig framlagt instruks for herredenes veivoktere.

Volan stilte spørsmål som ble besvart av Grønningsæter og fylkesmannen. Den siste framla skrivelse av 28. ds. fra veidirektøren til overingeniøren for veivesenet i Møre og Romsdal angående arbeidslønninger ved fylkes- og herredskommunalt veiarbeid — med bilag, nemlig oppgave fra 9 fylker.

Under de fortsatte replikkveksler framla fylkesmann Utheim det av ham skrevne utkast til Riksmeglingsmannens forslag av 10. mai d. å. med påtegnede forandringer og tilføyelser.

Kl. 14 ble forhandlingene utsatt til kl. 17.

Forhandlingene fortsatte kl. 17.

Da en del av ordførerne var nødsaket til å forlate møtet på grunn av andre nødvendige gjøremål i distriktet ble besluttet påbegynt avhørelsen av de enkelte ordførere.

Avhørt ble: Ordfører Stadheim, Synnlyven, ordfører Ratvik, Borgund, ordfører Øye, Ørsta, ordfører Tandstad, Sykkylven, ordfører Svean, Surnadal, ordfører Søvdsnes, Rovde, ordfører Sandnes, Valsøyfjord, ordfører Alvestad, Volda, ordfører Dahle, Hen, og ordfører Torhus, Stangvik. Herunder hadde Amundsen, fylkesmannen og rettens medlemmer ordet til spørsmål og bemerkninger.

Møtet ble avbrutt kl. 20.30.

År 1939 den 30. juni kl. 10 fortsattes voldgiftsrettens forhandlinger.

Til stede var de samme som tidligere unntagen: Ordførerne Ringset, Tandstad, Frostad, Rypdal, Toven, varaordfører Opøyen, ordfører Sandnes og ordfører Reiten.

Ordet ble gitt til ordfører Garvik, Herøy, og deretter til ordfører Fannelø, Hjørundfjord, ordfører Kleiven, Nord-Aukra, ordfører Kringstad, Bolsøy, ordfører Drøpping, Tingvoll, varaordfører Nørbech, Straumsnes, ordfører Nygård, Bremsnes, og ordfører Bergem, Eide.

Retten tok pause fra kl. 12 til kl. 12.30.

Etter pausen ble ordet gitt til ordfører Bakken, Ålvundeid, ordfører Kjørsvik, Fræna, som hadde vært fraværende i går, videre varaordfører Dønheim, Bratvær, og ordfører Sletnes, Sunndal.

Ordfører Sletnes og Nygård og varaordfører Dønheim ble demittert. Rettsmøtet ble avbrutt kl. 14.15 og igjen foretatt kl. 17.

Følgende ordførere hadde ordet:

Ordfører Bjøringsøy, Hopen, ordfører Bjerkestrand, Frei, ordfører Sandblåst, Hustad, som hadde fullmakt til å redegjøre også for Kornstad, og ordfører Robinson, Bud.

Under ordførernes redegjørelser ble stilt spørsmål fra Karlsen, fylkesmannen, sakfører Parelius med flere.

Deretter hadde Josva Halle, medlem av fylkesveistyre, ordet og videre ordfører Gjøstøl, Edøy. Herunder ble etter foranledning av herredsstyrets vedtak 24. mai d. å. drøftet hvorvidt Edøy kommune er å anse som part eller om kommunen ikke har vedtatt Riksmeglingsmannens forslag av 10. mai. Herunder hadde flere ordet.

Rettsmøtet ble kl. 19.40 utsatt til neste dag kl. 10.

År 1939 den 1. juli kl. 10 ble retten på ny satt.

Til stede var de samme som tidligere, av ordførerne dog bare: Ordfører Kleiven, ordfører Garvik, ordfører Robinson, ordfører Alvestad, ordfører Kringstad, ordfører Ratvik og ordfører Sandblåst.

Muntlige framstillinger ble gitt av sekretærene Amundsen, Olsen og Larsen. Spørsmål og bemerkninger framkom fra ordfører Ratvik, Karlsen, Parelius og Volan med flere.

Videre ble ordet gitt til Julius Hagerup, Fræna, Tore Ingeborgvik, Bremsnes, og Mathias Åkre, Borgund. Ratvik og Halle med flere hadde like ens ordet.

Pause fra kl. 12 til kl. 12.30.

Karlsen framla telegrammer fra Eresfjord og Vistdal, Hustad, Øre, Bud, Åsskard og Kvernes avdelinger av Norsk Arbeidsmandsforbund vedrørende antallet av organiserte.

Videre framla han dokumenter vedrørende ordninga av lønns- og arbeidsvilkår for Nordland, Troms og Finnmark fylker.

Etter at ytterligere en del av de møtende hadde hatt ordet ble de videre forhandlinger utsatt til mandag 3. juli kl. 10.

År 1939 den 3. juli kl. 10 fortsattes voldgiftsrettens forhandlinger.

Fylkesmann Utheim fikk ordet og fremla en protokolltilførsel som han mente muligens ville kunne bidra til en lettere løsning av de foreliggende tvistepunkter.

Partene ble gitt høve til særkonferanser hvoretter rett på ny ble satt og protokolltilførselen diskutert i samband med partenes tidligere nedlagte påstander.

Da partene erklærte at bevisførselen fra begge sider ansåes avsluttet og at lesning av det framlagte bevismateriale ikke ble forlangt ble prosedyren påbegynt.

Ordet ble gitt til sekretær Karlsen.

Pause fra kl. 12.30 til kl. 13.

Karlsen fortsatte sitt foredrag med punktvis gjennomgåelse av voldgiftsdommen av 30. april 1938. Herunder erklærte han at følgende punkter i oppregningen side 5 i hans skriftlige framstilling kunne han ta ut:

Punkt 5, dog måtte ikke omgælinger finne sted.

Punkt 4 kan utgå.

Punkt 3. Her er det prinsipalt Arbeidsmandsforbundets krav at overenskomst bør opprettes når anlegg av veifondsveier administreres av veivesenet men ikke når det administreres av oppsitterne sjøl og alene kontrolleres av veivesenet.

Dette har han tidligere erklært under konflikten og vil vedstå det nå.

Deretter hadde fylkesmann Utheim ordet til kl. 14.20 da forhandlingene ble utsatt til kl. 17 i dag.

Fylkesmannen fortsatte sitt foredrag hvoretter ordet ble gitt til overingeniør Grønningsæter og o.r. sakfører Parelius. Videre hadde ordfører Ratvik ordet.

Forhandlingene ble deretter kl. 19.15 utsatt til neste dag kl. 10.

År 1939 den 4. juli kl. 10 fortsattes voldgiftsrettens forhandlinger.

Ordfører Sandblåst og ordfører Alvestad hadde ordet. Volan stilte spørsmål som ble besvart av Karlsen og Grønningsæter.

På tilspørsel erklærte partenes representanter at de overlot til retten å avgjøre hvorvidt dens avgjørelse blir å begrunne.

Partene ble gitt høve til å gjennomse rettsboken. Kl. 11 ble saka opptatt til doms.

H. Hjelm-Hansen.

Elias Volan. Ole Andersen Kiste. P. Syltebø. Ivar Fjærtøft.

År 1939 den 8. juli ble rett satt på Molde rådhus til domsavsigelse.

Formannen bemerket at voldgiftsretten, som har sittet i rådslagning den 4., 5., 6. og 7. ds. samt i dag, av sekretær Karlsen har fått seg forelagt til gjennomsyn dokumenter vedrørende medlemstall og streikeoppgjør forsåvidt veikonflikten angår og at retten har mottatt telegram fra ordføreren i Edøy samt utskrift av Edøy herredstyres møte den 3. ds. vedrørende vedtak av Riksmeglingsmannens forslag.

Deretter avsa voldgiftsretten dom som foreligger i særskilt dokument:

Voldgiftsdom:

Forsåvidt angår veiarbeider som utføres på bygdeveier hvortil ved særskilt bevilgning på statsveibudsjettet ytes bidrag fra stat og/eller fylke opprettes følgende *overenskomst*:

I. Lønnsbestemmelser:

1. Timelønn for alminnelig dagsarbeid	kr. 0.92
2. Forskudd i akkord	« 0.72
3. Timelønn for formenn og spesialarbeidere	« 1.03
4. Leiet bil med sjåfør betales en minste timelønn etter følgende skala:	
Inntil 1½ tonns lasteevne	« 2.90
1½ tonns lasteevne inntil 2½ tonn	« 3.10
2½ tonns lasteevne og derover	« 3.30
5. Leiet hest og mann betales en minste timelønn av....	« 1.20

II. De alminnelige bestemmelser i voldgiftsdommen av 30. april 1938 for Statens veiarbeidsdrift fra § 2 II til og med § 21 skal befulges ved de her omhandlede bygdeveianlegg. Ansiennitetsbestemmelsen i nevnte doms «Bemerkninger til dommen» punkt 2 kommer ikke til anvendelse.

III. Retten går ut fra at fylkesveistyret i Møre og Romsdal overensstemmende med fylkesmannens protokolltilførsel vil godta de lønnssetninger som foran er bestemt og «påtar seg ansvaret for at disse satser blir å følge i alle fylkets herreder for nevnte arbeider i det tidsrom som måtte bli bestemt av voldgiftsretten.»

IV. Denne dom trer i kraft fra 1. juli 1939 og gjelder til 1. juli 1941 og videre 1 år ad gangen forsåvidt den ikke skriftlig oppsies av en av partene med 3 måneders forutgående varsel, dog slik at såfremt satsene i voldgiftsdommen av 30. april 1938 forandres oppad eller nedad skal de i nærværende dom bestemte satser forhøyes eller senkes slik at satsene blir 6 øre under de tilsvarende satser i voldgiftsdommen av 1938 for timelønn for alminnelig

dagsarbeid og forskudd i akkord, 10 øre for bil med sjåfør og 5 øre for hest og mann.

V. Det bestemmes at lønnsattsene for det her omhandlede arbeid ikke i noe tilfelle skal være lavere i noe herred enn det er 1. juli 1939 forsåvidt de da er høyere.

VI. Trakasserier må ikke finne sted fra noen av partenes side.

VII. For øvrig tas partenes påstander ikke til følge.

H. Hjelm-Hansen.

Elias Volan. Ole Andersen Kiste. P. Syltebø. Ivar Fjærtøft.

Voldgiftsdom

i voldgiftssak: Norsk Arbeidsmandsforbund og dets medlemmer ved veiarbeidsdriften i Møre og Romsdal Fylke mot herredskommunene i Møre og Romsdal Fylke.

Etter foranledning av Norsk Arbeidsmandsforbund ble den 14. september 1937 opptatt forhandlinger mellom fylkesmannen i Møre og Romsdal fylke og forbundet samt representanter for veiarbeiderne om lønnsavtale med fylkesveistyre i Møre og Romsdal. Herunder ble partenes representanter enig om at de lønnsbestemmelser som gjelder for Statens veiarbeidsdrift skulle gjøres gjeldende ved fylkets veiarbeidsdrift for arbeid som i sin helhet utføres for midler som direkte løyves av fylkeskommunen. For arbeidere som beskjeftiges ved bygdeveier hvortil Staten og fylket yter bidrag ble det fastsatt en forskuddslønn i akkord à kr. 0.65 pr. time og timebetalingen i dagsarbeid à kr. 0.80.

Den 14. desember 1937 tilskrev forbundet Møre og Romsdal fylkesveistyre med henstilling om å foranledige at de lønns- og arbeidsvilkår som gjelder for Statens veiarbeidsdrift blir å fastsette også for herredskommunenes arbeidsdrift. Saken ble behandlet av fylkesveistyre og besluttet forelagt fylkestinget.

Imidlertid ble det opptatt forhandlinger mellom representanter for Statens veivesen, arbeiderne og Arbeidsmandsforbundet om revisjon av lønns- og arbeidsvilkår for arbeidere ved Statens og fylkenes veiarbeidsdrift. Forbundets krav førte til at lønns- og arbeidsvilkår ved Statens veiarbeidsdrift ble fastsatt ved dom av 30. april 1938 av den i henhold til stortingsbeslutning av 31. mars 1938 oppnevnte voldgiftsrett.

I samsvar med den av voldgiftsretten i en slutningsanmerkning uttalte forutsetning tilskrev forbundet den 6. mai 1938 samtlige fylkesveistyrer med krav om at voldgiftsdommens beslutning om lønns- og arbeidsvilkår for arbeidere ved Statens veiarbeidsdrift skulle gjøres gjeldende i sin helhet også for arbeidere som beskjeftiges ved fylkenes veiarbeidsdrift. Henvendelsen ble forelagt Møre og Romsdal fylkesting sammen med forannevnte skrivelse av 14. desember 1937. Veinevndens flertall innstilte:

1. Arbeidsmandsforbundets krav vert ikkje komen til møtes.

2. Det må framleis ligge til kvar einskild kommune å fastsetja kven som skal arbeide og kor stor løna skal vera ved kommuna si vegarbeidsdrift.

Dette ble fylkestingets vedtak.

I anledning herav tilskrev Arbeidsmandsforbundet den 18. juli 1938 samtlige 65 kommuner i Møre og Romsdal med anmodning om å fatte følgende vedtak: «Voldgiftsdommen av 30. april 1938 — — — angående lønns- og arbeidsvilkår ved Statens veiarbeidsdrift gjøres gjeldende i sin helhet for arbeidere som beskjeftiges ved kommunens veiarbeidsdrift.»

Resultatet av kommunenes behandling av forbundets krav ble at 4 av de 65 kommuner vedtok forbundets framlegg mens det ble forkastet av 61.

For å få oversikt over arbeidernes stilling til spørsmålet ble det 11. september 1938 holdt et møte av representanter for veiarbeidere ved Statens, fylkets og herredenes veiarbeidsdrift.

Møtet vedtok å anmode forbundsstyret om med de midler som står til rådighet å medvirke til å få gjennomført ensartede lønns- og arbeidsvilkår for arbeidere ved Statens, fylkets og herredskommunenes veiarbeidsdrift.

For å effektivere vedtaket tilskrev forbundet den 28. desember 1938 de 65 kommuner om å la møte til forhandling i Molde den 14. januar 1939. I dette møte deltok 25 ordførere, fylkesveistyre, overingeniøren for veivesenet og representanter for Arbeidsmandsforbundet og arbeiderne. Disse forhandlinger direkte mellom partene førte ikke til noe resultat, idet de fleste av ordførerne som møtte var av den mening at kommunene måtte stå fritt i hvert enkelt tilfelle å bestemme lønns- og arbeidsvilkår for de arbeidere som beskjeftiges ved herredskommunenes veiarbeidsdrift og henholdt seg til fylkestingets vedtak.

På møtet ble reist protest fra en del ordførere mot innkallelsen da de mente at det ikke var organiserte arbeidere ved kommunens veiarbeidsdrift, mens forbundet mente å skulle kunne påvise ved oppgaver fra de lokale foreninger at de hadde medlemmer i samtlige 65 kommuner også ved den kommunale veiarbeidsdrift.

Den 18. januar 1939 tilskrev forbundet samtlige kommuner at såfremt det ikke var kommet til ordning innen 20. april 1939 ble det iverksatt streik og arbeidsstans ved herredskommunenes veiarbeidsdrift samtidig som arbeiderne ved Statens og fylkets veiarbeidsdrift ble sagt opp til sympatistreik.

På grunn herav ble partene kalt inn til megling i Molde 27. februar 1939 for kretsmeglingsmannen. Under meglingen fastholdt fylkesmannen og representantene for kommunene det tidligere standpunkt. I samsvar med arbeidstvistloven kalte kretsmeglingsmannen inn til nytt møte 17. april 1939. I dette var 42 kommuner representert. Heller ikke i dette møte fant kretsmeglingsmannen grunnlag for framlegg til ordning i de kommuner som var part ved meglingen.

I anledning av protest som var reist fra flere kommuner traff kretsmeglingsmannen avgjørelse den 21. april 1939. Den gikk ut på at 8 av de 42 kommuner som var innkalt ikke var part i saka, idet forbundet ikke hadde bevist at de hadde organiserte arbeidere ved disse kommuners veiarbeidsdrift.

Da således meglingen var resultatløs ble arbeidsstans iverksatt fra 20. april 1939. Konflikten omfattet samtlige 42 kommuner som etter

forbundets mening var part i tvisten. Samtidig inntrådte sympatistreik ved fylkets og statens veiarbeidsdrift.

Arbeidsmandsforbundet tilskrev 29. april 1939 Riksmeglingsmannen med oppgave over antall arbeidere som var beskjeftiget i de herredskommuners veiarbeidsdrift som kretsmeglingsmannen fant f. t. ikke var å anse som part og hevdet å ha dokumentert at dets opprinnelige påstand var i samsvar med de faktiske forhold. Samtlige disse 8 kommuner eller i allfall flere av dem bør etter forbundets mening være parter og komme inn under bestemmelsene for en eventuell ordning av konflikten.

Krav fra arbeiderne og forbundet om utvidet sympatistreik foranlediget, at Riksmeglingsmannen innkalte partene til ny megling i Molde 9. og 10. mai 1939. Denne megling resulterte i et *forslag* fra Riksmeglingsmannen hvorav hitsettes:

- «1. Der nedsettes en voldgiftsrett på 5 medlemmer hvorav 2 medlemmer oppnevnes av fylkesveistyret i Møre og Romsdal, 2 medlemmer av Norsk Arbeidsmandsforbund og 1 medlem, som tillike er voldgiftsrettens formann, av Riksmeglingsmannen.
2. Denne voldgiftsrett treffer avgjørelse om hvorvidt det skal opprettes overenskomst om lønns- og arbeidsvilkår mellom Norsk Arbeidsmandsforbund og den enkelte kommune om kommunens veiarbeidsdrift og fastsetter i tilfelle overenskomstens innhold.
3. Svar avgis av herredstyrene til fylkesmannen i Møre og Romsdal innen 27. mai 1939 — — — — —.
5. Arbeidet gjenopptas tirsdag den 30. mai 1939 i de kommuner som vedtar forslaget. — — — — —»

Forslaget ble innen fristen vedtatt av følgende 34 kommuner: Volda, Ørsta, Herøy, Hjørundfjord, Synnølv, Stranda, Sykkylven, Borgund, Vestnes, Tresfjord, Veøy, Bolsøy, Nesset, Nord-Aukra, Fræna, Hen, Tingvoll, Straumsnes, Kornstad, Bremsnes, Eide, Sunndal, Stangvik, Bratvær, Hopen, Surnadal, Rindal, Valsøyfjord, Frei, Halså, Rovde, Hustad, Bud og Alvundeid.

Fylkets øvrige kommuner har forkastet forslaget.

Deretter ble nærværende voldgiftsrett oppnevnt.

Voldgiftsretten trådte sammen i Molde den 28. juni 1939 og har avholdt muntlig hovedforhandling med partsavhør og prosedyre i dagene 28. juni—4. juli 1939 da saken ble opptatt til doms.

Til stede var representanter for Norsk Arbeidsmandsforbund og for veiarbeiderne samt fra den andre siden fylkesveistyret, overingeniøren for veivesenet og som prosessfullmektig o.r.sakfører Pærlus. Samtlige foran nevnte 34 kommuner lot møte, de 31 ved ordføreren, 2 ved varaordføreren og 1 ved et herredstyremedlem i følge fullmakt. Videre møtte ved påropet Edøy kommunes ordfører som framla utskrift fra vedtak i herredstyremøte den 24. mai d. å. Han erklærte at kommunen ville underkaste seg voldgiftsrettens dom.

Fra *Arbeidsmandsforbundet og arbeiderne* er nedlagt sådan *påstand*:

1. Ved de 34 herredskommuner i Møre og Romsdal som har vedtatt Riksmeglingsmannens framlegg av 10. mai 1939, gjøres de lønns- og arbeidsbestemmelser som gjelder ved Statens veiarbeidsdrift i

fylket, gjeldende i sin helhet for arbeidere som beskjeftiges ved herredskommunenes veiarbeidsdrift.

2. For de kommuners vedkommende som har gjort gjeldende at de ikke er part i tvisten om lønns- og arbeidsvilkår ved veiarbeidsdriften, og som følge derav har forkastet Riksmeglingsmannens framlegg, avses dom for at de er part i saka i de tilfelle som forbundet kan dokumentere å ha medlemmer som sammenhengende eller periodevis beskjeftiges i vedkommende kommunes veiarbeidsdrift.
3. For de kommuner som i samsvar med punkt 2 er part i saka, blir voldgiftsdommens lønns- og arbeidsvilkår å forelegge for kommunene til godkjenning.

For herredskommunene er ved o.r.sakfører Pærlus nedlagt sådan *påstand*:

Overenskomst blir ikke å opprette med de innkalte kommuner som ikke frivillig har forlangt dette. Voldgiftsrettens avgjørelse gjøres gjeldende for et tidsrom av 5 år, subsidiært for den tid voldgiftsretten bestemmer. I det tidsrom som voldgiftsrettens avgjørelse således er bindende for sakas parter kan påstand om opprettelse av overenskomst ikke gjøres.»

Med de kommuner «som ikke frivillig har forlangt» overenskomst siktes til at *Bremsnes, Bratvær, Stangvik og Valsøyfjord kommuner* har nedlagt sådan *påstand*:

1. Det opprettes lønns- og arbeidsavtale mellom Norsk Arbeidsmandsforbund og kommunene.
 2. Avtalen femner om bygdevegsanlegg, vegvoktarar og vedlikeholdsarbeide på større samanhengande hovudveg og bygdevegstrekingar.
 3. Vegfondsvegar, skogs- og setervegar, og vedlikeholdet av desse vegar, vedlikeholdet av små fråskilde bygdevegstrekingar og vintervedlikeholdet går ikkje inn under avtalen.
 4. Avtalen sett fast lønns- og arbeidsvilkår, og reglar for redskapshald, serskilt for dei under punkt 2 nemnde arbeidsgrupper.
- Der det er praktisk gjennomførleg må nyttast akkordsystemet, etter satser fastsett i avtalen.
5. Skulde retten koma til det resultat at *avtale skal opprettast berre for dei kommunar som har uttalt ynskje om det*, vil ogso desse helst stå fritt for å ordne avtale kvar for seg.

Voldgiftsretten vil først ha å ta stilling til partsforholdet, jfr. Arbeidsmandsforbundets påstand punkt 2. Retten går ut fra at betingelsen for at vedkommende kommune kan være part er at den hadde organiserte arbeidere ved herredets veiarbeidsdrift da overenskomst ble krevd og således sto i faktisk og rettslig forhold til noe medlem av forbundet eller dets avdelinger. Spørsmålet herom ble avgjort av kretsmeglingsmannen som i sin avgjørelse uttalte at den kan omgjøres hvis det framkommer nye opplysninger og at den kan innbringes for Riksmeglingsmannen. Sådan anke skal også være framsatt muntlig av Arbeidsmandsforbundet under meglingen og er skriftlig framsatt fra et par av kommunene, men uten at noen avgjørelse vites å være truffet. *Nærværende voldgiftsretts flertall* — Syltebø, Fjærtøft og formannen — antar at en

avgjørelse om partsforholdet som er truffet under meglings bare kan prøves og eventuelt omgjøres av meglingsmyndighetene og at parter i nærværende voldgiftssak bare er de som da Riksmeglingsmannens forslag ble framsatt var å anse som part, og mener, at uansett dette, i alle fall bare de kommuner er parter i nærværende voldgiftssak som har vedtatt forslaget. Det kan ikke har vært forutsetning at retten skal treffe ny avgjørelse om partsforholdet og eventuelt innkalle kommuner som ikke innen fristen har vedtatt forslaget. For disse kommuner foreligger ikke gyldig voldgiftsavtale (jfr. rettergangslovens § 452).

Rettens medlemmer *Volan* og *Kiste* stemmer for at retten treffer avgjørelse om partsforholdet overensstemmende med Arbeidsmandsforbundets påstand.

Retten er enstemmig om at Edøy kommune etter at det nå er motatt utskrift av nytt vedtak i herredsstyremøte 3. d. m. ansees for å være part i voldgiftssaka.

Saka blir etter det anførte å behandle i realiteten for de foran nevnte 34 kommuner samt Edøy kommune.

Arbeidsmandsforbundet og dets medlemmer har under saka hevdet at Riksmeglingsmannens framlegg er slik å forstå at overenskomst skal opprettes for de kommuner hvis partsforhold er på det rene og for disse fastsette overenskomstens innhold.

Fra den annen side er gjort gjeldende at det vedtatte framlegg går ut på at voldgiftsretten har fritt å avgjøre om overenskomst skal opprettes og i tilfelle fastsette dens innhold.

Rettens flertall — Syltebø, Fjærtøft og formannen — er enig i denne siste forståelse av rettens mandat som det eneste som er forenlig med framleggets ordlyd og rimelige mening. Det er ikke for voldgiftsretten dokumentert at det under meglings 9. og 10. mai 1939 var enighet om at overenskomst skulle opprettes og at det bare var dens nærmere utforming som ble henlagt til denne voldgiftsrett. I så fall måtte det i voldgiftsavtalen vært nevnt hvilke kategorier av veiarbeidsdriften overenskomsten i tilfelle skulle omfatte og voldgiftsrettens oppgave i tilfelle vært nærmere fastsatt. I mangel av en sådan begrensning må voldgiftsretten stå fritt i sin avgjørelse av hvorvidt forholdene, når alle foreliggende omstendigheter tas i betraktning, gjør det rimelig at avtale opprettes og utstrekningen av den.

Samtlige kommuner — de 4 tidligere nevnte med forbehold som i påstanden — og fylkesveistyre på sin side har gjort gjeldende at betingelsen for opprettelse av kollektiv overenskomst for disse kommuner ikke er til stede. Det fremheves fra samtlige kommuner at den økonomiske stilling i disse er helt forskjellig fra forholdene i de fleste andre fylker, stillingen er til dels så slett at antakelsen av de lønnssetninger som er bestemt i voldgiftsdommen av 1938 ville bringe kommunene ut i de største vanskeligheter. De må motta til dels svære tilskudd fra Staten for å saldere sine budsjetter. Ytterligere statsstøtte kan ikke påregnes. En øket utgift til veiarbeidsdriften vil føre til veienes forfall eller til ennå hardere nedskjæring av budsjettposter som allerede er tvunget ned til et lavmål. Og for flere kommuners vedkommende framholdes det at de vil

måtte benytte lovens adgang til å gå tilbake til å legge veivedlikeholdet på matrikkelen. Hertil kommer, hevdes det, at det for kommunene i den nåværende vanskelig tid er uomgjengelig nødvendig at de må få beholde adgangen til å lå det her omhandlede arbeid utføre som et utfyllingsarbeid av folk som trenger en inntekt ved sia av sin egentlige næring eller som er arbeidsledig. Veiarbeidet utføres av fiskere, småbrukere og håndverkere som ikke er i stand til å skaffe seg det nødvendige utkomme på annen måte. De uttas for en stor del av arbeidsledighetsnemndene og arbeidet fordeles i skift på så mange som mulig, og det er stor rift om dette arbeid selv for ringe lønn. Såframt lønnssetninger og arbeidsvilkår som gjelder for Statens og fylkes veiarbeidsdrift skulle bli gjennomført for her omhandlede kommuner ville det oppstå et avgjort misforhold mellom lønnen for dette arbeid og for annet arbeid, hva der i flere henseender ville skape misnøye og uheldige forhold. Skal videre ansiennitetsbestemmelser som nevnt i voldgiftsdommens slutningsbestemmelser gjennomføres befryktes det å ville oppstå en egen klasse profesjonelle veiarbeidere i herredet som vil begunstiges på de dårligst stilte befolkningsgruppers bekostning.

Fra Arbeidsmandsforbundets og arbeidernes side er under saka gjort den forandring i påstanden at overenskomst ikke kreves for veifondsveiers anlegg når de administreres av oppsitterne sjøl og alene kontrolleres av veivesenet og videre at overenskomst ikke forlanges for kolonisasjonsveier, gårds- og seterveier samt for anlegg av veier for nødsmidler for beskjefligelse av arbeidsledige.

Det fastholdes at for bygdeveisanlegg med stats- eller fylkesbidrag og for vedlikehold av hoved- og bygdeveier er det ikke lenger rimelig at det ikke er opprettet overenskomst. Det er av stor betydning å få brakt arbeidsforholdene i overensstemmelse med hva det gjelder for Statens veiarbeidsdrift. De økonomiske forhold i de fleste herreder er ikke så dårlige som det kan synes av den regnskapsmessige stilling, og selv om forholdene er så små og i det hele vanskelige i økonomisk henseende har kommunene rett og plikt til å opprette overenskomst. Og det henvises til at overenskomster er opprettet for en rekke kommuner i forskjellige fylker, hvor den økonomiske stilling for vedkommende kommune ikke er bedre enn i de det her handles om.

Voldgiftsretten er under sin prøvelse av de sterkt motstående partsstandpunkter kommet til enighet om at overenskomst bør bli å opprette forsåvidt angår veiarbeider som utføres på bygdeveier hvortil ved særskilt bevilgning på statsbudsjettet ytes bidrag fra stat og/eller fylke. Jfr. fylkesmann Utheims protokolltilførsel under forhandlingene den 3. juli dette år.

Da det viste seg at det ikke kan oppnåes enighet innen retten om at overenskomst blir å opprette også for veivedlikeholdets vedkommende deler retten seg i et flertall og et mindretall.

Flertallet — Syltebø, Fjærtøft og formannen — stemmer for at det forsåvidt angår det foran nevnte arbeid ved bygdeveisanlegg med stats- og/eller fylkesbidrag som er oppført på statsveibudsjettet opprettes overenskomst med følgende lønnssetninger:

1. Timebetaling for alminnelig dagsarbeid	kr. 0.92
2. Forskudd i akkord	« 0.72
3. Timelønn for formann og spesialarbeider	« 1.03
4. Leiet bil med sjåfør betales en minste timelønn etter følgende skala:	
Inntil 1½ tonns lasteevne	« 2.90
1½ tonns lasteevne inntil 2½ tonn	« 3.10
2½ tonns lasteevne og derover	« 3.30
5. Leiet hest og mann betales en minste timelønn av	« 1.20

Volan og *Kiste* kunne subsidiært stemme for disse satser hvis det var enighet også om opprettelse av overenskomst for veivedlikeholdets vedkommende.

Hva de alminnelige vilkår for arbeidsdriften ved de her omhandlede bygdeveisanlegg angår er retten enstemmig om at bestemmelsene i voldgiftsdommen av 30. april 1938 fra § 2 II til § 21 befølges. Ansiennitetsbestemmelsen omhandlet i nevnte doms «Bemerkninger til dommen» punkt 2 kommer ikke til anvendelse.

Retten går ut fra at fylkesveistyret i Møre og Romsdal overensstemmende med fylkesmannens protokolltilførsel vil godta de lønnssetninger som foran er bestemt og «påtar seg ansvaret for at disse satser blir å følge i alle fylkets herreder for nevnte arbeid i det tidsrom som måtte bli bestemt av voldgiftsretten.»

Videre bestemmes at lønnssetningene for det her omhandlede arbeid ikke i noe tilfelle skal være lavere i noe herred enn det er den 1. juli 1939 forsåvidt de nå er høyere.

Overenskomsten trer i kraft fra 1. juli 1939 og gjelder til 1. juli 1941 og videre ett år ad gangen forsåvidt den ikke skriftlig oppsies av en av partene med 3 måneders forutgående varsel, dog såleis at såframt satsene i voldgiftsdommen av 30. april 1938 forandres oppad eller nedad skal de i nærværende dom bestemte satser forhøyes eller senkes såleis at satsene blir 6 øre under de tilsvarende satser i voldgiftsdommen av 1938 for timelønn for alm. dagsarbeid og forskudd i akkord, 10 øre for bil med sjåfør og 5 øre for hest og mann.

Flertallet — Syltebø, Fjærtøft og formannen — finner etter den bevisførsel som har funnet sted fra herredenes side at det for tia ikke er tilstrekkelig grunnlag for å bestemme at overenskomst skal opprettes forsåvidt kommunenes veivedlikeholdsarbeid angår. En mener at det vil medføre vidtrekkende uheldige konsekvenser i flere henseender for kommunene og legger vekt på at det etter bevisførselen bare er ytterst få, nedtil en og to organiserte veiarbeidere ved den kommunale veiarbeidsdrift i de fleste herreder og at det ikke er framkommet krav eller uttrykk for misnøye med den nåværende ordning hvoretter herredene har frihet til å innrette arbeidet slik som de økonomiske og øvrige forhold i herredet for tia gjør det nødvendig. En anser det videre ikke rimelig å stille noen enkelt kommune blant de som er parter i denne sak i en unntakelsesstilling i forhold til de øvrige. Da de 4 foran særskilt nevnte kommuner i sin påstand har erklært at de helst vil stå fritt for å ordne avtale hver for seg hvis retten kommer til det resultat at avtale bare

skal opprettes for de kommuner som har uttalt ønske om det, finner flertallet at det heller ikke for disse ville være rimelig å gjøre noen unntakelse.

Flertallet finner såleis ikke i videre utstrekning enn foran omhandlet å kunne ta Arbeidsmandsforbundets påstand til følge.

Rettsens mindretall — Volan og Kiste — vil anføre:

Under sakas behandling for retten er det kommet klart fram fra begge parter at flere kommuner bestred fagorganisasjonens rett til å kreve tariffavtale opprettet for vedkommende kommunes veiarbeid. Disse kommuner hevdet at forbundet ikke hadde medlemmer ved den kommunale veiarbeidsdrift.

Denne tvist ble forelagt kretsmeglingsmannen, herr justitarius Brun, til avgjørelse om hvorvidt det i lovens forstand forelå et partsforhold mellom forbundet og vedkommende kommuner, som ga forbundet juridisk adgang til å kreve tariffavtale opprettet, og i tilfelle foreta rettsgyldig arbeidsoppsigelse.

Den 21. april 1939 meddelte kretsmeglingsmannen partene sin avgjørelse hvorav framgår at følgende kommuner hvor sådan tvist forelå var part i saka: Stranda, Hen, Kornstad, Sunnlyven, Voll, Hjørundfjord, Borgund, Fræna, Vestnes, Nord-Aukra, Surnadal og Bolsøy.

Følgende herreder var etter kretsmeglingsmannens avgjørelse ikke å anse som part: Kvernes, Åsskard, Vartdal, Eresfjord og Vistdal, Øre, Hustad, Aure og Bud.

Kretsmeglingsmannen bemerker at denne avgjørelse ikke har noen som helst rettsvirkning. Og videre at avgjørelsen av hver av partene kan innbringes for Riksmeglingsmannen.

Kretsmeglingsmannens avgjørelse ble av forbundet innanket for Riksmeglingsmannen ved skrivelse av 29. april.

Under Riksmeglingsmannens ledelse ble det opptatt ny megling i Molde den 9. og 10. mai. Tvisten om partsforholdet ble også under denne megling drøftet. Men da Riksmeglingsmannen ikke kunne få partene forliket om selve tariffspørsmålet tok han heller ikke opp til prøvelse tvisten om partsforholdet.

I sitt forslag om løsning av veiarbeidskonflikten i Møre og Romsdal ved frivillig voldgift sier Riksmeglingsmannen i punkt 2:

Denne voldgiftsrett treffer avgjørelse om hvorvidt det skal opprettes overenskomst om lønn og arbeidsvilkår mellom Norsk Arbeidsmandsforbund og den enkelte kommune om kommunenes veiarbeidsdrift og fastsetter i tilfelle overenskomstens innhold.

Forbundets prosessfullmektig har hevdet at dette punkt tar sikte på at voldgiftsretten skal avgjøre spørsmålet om der foreligger et rettslig partsforhold mellom forbundet og den enkelte kommune som gir forbundet lovlig adgang til å kreve tariffavtale opprettet og forsåvidt dette er til stede da å bestemme tariffavtalens innhold.

Rettsens mindretall må anta at Riksmeglingsmannens forutsetning med sitt forslag om konfliktsløsning ved frivillig voldgift var, at der skulle treffes en positiv avgjørelse i konfliktsforholdet for derved å spare samfunnet og distriktets befolkning for de vansker som denne konflikt med de bebudede utvidelser måtte befryktes å medføre.

Denne oppfatning har også kommunenes prosessfullmektig, fylkesmannen og en rekke av ordførerne tydelig gitt uttrykk for og nærmere presisert i sin påstand om at arbeiderne skal fradømmes retten til å reise tariffkrav om vedlikeholdsarbeidet m. v. i løpet av 5 år (eller i annen tidsbestemt periode).

Når en ikke vil fradømme arbeiderne ved vedlikeholdsarbeids m. v. adgangen til når som helst å reise krav om tariffavtale og i tilfelle gå til arbeidsstans for å få kravet gjennomført, vil hensikten med Riksmeglingsmannens forslag — å skape arbeidsfred — ikke kunne oppnåes uten at det avses en positiv voldgiftsdom som trer i tariffavtales sted.

Da rettens flertall ikke har funnet å kunne følge denne linje selv for de kommuner hvor fagorganisasjonen har en ubestridelig rett når som helst å etablere ny konflikt og foreta nye oppsigelser til sympatistreik må mindretallet uttale frykt for at Landsorganisasjonen og forbundet søker voldgiftsrettens avgjørelse om tariffkravet for veivedlikeholdsarbeidet prøvet av domstolene og en vil bemerke, at det ikke kan være riktig at en voldgiftsrett som er etablert for å pådømme et tariffkrav avsier en kjennelse som ikke løser tariffspørsmålet, men som kan bevirke at konflikten etableres på ny.

Mindretallet vil bemerke til flertallets premisser til domsslutning angående vedlikeholdet: De økonomiske forhold i en rekke kommuner er god og en kommune har endog stort sett vedtatt Statens arbeidsbetingelser for sin veiarbeidsdrift. Heller ikke for disse kommuner har flertallet villet være med på å opprette overenskomst for vedlikeholdsarbeidet. Derfor har også de 4 kommuner som prinsipalt har krevet overenskomst falt ut. Mindretallet har dessuten erklært at alle rimelige hensyn ville bli tatt ved fastsettelse av lønnssettsene under hensyntagen til kommunenes økonomiske vansker. Det er ikke framlagt noen fullstendig medlemsfortekning for andre kommuner enn de 8 som mente seg ikke å være part. Retten har heller ikke krevet sådan fortøkning framlagt.

Det beste bevis for arbeidernes misnøye med de nåværende arbeidsforhold må vel være at praktisk talt alle veiarbeidere i de 42 kommuner har deltatt i arbeidsstansen fra 20. april til 31. mai da arbeidet etter pålegg fra forbundet ble gjenopptatt i de 34 kommuner som vedtok Riksmeglingsmannens forslag. Arbeidsstansen fortsetter i de øvrige kommuner.

Flertallet skal bemerke at retten ikke har tatt den ved sakfører Pareljus framsatte påstand til følge og at det med omsyn til fredsplikten i den tid nåværende dom omfatter blir å forholde etter gjeldende lov.

I henhold til voteringen avses slik

voldgiftsdom:

Forsåvidt angår veiarbeider som utføres på bygdeveier hvortil ved særskilt bevilgning på statsveibudsjettet ytes bidrag fra stat og/eller fylke opprettes følgende *overenskomst*:

I. Lønnsbestemmelser:

1. Timelønn for alm. dagsarbeid kr. 0.92
2. Forskudd i akkord « 0.72
3. Timelønn for formenn og spesialarbeidere « 1.03
4. Leiet bil med sjåfør betales en minste timelønn etter følgende skala:
Inntil 1½ tonns lasteevne « 2.90
1½ tonns lasteevne inntil 2½ tonn « 3.10
2½ tonns lasteevne og derover « 3.30
5. Leiet hest og mann betales en minste timelønn av « 1.20

II. De alminnelige bestemmelser i voldgiftsdommen av 30. april 1938 for Statens veiarbeidsdrift fra § 2 II til og med § 21 skal befulges ved de her omhandlede bygdeveisanlegg. Ansiennitetsbestemmelsen i nevnte doms «Bemerkninger til dommen» punkt 2 kommer ikke til anvendelse.

III. Retten går ut fra at fylkesveistyret i Møre og Romsdal overensstemme med fylkesmannens protokolltilførsel vil godta de lønnssettsene som foran er bestemt og «påtar seg ansvaret for at disse settsene blir å følge i alle fylkets herreder for nevnte arbeider i det tidsrom som måtte bli bestemt av voldgiftsretten».

IV. Denne dom trer i kraft fra 1. juli 1939 og gjelder til 1. juli 1941 og videre 1 år ad gangen forsåvidt den ikke skriftlig oppsies av en av partene med 3 måneders forutgående varsel, dog såleis at såframt satsen i voldgiftsdommen av 30. april 1938 forandres oppad eller nedad skal de i nærværende dom bestemte settsene forhøyes eller senkes såleis at satsene blir 6 øre under de tilsvarende settsene i voldgiftsdommen av 1938 for timelønn for alm. dagsarbeid og forskudd i akkord, 10 øre for bil med sjåfør og 5 øre for hest og mann.

V. Det bestemmes at lønnssettsene for det her omhandlede arbeid ikke i noe tilfelle skal være lavere i noe herred enn det er 1. juli 1939 forsåvidt de da er høyere.

VI. Trakasserier må ikke finne sted fra noen av partenes side.

VII. For øvrig tas partenes påstander ikke til følge.

H. Hjelm-Hansen.

P. Syltebø. Ivar Fjærtøft.

Elias Volan. Ole Andersen Kiste.

Protokolltilførsel fra fylkesmannen.

Den 14. september 1937 ble det opprettet en avtale mellom fylkesveistyret i Møre og Romsdal og Norsk Arbeidsmandsforbund om, at der for veiarbeider som utføres på bygdeveier, hvortil ved særskilt bevilgning på statsveibudsjettet ytes bidrag fra stat og fylke, fastsettes inntil videre en forskuddsbetaling i akkord av kr. 0.65 pr. time og en timebetaling av kr. 0.80. Denne avtale er ikke oppsagt fra noen av partene.

For å medvirke til en løsning av den foreliggende konflikt erklærer fylkesveistyret i Møre og Romsdal, at det samtykker i å overlate til den istandbrakte voldgiftsrett å ta ovennevnte lønnssettsene opp til revisjon og for en av voldgiftsretten bestemt tid fastsette hva disse settsene skal

være. Videre erklærer fylkesveistyret i Møre og Romsdal at det vil godta de lønnssetninger som måtte bli bestemt og påtar seg ansvaret for at disse setninger blir å følge i alle fylkets herreder for nevnte arbeider i det tidsrom som måtte bli bestemt av voldgiftsretten.

Overenskomst om lønns- og arbeidsvilkår for herredenes øvrige veiarbeidsdrift forutsettes da ikke opprettet i samme tidsrom.

T. Utheim.

Nye tvister i anledning dommen.

Da voldgiftsretten i sin domsslutning hadde avsagt kjennelse for at veivoktere og vedlikeholdsarbeidere ikke omfattes av dommen og dertil at 9 kommuner hadde forkastet Riksmeglingsmannens forslag om å bøye seg for en voldgiftsavgjørelse, fortsatte konflikten i de 9 kommuner.

For å få konfliktsforholdet løst og for om mulig å komme fram til en ordning for veivoktere og vedlikeholdsarbeidere i de andre kommuner, ble saka på ny forelagt for Riksmeglingsmannen og Arbeidernes faglige Landsorganisasjons juridiske kontor.

Foreningene og arbeiderne ble underrettet om resultatet av disse konferanser ved rundskriv nr. 33.

Norsk Arbeidsmandsforbund.

Oslo, den 5. august 1939.

Rundskriv nr. 33.

Til veiarbeiderforeningene og de faglige samorganisasjoner i Møre og Romsdal.

Ad herredskommunenes veiarbeidsdrift.

Som meldt bl. a. gjennom dagspressen umiddelbart etter at voldgiftsavgjørelsen forelå for herredskommunenes veiarbeidsdrift i Møre og Romsdal den 8. juli, avsa voldgiftsretten kjennelse om lønns- og arbeidsvilkår ved herredskommunenes anleggsdrift hva angår veianlegg hvortil ytes løyving eller bidrag fra stat og/eller fylke, men derimot ble det ikke avsagt kjennelse om lønns- og arbeidsvilkår for de arbeidere som beskjeftiges ved kommunenes veivedlikehold.

Følgende 9 kommuner hadde forkastet Riksmeglingsmannens framlegg om å la tvisten avgjøres ved frivillig voldgift: *Skodje, Voll, Eresfjord og Vistdal, Øre, Kvernes, Tustna, Aure, Vartdal og Aaskard*. De 7 sistnevnte under den forutsetning at de i samsvar med kretsmeglingsmannens avgjørelse ikke var part i lønnskonflikten, da kommunene mente at vårt forbund ikke hadde medlemmer ved herredskommunenes veiarbeidsdrift. For kommunene *Skodje* og *Voll* var partsforholdet allerede under meglingen brakt på det rene, og disse kommuner forkastet meglingsmannens framlegg av den grunn at de ikke ville undergi seg voldgift.

På grunnlag av voldgiftsrettens avgjørelse, samt på grunnlag av at hverken Riksmeglingsmannen eller voldgiftsretten hadde avgjort spørs-

målet om partsforholdet for de kommuner som forkastet Riksmeglingsmannens framlegg, ble spørsmålet om partsforholdet innanket for Riksmeglingsmannen til avgjørelse. Forbundet forela også for Riksmeglingsmannen spørsmålet om voldgiftsretten hadde avsagt voldgiftsdommen i samsvar med forutsetningen i Riksmeglingsmannens framlegg, da lønns- og arbeidsvilkår for vedlikeholdsarbeiderne ikke var tatt med i voldgiftsdommen.

Riksmeglingsmannens svar og avgjørelse på de av forbundet stilte spørsmål forelå ved skrivelse datert 2. august. Hva angår partsforholdet har Riksmeglingsmannen avsagt kjennelse for at kommunene *Kvernes, Åsskard, Aure, Hustad, Øre* og *Bud* er å anse som parter i lønnsstvist og meglings-saka. Hva angår *Vartdal* kommune har Riksmeglingsmannen ikke tatt stilling til om kommunen er part eller ikke av den grunn at de organiserte arbeidere ved Vartdal kommunes veiarbeidsdrift, som regelmessig eller periodevis beskjeftiges, ikke er medlemmer av Arbeidsmandsforbundet, men står tilsluttet Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, og Riksmeglingsmannen er foreløpig av den oppfatning at Arbeidsmandsforbundet ikke kan fremme lønnskrav for medlemmer av andre forbund. Hva angår *Hen* kommune har meglingsmannen avsagt kjennelse for at kommunen foreløpig ikke blir part i lønnsstvist av den grunn at forbundet ikke kan dokumentere at det har medlemmer som regelmessig eller periodevis beskjeftiges ved herredskommunens veiarbeidsdrift.

Etter at Riksmeglingsmannens avgjørelse forelå ble saka forelagt i forbundsstyrets møter den 3. og 4. august. I samband med Riksmeglingsmannens avgjørelse av partsforholdet ble det referert skrivelse og telegram henholdsvis fra *Åsskard* og *Skodje* om arbeidet kan opptas i de kommuner som forkastet Riksmeglingsmannens framlegg om voldgift og hvor konflikten nå pågår. Til de foreliggende spørsmål fattet forbundsstyret sådant vedtak:

- «1. Konflikten i de 8 kommuner søkes løst under den megling Riksmeglingsmannen har lovet å foranledige innkalt, idet man tar sikte på å bringe disse kommuner i samme forhold som de 35 kommuner som deltok i voldgiftssaka.
2. De 34 kommuner anmodes om forhandlinger om opprettelse av tariffavtale for vedlikeholdsarbeidet. Hevder kommunene at forhandlinger er avskåret gjennom voldgiftsdommen, innbringes dette spørsmål for Arbeidsretten, idet en samtidig søker Arbeidsrettens avgjørelse om voldgiftsrettens mandat.»

Som det framgår av forbundsstyrets vedtak er det fra Riksmeglingsmannen under hånden gitt erklæring for at han vil innkalle til ny megling for de kommuners vedkommende som har forkastet Riksmeglingsmannens framlegg og såleis ikke er medtatt under voldgiftsdommens bestemmelser.

Hva angår veivoktere og andre vedlikeholdsarbeidere ved herredskommunenes veiarbeidsdrift vil forbundet i samsvar med vedtak i forbundsstyret søke voldgiftsrettens avgjørelse prøvet for Arbeidsretten, såfremt ikke de kommuner som forbundet kan påvise er part i saka ved

at de har organiserte arbeidere i beskjæftigelse ved veiarbeidsdriften før konflikten brøt ut, gir erklæring for at de vil gå med på å opprette overenskomst for veivoktere og vedlikeholdsarbeidere.

Med solidarisk hilsen
Norsk Arbeidsmandsforbund
Johs. M. P. Ødegård.

Alb. Karlsen.

Norsk Arbeidsmandsforbund. Oslo, den 13. september 1939.
Rundskriv nr. 37.

Til veiarbeiderforeningene i Møre og Romsdal,
Veiarbeidernes fellesstyre og Samorganisasjonene.

Ad veikonflikten i Møre og Romsdal.

Som tidligere meldt forkastet følgende 9 kommuner Riksmeglingsmannens framlegg om frivillig voldgift:

Skodje, Voll, Eresfjord og Vistdal, Øre, Kvernes, Tustna, Aure, Vartdal og Åsskard.

For å bringe lønns- og arbeidsvilkår i orden også ved forannevnte 9 kommuner ble saka behandlet i forbundsstyrets møte 3. august. Forbundsstyret fattet sådant vedtak:

- «1. *Konflikten i de 8 kommuner søkes låst under den megling Riksmeglingsmannen har lovt å foranledige innkalt, idet man tar sikte på å bringe disse kommuner i samme forhold som de 35 kommuner som deltok i voldgiftssaka.*
2. *De 35 kommuner anmodes om forhandlinger om opprettelse av tariffavtale for vedlikeholdsarbeidet. Hevder kommunene at forhandlinger er avskåret gjennom voldgiftsdommen, innbringes dette spørsmål for Arbeidsretten, idet man samtidig søker Arbeidsrettens avgjørelse om voldgiftsrettens mandat.»*

Av punkt 1 i forbundsstyrets vedtak framgår det at Riksmeglingsmannen allerede på det tidspunkt hadde erklært overfor Landsorganisasjonen og forbundet at megling skulle bli opptatt for de 9 kommuners vedkommende som hadde forkastet meglingsmannens framlegg om voldgift og hvor konflikten av den grunn framleis pågikk.

Riksmeglingsmannen meldte samtidig at han hadde anmodet kretsmeglingsmannen for Trøndelag og Møre, herr justitarius Finn S. Bruun, om å innkalle til ny megling.

For å framtvinge et resultat snarest mulig tilskrev forbundet kretsmeglingsmannen for Trøndelag den 12. august og refererte til Riksmeglingsmannens melding om at megling ville bli opptatt, og utba oss melding om når den ville bli opptatt.

Kretsmeglingsmannen forela forbundets skriv for Fylkesmannen, som i skriv av 23. august overfor kretsmeglingsmannen har erklært at Fylkesmannen og Fylkesveistyret tar ansvaret for at voldgiftsdommen for bygdeveianlegg med stats- og/eller fylkesbidrag i Møre og Romsdal

skal gjøres gjeldende for alle kommuner i fylket, også for de kommuners vedkommende som har forkastet Riksmeglingsmannens framlegg om frivillig voldgift, samt de kommuner hvor forbundet ikke under meglings- og voldgiftsbehandlingen kunne dokumentere å ha organiserte arbeidere.

Dermed skulle konfliktssituasjonen for herredskommunenes anleggsdrift være løst i samsvar med voldgiftsdommen.

Hva angår herredskommunenes veivedlikeholdsarbeid og spørsmålet om lønns- og arbeidsvilkår for veivoktere og andre grupper av vedlikeholdsarbeidere hevder Fylkesmannen i sitt skriv at forbundet og arbeiderne ikke har juridisk rett til å fremme krav om overenskomst for disse arbeidergrupper i henhold til voldgiftsrettens flertallsmerknader, at voldgiftsdommen bare omfatter de anleggsarbeidere som foran nevnt, og at forbundet har fredsplikt i den tid nærværende dom omfatter og således ikke kan reise tariffkrav eller iverksette konflikt for å fremme eventuelle tariffkrav i domsperioden.

Forbundet har protestert mot den oppfatning Fylkesmannen har gjort gjeldende, og da megling ikke er kommet i stand for de kommuners vedkommende som forkastet meglingsmannens framlegg om voldgift på grunn av den stilling Fylkesmannen og fylkesveistyret har tatt, har forbundet oversendt tvistesaka til Landsorganisasjonens juridiske kontor for å få saka juridisk prøvet.

For å få brakt på det rene om Fylkesmannen og fylkesveistyret overtar de juridiske forpliktelser om å gjøre voldgiftsdommen gjeldende for de kommuner som har forkastet Riksmeglingsmannens framlegg om voldgift og for de kommuner som ikke var part under meglinga, har Landsorganisasjonens juridiske kontor skrevet til Fylkesmannen for Møre og Romsdal den 9. september med anmodning om å få et tydelig og greit svar på om fylkesveistyret på samtlige kommuners vegne overtar de juridiske forpliktelser om at voldgiftsdommen skal gjøres gjeldende, og om fylkesveistyret opprettholder sin oppfatning om at Arbeidsmandsforbundet og arbeiderne ved voldgiftsdommen er fradømt retten til å fremme tariffkrav for vedlikeholdsarbeiderne.

Såframt Fylkesmannen i samsvar med sitt skriv til Kretsmeglingsmannen erklærer at fylkesveistyret overtar det juridiske ansvar for at voldgiftsdommen skal gjøres gjeldende i samtlige kommuner, vil konflikten for de kommuners vedkommende som forkastet Riksmeglingsmannens framlegg, bli hevet.

Såframt Fylkesmannen overfor Landsorganisasjonens juridiske kontor også gjentar den oppfatning han har gjort gjeldende overfor Kretsmeglingsmannen, at forbundet ikke har adgang til å reise tariffkrav for vedlikeholdsarbeidere i domsperioden, vil denne sak bli prøvet for Arbeidsretten. Advokat Hansteen i Landsorganisasjonens juridiske kontor har under forutsetning av at Fylkesmannen opprettholder den oppfatning han tidligere har gjort gjeldende, foreslått at partene for å få saka rettslig belyst om voldgiftsretten hadde mandat til å fradømme arbeiderne og forbundet retten til å reise tariffkrav for vedlikeholdsarbeiderne reiser rettsak mot 1 kommune og lar avgjørelsen for denne kommune danne presedens for de øvrige 64 kommuner i Møre og Romsdal.

Idet vi forutsetter at Fylkesmannen gjentar den erklæring han tidligere har gitt overfor Kretsmeglingsmannen, vil konflikten ved veiarbeidsdriften i Møre og Romsdal som nevnt foran bli hevet, idet det der ved er fastslått at voldgiftsdommen for herredskommunenenes veiarbeidsdrift i Møre og Romsdal er gjennomført for samtlige kommuner.

Det er videre derved også fastslått i samsvar med VI i voldgiftsdommen, at kommunene som arbeidsgivere ikke i noe tilfelle har rett til å foreta trakassering av de arbeidere som tidligere var ved veiarbeidsdriften, og derved skulle de arbeidere som tidligere var beskjeftiget ved veiarbeidsdriften, ha rett til å få sine plasser igjen, også i de kommuner som forkastet meglingsmannens framlegg.

Så snart Landsorganisasjonens juridiske kontor får svar på de spørsmål som er stilt til Fylkesmannen og fylkesveistyre, vil foreningene bli underrettet.

Med solidarisk hilsen
Norsk Arbeidsmandsforbund
Alb. Karlsen.

Norsk Arbeidsmandsforbund.

Oslo, den 3. oktober 1939.

Rundskriv nr. 40/39.

Til foreningene ved veiarbeidsdriften i Møre og Romsdal, Veiarbeidernes fellesstyre, Sunnmøre faglige Samorganisasjon, Ålesund, Nordmøre faglige Samorganisasjon, Kristiansund N, og Romsdal faglige Samorganisasjon, Molde.

Opphevelse av konflikten ved Skodje, Voll, Eresfjord og Vistdal, Øre, Kvernes, Tustna, Aure, Vartdal og Aasskard kommunes veiarbeidsdrift.

Som tidligere meldt erklærte Riksmeglingsmannen i konferanse den 3. august at det ville bli opptatt megling ved forannevnte kommuner som hadde forkastet Riksmeglingsmannens framlegg om frivillig voldgift, og hvor konflikt ved veiarbeidsdriften av den grunn pågikk.

Riksmeglingsmannen meldte at megling vil bli overtatt av Kretsmeglingsmannen for Trøndelag og Møre, justitiarius Finn S. Bruun, Trondheim.

Den 8. august tilskrev forbundet Kretsmeglingsmannen og ba om å få underretning om megling ville bli opptatt og i så tilfelle få melding om tid og sted for megling snarest.

Kretsmeglingsmannen forela forbundets skriv for fylkesmann Utheim som ved skriv av 10. august til Kretsmeglingsmannen erklærte at *«det er soleis ikke nødvendig å foranstalte noen megling for de kommuner som er omhandlet i Riksmeglingsmannens vedtak av 2. august for å få Voldgiftsrettens avgjørelse gjort gjeldende.»*

Fylkesmann har videre i sitt skriv til Kretsmeglingsmannen anført at *fylkesveistyre, overensstemmende forutsetningen i Voldgiftsdommens post III. nå har gjennomført Voldgiftsdommen for alle fylkets herreder uten omsyn til om den enkelte kommune var part under konflikten eller ikke.*

Fra Kretsmeglingsmannen ble forbundet forelagt spørsmålet om det under foreliggende omstendigheter var hensiktsmessig å innkalle til ny megling for de 9 kommuners vedkommende.

For å bringe dette spørsmål formelt på det rene ble saka forelagt Landsorganisasjonens juridiske kontor som ved skriv av 9. september anmodet fylkesmannen og fylkesveistyre om å få en formell erklæring for at de overtar den juridiske forpliktelse for at Voldgiftsdommen for Møre og Romsdal skulle gjennomføres som overenskomst for anleggsarbeidere ved samtlige herredskommuners veiarbeidsdrift, og fylkesmannen og fylkesveistyre er enig i at tvisten vedrørende lønns- og arbeidsvilkår for arbeidere ved herredskommunenenes *veivedlikehold* kan innbringes for Arbeidsretten til avgjørelse.

Landsorganisasjonens juridiske kontor har ennå ikke fått skriftlig svar fra fylkesmannen eller fylkesveistyre på de spørsmål som ble stilt i det juridisk kontors skriv av 9. september, men der er holdt en konferanse mellom advokat Hansteen ved det juridiske kontor og fylkesmann Utheim den 28. september, hvorunder fylkesmannen overfor advokat Hansteen erklærte at han ville innkalle fylkesveistyre og representanter for kommunene, og en kunne gjøre sikker regning med å få skriftlig bekreftende svar i samsvar med fylkesmannens skriv av 10. august til Kretsmeglingsmannen. Denne melding er gitt til forbundet fra Landsorganisasjonens kontor ved skriv av 29. september.

Da konflikten for en stor del reelt er opphevet ved de 9 forannevnte kommuners veiarbeidsdrift ble saka behandlet i forbundsstyremøte fredag den 29. september som fattet sådant vedtak:

«På grunnlag av skriv fra fylkesmannen til kretsmeglingsmannen om at Voldgiftsdommen skal gjøres gjeldende for alle kommuner i Møre og Romsdal oppheves konflikten i de kommuner, hvor konflikten har pågått etter Voldgiftsdommen, fra mandag den 2. oktober.

For å få tvistesaka avgjort ved herredskommunenenes veivedlikehold innbringes saka for Arbeidsretten og forbundet godkjenner det av fylkesmannen antydde framlegg at der innstevnes 3 kommuner, og at rettsavgjørelse for disse kommuner skal danne presedens for de øvrige kommuner i fylket.»

Følgende 3 kommuner foreslås innstevnet: Bolsøy, Møre og Romsdal, Tingvoll i Nordmøre og Borgund i Sunnmøre.

Under henvisning til foranstående vedtak er konflikten foreløpig hevet i de 9 kommuner som er nevnt i tittel for dette rundskriv, og så snart Landsorganisasjonens juridiske kontor får skriftlig bekreftelse fra fylkesmannen og fylkesveistyre at Voldgiftsdommen skal gjøres gjeldende for samtlige herredskommuners veiarbeidsdrift, vil tvistesaka, om forbundet har adgang til etter Voldgiftsdommen å kreve oppretta overenskomst for herredskommunenenes veivedlikeholdsarbeidere og veivoktere, bli innbrakt for Arbeidsretten, og foreningene skal få nærmere melding herom senere.

Med solidarisk hilsen
Norsk Arbeidsmandsforbund
Alb. Karlsen.

Til tross for den muntlige erklæring som fylkesmann Utheim ga til advokat Hansteen den 28. september om å medvirke til en ordning av tvisten om lønns- og arbeidsvilkår for veivoktere og andre vedlikeholdsarbeidere, ved en arbeidsrettsavgjørelse, har der etter gjentagende henvendelser ikke vært mulig å få en avgjørelse i saka innen årets utgang.

Hordaland fylke.

Krav om overenskomst for fylkets- og herredskommunernes veiarbeidsdrift.

Protokoll.

År 1939 den 14. februar holdtes på foranledning av Norsk Arbeidsmandsforbund møte på fylkesmannens kontor for behandling av lønns- og arbeidsvilkår for arbeidet ved fylkets veiarbeidsdrift.

I møtet deltok for fylket og veivesenet i Hordaland fylke fylkesmann Lindebrække og overingeniør Waage.

For Norsk Arbeidsmandsforbund og arbeiderne deltok sekretær Alb. Karlsen, Martin Dyrseth og Olaf Frydheim.

Forbundets og arbeidernes representanter fremmet krav om at de lønns- og arbeidsvilkår som var fastsatt i Voldgiftsdom av 30. april 1938 for statens veiarbeidsdrift skal gjøres gjeldende for veivoktere og arbeidere som beskjeftiges ved *fylkets* veiarbeidsdrift.

Etter at saka var diskutert, hvorunder fylkesmannen og overingeniøren meddelte at de etter innstilling og beslutning i saka på siste fylkesting ikke hadde adgang til å gå med på det fremsatte krav, og av Voldgiftsdommens bestemmelser ikke hensiktsmessig kan tillempes for de veistrekninger hvor arbeidet nå er bortsatt på entrepenade samt for mindre veistrekninger hvor der ikke beskjeftiges faste arbeidere i den form som voldgiftsdommen forutsetter, meddelte arbeidernes representanter at de var villig til å utforme sitt krav nærmere på grunnlag av det som var fremholdt under konferansen, samt oversende det nærmere utformede krav skriftlig til fylkesmannen og overingeniøren for ny behandling.

M. Lindebrække (sign)

Sven Waage (sign)

Alb. Karlsen (sign)

Martin Dyrseth (sign)

Olaf Frydheim (sign)

I samsvar med foranstående protokoll tilskrev forbundet fylkesveistyret den 17. februar følgende:

Oslo, den 17. februar 1939.

Hordaland fylkesveistyre v/herr fylkesmann Lindebrække og

Hordaland Veikontor v/herr overing. Sven Waage,

Tinghuset, Bergen.

Ad: Lønns- og arbeidsvilkår for veivoktere og arbeidere ved fylkets veiarbeidsdrift.

I samsvar med avtale ved møte den 14. februar d. å. og under henvisning til vårt krav i skriv av 6. mai 1938 og fylkestingets vedtak i sak nr.

131/1938, samt protokoll fra møte den 14. februar i år skal en herved i samsvar med nevnte protokoll gi en utformning av de bestemmelser som veiadministrasjonen og fylkesveistyret innbys til å fatte vedtak om i foranstående sak:

1. For veivoktere og andre arbeidere som beskjeftiges ved fylkets veiarbeidsdrift som administreres og lønnes for fylkets regning i veidistriktene innafor herredene: Åsane, Alvesund, Askøy, Bremnes, Bruvik, Etne, Fana, Fjell, Fitjar, Haus, Os, Skånevik, Stord, Voss, Vikebygd og Ølen, samt innafor herreder hvor forholdene kan sammenliknes med forannevnte kommuner, gjøres de ved Voldgiftsdom av 30. april 1938 for Statens Veiarbeidsdrift fastsatte lønns- og arbeidsvilkår gjeldende.
2. I de av fylkets veiroder hvor der praktisk ikke kan gjennomføres den i Voldgiftsdommens § 2, II, punkt 4, bestemte minstetjenestetid av 1 200 arbeidstimer pr. år for veivoktere, søkes arbeidstiden regulert soleis at de får flest mulig arbeidstimer pr. år, og den årlige minste tjenestetid fastsettes i hvert enkelt tilfelle og for hver veirode.
3. I de distrikter eller veiroder hvor vedlikeholdsarbeidet på fylkesveier nå er bortsatt til kontraktører, søkes i den utstrekning det er mulig kontraktsforholdet avvirket og etter hvert som kontraktene avvikles blir lønns- og arbeidsvilkår for de arbeidere som ansettes eller beskjeftiges i disse veiroder de samme som fastsatt i Voldgiftsdommen for Statens Veiarbeidsdrift, dog under hensyntagen til de lempninger som er nevnt i punkt 2 i dette framlegg.

Idet man viser til foranstående tør vi be om å få vårt framlegg forelagt og behandlet av fylkets veiadministrasjon, eventuelt fylkesveistyret snarest, samtidig som vi ber om å bli underrettet om vårt framlegg til ordning for *fylkets* veiarbeidsdrift er godkjent.

Ærbødigst

Norsk Arbeidsmandsforbund

Alb. Karlsen.

På foranledning av forbundets krav fattet fylkestinget etter innstilling fra fylkets veinevnd følgende vedtak:

- «1. Fylkestinget har ikkje noko i mot at statens lønns- og arbeidsvilkår inn til vidare vert gjort gjeldande for alle hovedveggar i Åsane, Askøy, Bruvik, Fana, Haus, Laksevåg, Odda, Os, Stord og Voss og dessutan for vegane Fadnes- Voss grense og Berdalsvegen i Evanger, da sistnevnte vegar er fremhald av vegar i Bruvik og Voss.
2. Når det måten for veivedlikeholdsarbeide bør fylket står fritt.»

Foreningene og veiarbeiderne i Hordaland ble underrettet om fylkestingets beslutning ved rundskriv nr. 46 fra forbundet.

Norsk Arbeidsmandsforbund.

Oslo, den 13. november 1939.

Rundskriv nr. 46.

Til foreningene ved veiarbeidsdriften i Hordaland fylke.

Ad: Lønns- og arbeidsvilkår ved fylkets og herredskommunenes veiarbeidsdrift.

Som tidligere meldt tilskrev forbundet Hordaland fylkes veikontor og fylkesmannen i Hordaland 1938 og stilte krav om at de lønns- og arbeidsvilkår som er gjennomført ved Voldgiftsdom for Statens Veiarbeidsdrift i Hordaland fylke skulle gjøres gjeldende i sin helhet ved fylkets veiarbeidsdrift og ved de herredskommuners veiarbeidsdrift i Hordaland, hvor forbundet ikke tidligere hadde opprettet avtaler med.

Forbundets krav ble forelagt Fylkestinget som fattet sådant vedtak:

«Fylkestinget er samnd i at administrasjonen innan råma av skilsmålsdomen av 30. april 1938 fastsett løns- og arbeidvilkår når det gjeld fylket sine vegarbeidarar.»

I samsvar med Fylkestingets vedtak skrev forbundet påny til Fylkesveikontoret og fylkesmannen den 18. januar 1939 og anmodet om å få opptatt forhandling for gjennomføring av de krav som var stilt i 1938.

På foranledning av forbundets forannevnte skriv ble det holdt forhandlingsmøte på fylkesmannens kontor den 14. februar i år, hvori deltok representanter for fylkets veivesen og fylkesveistyre, samt Arbeidsmandsforbundet og forbundets lokale avdelinger i Hordaland. Det krav som ble framført under forhandlingene den 14. februar ble forelagt Fylkestinget til avgjørelse.

Forbundet har fra fylkesmannen fått tilsendt innstillingen til Fylkestinget og Fylkestingets vedtak i saka som vil fremgå av følgende:

Tilråding fra vegnemnda i sak nr. 112: Lønns- og arbeidsvilkår for fylkets vegarbeidsdrift. (Fylkesmannens førelegg side 507.)

I si fråsegn i fjor um denne sak held overingenjøren fram at desse lønene burde vera tilmåta etter livevilkåri i bygdene. Nemdi var samd i dette og sa i si tilråding m. a.: «Det rettaste er, at livevilkåri og tilhøvi elles vert lagde til grunn for arbeidslønene». Nemdi er framleis av samme meining. I sume bygder bør ein ha statens satser, i andre bygder ikkje. Men sumt av det som er fastsett i skilsmålsdomen av 30. april 1938 kann etter nemdi si meining gjerast gjeldande for heile fylket. Ein meiner § 2 I, pkt. 7, 8 og II, pkt. 3. Når det gjeld ferieløn er det vedteke at denne skal vera etter statens reglar.

Norsk Arbeidsmandsforbund set det som eit krav at fylket etter kvart sluttar med å setja burt vedlikehaldsarbeid ved kontrakt. Nemdi meiner fylket må stå fritt i so måte. Fylket bør nytta det system for vedlikehald som ein er best tent med i kvart einskilt høve.

Nemdi rår til dette

vedtaket:

1. Fylkestinget har ikkje noko i mot at statens løns- og arbeidsvilkår inn til vidare vert gjort gjeldande for alle hovudveggar i Åsane, Askøy, Bruvig, Fana, Haus, Laksevåg, Odda, Os, Stord og Voss, og

dessutan for vegane Fadnes—Voss grense og Bergsdalsvegen i Evanger, då sistnemnde vegar er framhald av vegar i Bruvik og Voss.

2. Når det gjeld måten for vedlikehaldsarbeid bør fylket stå fritt.

Bergen i vegnemnda, den 8. juni 1939.

Olav Tungesvik (sign)
formann.

Berje Aarbø (sign)
ordførar.

Hj. Negaard, (sign)
skrivar.

Som det vil fremgå av Fylkestingets vedtak har Hordaland fylke også ved denne anledning forkastet forbundets krav om at Voldgiftsdommen for Statens Veiarbeidsdrift skulle gjøres gjeldende i sin helhet i samtlige fylkets herreder hvor overenskomst ikke er oppretta, og de lokale foreninger må hver på sitt sted ta stilling til om der er grunnlag for å stille krav til de enkelte kommuner om å få gjennomført Voldgiftsdommens bestemmelse som overenskomst direkte med vedkommende kommune for kommunenes veiarbeidsdrift.

Vi gjør i den forbinnelse merksam på at krav til kommunene om overenskomst bare kan fremmes for de kommuners vedkommende som har organiserte arbeidere beskjeftiget ved herredskommunens ordinære veiarbeidsdrift og i de tilfelle hvor flertallet av arbeiderne ved herredskommunenes veiarbeidsdrift er organisert.

Med solidarisk hilsen

Norsk Arbeidsmandsforbund

Alb. Karlsen.

Rogaland fylke.

Som meldt i forbundets beretning for året 1938, tilskrev forbundet samtlige fylker den 6. mai med krav om å gjøre bestemmelsene for Statens veiarbeidsdrift også gjeldende for fylkenes veiarbeidsdrift.

Da fylkestinget avsto forbundets krav besluttet forbundsstyret å oppsi plassene og erklære konflikt og arbeidsstans, for om mulig ved megling å fremtvinge en ordning.

Før oppsigelsen ble foretatt satte forbundet seg i forbinnelse med Rogaland Faglige Distriktsorganisasjon, med anmodning om å få undersøkt i hvilken utstrekning arbeiderne ved fylkets og herredskommunenes veiarbeidsdrift var organisert.

Ved skriv av 18. januar fra Distriktsorganisasjonen fikk forbundet opplyst at der praktisk talt ikke var organiserte arbeidere i beskjeftigelse ved disse 2 administrasjonsgrener ved veiarbeidsdriften.

Forbundsstyret fattet i møte den 9. februar sådan beslutning:

«Forbundsstyrets tidligere vedtak om oppsigelse ved *Fylkets* veiarbeidsdrift blir etter skrivelsen fra Samorganisasjonen ikke å fremme.

Angående kommunenes veiarbeidsdrift blir krav å fremme i hvert enkelt tilfelle.»

Overenskomst for fylkets veiarbeidsdrift er således ikke opprettet.

I samsvar med forbundsstyrets vedtak er det senere opprettet overenskomst med 2 kommuner i Rogaland, Sauda og Sogndal.

Statens veiarbeidsdrift.

Veiforhandlingene høsten 1939 og Veiarbeidernes lønnskrav.

Allerede i september måned 1939 kom en rekke krav fra veiarbeiderforeninger i forskjellige fylker om å stille krav til staten om lønnsforbedring på grunn av prisstigningen.

Kravene ble forelagt forbundsstyret 29. september.

Forbundsstyret fattet vedtak om å utsette saka til man hadde konferert med Landsorganisasjonen om den linje som skulle følges.

Forbundet skrev så til Landsorganisasjonen om å *innkalle et felles forbundsstyremøte* som kunne ta stilling til den linje som skulle følges ved de nærmest forestående lønnsforhandlinger.

Etter konferanse med Landsorganisasjonen (Volan) den 3. oktober (Karlsen og Ødegård møtte for forbundet) fattet man vedtak om å søke statsråd Hindahl om en konferanse. Konferansen med statsråden ble holdt den 6. oktober.

Konferansen med statsråden resulterte i at man ble enig om at forbundet skulle sende en formell skriftlig henvendelse til departementet om å få et møte med representanter for staten, Landsorganisasjonen og forbundet for å ta stilling til om arbeidernes krav om lønnsforhandlinger i overenskomstperioden kunne oppnås.

Skrivelsen fra forbundet med anmodning om en konferanse med statens representanter ble sendt den 7. oktober.

Den 11. oktober fikk forbundet telefonmelding fra statsråd Hindahl at konferanse med statens representanter kunne holdes den 14. oktober.

Forbundet konfererte da påny med Landsorganisasjonen (Nordahl) om de krav som skulle stilles. Samtidig meddeltes fra Landsorganisasjonen at *felles forbundsstyremøte* ikke kunne holdes før 16. oktober.

Sammen med en del nye andragender om forhandlinger for å oppnå lønnsøking som kompensasjon for prisstigningen, ble saka forelagt forbundsstyret påny den 12. oktober.

Forbundsstyret fattet da vedtak om at kravet om oppsigelse av Voldgiftsdommen skal utsettes og opptas til behandling *etter at forbundet har konferert med departementet og Veidirektoratet i samsvar med oversendt krav fra forbundet* (kravet av 7. oktober).

På grunn av forbundets skriv av 7. oktober ble der holdt konferanse med representanter for staten den 14. oktober.

I konferansen deltok Hindahl, Bålsrud, byråsjef Dølen og ekspedisjonssjef Skreiberg for staten, samt Volan, Ødegård, Karlsen og Bakken for Landsorganisasjonen og forbundet.

På foranledning av spørsmål fra statens representanter om hva arbeidernes og organisasjonens representanter aktet å oppnå ved denne forhåndskonferanse, ble der fra Landsorganisasjonens og forbundets representanter framlagt det framlegg som er inntatt i forbundets rundskriv nr. 47 til foreningene ved veiarbeidsdriften.

Ved skriv av 23. oktober fra departementet ble forhandling mellom partene berammet til 15. november.

De representanter som var oppnevnt for arbeiderne i forbundsstyrets møte den 26. oktober ble innkalt til konferanse på forbundets kontor

og fikk seg forelagt det som da forelå i saka før forhandlingene med statens representanter ble opptatt.

Behandlingsmåten av arbeidernes krav om lønnsøking, samt resultatet av de første forhandlingsmøter er meddelt foreningene ved veiarbeidsdriften i rundskriv fra forbundet nr. 44 utsendt den 31. oktober samt rundskriv nr. 47 utsendt den 18. november.

Norsk Arbeidsmandsforbund.

Oslo, den 31. oktober 1939.

Rundskriv nr. 44.

Til foreningene ved veiarbeidsdriften og veiarbeidernes stedlige styrever.

Ad forhandling om lønnsøking.

Siden den nåværende krigssituasjon med derav følgende prisøking på levnetsmidler inntrådte har forbundet fra en rekke av sine avdelinger og fylkesvise sammenslutninger av foreninger ved veiarbeidsdriften motatt anmodning om å stille krav til statsmyndighetene om å få gjennomført en lønnsøking som kompensasjon for prisstigningen.

For effektivisering av arbeidernes krav og for å medvirke til at der kan gjennomføres en lønnsforbedring snarest mulig, tilskrev forbundet Arbeidsdepartementet den 7. oktober følgende:

Arbeidsdepartementet, v/herr statsråd Olav Hindahl.
Akersgata 42, Oslo.

Ad revisjon av lønnsbestemmelser m. v. ved Statens veiarbeidsdrift.

Fra en rekke av vårt forbunds avdelinger ved veiarbeidsdriften og fylkesvis sammenslutning av veiarbeiderforeninger har forbundet motatt krav om å oppsi voldgiftsdommen av 30. april 1938 om lønns- og arbeidsvilkår ved Statens veiarbeidsdrift.

For så vidt voldgiftsdommen skal oppsies, må oppsigelsen i samsvar med voldgiftsdommens § 22 foretas skriftlig innen utgangen av januar måned.

For om mulig å finne fram til en ordning for effektivisering av arbeidernes krav uten oppsigelse av voldgiftsdommen og de vansker som en oppsigelse kan føre med seg, tør vi herved be om en konferanse mellom representanter for Arbeidsdepartementet, Veidirektoratet og vårt forbund for drøfting av de krav som foreligger, og for om mulig under omsyn til den nåværende situasjon og pristigningen å finne fram til en ordning for løsning av de krav som foreligger uten forutgående oppsigelse av voldgiftsdommen.

Av omsyn til forberedelse av eventuelt tariffkrav som skal innsendes samtidig med oppsigelsen av voldgiftsdommen, i tilfelle arbeidernes krav om revisjon av lønnsbestemmelsene m. v. ikke kan effektiviseres uten oppsigelse av voldgiftsdommen, må vi be om å få den i dette skriv søkte konferanse i første halvdel av oktober måned i år.

Ærbødigst

Norsk Arbeidsmandsforbund
Johs. M. P. Ødegård.

Alb. Karlsen.

Forbundets skriv resulterte i at det ble holdt en konferanse på statsrådets kontor den 14. oktober mellom representanter for Arbeidsdepartementet, Veidirektoratet og Finansdepartementets lønnsdirektorat, samt Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og forbundet, hvor arbeidernes krav ble behandlet.

Etter at arbeidernes krav var behandlet av statsadministrasjonen og Veidirektoratet, mottok forbundet følgende skriftlige svar på kravet om forhandling:

Det Kongelige Departement
for de offentlige Arbeider.

5863/39.

Norsk Arbeidsmandsforbund.

Lønnsforhandlinger.

Det ærede forbunds brev av 7. oktober 1939.

Under henvisning til konferanse meldes at Arbeidsdepartementet er villig til å oppta forhåndsforhandlinger om forlenget gyldighet av voldgiftsdommen av 30. april 1938 eventuelt med de endringer som partene måtte bli enige om.

Det er forutsetningen at opptagelsen av sådanne forhåndsforhandlinger ikke gjør noen endring i partenes rett til oppsigelse i henhold til dommen.

For så vidt det under forhandlingene måtte vise seg at fristen — utgangen av januar måned — for voldgiftsdommens oppsigelse blir for kort, vil en for sitt vedkommende ikke sette seg imot at tidspunktet for oppsigelsen utskytes til utgangen av februar måned.

Med omsyn til tidspunktet for forhandlingenes opptakelse har veidirektøren bemerket at det vil passe å begynne om lag 15. november 1939.

Oslo, den 23. oktober 1939.

Olav Hindahl.

K. Nicolaisen.

Departementets svar ble forelagt og behandlet av forbundets styre i møte den 26. oktober.

Under omsyntagen til at der ved denne anledning er søkt om en antesipert forhandling for å oppnå en lønnsforbedring i overenskomstperioden (voldgiftsdommen gjelder til 1. mai 1940 og kan ikke oppsies før 31. januar) fattet forbundsstyret vedtak om at der ved de antesiperte forhandlinger skal innkalles et mindre utvalg av representanter for arbeiderne direkte.

I samsvar med forbundsstyrets vedtak er departementet tilskrevet den 28. oktober følgende:

5015/39.

K/N.

Det Kongelige Departement for de offentlige Arbeider og Statens Veidirektorat, Oslo.

Lønnsforhandlinger 15. november.

Vi har mottatt departementets skriv av 23. oktober med framlegg fra veidirektøren om å begynne de av oss søkte forhandlinger den 15. november.

Vårt forbund er enig om tia for forhandlingsmøtet og har under omsyntagen til det framsatte krav om å få gjennomført en antesipert lønnsforbedring i inneværende overenskomstperiode valgt følgende forhandlingsutvalg:

Formann i Norsk Arbeidsmandsforbund, Johs. M. P. Ødegård,
Sekretær i « —«— Alb. Karlsen,
Sekretær i « —«— Lars Bakken,
Anleggsarbeider Jon Nergård, S. Trøndelag,
Sjåfør og veivokter Arne Horgen, Buskerud,
Veivokter Hilmar Antonsen, Akershus, og
Anleggsarbeider Martin Dyrseth, Hordaland.

I departementets forannevnte skriv er ikke angitt hvilken tid den 15. november og sted for forhandlingsmøtet, og vi forutsetter da at møtet blir avholdt i Veidirektoratet, og som møtetid vil vi foreslå kl. 12 den 15. november.

Ærbødigst

Norsk Arbeidsmandsforbund

Alb. Karlsen.

Som det framgår av foranstående vil forhandling om lønnsforbedring for arbeidere ved Statens Veiarbeidsdrift bli opptatt den 15. november, og så snart resultatet av forhandlingene foreligger vil foreningene bli underrettet.

Med solidarisk hilsen

Norsk Arbeidsmandsforbund

Johs. M. P. Ødegård.

Alb. Karlsen.

Norsk Arbeidsmandsforbund.

Oslo, den 18. novbr. 1939.

Rundskriv nr. 47.

Til foreningene ved veiarbeidsdriften og veiarbeidernes stedlige styre, samt samorganisasjonene.

Ad: Antesiperte forhandlinger om lønnsøking for arbeidere ved Statens veiarbeidsdrift.

Som meldt i forbundets rundskriv nr. 44, utsendt den 31. oktober til foreningene ved veiarbeidsdriften og veiarbeidernes stedlige styre, er der på foranledning av krav fra arbeiderne ved Statens veiarbeidsdrift og i samsvar med forbundsstyrets vedtak i møtene den 29. september samt 12. og 26. oktober holdt forhandling mellom representanter for Statens Veidirektorat, Finansdepartementet og overingeniøren i di-

striktet, samt representanter for Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, Norsk Arbeidsmandsforbund og de av forbundet oppnevnte representanter for arbeiderne den 15., 16. og 17. november i år.

Den linje som fra Landsorganisasjonen og forbundets side er ført ved disse forhandlinger er i samsvar med den linje som Landsorganisasjonens representantskapsmøte i september måned i år har ment skulle følges ved de nærmest forestående forhandlinger om tariffkrav og som går ut på at der av omsyn til den foreliggende krigssituasjon og for å motvirke ytterligere prisstigning burde kravene fra de enkelte forbunds side innskrenkes til å omfatte kompensasjon for prisstigningen og eventuelt forhøyelse av lønnssetningene for de lavest lønnede arbeidere.

Da arbeidernes krav om å kreve opptatt forhandling med Staten om lønnsforbedring i inneværende overenskomstperiode ble forelagt for forbundsstyret den 29. september fattet forbundsstyret sådant vedtak:

«Saka utsettes og opptas til behandling i et senere møte etter at der er konferert med Landsorganisasjonen om den linje som skal følges ved de forestående tariff- og lønnsrevisjoner.»

Etter at der var konferert med Landsorganisasjonens formann den 11. oktober om de krav Landsorganisasjonen i år mente å kunne gå inn for ble det i konferanse mellom representanter for forbundet, Landsorganisasjonen, samt Arbeidsdepartementet, Finansdepartementet og Veidirektoratet den 14. november framlagt de krav som Landsorganisasjonen og forbundets representanter mente skulle gjennomføres allerede i inneværende år.

Saka ble på ny behandlet i forbundsstyret den 12. oktober som fattet sådant vedtak:

«Saka utsettes og opptas til behandling etter at forbundet har konferert med departementet og Veidirektoratet i samsvar med oversendt krav fra forbundet.»

I forbundsstyremøte den 26. oktober forelå melding fra Arbeidsdepartementet om at forhandling i samsvar med forbundets krav kunne opptas i november måned, og forbundsstyret fattet da vedtak om at der ved disse forhandlinger under omsyntagen til de krav som forelå om gjennomføring av lønnsforbedring allerede i inneværende år skulle innkalles et engere utvalg for arbeiderne, og som arbeidernes representanter ble det fattet vedtak om å innkalle Jon Nergård, Martin Dyrseth, Arne Horgen og Hilmar Antonsen.

Før forhandlingsmøte med representanter for Veidirektoratet og departementene ble det framlegg til ordning som Landsorganisasjonen og forbundet hadde antydnet skulle gjennomføres forelagt de innkalte representanter for arbeiderne den 15. november.

For at foreningene og medlemmene skal være orientert om de krav som ble framlagt som grunnlag for de antesiperte forhandlinger hitsettes fremlagt i sin helhet:

Forbundets og Landsorganisasjonens framlegg

i anledning antesipert forhandling med Arbeidsdepartementet den 14. oktober 1939 om lønns- og arbeidsvilkår for arbeidere ved Statens vei-arbeidsdrift.

Flertallet av de til forbundet tilsluttede avdelinger ved Statens vei-arbeidsdrift og en rekke av foreningenes fylkesvise sammenslutninger har som meldt i skriv av 7. oktober 1939 til Arbeidsdepartementet stilt krav om en forhøyelse av lønnsbestemmelsene og forbedring av lønns- og arbeidsvilkår for arbeidere ved vei-arbeidsdriften.

De krav som foreligger i forbundet går ut på at lønningene ved vei-arbeidsdriften må forhøyes i samsvar med de av arbeiderne i 1937 og 1938 stilte krav. Ensartet lønn for alle arbeidere ved Statens bedrifter som beskjeftiges i arbeidsgrener som har ensartet arbeid, eksempelvis Statens jernbaneanlegg, kraftverk, havneanlegg og fyrvesen.

Som nevnt i forbundets skriv til departementet av 7. oktober vil forbundet medvirke til en antesipert ordning for fremme av arbeidernes krav under omsyntagen til den foreliggende situasjon.

Under forutsetning av at der i forhandling med departementet, Veidirektoratet, forbundet og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon kan oppnåes en antesipert ordning så lønnsøkning for utjamning av prisstigninga kan oppnåes snarest mulig vil forbundet foreslå:

I.

De i voldgiftsdom av 30. april 1938 fastsatte lønnsbestemmelser for andres til:

Lønnszone I omfattende fylkene Hedmark, Opland, Buskerud, Telemark, Aust-Agder, Vest-Agder, Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark:

Forskudd i akkord	kr. 0.85 pr. time
Timelønn i dagarbeid	« 1.05 —

Lønnssetningene i voldgiftsdommen for andre grupper av arbeiderne i de 15 fylker som er nevnt under lønnszone I forhøyes tilsvarende med forhøyelsen av lønnssetningene for arbeidere i akkordarbeid og timelønnede arbeidere.

Lønnszone II omfattende fylkene Østfold, Akershus og Vestfold:

Forskudd i akkord	kr. 0.95 pr. time
Timelønn i dagarbeid	« 1.15 —

Lønnssetningene i voldgiftsdommen for de øvrige arbeidergrupper i de 3 foran nevnte fylker forhøyes med 5 øre pr. time.

II.

Voldgiftsdommens øvrige bestemmelser fra og med § 1 til og med § 21, samt veidirektørens fortolkning av voldgiftsdommens forskjellige §§ av 20 april 1939 prolangeres.

III.

De foran foreslåtte lønnsbestemmelser trer i kraft fra 1. november 1939 og gjelder til 1. mai 1941 med regulering av lønningene etter indekstallet fra Det Statistiske Sentralbyrå september 1939, indekstall 173, etter hvert 5 poeng stigning hvert kvartal, henholdsvis 1. januar, 1. april,

1. juli og 1. oktober hvert år, forsåvidt overenskomsten ikke oppsies innen utgangen av januar måned.

Oslo, den 14. oktober 1939.

I samme høve gjør vi merksam på at der fra Veidirektoratet og Statens representanter var forutsatt som grunnlag for antesipert forhandling om lønnsforhøyelse kunne opptas at voldgiftsdommens alminnelige bestemmelser (unntatt lønningene) skulle prolongeres til 1941.

Angående resultatet av de førte forhandlinger henvises til vedlagte protokoll fra forhandlingsmøte med Statens representanter.

For å ta stilling til det foreløpige resultat av forhandlingene og den protokoll som forelå fra forhandlingene mellom begge parter og den rapport som arbeidernes forhandlere kunne gi over de førte forhandlinger ble saka behandlet i fellesmøte av forbundsstyret og arbeidernes forhandlingsutvalg den 17. november. Etter at saka var diskutert ble følgende vedtatt:

«Den redegjørelse som er gitt av arbeidernes representanter om de antesiperte lønnsforhandlinger for arbeidere ved Statens veiarbeidsdrift, samt protokoll fra de forhandlingsmøter som er holdt tas til etterretning.

I det en forutsetter at den «kortere utsettelse med forhandlingene» som Veidirektøren har anmodet om, må medføre at de antesiperte fortsatte forhandlinger må være tilendebrakt før 20. desember 1939, bemyndiges forbundskontoret til de fortsatte forhandlingsmøter å innkalle de samme representanter for arbeiderne som ble valgt i forbundsstyremøte den 26. oktober.»

Som det framgår av vedtak i fellesmøte av forbundsstyret og arbeidernes forhandlingsutvalg den 17. november er det forutsetningen i svar med protokoll fra forhandlingsmøte at der skal opptas nytt forhandlingsmøte mellom representanter for partene så snart det foreligger oversikt over resultatet av voldgiftsbehandlingen om lønnsøking for arbeiderne i transportindustrien.

Som orientering for øvrig kan meldes at det er forhandlingsutvalgets forutsetning at forsåvidt en ikke kommer fram til et framlegg som kan aksepteres og foreligger medlemmene til avgjørelse i de forhandlinger som på ny skal opptas og være tilendebrakt senest 20. desember at voldgiftsdommen da må oppsies, men forsåvidt voldgiftsdommen skal oppsies i sin helhet vil det sannsynlig føre til at organisasjonen ikke kan gjennomføre lønnsforbedring for veiarbeiderne før 1. mai 1940.

Med solidarisk hilsen

Norsk Arbeidsmandsforbund

Lars Bakken. Alb. Karlsen. Jon Nergård. Martin Dyrseth.
Arne Horgen. Hilmar Antonsen.

Megling i anledning forbundets krav om lønnskompensasjon ble berammet til 2. januar 1940 og fortsatte i møter den 4. og 5. januar da meglingsforslag ble framsatt.

Protokoll.

År 1939, den 15. november, ble det på anmodning av Norsk Arbeidsmandsforbund avholdt forhandlingsmøte på veidirektørens kontor om forlenget gyldighet av voldgiftsdommen av 30. april 1938, eventuelt med de endringer som partene måtte bli enige om.

Som Statens forhandlere var av veidirektøren oppnevnt følgende utvalg:

Fra Veidirektoratet: Veidirektør A. Baalsrud, avdelingsingeniør T. Backer og avdelingsingeniør H. W. Paus.

Fra Finansdepartementet: Sekretær M. Ofstad.

Fra distriktene: Overingeniør A. Korsbrekke og overingeniør A. Torp.

For arbeiderne møtte:

Fra Landsorganisasjonen: Sekretær E. Volan.

Fra Norsk Arbeidsmandsforbund: Sekretærene A. Karlsen og L. Bakken.

Dessuten møtte for arbeiderne: H. Antonsen, Akershus, J. Nergård, Sør-Trøndelag, M. Dyrseth, Hordaland og A. Horgen, Buskerud.

Veidirektøren åpnet møtet med å si at forhandlingene er kommet i stand på foranledning av brev fra Norsk Arbeidsmandsforbund av 28. oktober 1939 til Arbeidsdepartementet og Veidirektoratet. Gjenpart av brevet vedlegges som bilag til denne protokoll.

Sekretær Karlsen i Norsk Arbeidsmandsforbund framla arbeidernes forslag og gjennomgikk forslaget forskjellige punkter.

Forslaget ble deretter nærmere drøftet av partene, hvorefter møtet ble hevet.

Nytt møte ble berammet til torsdag den 16. november.

Veidirektøren ble bemyndiget til å underskrive protokollen for Statens forhandlere.

For Statens forhandlere: For arbeidernes forhandlere:
A. Baalsrud. Alb. Karlsen.

Møte torsdag den 16. november 1939.

Til stede de samme som ved forrige møte.

Man gjennomgikk og drøftet nærmere de av Norsk Arbeidsmandsforbund framsatte krav.

Statens forhandlere fant for sitt vedkommende ikke å kunne anbefale disse krav imøtekommet.

Nytt møte ble berammet til neste dag den 17. november.

For Statens forhandlere: For arbeidernes forhandlere:
A. Baalsrud. Alb. Karlsen.

Nytt møte ble holdt den 17. november på samme sted med de samme deltakere som i foregående møte.

Statens forhandlere anbefalte at det ble en kortere utsettelse med forhandlingene, og heri var arbeidernes representanter enige, hvorefter møtet ble hevet.

For Statens forhandlere: *A. Baalsrud.*
For arbeidernes forhandlere: *Alb. Karlsen.*

Veidirektørkontoret, 17. november 1939.

Asfaltfirmaene.

Den i 1937 opprettede overenskomst mellom forbundet og Norsk Arbeidsgiverforening om lønns- og arbeidsvilkår for arbeidere som beskjeftiges hos asfaltfirmaene tilsluttet Norsk Arbeidsgiverforening, ble oppsagt av forbundet.

Forhandling om ny overenskomst ble opptatt den 30. mars 1939.

Enighet ble ikke oppnådd, hvorfor forbundet oppsa plassene og erklærte konflikt og blokade.

I anledning oppsigelsen ble partene innkalt til megling den 11. mai under ledelse av kretsmeglingsmann Julsrud som framsatte forslag til overenskomst.

Meglingsforslaget ble vedtatt av begge parter og foreningene ved veiarbeidsdriften ble ved rundskriv nr. 32 underrettet om resultatet av tariffrevisjonen:

Norsk Arbeidsmandsforbund, Oslo, den 5. juni 1939.

Rundskriv nr. 32.

Til foreningene ved veiarbeidsdriften.

Ad overenskomst om lønns- og arbeidsvilkår for arbeidere som beskjeftiges ved asfaltfirmaene tilsluttet Norsk Arbeidsgiverforening.

Som det vil erindres ble det mellom Entreprenørens Landssammenslutning av Norsk Arbeidsgiverforening og de til Arbeidsgiverforeningen tilsluttede asfaltfirmaer, Nordiske Destillationsverker A.s, A.s Takas, A.s Sigurd Hesselberg og Aktieselskapet Norbit på den ene side og vårt forbund på den andre siden opprettet overenskomst om lønns- og arbeidsvilkår m. v. for hjelpearbeidere som beskjeftiges med legging av asfalt eller tjæredekker.

For spesialarbeidere, det vil si øvede utleggere og de som betjener maskiner, som valsefører, maskinfører og blandebas, ble det opprettet overenskomst mellom Entreprenørens Landssammenslutning og Norsk Bygningsarbeiderforbund.

Den overenskomst som Norsk Arbeidsmandsforbund opprettet for hjelpearbeidere 1937 utløp automatisk ved sesongens slutt 1937, og det var en forutsetning at overenskomstforholdet 1938 skulle overtas av Norsk Bygningsarbeiderforbund.

Da Norsk Bygningsarbeiderforbund 1938 ikke fikk brakt overenskomstforholdet i orden for hjelpearbeidernes vedkommende, ble det med

Landsorganisasjonens godkjenning opptatt forhandlinger mellom Norsk Arbeidsgiverforening og vårt forbund nå i vår for oppretting av overenskomst for de firmaer som foran er nevnt.

Under forhandlingene oppnåddes det ikke enighet mellom partenes representanter, og plassene ble sagt opp og saka innbrakt for meglingsmyndighetene.

I meglingsmøte den 11. mai framsatte kretsmeglingsmannen for Østlandet et framlegg til overenskomst. Overenskomstframlegget er senere behandlet av Landsorganisasjonen og vårt forbundsstyre, som har godkjent det. 1 eksemplar av overenskomsten legges ved.

Som det vil framgå av vedlagte overenskomst skal de lønnssetser som er fastsatt i overenskomsten gjøres gjeldende for alminnelige arbeidere og hjelpearbeidere. Hva angår spesialarbeidere, så som øvede utleggere, valseførere, maskinførere av enhver art og blandebas, skal de lønnes i samsvar med overenskomsten som er opprettet mellom Entreprenørens Landssammenslutning og Norsk Bygningsarbeiderforbund, og de skal ha en minste timelønn av kr. 1.86.

Som det for øvrig framgår av § 1 i vedlagte overenskomst skal alle arbeidere som i år har hatt høyere lønnssetser enn de som er anført i overenskomstens § 1 ha et tillegg av 5 øre pr. time.

Det ble videre fra firmaenes representanter under meglingen meldt at de har praktisert og framleis vil praktisere det individuelle lønnstillegg således, at i de tilfelle arbeidet utføres ved kommunenes veiarbeidsdrift og kommunenes arbeidere benyttes til å utføre arbeidet, skal de ha 5 øres tillegg til de lønnssetser som er tariffert i vedkommende kommune.

Med solidarisk hilsen
Norsk Arbeidsmandsforbund
Alb. Karlsen.

Avskrift,

kretsmeglingsmannen for Østlandet, sak nr. 234/39:
Norsk Arbeidsgiverforening, Nordiske Destillasjonsverker A.s, A.s Takas,
A.s Sigurd Hesselberg, Aktieselskapet Norbit, —
Norsk Arbeidsmandsforbund.

År 1939 den 11. mai ble holdt nytt møte hos kretsmeglingsmannen for Østlandet.

Til stede:

For N. A. F. og bedriftene: Paasche, Korvin og Østeraas.
For A. F. L. og forbundet: Volan og Karlsen.

Arbeidernes representanter ville presisere at øvede utleggere, valseførere, maskinførere og blandebas, overensstemmende med tariffavtalen mellom N. A. F. og Norsk Bygningsarbeiderforbund, skal lønnes etter forannevnte tariffavtales del II, § 1 II, uansett om de er uorganisert eller hvilket forbund de står tilsluttet.

Arbeidsgivernes representanter fant protokolltilførselen overflødig, men hadde for øvrig intet å bemerke.

Meglingsmannen framsatte deretter følgende

Forslag til overenskomst mellom partene:

Overenskomsten av 28. august 1937 gjøres gjeldende mellom partene fra 6. mai d. å. og til 31. mars 1941, hvis den ikke skriftlig er sagt opp fra en av sidene med minst 2 måneders varsel. Hvis den ikke sies opp fortsetter den å gjelde ett år ad gangen med samme oppsigelsesfrist.

Videre gjøres følgende endringer i nevnte overenskomst:

Satsene skal være:

I Akershus, Østfold og Vestfold fylker	kr. 1.45	pr. time
I Nord- og Sør-Trøndelag fylker	« 1.32	—
I de øvrige fylker	« 1.28	—

§ 1. Setningen «Disse satser osv. i § 1 *utgår*.

Svar gis skriftlig til Riksmeglingsmannens kontor innen tirsdag den 16. mai fk. kl. 15.

Møtet varte 1 time.

Harald Julsrud.

Jernbaneanleggene.

Noen tariffrevisjon har det ikke vært da overenskomsten løp til 31. mars 1940. Derimot har det vært en rekke møter når det gjelder vårt krav om forandringer i pensjonsforholdene uten at det har lyktes å komme fram til en tilfredsstillende ordning.

	Gjennomsnittlig fortj. pr. time i kvart. 1. jan.—31. mars 1939		
	Akkordarb.	Dagarb.	Håndv.
Sørlandsbanen Ø. Neslandsvatn—Grovane		1.471	1.916
Ombyggingen Govane—Kristiansand.	1.802	1.390	1.596
Kristiansand—Moibanen	1.98	1.48	1.77
Moi—Stavanger	1.68	1.48	1.61
Nordlandsbanen, Grong—Mo	1.681	1.449	1.634
Flåmsbanen	1.791	1.580	1.748
Vestfoldbanens ombygging	1.801	1.526	1.573
Dobbeltsporet Ljan—Ski	1.718	1.552	1.709
Rørosbanens ombygging	2.038	1.430	1.632
I gjennomsnitt	1.763	1.498	1.723

	Gjennomsnittlig fortj. pr. time i kvart. 1. april—30. juni 1939		
	Akkordarb.	Dagarb.	Håndv.
Sørlandsbanen Ø. Neslandsvatn—Grovane		1.45	1.689
Ombyggingen Grovane—Kristiansand ...	1.889	1.464	1.527
Kristiansand—Moibanen	2.04	1.48	1.85
Moi—Stavanger	1.76	1.49	1.65
Nordlandsbanen, Grong Mo	1.725	1.446	1.627
Flåmsbanen	1.849	1.504	1.735
Vestfoldbanens ombygging	1.848	1.435	1.595
Dobbeltsporet Ljan—Ski	1.943	1.549	1.572
Rørosbanens ombygging	1.683	1.426	1.663
I gjennomsnitt	1.883	1.475	1.742

Gjennomsnittlig fortj. pr. time
i kvart. 1. juli—30. septbr. 1939

	Akkordarb.	Dagarb.	Håndv.
Sørlandsbanen Ø. Neslandsvatn—Grovane	1.32	1.425	1.693
Kristiansand—Moibanen	2.06	1.49	1.86
Moi—Stavanger	1.76	1.53	1.66
Nordlandsbanen, Grong—Mo	1.746	1.454	1.638
Flåmsbanen	1.866	1.657	1.735
Vestfoldbanens ombygging	1.866	1.546	1.653
Dobbeltsporet Ljan—Ski	2.029	1.546	1.571
Rørosbanens ombygging	1.640	1.416	1.608
Hardangerbanen	1.736	1.396	1.682

I gjennomsnitt 1.862 1.485 1.732

Gjennomsnittlig fortj. pr. time
i kvart. 1. okt.—31. desbr. 1939

	Akkordarb.	Dagarb.	Håndv.
Kristiansand—Moibanen	2.05	1.59	1.94
Moi—Stavanger	1.78	1.49	1.73
Nordlandsbanen, Grong—Mo	1.742	1.465	1.682
Flåmsbanen	1.795	1.601	1.754
Vestfoldbanens ombygging	1.838	1.541	1.755
Dobbeltsporet Ljan—Ski	1.981	1.478	1.600
Rørosbanens ombygging	1.707	1.391	1.602
Hardangerbanen	1.840		1.782

I gjennomsnitt 1.870 1.493 1.760

De private anlegg.

Kongsfjord Kraftanlegg.

Entreprenørfirmaet A/S F. Selmer fikk dette kraftanlegg på Varangerhalvøya til utføring. Det ble opptatt forhandlinger om overenskomst. Under omsyn til foreliggende omstendigheter ble overenskomst opprettet med de for jernbaneanleggene gjeldende lønnsatser. Under omsyn hertil ble overenskomstens varighet satt til 15. april 1940, og det var da forutsetningen å få fastsatt de lønnsatser som vanligvis er gjeldende for kraftanleggene.

Kykkelsrud Kraftanlegg.

Entreprenørfirmaet A/S F. Selmer fikk dette anlegg til utføring. Foruten de vanlige bestemmelser i overenskomsten viser en til lønnsstatistikken for lønnsatsenes vedkommende. Overenskomsten gjelder til 31. desember 1940.

Bærumsbanen.

Eeg-Hendriksen & Diderich Lund fikk dette arbeid til utføring. I samband hermed også et anlegg på Nesodden. Foruten de vanlige bestemmelser i overenskomsten viser en til lønnsstatistikken for lønnsattsenes vedkommende. Overenskomsten gjelder til 31. desember 1940.

Jernbanekai Granvin i Hardanger.

A.s Høyer-Ellefsen fikk dette arbeid til utføring. Foruten de vanlige bestemmelser i overenskomsten viser en til lønnsstatistikken for lønnsattsenes vedkommende. Overenskomsten gjelder til 31. desember 1939.

Kristiansund kommune. Ulvund Kraftanlegg.

Det vises til lønnsattsene i statistikken. Overenskomsten gjelder til 31. desember 1939.

Frantzevoss Bruk, Sandvika.

Overenskomsten som løp ut 1. april ble revidert og forlenget til 31. mars 1940.

Løkkeåsen, Pukkverk, Sandvika.

Overenskomsten som løp ut 1. oktober ble av forbundet sagt opp. Imidlertid forekom det et større ras i fjellet ved bedriften. Arbeidet ble i samband hermed innstilt og var ved årets utgang ikke kommet i drift.

Drag og Hundholmen feltspatbrudd i Tysfjord, Harald Stange & Co., Oslo.

Overenskomsten ble revidert og gjelder fra 1. mai 1939 til 30. desember 1940. For øvrig se lønnsstatistikken bakerst i beretningen.

Rengjøringsarbeid.

For rengjøringskvinnene er det opprettet og tildels revidert overenskomster ved forskjellige bedrifter og institusjoner. I den anledning vises til lønnsstatistikken bakerst i beretningen.

Statens havnevesen.

I samsvar med forbundsstyrets beslutning ble det forelagt foreningene ved Statens havnevesen spørsmålet om overenskomsten av 1938 skulle sies opp til revisjon.

Ved avstemningsfristens utløp viste det seg at 13 av forbundets 28 avdelinger ved havnevesenet hadde deltatt i avstemningen.

For de andre foreningers vedkommende var det på daværende tidspunkt ikke mulig å få medlemmene samlet til avstemningsmøte, av den grunn at medlemmene i havnearbeiderforeningene utenom arbeids-sesongen er spredt over det hele land.

Avstemningsresultatet viste at det var avgitt 12 stemmer for oppsigelse og 168 stemmer mot oppsigelse.

Overenskomsten ble i samsvar med avstemningsresultatet prolongert og foreningene ble underrettet om avstemningsresultatet ved rundskriv nr. 3 den 31. januar:

Norsk Arbeidsmandsforbund.

Oslo, den 31. januar 1939.

Rundskriv nr. 3.

Til foreningene ved Statens Havnevesens anlegg, mudderapparater og fartøyer.

Ad spørsmål om oppsigelse av de nåværende lønns- og arbeidsvilkår.

Ved avstemningsfristens utløp er det fra foreningene ved: Statens Havnevesens anlegg, mudderapparater og fartøyer avgitt 12 stemmer for oppsigelse og 168 stemmer mot oppsigelse av overenskomsten.

I samsvar med avstemningsresultatet blir der ikke opptatt generelle forhandlinger for forandring av lønns- og arbeidsvilkårene ved Statens Havnevesen.

Da en del foreninger som deltok i avstemningen har uttalt ønske om at det søkes konferanse med Havnedirektoratet om ordning av enkelte spørsmål kan meldes, at vi har satt oss i forbindelse med Havnedirektoratet som har erklært seg enig i at forhandlinger om eventuelle tvistespørsmål kan opptas. Tid og sted for møtets avholdelse vil nærmere bli avtalt. Som Statens representanter under forhandlingene er oppnevnt d'herrer overingeniør Prom Jensen og kontorsjef Skattebøl.

Med solidarisk hilsen

Norsk Arbeidsmandsforbund

Alb. Karlsen.

Fyr- og merkevesenet.

Overenskomsten av 21. mars 1938 prolongert til 31. mars 1941.

I samsvar med melding fra Fyr- og Merkearbeidernes Forening, dattert 17. november 1939, ble det fra forbundet gitt melding til fyrdirektøren ved skriv av 20. desember at overenskomsten av 21. mars 1938 blir prolongert under forutsetning av at der fra 1. januar 1940 blir gjennomført en lønnsøkning som kompensasjon for prisstigningen, og at der gis adgang til å oppta forhandlinger om en del spørsmål som er reist i forbindelse med prolongasjon av overenskomsten.

Felles overenskomst.

Overenskomst

mellom firmaene A/S Betonmast og A/S Impregnerbygg på den ene side og Norsk Arbeidsmandsforbund og forbundets avdelinger på den annen side om lønns- og arbeidsvilkår for arbeidere som beskjeftiges i firmaenes tjeneste.

§ 1.

Ingen kan beskjeftiges på ringere vilkår enn fastsatt i denne overenskomst.

§ 2.

Lønnsbestemmelser.

I. Forskudd i akkord.

Som forskudd i akkord utbetales:

1. Ved overføringsledninger, fordelingsnett og øvrige anlegg under 40 000 volt:
 - a) I bykommuner, bygningskommuner, i utpregede industristrøk, eksempelvis Sauda, Høyanger, Odda, Tamshavn, Løkken osv., samt i herreder omkring større byer, såsom Aker, Bærum, Solum, Fana osv., betales kr. 1.10 pr. time.
 - b) For øvrig betales i Akershus, Østfold og Vestfold kr. 0.95, i Sør- og Nord-Trøndelag kr. 0.86 og i de øvrige fylker kr. 0.83. Hvis en ledning strekker seg gjennom flere herreder gjøres de lønnsatser som ville bli gjeldende for størstedelen av ledningen, gjeldende for hele ledningen.
2. Ved overføringsledninger med spenning 40 000 volt eller derover, samt ved kontaktledninger kr. 1.10 pr. time
3. Ved kontaktledningsanlegg til forstadsbaner og sporveier utenom Norges Statsbaner kr. 1.45 pr. time.

II. Timelønn i dagarbeid.

I dagarbeid gis et tillegg til foranstående lønnsatser:

For punkt 1	kr.	0.20	pr. time,
«	«	2 «	0.20 —
«	«	3 «	0.25 —

Fagarbeidere gis et tillegg til de for de enkelte arbeidsplasser stipulerte lønnsatser av 10 øre pr. time. Retten til tillegget skal være omforenet ved arbeidernes inntakning.

§ 3.

Akkordbestemmelser.

- a) Akkordarbeid skal uhindret kunne anvendes og skal alltid utføres som fellesakkord. Akkordoppgjør betales senest ved annen lønning.
- b) Akkordprisen fastsettes ved fri forhandling mellom arbeidsgiveren eller hans representant og akkordlaget ved arbeidets begynnelse, såframt ikke begge parter blir enige om å utsette hermed noen tid.

Akkordprisene forutsettes beregnet slik at de ved normal arbeidstelse gir et rimelig tillegg til timelønn.

Oppnåes ikke enighet om akkordprisen og arbeidsgiveren allikevel ønsker arbeidet utført, utføres arbeidet etter den fastsatte timelønn for dagarbeid.

- c) Ved akkordens utsettelse skal det utskrives akkordseddel med tydelig angivelse av pris, lagets størrelse, arbeidets art og omfang, samt måten arbeidet skal utføres på.
- d) Det skal ikke tilsettes flere mann enn akkordseddelen er lydende på.
- e) Ved akkordarbeid er arbeiderne til enhver tid garantert den fastsatte timelønn for dagarbeid.
- f) Eventuelt tilleggsarbeid som kommer utenom det angitte på akkordseddelen, betales med den fastsatte timelønn og tillegges akkorden.
- g) Akkordformenn (baser) representerer laget og mottar ordre og instruks av anleggsledelsen eller dens representant. Baser erholder for dette arbeid en ekstragodtgjørelse av kr. 0.10 pr. time.
- h) Differansen mellom den garanterte timelønn og det utbetalte forskudd betales hver 6. uke.

§ 4.

Ordinær arbeidstid.

Den ordinære arbeidstid skal ikke overstige 48 timer pr. uke. Inndelingen av arbeidstia skal være ens for det hele anlegg og den daglige arbeidstid inndeles med 8½ time pr. dag i ukas 5 første virkedager og 5½ time på lørdager.

§ 5.

Overtidsarbeid.

Overtidsarbeid skal innskrenkes til det minst mulige og skal i tilfelle det utføres på bedriftens forlangende betales med følgende tilleggsprosent:

Overtidsarbeid i de fem første virkedager i uka betales med 25 pst. for de to første arbeidstimer og for øvrig med 50 pst.

Arbeidet på lørdager og dager før helligdager etter den ordinære arbeidstid og arbeide på søn- og helligdager betales med 100 pst.

Overtidsarbeid som må til for å få gjort ferdig en påbegynt mast går ikke inn under denne bestemmelse, men forutsettes avspasert. Bedriften er uten ansvar om avspaseringen ikke finner sted og plikter ikke å kontrollere at denne gjennomføres.

§ 6.

Lønningsdag.

Utlønning finner sted hver 14. dag umiddelbart etter arbeidstias slutt. Lønningsdagene avtales ved hvert enkelt anlegg. Ved hver utlønning leveres lønningsbevis med angivelse av lønnstrekk av enhver art, og dato for lønningsuke.

§ 7.

Ferie.

Enhver arbeider tilkommer en årlig ferie av 12 virkedager med ferielønn i henhold til etterfølgende bestemmelser:

- Enhver arbeider som i bedriftens tjeneste har en sammenlagt arbeidstid av 200 timer i kalenderåret, godskrives ferielønn fra tiltredelsesdagen. Feriegodtgjørelsen beregnes for kalenderåret.
- Feriegodtgjørelsen beregnes med 4.5 pst. av vedkommende arbeiders til enhver tid gjeldende timelønn, multiplisert med det i vedkommende arbeidsgivers tjeneste antall arbeidstimer i ferieåret.
- Ferien skal, så vidt forholdene tilsier det, gis som sommerferie i tidsrommet 15. mai—15. september. Den nærmere fastsettelse av den enkeltes ferie eller fellesferie tilligger arbeidsgiveren. Dog bør arbeideren bli bekjentgjort med tia for hans ferie 8 dager før feriens inntrøden. Ferielønnen utbetales ved feriens begynnelse.
- Ferien kan anordnes enkeltvis eller som fellesferie etter arbeidsgiverens bestemmelser.

For å være berettiget til ferie eller feriegodtgjørelse må vedkommende arbeider godtgjøre at han ikke tidligere i ferieåret har hatt ferie eller mottatt feriegodtgjørelse.

- Når en arbeider slutter eller får slutt før han har fått høve til å benytte en opptjent ferie, utbetales hans ferielønn sammen med oppgjøret.

§ 8.

Tillitsmenn.

- Arbeidernes valgte og ansatte tillitsmenn anerkjennes som arbeidernes representanter og talsmenn.
- Tillitsmennene skal, når de som sådanne har noe å framføre, henvende seg direkte til anleggslederen eller i hans fravær til den han dertil bemyndiger.
- Arbeidernes tillitsmenn inntar for øvrig ingen særstilling ved bedriften, dog forutsettes at tillitsmenn ikke avskjediges med mindre saklige grunner herfor er til stede.
- Avtaler mellom bedriften og arbeiderne som er i strid med nærværende overenskomst, er uten forbundets godkjennelse ugyldige.

§ 9.

Attester.

Når en arbeider forlater arbeidet, enten det skjer etter eget ønske eller han blir oppsagt, uansett av hvilken grunn, skal det gis ham en bevidnelse for hvor lenge han har arbeidet på stedet. Bevidnelsen skal kun inneholde:

- Navn, fødselsår og dato.
- Når begynt ved anlegget.
- Når sluttet (uten anførsel av årsak).
- Fag.
- Tidspunkt for siste ferie eller feriegodtgjørelse.

§ 10.

Stans i arbeidet på grunn av materialmangel m. v.

Ventetid på grunn av mangel på arbeidsmateriell som bedriften skal framskaffe, godtgjøres forsåvidt stansen har vart over en time med minstelønnen, inntil annet arbeide er anvist.

Godtgjørelsen bortfaller hvis ikke melding straks er sendt oppsynsmannen, likeså ved force majeure, eller når arbeiderne har fått beskjed 3 dager før.

Ved akkordoppgjøret tillegges akkorden for ventetid, som lagbaser plikter å få attestert for hver gang av oppsynsmannen med angivelse av datum, antall timer og årsak.

§ 11.

Twisters behandling.

- Enhver tvist som oppstår mellom anleggsledelsen og arbeiderne skal først søkes løst ved forhandling mellom anleggslederen og vedkommende arbeidere, de sistnevnte ved sine tillitsmenn. Twister som angår denne overenskomst, eller krav som grunner seg på denne, skal ikke søkes løst ved arbeidsstans, men kan av hver av partene innbringes for Arbeidsretten.
- Voldgift.* Hvor der i anledning arbeidsavtale om akkorder oppstår meningsforskjell og denne ikke utjevnes ved forhandling mellom arbeidsbestyreren og akkordlaget eller arbeidernes valgte tillitsmenn, nedsettes en voldgiftsrett sammensatt av ett medlem for hver av partene samt en formann som opnevnes av distriktets sorenskriver.

Retten fastsetter selv godtgjørelsen til voldgiftsdommerne og hvorledes utgiftene skal fordeles på partene. Voldgiftsrettens kjennelse er endelig og bindende for begge parter.

§ 12.

Overenskomstens varighet.

Denne overenskomst gjelder fra 1. januar 1939 til 1. januar 1941 og videre ett år ad gangen forsåvidt den ikke skriftlig oppsies av en av partene med en måneds forutgående varsel.

Hvis Det Statistiske Sentralbyrås indekstall for leveomkostninger pr. 15. mars 1940 viser en stigning til 175 eller et fall til 165, i forhold til desember indeks 1938, 170, har arbeiderne i tilfelle av stigning og arbeidsgiverne i tilfelle av fall, adgang til å kreve løningene forandret i samsvar med forandringen i indekstallet.

I tilfelle det ved forhandling om indeksreguleringen ikke oppnåes enighet, har den av partene som har rett til å kreve lønnsforandring adgang til å si opp overenskomsten med en måneds varsel.

Protokoll:

Bedriften vil gjøre sine underentreprenører i transporten oppmerksom på overenskomsten og dens bestemmelser og satser, idet forutsettes

at underentreprenører for de arbeidere han beskjeftiger i disse bedrifter gir de samme lønns- og arbeidsvilkår som fastsatt.

Oslo, den 11. februar 1939.

For A/S Betonmast

R. Meeg.

For A/S Impregnertbygg

Alf Høstmark.

For Norsk Arbeidsmandsforbund

Alb. Karlsen.

A.s Veidekke.

Tariffavtale

mellom A/S Veidekke, Oslo, på den ene side og Norsk Arbeidsmandsforbund og dets avdelinger på den annen side om lønns- og arbeidsvilkår for samtlige arbeidere som beskjeftiges med legging av veidekker, derunder også handlangere.

§ 1.

Arbeidstid.

Den ordinære arbeidstid skal ikke overstige 48 timer pr. uke. Arbeidstias fordeling fastsettes slik av den ordinære arbeidstid slutter de første 5 dager i uka kl. 17. Lørdager sluttet kl. 13.30.

§ 2.

Overtidsarbeid.

Overtidsarbeid, som skal innskrenkes til det minst mulige, betales med følgende tilleggsprosent:

Overtidsarbeid i de 5 første virkedager i uka betales med 50 pst. og for stensetting 100 pst. tillegg etter de 2 første arbeidstimer.

Arbeid på lørdager og dager før helligdager etter den ordinære arbeidstid, og arbeid på søn- og helligdager inntil siste helligdagsaften kl. 22 betales med 100 pst. Hvor det arbeides med dobbelt skift, regnes under hensyntagen til § 1, alltid det ene skift som nattskift og betales med 25 pst. tillegg, uansett enten nattskift ordnes ved akkordarbeid eller timelønn.

§ 3.

Lønnsbestemmelser.

- a) Timelønn i dagarbeid kr. 1.65
Timelønn for handlangere « 1.26

b) Akkordbestemmelser.

Akkordarbeid kan anvendes.

I akkord er arbeiderne garantert den fastsatte timelønn for dagarbeid som forskudd og minstelønn.

I akkord skal handlangerne ha utbetalt ved akkordoppgjør minst 77 pst. av den akkordfortjeneste pr. time som oppnåes av stensettere,

dog såleis at handlangerne til enhver tid er sikret en timelønn av minst kr. 1.26.

- c) Akkordprisen fastsettes ved fri forhandling mellom arbeiderne og arbeidsgiveren. De arbeidere som tidligere har vært beskjeftiget med legging av stenbrodekker er fortrinsberettiget til arbeid.

§ 4.

Ferie.

Enhver bedrift skal gi sine arbeidere en sammenhengende ferie på 12 arbeidsdager.

Arbeideren må godtgjøre at han ikke tidligere i kalenderåret har hatt ferie. Ferien gis innafor tidsrommet 1. juni—1. oktober da ferietia er ute. Er bedriftsmessige hensyn til hinder herfor, blir ferietia å fastsette ved særskilt overenskomst. Den nærmere fastsettelse av den enkelte ferie eller en fellesferie tilligger bedriftens leder. Bedriften skal, hvis ikke særlige grunner hindrer det, gi beskjed om ferien minst 14 dager i forveien.

Enhver arbeider godskrives feriegodtgjørelse fra tiltredelsesdagen. Feriegodtgjørelsen beregnes for tidsrommet 1. juni det ene år til 1. juni det påfølgende år. Feriegodtgjørelsen beregnes med 5 pst. av vedkommende arbeiders til enhver tid gjeldende timelønn multiplisert med det antall arbeidstimer han har utført i bedriftens tjeneste.

Bedriften beregner den enkelte arbeiders feriegodtgjørelse pr. 1. januar og utleverer arbeideren en anvisning som lyder på feriepengenes beløp. Bedriften setter beløpet inn i bank med angivelse av vedkommende arbeiders navn og adresse.

Hvis en arbeider slutter etter lovlig oppsigelse, forholdes på samme måte, idet feriepengene beregnes inntil fratredelsen. Fjorten dager før feriens inntreden kan arbeideren forlange disse anvisningsbeløp utbetalt mot legitimasjon fra hans daværende arbeidsgiver. Kan sådan legitimasjon ikke skaffes fordi arbeideren ikke lenger er ansatt ved noen bedrift, kan han kreve anvisningsbeløpene utbetalt den 1. september.

Den bedrift hvor arbeideren er ansatt ved feriens inntreden utbetaler ham kontant dagen forut de av ham i tiå mellom siste oppgjør og 1. juni opptjente feriepenge.

Det er forutsetningen at ferien ytes og benyttes som ferie.

§ 5.

Redskapshold.

Redskap og materiell som er nødvendig til arbeidets utførelse holdes av arbeidsgiveren uten avgift for arbeiderne.

§ 6.

Utbetaling av lønninger.

Med nødvendig regulering med omsyn til fridager og helligdager, som faller på virkedager, skal lønning utbetales hver fredag ved arbeidets slutt.

§ 7.

Fritt losji og godtgjørelse for arbeidsstans.

Ved arbeid utafør hjemstedet betaler arbeidsgiveren reiseutgiftene og holder fritt losji. Reisetiden beregnes som ordinær arbeidstid.

Denne bestemmelse gjelder ikke handlangere forsåvidt de ikke av bedriften er beordret til arbeid utafør sitt hjemsted.

Når arbeidet må stanse på grunn av mangel på materialer eller redskaper, som bedriften skal fremskaffe, betales arbeideren sin timelønn for den tid han har måttet gå ledig. Dette gjelder dog ikke stans som er forårsaket ved *force majeure*.

§ 8.

Tillitsmenn.

De av arbeidernes organisasjon valgte tillitsmenn godkjennes som arbeidernes representanter på arbeidsplassen.

1. Tillitsmennene er forpliktet til såvel overfor sine arbeidskamerater, sin organisasjon, som overfor bedriften å gjøre sitt beste for å vedlikeholde et rolig og godt samarbeid på arbeidsstedet.
2. Tillitsmennene har rett til å ta seg av og søke ordnet i mindelighet klagemål som de enkelte arbeidere mener å ha overfor bedriften, eller som bedriften mener å ha overfor de enkelte arbeidere. Tillitsmennene skal videre påse at arbeidsreglement og tariffavtale etterfølges. Det er derfor uforenlig med tillitsmannsvervet å tilskynde eller medvirke til ulovlig konflikt.

Det forutsettes at arbeidsgiveren forinnan han tar sin beslutning konferer med tillitsmennene:

1. Ved istandbringelse av arbeidsreglementet eller tillegg til eller forandringer i dette,
2. om de forandringer i arbeidsforholdene som måtte bli en følge av større driftforandringer,
3. oppsigelse eller avskjedigelse av tillitsmenn kan ikke skje uten saklig grunn. Arbeidsgiveren plikter ved individuell oppsigelse av en tillitsmann å gi ham 4 ukers varsel.

Forøvrig inntar tillitsmennene ingen særstilling ved bedriften.

Er oppsigelsen begrunnet med arbeidsmangel, blir varslet til tillitsmennene det samme som for de øvrige arbeidere.

Når arbeidsgiveren går til oppsigelse eller avskjedigelse av en tillitsmann skal han, om vedkommende tillitsmann fremsetter ønske herom, konferere med tillitsmennene om den saklige grunn han har.

§ 9.

Tariffavtalens varighet.

Denne tariffavtale gjelder fra vedtakelsen og til 1. mars 1940 med en gjensidig oppsigelsesfrist på 1 måned og med fornyelse 1 år ad gangen hvis tariffavtalen ikke sies opp.

Oslo, den 15. mai 1939.

Norsk Arbeidsmandsforbund
Alb. Karlsen (sign.)

A/S Veidekke
N. S. Beer (sign.)

Etter at overenskomsten ble opprettet er A/S Veidekke overtatt av Anders Forsberg, Onsøy pr. Fredrikstad, som samtidig overtok partsforholdet i overenskomsten.

Med Landsorganisasjonens medvirkning er der samtidig med denne overenskomst opprettet overenskomst mellom A/S Granitbrolegging, Fredrikstad og Norsk Stenindustriarbeiderforbund.

Arbeidsstans og blokade ved veianlegg i Hordaland.*Krav om å få oppsynsmann Eigestad, Røldal fjernet.*

På møte den 13. mars 1939 på Samorganisasjonens kontor i Bergen besluttet representanter for Samorganisasjonen, Odda faglige utvalg, og foreningene i Odda og Røldal å iverksette arbeidsstans og blokade fra 15. april ved veistrekningene: Seljestad — Røldal — Haukeli, samt vei-overgangen Eidfjord — Haugastøl.

Blokaden ble meddelt veikontoret i Hordaland ved skriv av 27. mars.

Arbeidsstansen ble iverksatt i samsvar med det av Samorganisasjonen og foreningene fattede vedtak.

Da arbeidsstansen var ulovlig etter den for veiarbeidsdriften gjeldende overenskomst, ble der fra veikontoret i Hordaland og Veidirektoratet tatt skritt til å få saka innbrakt for arbeidsretten med krav til forbundet om erstatning.

I anledning konflikten ble der opptatt forhandling mellom partene og konflikten ble ordnet i samsvar med følgende protokoll:

Protokoll.

I henhold til avtale mellom Veidirektøren og N. A. F. ved sekretær Karlsen holdes 26. april 1939 forhandlingsmøte på Hordaland Veikontor, Bergen, angående den iverksatte arbeidsstans og blokade i Røldal, samt på veistrekningen: Fra Fjæra og Røldal grense over Odda og Eidfjord til Buskerud grense mot Haugastøl.

Tilstede var:

Fra Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon O.r.sakfører Dagfinn Bech.

Fra Norsk Arbeidsmandsforbund: Sekretær Alb. Karlsen.

Fra samorganisasjonen i Bergen: Sekretær Nils Hansen.

Fra Røldal Veiarbeiderforening: Knut Saltvold.

Samt for Veivesenet: Waage, avdelingsingeniør Rønning Nielsen samt avdelingsingeniør T. Backer og sekretær H. Larsen fra Veidirektoratet, videre oppsynsmann Eigestad og oppsynsmann Midtseter Os.

Etter at saka var drøftet ble man enig om følgende:

Representantene for N. A. F., A. F. L. og Samorganisasjonen samt Røldal veiarbeiderforening, erklærte som også tidligere uttalt den iverksatte arbeidsstans og blokade ulovlig.

Under henvisning til den ifjor istandbrakte ordning hvoretter avdelingsingeniør Rønning Nielsen har overtatt inntagning av arbeidere samt til oppsynsmann Eigestads uttalelse i dag om at han som han også tidligere har overveiet, er villig til å søke seg over til et annet anlegg hvis veivesenet senere skulle finne dette ønskelig av hensyn til arbeidsdriften i Røldal, ansees konflikten for ordnet slik at arbeidet straks vil bli gjenopptatt.

*Svein Waage, T. Backer, Hans Larsen, M. Rønning Nielsen,
T. Eigestad, N. Midtseter.*

Alb. Karlsen, Dagfinn Beck, Nils Hansen, K. O. Saltvild.

Organisasjonsforhold.

Felles rundskriv.

Fra Norsk Arbeidsmandsforbund og Norsk Skog- og Landarbeiderforbund til forbundenes avdelinger, stedlige styrer og lokalsammenslutninger om grense og regler for ordning av tvister mellom de to forbund og forbundenes avdelinger og medlemmer.

På Landsorganisasjonens kongress 1938 forelå en rekke tvistespmål mellom forbundene og framlegg om hvordan disse tvister burde ordnes. Når det gjaldt organisasjonsforholdene ved veiarbeidsdriften forelå følgende framlegg fra Norsk Arbeidsmandsforbund:

«Samtlige arbeidergrupper ved veiarbeidsdriften, derunder anleggsarbeidere, veivoktere, vedlikeholdsarbeidere samt arbeidere ved den maskinelle drift ved statens og fylkenes veiarbeidsdrift, samt arbeidere og veivoktere ved kommunenes veiarbeidsdrift forsåvidt angår bygdeveier som bygges eller vedlikeholdes med bevilgning fra staten eller fylket, organiseres i tilslutning til Norsk Arbeidsmandsforbund.»

Dette framlegg ble vedtatt.

Da det i mange tilfelle er vanskelig å kunne trekke noen bestemte skillelinjer mellom de forskjellige grupper av arbeidere på landsbygda og hvilken arbeidsplass og organisasjon de enkelte arbeidere skal tilhøre har der i den senere tid mellom Norsk Arbeidsmandsforbund og Norsk Skog- og Landarbeiderforbund oppstått en del divergenser om forskjellige organisasjonsspørsmål.

For å få en kollegial løsning av disse tvistespmål ble saka forelagt for Arbeidernes faglige Landsorganisasjons organisasjonsnemnd som opptok saka til behandling i møte mellom representanter for Norsk Arbeidsmandsforbund og Norsk Skog- og Landarbeiderforbund den 14. og 15. mars d. år. Ved dette møte ble oppsatt følgende protokoll, som er godkjent av begge de interesserte forbund og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon:

«Forbundene er enig i at det foreligger en rekke viktige problemer på bygdene som de med fordel bør gå sammen for å løse. Delvis de her re-

presenterte forbund direkte og delvis i samband med andre forbund som også har organisatoriske og økonomiske interesser å ivareta på bygdene.

Forbundene erklærer seg enig i å drøfte formene for dette samarbeid nærmere. Det forutsettes at forhandlingene om dette opptas snarest for å få konkrete bestemmelser for samarbeid.

NSLF erklærer seg innforstått med at veiarbeidsdriften er et arbeidsområde som sorterer under NAF. Dette forbund erklærer på sin side at det ved organiseringen av veiarbeiderne vil ta alle rimelige omsyn til den organisasjonsoppgave NSLF har på bygdene og vil søke å hindre en svekking av denne organisasjon. Det vil ikke danne nye avdelinger på bygdene uten at det er et virkelig organisasjonsgrunnlag til stede. Det omhandlede arbeidsområde er både omfattende og mangeartet, og det ville være meget vanskelig å lage et skjema for grunnregler som kan avpasses i alle forhold. En bør nøye seg med visse grunnregler og ved samarbeid og praktisk skjønn søke å tillempe disse.

Ut fra dette grunnsyn fastsettes disse grense- og overføringsregler mellom forbundene:

1. De veivoktere og fast beskjeftigede vedlikeholdsarbeidere som nå måtte være organisert i NSLF overføres til NAF.
2. De anleggsarbeidere som har sin hovedbeskjeftigelse ved veianlegg som inngår på statens, fylkenes eller herredskommunenens ordinære anleggsbudsjetter sorterer under NAF.s organisasjons- og tariffområde.
3. NAF oppretter ikke avdelinger for veiarbeidere beskjeftiget ved skogsveier eller mindre lokale veianlegg. Tariffarbeidet på dette område sorterer under NSLF. NAF oppretter heller ikke avdelinger for arbeidere ved anlegg som er satt igang for nøds- eller krisemidler, etter lønnsbestemmelser fastsatt av Sosialdepartementet.
4. Begge forbunds medlemmer har fri adgang til å søke å få utført kortere og mere tilfældige arbeide i det annet forbunds virkeområde uten at overføring skal kreves. Dette gjelder også vedlikeholds- og anleggsarbeide, men gjelder ikke veivoktere, som skal overføres straks tilsetting har funnet sted. Som vanlig regel bør overføring ikke finne sted første sesong, så fremt det ikke kan antas at arbeidssesongen vil strekke seg over et lengere tidsrom, f. eks. over 3 måneder. Den forening som arbeidsplassen sorterer under har rett til å føre vanlig kontroll med alle organiserte både for overholdelse av tariffene og at medlemsskapet er i orden og rett kontingent betalt.
5. Ved overføring av medlemmer fra det ene forbund til det annet skal medlemsboka først være utskrevet av og fra det forbund hvor vedkommende har vært medlem.»

Som det fremgår av den foran refererte protokoll har begge forbund erklært seg enig i å drøfte formen for samarbeid nærmere. Disse drøftelser har funnet sted mellom representanter for de 2 forbund den 24. og 29. mars, og forsåvidt angår spørsmålet om overføring av medlemmer fra det ene forbund til det annet er begge forbund i samsvar med den god-

kjente protokoll enig om at samtlige veivoktere som nå er organisert i tilslutning til Norsk Skog- og Landarbeiderforbund skal overføre sitt medlemskap til Norsk Arbeidsmandsforbund.

Forsåvidt angår spørsmålet om overføring av anleggsarbeidere eller alminnelige vedlikeholdsarbeidere så skal overføringen ordnes på den måte at vedkommende forbundsavdeling, som i henhold til protokoll skal overføre medlemmer fra det ene forbund til det annet, utfylle et skjema for andragende om overføring og innsende til det forbund som de skal overføres fra. Skjemaet for andragende om overføring fra det ene forbund til det andre skal være vedlagt medlemsboken og undertegnet av den lokale avdeling. Et eksemplar følger dette sirkulære. Ytterligere eksemplarer tilstilles på anmodning. På skjemaet for andragende om overføring skal gis svar på følgende spørsmål:

I.

1. Medlems nummer og navn og om medlemsboka er i orden.
2. Hva slags arbeid vedkommende har som gir rett til overføring.
3. Arbeidets art og anlegget eller bedriftens navn.
4. I hvilken kommune arbeidsplassen er beliggende.

II.

I de tilfelle arbeidere ved veiarbeidsdriften skal overføres fra Norsk Skog- og Landarbeiderforbund til Norsk Arbeidsmandsforbund skal følgende spørsmål besvares:

1. Er arbeiderne som søker seg overført beskjeftiget ved ordinært anleggs- eller vedlikeholdsarbeid?
2. Hvor lenge antas vedkommende å kunne beskjeftiges i dette arbeid og vil arbeidssesongen strekke seg utover 3 måneder.
3. Er det første arbeidssesong vedkommende har ved veiarbeidsdriften og har vedkommende vært beskjeftiget mer enn 3 måneder ved veiarbeidsdriften i tidligere arbeidssesonger?

III.

I tilfelle overføring fra Norsk Arbeidsmandsforbund til Norsk Skog- og Landarbeiderforbund skal finne sted skal følgende spørsmål besvares:

1. Er det jordbruksarbeid eller skogsarbeid vedkommende medlem er beskjeftiget med?
2. Har vedkommende medlemmer vært beskjeftiget med forannevnte arbeid tidligere og har arbeidssesongen for ham da vært mer enn 3 måneder sammenhengende?
3. Hvilket forbund har overenskomstforholdet for vedkommende arbeid.

Det er forbundenes forutsetning at spørsmål om overføring og andre saker som berører de 2 forbund som ikke kan løses av vedkommende forbunds administrasjon kan kreves behandlet ved et av de respektive forbund oppnevnt utvalg på 2 medlemmer fra hvert forbund.

Alle saker som innankes til forbundene skal være ferdigbehandlet senest 8 dager etter at kravet om behandling er satt fram fra et av de interessert forbund. Utvalget avgjør de foreliggende tvistesaker. Oppnåes ikke enighet anmodes Arbeidernes faglige Landsorganisasjon om å tiltre utvalget med 1 representant som oppmann.

I samsvar med forannevnte retningslinjer for overføring av medlemmer og ordning av tvistes spørsmål vil de 2 forbund ha uttalt som en forutsetning at det i større utstrekning enn tidligere er nødvendig at der opptas et intimt samarbeid mellom de 2 forbunds styrer og avdelingene i de enkelte kommuner eller distrikter for effektivering av den forutsetning som er nevnt i protokoll fra forhandlingsmøte 14. og 15. mars for derved å bygge opp en sterk og handlekraftig organisasjon for de 2 forbunds medlemmer innafor sine respektive virkeområder.

For Norsk Arbeidsmandsforbund

Johs. M. P. Ødegård. Albert Karlsen. Lars Bakken.

For Norsk Skog- og Landarbeiderforbund

Alfred Ljøner. Olaf Skramstad. Johan Ødegård.

Arbeidsrettssak.

Tvist om ferielønn Gloserhei gruber i Froland.

Utskrift av rettsbok for Nedenes Herredsrett.

År 1939 den 12. desember ble rett holdt i rettslokalet i Arendal hjelpefengsel.

Rettens formann: Dfm. Svenn Landgraff i h. t. gen. bem.

Domsmenn: 1) Forretningsfører Godtfred Gran, 2) Disponent Carl Chr. Arnesen, som begge har avgitt forsikring før.

Sak nr. 88/1939 A.

Saksøker: Norsk Arbeidsmandsforbund og Gloserhei Gruvearbeiderforening.

Prosessfullmektig: Sekretær Albert Karlsen.

Saksøkt: 1) Disponent Ludvig Hammer, 2) Gruveeier C. P. Callin.

Prosessfullmektig: Overrettssakfører Simon Holmesland.

Saka gjelder: Beregning av feriegodtgjørelse i henhold til tariffavtale.

År 1939 den 15. desember ble rett holdt påny på sorenskriverkontoret i Arendal med samme betjening som ovenfor nevnt.

Sak nr. 88/1939 A, som ovenfor.

Til stede: Ingen.

Etter rådslagnig og stemmegivning for lukkede dører ble avsagt sånn enstemmig

Dom:

Den 4. april 1939 ble der inngått tariffavtale mellom Ludvig Hammer og C. P. Callin som eiere av Gloserhei gruver i Froland på den ene

side og Norsk Arbeidsmandsforbund og Gloserhei Gruvearbeiderforening på den annen side om arbeidet i Gloserhei gruver. Avtalens § 7 er sålydende:

Ferie.

Enhver arbeider som har vært ved bedriften i 4 uker, godskrives ferie fra tiltredelsesdagen svarende til + % av vedkommendes lønn. Ferien fastsettes til 12 arbeidsdager, og gis i tidsrommet 15. mai til 15. september. Ferieåret for opptjening av ferielønna reknes fra 15. mai det ene år til 15. mai det annet. Ferielønna utbetales på den lønningsdag som kommer før den dag vedkommende får sin ferie.

Det er partenes gjensidige forutsetning at ferie ytes og benyttes som ferie.

Der er oppstått tvist mellom bedriften og arbeiderne om fortolkningen av denne bestemmelse. Norsk Arbeidsmandsforbund og Gloserhei Gruvearbeiderforening har anlagt nærværende sak og anført at arbeiderne etter den gjengitte feriebestemmelse har krav på en feriegodtgjørelse på 4 % av lønnen i ferieopptjeningsåret 15. mai 1938 til 15. mai 1939. Saksøkerne har nedlagt sånn påstand:

Ludvig Hammer og C. P. Callin plikter — en for begge og begge for en — å utbetale de arbeidere som kommer inn under tariffavtalen av 4. april 1939 en feriegodtgjørelse for ferien 1939, utgjørende 4 % av hver arbeiders lønn i perioden 15. mai 1938 til 15. mai 1939. Det for lite betalte skal etterbetales.

De saksøkte, Ludvig Hammer og C. P. Callin, har anført at tariffavtalens feriebestemmelse bare får anvendelse fra den dag arbeidet ble påbegynt i 1939, den 7. mars, idet feriebestemmelsens uttrykk «tiltredelsesdagen» må bety den dag. For den tid som ligger forut for denne dag må, i mangel av avtale, arbeidervernlovens feriebestemmelse gjelde. Overensstemmende hermed har de saksøkte utbetalt feriegodtgjørelse beregnet etter arbeidervernlovens regler for tiden før og etter tariffavtalen for tiden etter overenskomstens inngåelse. De har påstått seg frifunnet i saken.

Retten vil bemerke:

Slik som avtalens § 7 lyder, oppfatter man den som en alminnelig bestemmelse der skal regulere arbeidernes ferierett, uansett når den enkelte arbeider tiltrådte. Man vil i denne forbindelse peke på for det første at avtalen er ment å skulle være gjeldende for en lengere fremtid, selv om den kan oppsies hvert år til revisjon, for det annet at feriebestemmelsen ikke er utformet spesielt med henblikk på denne avtale, men etter en formel som er brukt ved avfattelsen av en rekke tariffavtaler. Ut fra dette syn kan retten ikke gi de saksøkte medhold i at «tiltredelsesdagen» betyr den dag da arbeidet begynte i 1939, men må erklære seg enig med saksøkerne i at det må bety den dag da den enkelte arbeider begynte i bedriften.

Det følger da videre av avtalens klare ord at feriegodtgjørelsen for 1939 skal beregnes etter 4 prosent av den enkelte arbeiders lønn fra 15.

mai 1938 til 15. mai 1939. At avtalen bygger på ferieopptjeningssystemet, kan ikke tillegges noen betydning, all den stund det framgår klart av avtalen at feriegodtgjørelsen ikke skal utbetales etter hvert som den opptjenes, men som et samlet beløp på siste lønningsdag før ferien. Man henviser til Arbeidsrettens dom av 24. januar 1939 i sak mellom Norsk Transportarbeiderforbund og Bergens Transportarbeiderforening og Henr. A. Michelsen, og til Arbeidsrettens øvrige dommer i samme retning.

Saksøkernes påstand vil således bli å ta til følge.
Saksomkostninger er ikke påstått.

Domslutning:

Ludvig Hammer og C. P. Callin plikter — én for begge og begge for en — å utbetale de arbeidere som kommer inn under overenskomsten av 4. april 1939 en feriegodtgjørelse for ferien 1939 utgjørende 4 prosent av hver arbeiders lønn i tia 15. mai 1938—15. mai 1939. Det for lite betalte skal etterbetales.

Dommen ble avlest for åpne dører. Det var ingen til stede.
Retten hevet.

Svenn Landgraff,
dfm.

Chr. Arnesen. *Godtfr. Gran.*

Utskriften, hvis riktighet bekreftes, er meddelt gratis i h. t. sptl. § 84, 2.

Svenn Landgraff,
dfm.

Skandinaviske forbindelser.

*Gjensidighetsmøte
med Svenska Väg- och Vattenbyggnadsarbeidareförbundet.*

Protokoll.

År 1939, den 27. august holdtes gjensidighetsmøte etter forutgående skriftlig avtale i samsvar med § 3 i gjensidighetsavtale mellom Svenska Väg- och Vattenbyggnadsarbeidareförbundet og Norsk Arbeidsmandsforbund.

Møtet holdtes på Norsk Arbeidsmandsforbunds kontor i Oslo.

Som representanter for de 2 gjensidige forbund møtte:

For Svenska Väg- og Vattenbyggnadsarbeidareförbundet: Oscar E. Forslund, Einar Johansen og Erik Grahn.

For Norsk Arbeidsmandsforbund: Johs. M. P. Ødegård, Alb. Karlsson, Ludvik Larsen og Chr. Henriksen.

Som innbyder til konferansen åpnet Johs. M. P. Ødegård møtet og hilste de svenske representanter velkommen til Oslo for å diskutere de saker som forelå og som var aktuelle for de 2 gjensidige forbund.

Oscar E. Forslund overbrakte en hilsen fra Svenska Väg- och Vattenbyggnadsarbeidareförbundet, og som erindring fra sitt forbund overbrakte han et innbundet eksemplar av Väg- och Vattenbyggaren» for årene 1931—37.

Norsk Arbeidsmandsforbund framla følgende saksliste:

Sak 1. Møtets konstituering.

Sak 2. Gjensidig beretning for året 1938 og første halvdel av året 1939.

Sak 3. De nærmestliggende arbeidsoppgaver for de 2 gjensidige forbund.

Ad sak 1.

Som *ordstyrer* for møtet valgtes *Johs. M. P. Ødegård*. Som *sekretærer* valgtes Erik Grahn fra Svenska Väg- och Vattenbyggnadsarbeidareförbundet og *Alb. Karlson* fra Norsk Arbeidsmandsforbund.

Ad sak 2.

Norsk Arbeidsmandsforbund la fram et utdrag av beretningen for 1938 og første halvdel av 1939 med oppgave over de opprettede overenskomster, samt oversikt over medlemstall og utbetalt streikebidrag og videre regnskapsoversikt for året 1938.

For Svenska Väg- och Vattenbyggnadsarbeidareförbundet ble det lagt fram beretning for forbundets virksomhet 1938, og forbundets formann, Forslund, ga i samband med dette en muntlig beretning om de overenskomster som forbundet har opprettet i 1939.

Einar Johannson ga i tilslutning til Forslund en oversikt over den økonomiske stilling i Svenska Väg- och Vattenbyggnadsarbeidareförbundet samt en oppgave over forbundets medlemstall.

I tilslutning til det framlagte materiell ga de tilstedeværende representanter for de 2 forbund en del supplerende opplysninger.

Vedtaket i samband med sak 2 ble ikke fattet, og de framlagte beretninger ble tatt til etterretning.

Møtet sluttet kl. 15, og konferansen vedtok å holde nytt møte den 28. august kl. 10.

I samsvar med vedtak på gjensidighetsmøte mellom Svenska Väg- och Vattenbyggnadsarbeidareförbundet og Norsk Arbeidsmandsforbund den 27. august fortsatte gjensidighetsmøte mandag den 28. august kl. 10. Til stede på møtet var de samme representanter som i forrige møte med unntak av Chr. Henriksen.

Protokoll fra møtet søndag den 27. august ble referert og godkjent.

En gikk så over til å behandle sakslista punkt 3: «*De nærmestliggende arbeidsoppgaver for de 2 gjensidige forbund.*»

På vegne av Norsk Arbeidsmandsforbund ga *Alb. Karlson* en oversikt over Norsk Arbeidsmandsforbunds stillingtagen til kontraktør- og

entreprenørvirksomheten ved utføring av offentlige arbeider innafor det arbeidsområde som forbundets virksomhet omfatter.

På vegne av Svenska Väg- och Vattenbyggnadsarbeidareförbundet ga Oscar E. Forslund en oversikt over entreprenørvirksomheten ved de offentlige arbeider innafor Svenska Väg- och Vattenbyggnadsarbeidareförbundets virkeområde, hvorav framgikk at arbeid i større utstrekning utføres av entreprenører i det arbeidsområde som Svenska Väg- och Vattenbyggnadsarbeidareförbundet omfatter.

De 2 forbunds øvrige representanter i konferansen ga i tilslutning til foran nevnte redegjørelse supplerende opplysninger om spesielle forhold vedrørende lønninger og overenskomster.

Konferansen vedtok så å ta middagspause fra kl. 12.30 til kl. 15.

Kl. 15 fortsatte konferansen sine forhandlinger og behandlet derunder forbundenes stillingtagen ved de nærmest forestående tariffrevisjoner, og i samband med dette spørsmålet om soneinndeling for lønnsbestemmelser i overenskomster.

Fra de 2 forbunds representanter ble gitt en oversikt over den form som de 2 forbunds overenskomster har, for så vidt angår spørsmålet om soneinndeling og ga gjensidige opplysninger om hvordan soneinndelingen av lønnsbestemmelsene kontra ensartede lønnsbestemmelser har virket i de forskjellige fylker eller distrikter.

Konferansen var enig om å ta til etterretning de opplysninger som var framkommet fra de 2 forbunds representanter, for så vidt angår stillingen til soneinndelingen og de nærmestliggende oppgaver ved de forestående tariffrevisjoner, under omsyn til omstendighetene ved hver enkelt anledning.

Tid og sted for neste gjensidighetsmøte.

I samsvar med gjensidighetsavtalens forutsetning vedtok konferansen at neste møte skal holdes i Sverige, og Svenska Väg- och Vattenbyggnadsarbeidareförbundet skal bestemme tid og sted for møtet.

Konferansens avslutning.

Konferansens ordfører, *Johs. M. P. Ødegård*, takket for samværet med representantene fra det svenske forbund og ba representantene overbringe en hilsen til Svenska Väg- och Vattenbyggnadsarbeidareförbundet og forbundets medlemmer.

På de svenske representantenes vegne takket Oscar E. Forslund Norsk Arbeidsmandsforbund og forbundets representanter, og uttalte ønske om at de opplysninger som er gitt under konferansen fra de 2 gjensidige forbunds representanter ville bli til nytte for de 2 forbund og dermed for forbundets medlemmer.

Møtet ble deretter erklært hevet.

For Svenska Väg- och Vattenbyggnadsarbeidareförbundet
Oscar E. Forslund. Erik Grahn. Einar Johannson.

For Norsk Arbeidsmandsforbund
Johs. M. P. Ødegård. Alb. Karlson. Ludv. Larsen.

Opplysningsvirksomheten.

Landsmøtet 1938 vedtok at den opplysningsvirksomhet som var satt i gang i landsmøteperioden skulle fortsettes og utvides. I samband med dette vedtak oppnevnte forbundsstyret en permanent komité til å arbeide med denne gren av forbundets virksomhet. Medlemmer i komitéen er Adolf Lien, S. Simonsen og Lars Bakken. Den siste som formann.

Forbundsstyret stilte kr. 10 000.00 til disposisjon for komitéen som straks gikk i gang med å fordele beløpet mellom de 18 fylker og la plan for i alt 34 kurser. Arbeidet med organiseringen på hvert enkelt sted har som regel vært overlatt til de faglige samorganisasjoner og stedlige styrever. Som retningslinje for kursene vedtok forbundsstyret etter framlegg fra Opplysningskomitéen følgende generalplan:

1. Fagorganisasjonens oppbygging		21½ time.	
2. Praktisk fagforeningsarbeid:			
a) Formannens oppgave	} 1 time	} 51½ «	
b) Nestformannens oppgave			
c) Sekretærens oppgave			
d) Kassererens oppgave			
e) Underkasserernes oppgave			3 «
f) Revisorernes oppgave			1 «
g) Styret for øvrig			½ «
3. Fagorganisasjonens arbeidsoppgave		2 «	
4. Arbeidervernloven		2 «	
5. Lov om arbeidstvister		2 «	
6. Lov om trygd mot arbeidsløshet		2 «	
		16 timer.	

Så vidt en har oversikt er det i alt holdt 30 kurser med ca. 550 deltagere. Av de rapporter som foreligger, går fram at kursene stort sett har fulgt den oppsatte plan, og at de har vært meget vellykket.

I den utstrekning det har vært mulig har forbundets tillitsmenn deltatt i kursene som forelesere. Men det sier seg sjøl at i stor utstrekning har en måttet ty til samorganisasjonenes tillitsmenn og andre lokale krefters hjelp for å lede kursene.

Disse rent faglige opplysnings- og studiekurser har ikke bare betydning som skoloring av tillitsmenn i fagforeningene, men viser det seg

at det skaper en veldig interesse for organisasjonen og dens arbeid for å høyne arbeiderklassens nivå, ikke bare økonomisk, men også sosialt og kulturelt. Medlemmene får et innblikk i de mange problemer fagbevegelsen har å kjempe med, og får forståelsen av at skal oppgavene løses må hvert medlem gjøre sin plikt mot sin organisasjon, sine kamerater og seg sjøl. Solidaritet og samkjensle er og må være hovedhjørnesteinene i vår organisasjon.

Oppmuntret av resultatene og de erfaringer som er høstet, har forbundsstyret besluttet at opplysningsvirksomheten skal fortsette også i 1940.

Lønnsbevegelser

Løpe- nr.	Bedrift	Antall arbeidere		Tidligere lønn			Oppnådd lønn og dyrtidstillegg		
		I alt	Derav medl.	Pr. time	Pr. mnd.	Minstelønn i akkord	Pr. time	Pr. mnd.	Minstelønn i akkord
Bergverksindustrien.									
9/39	A.s Røros Kobberverk	300	210	0.70-0.80 -0.90	-	-	0.70-0.80 -0.90	-	-
44/39	Gloserhei gruver, sjåførere. Ludv. Hammer og C. P. Callin	5	5	3.50-4.50 pr. tonn	-	-	3.40-4.75	-	-
45/39	Gloserhei gruver, arbeidere i gruven. Ludv. Hammer og C. P. Callin, Arendal	13	13	0.90	-	-	0.90	-	-
48/39	Harald Stange & Co., A.s, Drag- og Hundholmen feltspatbrudd i Tysfjord i Nordland	67	67	0.75-0.85	-	-	0.80-0.90	-	-
69/39	Folldal Verk A.s, Folldal	275	275	0.84-0.99	-	-	0.72-1.38	-	-
88/39	Søftestad gruver, Nissedal	22	22	0.95	-	-	1.03-1.22	-	-
Veiarbeidsdriften.									
1/39	Skjerstad kommune	60	60	0.80	-	-	0.98	-	-
15/39	Brønnøysund kommune	20	20	0.80-1.30	-	-	0.80-1.30	-	-
22/39	Sem kommune	20	20	1.25-1.60 3.00-4.20	-	-	1.10-1.40 2.80-4.00	-	-
24/39	Haus kommunes arbeidsdrift, Arna og Østerøy	Varierende		0.83-1.35	-	-	0.98-1.35	-	-
31/39	Asker kommune	25	25	1.42-1.64	-	-	1.50-1.75	-	-

avsluttet 1939.

Lønnsfor- bedringer pr. år	Varighet	Oppsøingstid	Arb.tid pr. uke		Tillegg for overtid, natt- og helligdagsarb.		Ferie i dager		Ble overenskomst opprettet?	Var det overens- komst før?	Var det arbeidsstans?	Anmerkning	
			Tidligere	Oppnådd	Tidligere pst.	Oppnådd pst.	Tidligere	Oppnådd					
-	1/4-39	2 md.	48	48	25-50-100	25-50-100	9	9	ja	ja	nei	* 0.70 er forskuddslønn i akkord. Overenskomsten er prolongert i år.	
-	30/4-40	1 md.	48	48	-	25-50-100	Intet	12	ja	nei	nei	Det er ikke oppnådd noen reell lønnsforbedring, men det er ved overenskomst oppnådd å få fast- slått lønnsbestemmelser m. v.	
-	1/2-40	1 md.	48	48	-	25-50-100	8	12	ja	nei	nei	Timelønnen er ikke for- høyet, men den vil fra 1. januar 1940 heves til kr. 1.00 pr. time, såfremt konjunktorene ikke syn- ker.	
120	30/12-40	1 md.	48	48	25	25-50-100	12	12	ja	ja	*)	* Ved konflikten utbrudd var det bare 14 arbeidere i beskjeftigelse ved Drag feltspat, men da det ble iverksatt sympatistreik ved Hundholmen ble tal- let øket til 19. Før var det overenskomst bare for Drag feltspats vedkom- mende.	
Ca. 400	31/3-40	2 md.	48	48	25-50-100	25-50-100	9	9	ja*)	ja	nei	* Det ble satt opp en protokoll. Landoverensk. for bergverksindustrien er gjort gjeldende i sin hel- het hva angår lønnsbe- stemmelser. For øvrig er overenskomsten fra 1936 prolongert.	
Ca. 190	31/3-40	2 md.	-	48	Intet		50	22	22	ja	nei	nei	* Forskudd i akkord kr. 0.92-1.02.
432	30/4-40	3 md.	48	48	-	50-100	-	12	12	ja	nei	nei	* Den tidligere lønnsatts på kr. 1.15 pr. time er utgått og erstattet med be- stemmelse om kr. 3.15 pr. t. for gruskjøring og kr. 3.20 pr. time for time- kjøring. For øvrig over- enskomsten prolongert.
-	31/3-40	1 md.	48	48	25-50-100	25-50-100	12	12	ja	ja	nei		
360-480	1/7-40	1 md.	48	48	50-100	50-100	12	12	ja	ja	nei	* Ikke fastsatte akkord- priser i overensk. ** Før var det overens- komster, 1 for Østerøy sogn og 1 for Arna sogn.	
360	30/4-40	3 md.	48	48	50-100	50-100	12	12	ja	ja**)	nei	* Overenskomsten er ikke revidert siden 1937, men ved indeksreguleringen pr. 15. mars 1938 ble lønns- satsene forhøyet med 5.5 pst. henholdsvis fra kr. 1.35 og 1.55 — kr. 1.42 og 1.64.	
168-216	1/7-40	3 md.	48	48	25-50-100	25-50-100	12	12	ja	ja	nei		

Lønnsbevegelser

Løpe- nr.	Bedrift	Antall arbeidere		Tidligere lønn			Oppnådd lønn og dyrtidstillegg		
		I alt	Derav medl.	Pr. time	Pr. mnd.	Minstelønn i akkord	Pr. time	Pr. mnd.	Minstelønn i akkord
34/39	Ski kommune	48	48	1.20-1.30 -1.50-3.00 -4.50	-	-	*) 1.25 -1.36-1.56 -3.13-4.50	-	-
38/39	Sokndal kommune, veiarb.	7	4	0.72-1.02	-	-	0.78-1.09	-	-
58/39	Hemnes kommune, Hemnesber- get, veiarb.	75	25	0.95-1.00	-	-	1.05-1.10	-	-
55/39	Nord-Aurdal kommune, veiar- beidsdriften	40	40	0.65-0.70	-	-	*)	-	-
58/39	Sauda kommune, Sauda, veiar- beidsdriften	18	17	0.98	-	-	0.86-0.96 1.25 *)	-	-
63/39	Verdal kommune	13	13	0.80-1.00 -1.05	-	-	0.90-1.10 -1.20	-	-
64/39	Grue kommune, Grue i Solør ..	10	10	0.70-0.80	170.00	-	0.85-0.90	200.00	-
65/39	Skogn kommune, veivoktere, Skogn	8	8	-	170.00	-	-	180.00	-
70/39	Egge kommune, Egge i Nord- Trøndelag	2	2	0.85	-	-	0.95-1.05	-	-
71/39	Ogndal kommune, Røysing	4	4	-	160.00	-	0.90-1.00	180.00	-
72/39	Frosta kommune, Frosta	4	4	-	140.00	-	0.90-1.00	180.00	-
74/39 a	Lånke kommune, Lånke	2	2	-	130.00	-	0.90	175.00	-
74/39 b	Modum kommune, vedlikeholds- arbeid, Vikersund	35	35	0.82-1.10 -1.15-1.25	-	-	0.98-1.15 -1.25	-	-
75/39	Nesodden kommune, Hellvik ..	10	10	1.25-3.25	-	-	1.35-3.75	-	-
78/39	Seljord kommune, veiarb.drifft. Meås	30	30	0.92-1.24	-	-	0.98-1.32	-	-
79/39	Skjeberg kommune, veivoktere, Skjeberg.	12	12	*) Års- lønn	-	-	Årslønn	-	-
81/39	Voss kommune, Voss, veiarbeid	25-30	Alle	1.10	Års- lønn 2 500.00	-	1.20	*) Års- lønn 2 500.00	-
82/39	Vestre Toten kommune, Raufoss, veiarbeid	12	12	1.00-1.05 -1.25	-	-	1.00-1.05 -1.50	-	-
83/39	Ytterøy kommune, Ytterøy, vei- arbeid	5	5	0.50-0.60	-	-	0.75	-	F.sk. i akk.

avsluttet 1939. (Forts.)

Lønnsfor- bedringer pr. år	Varighet	Oppsings- tid	Arb.tid pr. uke		Tillegg for overtid, natt- og helligdagsarb.		Ferie i dager		Ble overenskomst opprettet?	Var det overens- komst før?	Var det arbeidsstans?	Anmerkning
			Tidligere	Oppnådd	Tidligere pst.	Oppnådd pst.	Tidligere	Oppnådd				
120-144	1/5-40	1 md.	48	48	25-50-100	25-50-100	5% av opp arb. tid	5% av opp. arb. tid	ja	ja	nei	* Forskudd i akkord kr. 1.15. ** Indeksreg. hvis indek- sen er steget eller sunket inntil 4 pst.
144-168	22/8-40	3 md.	48	48	50-100	50-100	9	12	ja	nei	nei	* 5 pst. feriegodtgjørelse etter 480 arb.timer i fe- rieåret. ** Der er adgang for par- tene til å foreta indeksre- gulering i januar måned, hvis det skulle vise seg nødvendig. Det er ikke fastsatt noe bestemt in- dekstall som regulerings- grunnlag.
192	1/8-40	1 md.	48	48	25-50	25-50	Ufor- andr.	*)	ja	ja	nei	* Forskudd i akkord kr. 0.66, tidligere kr. 0.60. * Forskudd i akkord kr. 1.00 pr. time, før kr. 0.78. Årslønn for veiv. før kr. 1 080.00—1 260.00. Årslønn for veiv. nå kr. 1 200.00—1 400.00.
300-500	30/6-40	3 md.	48	48	Intet	50-100	Intet best.	12	ja	nei	nei	
ca. 500	1/7-40	2 md.	48	48	50-100	50-100	Ing.	12	ja	nei	nei	
ca. 190	1/7-40	1 md.	48	48	25-50-100	50-100	12	12	ja	ja	nei	
ca. 190	30/6-40	3 md.	48	48	Intet	50-100	12	12	ja	ja	nei	5 måneders fast arbeids- tid.
150	1/2-40	1 md.	48	48	50-100	50-100	7	7	ja	ja	nei	
ca. 100	1/4-40	1 md.	48	48	Intet	50-100	Ing.	14	ja	nei	nei	
100	1/5-40	1 md.	48	48	Intet	50-100	Ing.	7	ja	nei	nei	
240	1/5-40	1 md.	48	48	Intet	50-100	Ing.	7	ja	nei	nei	
270	1/7-40	2 md.	48	48	Intet	50-100	Ing.	7	ja	nei	nei	
175-275	30/6-40	3 md.	48	48	Intet	25-50	Int.	12	ja	nei	nei	
200	30/9-40	1 md.	48	48	25-50-100	25-50-100	Ferie g.gj. 4%	Ferie g.gj. 5%	ja	ja	nei	Overenskomsten fortsatte uopsagt fra 1938 til i år. Voldgiftdommen for Sta- tens Veiarbeidsdrift er gjort gjeldende i sin hel- het som overenskomst. Årslønn før kr. 2 400.00. Årslønn nå kr. 2 700.00 + 3 alderstillegg à kr. 150.00 etter 2, 4 og 6 års tjeneste, før 4 alders- tillegg à kr. 150.00 etter 3, 6, 9 og 12 års tjeneste.
115-155	1/5-40	3 md.	48	48	50-100	50-100	12	12	ja	nei	nei	
300	1/7-40	3 md.	48	48	Intet	50	14	14	ja	nei	nei	
190	15/5-40	2 md.	48	48	50-100	50-100	-18	-18	ja	ja	nei	* Veivoktere får et tillegg av kr. 250.00 pr. år et- ter 3 og 6 års tjeneste. Tidligere kr. 200.00 pr. år etter 3 og 6 år. ** Norsk Kommunefor- bund hadde overenskomst- forholdet før.
-	1/7-40	2 md.	48	48	50-100	50-100	4.5%	5% ₀	ja	nei	nei	
475	1/7-40	1 md.	48	48	Ingen	25-50-100	Int.	4.5%	ja	nei	nei	

Lønnsbevegelser

Løpe- nr.	Bedrift	Antall arbeidere		Tidligere lønn			Oppnådd lønn og dyrtidstillegg		
		I alt	Derav medl.	Pr. time	Pr. mnd.	Minstelønn i akkord	Pr. time	Pr. mnd.	Minstelønn i akkord
85/39	Søndre Høland kommune, vei- voktere, Hemnes i Høland ..	7	7	-	Årslønn 1 800	-	-	Årslønn 2 160	
86/39	Stord kommunes veiarbeidsdrift, Stord	30-40	20	0.85	Årslønn veiv. 2 000	-	1.00	Årslønn veiv. 2 496	
89/39	Hurum kommune, Asheim i Hu- rum, veiarbeid	25-30	alle	1.30-1.40	-	-	1.30-1.40	-	
94/39	Eidfjord kommune, Eidfjord ..	30	30	0.60	-	-	0.98	-	
98/39	Modum kommune, veiarbeids- drift, Modum	14	14	0.50	-	-	0.98	-	
100/39	Veiarbeidsdriften ved 42 her- redskommuner i Møre og Romsdal	800	360	0.50-0.80	-	-	0.76-0.96	-	
Renhold.									
<i>Renhold. Bergen.</i>									
8/39	Wald. Jacobsen & Co., A.s, Kro- nos Fabrikker A.s, Bergen, rengj.kv.	3	3	0.83	-	-	0.88	-	
82/39	Bergens Vinduspølering, Bergen, rengj.arb.	3	3	0.90	-	-	1.20	-	
89/39	Statens Fiskeridirektorat, Ber- gen, rengj.kv.	6	6	-	50-135	-	*) 103 -180	-	
51/39	A.s Murhjørnet, Bergen, rengj. kv.	1	1	-	75	-	100	-	
56/39	Browns Rengjørings- og Vindus- pussingsbyrå, Bergen	6	6	-	55 pr. u.	-	55 pr. u.	-	
59/39	3 av A.s Samvirkes avdelinger i Bergen, rengj.kv.	3	2	-	40-25	-	40-45 -70	-	
67/39	Bergen Tinghus, Bergen, rengjø- ringskvinnene	22	22	-	forskj. fra 30-75	-	80	-	
80/39	United Sardine Factories, Ber- gen, vaktmannen	1	1	-	192.50	-	250	-	
<i>Renhold. Trondheim.</i>									
37/39	St. Olavs Apothek, Trondheim, rengj.kv.	2	2	-	96	-	140	-	
46/39	Kjøpmann B. Buchmann, Trond- heim, rengj.kv.	1	1	1	20	-	40	-	
52/39	Ilen Apothek, Trondheim, ren- gj.kv.	1	1	-	120	-	150	-	
95/39	Statens Landbrukskjemiske Kontrollstasjon, Trondheim ..	1	1	-	40	-	60	-	

avsluttet 1939. (Forts.)

Lønnsfor- bedringer pr. år	Varighet	Oppsøingstid	Arb.tid pr. uke		Tillegg for overtid, natt- og helligdagsarb.		Ferie i dager		Ble overenskomst opprettet?	Var det overens- komst for?	Var det arbeidsstans?	Anmerkning
			Tidligere	Oppnådd	Tidligere pst.	Oppnådd pst.	Tidligere	Oppnådd				
360	1/7-41	3 md.	48	48	Intet	50-100	12	12	ja	nei	nei	De «Almindelige bestem- melser» i overensk. er i samsvar med bestemmel- sene i overenskomsten for Statens Veiarbeidsdrift.
Ca. 275	30/4-40	3 md.	48	48	Intet	50	In- tet	12 med 5 pct.	ja	nei	nei	
-	31/6-40	3 md.	48	48	50-100	50-100	18 et- ter 12 uker sam- heng arb. In- gen	5 pct. av optj. lønn	ja	nei	nei	
Ca. 700	Innt. videre	-	48	48	-	-	In- gen	12	ja	nei	nei	
Ca. 980	30/6-40	3 md.	48	48	25-50	50-100	12	12	ja	nei	nei	* Kan ikke oppgis, da ar- beidstia i året varierer sterkt for de forskjellige.
*)	1/5-41	3 md.	48	48	Intet	50-100	In- gen	12 med 5 pct.	ja	nei	ja	
100	1/9-39	1 md.	48	48	25-100	25-100	12	12	ja	ja	nei	Overenskomsten av 21. mai 1937 er prolongert med ovafor nevnte end- ringer i lønnsatsene.
630	31/3-40	1 md.	42	42	-	25-50-100	9	12	ja	nei	nei	* Grunnlønnen er kr. 155.00 pr. måned for 36 timers arbeidsuke, men antall timer pr. uke va- rierer for de forskjellige kontorer, og som følge herav også lønnen.
500-600	1/7-40	3 md.	27	27 -42 -42	-	-	12	18	ja	ne	nei	
300	31/8-40	1 md.	42	42	-	-	12	12	ja	nei	nei	Overenskomsten ble pro- longert med en protokoll- tilførsel om læregutter.
-	31/8-40	1 md.	48	48	25-50-100	25-50-100	12	12	ja	ja	nei	
180-360	31/3-40	1 md.	33	33 -55 -55	Ingen	25-50-100	14	14	ja	nei	nei	6 ukers lønn under syk- dom.
60-600	Innt. videre	1 md.	F.sk. fra 6-30	18	-	-	8	14	ja	nei	nei	* Det ble satt opp en protokoll.
-	1/10-40	1 md.	60	60	-	-	14	14	*)	nei	nei	
528	1/2-40	2 md.	48	48	Ingen	25-50-100	12	12	ja	nei	nei	
240	1/7-40	2 md.	7	7	-	-	In- tet	12	ja	nei	nei	
360	1/7-40	2 md.	54	48	Intet	50	14	14	ja	nei	nei	
240	1/7-40	2 md.	14	14	-	-	14	21	ja	nei	nei	

Lønnsbevegelser

Løpe- nr.	Bedrift	Antall arbeidere		Tidligere lønn			Oppnådd lønn og dyrtidstillegg		
		I alt	Derav medl.	Pr. time	Pr. mnd.	Minstelønn i akkord	Pr. time	Pr. mnd.	Minstelønn i akkord
<i>Renhold. Oslo.</i>									
19/39	Bakermester N. Johansen, Val- kyriegt. 1, Oslo, rengj.kv.	1	1	-	120	-	-	130	-
35/39	Stortingsbygningen, rengj.kv. ...	15	15	-	136	*)	-	170-185	-
49/39	Hønefoss kommune, rengj.kv. ... ved skolene. Hønefoss Folke- skole og Ringerikes høyere Al- menskole	10	10	-	78	-	-	82	-
50/39	Norges Tannlegehøgskole, rengj. kvinnene	12	12	-	125	-	-	130-155	*)
54/39	Norges Kooperative Landsfor- ening, Oslo, rengj.kv.	9	9	-	100	-	-	110	-
66/39	Oslo Sparebanks filialer i Oslo, rengjøringskvinnene	21	21	-	50-110	-	-	50-110	*)
76/39	Riksrevisjonen, Oslo, rengj.kv...	8	8	-	69-115	-	-	103.90 -181.50	-
90/39	Statens Håndverks- og Kunstin- dustriskole, Oslo, rengj.kv. ...	9	9	-	120	-	-	120	-
91/39	Akershus Skattefogdkontor, reng- jøringskvinnene, Oslo.	1	1	-	120	-	-	155	-
92/39	Riksarkitekten, Karl Johansgt. 14, Oslo, rengj.kv.	6	6	-	110	-	-	130	-
98/39	Det Statistiske Sentralbyrå, Oslo, rengjøringskv.	8	8	-	forskj. mnd.s lønn	-	0.97	-	-
99/39	A.s Felleskjøpet, Oslo, rengj.kv.	2	2	-	75	-	-	86	-
Forskjellige virksomheter.									
2/39	A.s Tynfallene	varierende		0.93-0.97	-	-	1.06-1.10	-	*)
3/39	Stiger Stenbrudd, Johs. P. Skansen	4	4	-	-	-	1.50	-	-
4/39	Ulvund Kraftanlegg, Alvund i Nordmøre. Entreprenør A.s Betongbygg, Trondheim	30	30	-	-	-	1.45-1.55	-	*)

avsluttet 1939. (Forts.)

Lønnsfor- bedringer pr. år	Varighet	Oppsingsstid	Arb.tid pr. uke		Tillegg for overtid, natt- og helligdagsarb.		Ferie i dager		Ble overenskomst opprettet?	Var det overens- komst for?	Var det arbeidsstans?	Anmerkning
			Tidligere	Oppnådd	Tidligere pst.	Oppnådd pst.	Tidligere	Oppnådd				
120	1/5-40	1 md.	30	30	-	-	12	12				Lønn under sykdom i 1 mnd. etter 1 års tjeneste. Tidl. ingen ting.
200	30/6-40	3 md.	36	36	-	-	12	12	ja	nei	nei	
48	1/7-40	3 md.	*)	*)	-	Ikke overtid	18	18	ja	ja	nei	* Ingen bestemt arbeids- tid, men rengj.kv. tar ca. 24 t. i uka. Overenskom- sten ble revidert i 1937, men samorganisasjonen og foreningen ordnet tariff- revisjonen. Lønna ble den gang hevet fra kr. 70.00 til kr. 78.00 pr. måned. Den er ikke rapportert fra forbundet siden 1936.
60	1/7-40	3 md.	Som tidl.	30 -36	-	1.25 pr. t.	18	18	ja	nei	nei	* Det er bare 1 rengj.kv. som har kr. 155.00 pr. måned. Vedkommende hadde også kr. 125.00 pr. måned før. Hun er derfor den eneste som har fått et lønnstillegg av kr. 30.00 pr. måned.
120	31/3-41	1 md.	18	18	25-50-100	25-50-100	18	18	ja	ja	nei	* Pluss tillegg for ovns- fyring, dette også ufor- andret. Lønningene vari- erer etter arbeidstid. Det er ikke oppnådd noen for- bedring, en har bare fått fastslått i overenskomsten de bestemmelser som har vært gjeldende.
-	1/8-40	1 md.	Som tidl.	F.s.k. for de f.s.k. arb.pl.	-	-	14	14	ja	nei	nei	
360-600	30/6-40	3 md.	Som tidl.	24 -42	-	Ikke overtid	21	21	ja	nei	nei	
-	1/7-40	3 md.	18	18	-	1.30 pr. t.	21	21	ja	nei	nei	3 måneders lønn under sykdom.
420	1/10-40	3 md.	36	36	-	-	14	21	ja	nei	nei	
240	1/7-40	3 md.	30	30	Intet	1.30 pr. t.	21	21	ja	nei	nei	Rengjøringskvinnene had- de månedslønn før, men denne var forskjellig etter de forskjellige arbeidsom- råder de hadde.
-	1/7-40	3 md.	24 -48	24 -48	Intet	1.30 pr. t.	21	21	ja	nei	nei	
132	31/10-40	2 md.	21	21	-	-	12	12	ja	nei	nei	
312	30/4-40	2 md.	48	48	25-50-100	25-50-100	8	12	ja	ja	nei	* Minste- og forskudds- lønn i akkord kr. 1.06 pr. time.
-	1/1-40	1 md.	48	48	-	50-100	-	12	ja	nei	nei	* Forskudd i akkord kr. 1.30. Anlegget er nytt i år.
-	31/12-39	1 md.	-	48	-	25-50-100	-	12	ja	nei	nei	

Lønnsbevegelser

Løpe- nr.	Bedrift	Antall arbeidere		Tidligere lønn			Oppnådd lønn og dyrtidstillegg			
		I alt	Derav medl.	Pr. time	Pr. mnd.	Minstelønn i akkord	Pr. time	Pr. mnd.	Minstelønn i akkord	
5/39	Jernbanekaienlegg i Granvin, Hardanger. Entreprenør A.S. Høyer-Ellefsen	20	20	-	-	-	1.50-1.60	-	-	*)
6/39	Flaen Pukkverk i Aker, Alf H. Evensen	8	8	1.67	-	-	1.67-1.80	-	-	*)
10/39	Aust-Finnmark Skogforvaltning, fløtningen Pasvikelven, Svanvik	40	40	0.80-1.04 -1.13-1.30	-	-	0.75-1.00 -1.08-1.25	-	-	*)
11/39	Entreprenørene Reidar Olsen og Oskar Olsens arbeider i Aker	14	14	1.65	-	-	1.67	-	-	*)
12/39	Skarsfjord Kraftanlegg, Ringvassøy i Troms	10	10	-	-	-	1.45-1.55	-	-	*)
13/39	Øvre Disen Pukkverk, K. Syversen Volund	9	9	-	-	-	1.67	-	-	*)
14/39	Asfaltfirmaene tilsluttet Norsk Arbeidsgiverforening	Varierende		1.20-1.25 1.38	-	-	1.28-1.32 -1.45	-	-	*)
16/39	Kykkelsrud Kraftanlegg, Askim	31	31	-	-	-	1.50-1.60	-	-	*)
17/39	Franzefoss Bruk A.S., Sandvika	13	13	1.50-1.55	-	-	1.50-1.55	-	-	*)
18/39	Det norske Travelskaps Landbane A.S., Øvrevold	9	9	1.50	-	-	1.60	-	-	*)
20/39	Kongsfjord Kraftanlegg, Varangerhalvøya i Finnmark. Ing. F. Selmer A.S.	10	10	-	-	-	1.43-1.54	-	-	*)
21/39	Løkkeåsen Pukkverk, Sandvika, Einar Stange, A.S., Oslo	10	10	1.30-1.10	-	-	1.35-1.15	-	-	*)
23/39	A.S. Betonnast, Oslo og A.S. Impregnerbygg, Molde, for arb. som utføres over hele landet av de 2 firmaer	Varierende		0.83-1.10 1.38	-	-	0.83-0.86 -1.10-1.45	-	-	*)
26/39	Valberg Hyperite A.S., Kragerø	90	61	1.00	-	-	1.00-1.20	-	-	*)
27/39	Hamar, Vang og Furnes komm. Kraftselskap, Kamfoss Kraftverk	40	23	1.10	-	-	1.43-1.53	-	**)	*)

avsluttet 1939. (Forts.)

Lønnsfor- bedringer pr. år	Varighet	Oppsings- tid	Arb.tid pr. uke		Tillegg for overtid, natt- og helligdagsarb.		Ferie i dager		Ble overenskomst opprettet?	Var det overens- komst for?	Var det arbeidsstans?	Anmerkning
			Tidligere	Oppnådd	Tidligere pst.	Oppnådd pst.	Tidligere	Oppnådd				
	- 31/12-39	1 md.	-	48	-	25-50-100	-	12	ja	nei	nei	* Forskudd i akkord kr. 1.30 pr. time. Anlegget er nytt i år.
	- 1/3-40	1 md.	48	48	50-100	50-100	-	12	ja	ja	nei	* Lønnsatsen kr. 1.30 pr. time er ny.
	- 1/4-40	1 md.	-	*)	-	-	-	-	ja**)	ja	nei	* Grunnet arbeidets art er det ingen bestemt arbeidstid. Lønnsreduksjon pr. arbeider pr. år anslås til ca. 5 pst. ** Overenskomsten av 1938 er prolongert med ovafor nevnte lønnsreduksjon. Det ble satt opp en protokoll.
	48 1/5-40	1 md.	48	48	50-100	50-100	12	12	ja	ja*)	nei	* Det var overenskomst før med entreprenør Oskar Olsen.
	- 31/12-40	1 md.	-	48	-	25-50-100	-	12	ja	nei	nei	* Anlegget er nytt i år.
	- 15/4-40	1 md.	-	48	-	50-100	-	12	ja	nei	nei	Anlegget er nytt.
	168-192 31/3-41	2 md.	48	48	25-50-100	25-50-100	12	12	ja	ja	nei	* Forskudd i akkord kr. 1.35. Anlegget er nytt i år.
	- 31/12-41	1 md.	-	-	-	25-50-100	-	12	ja	nei	nei	Den tidligere overenskomst ble prolongert med noen små endringer i teksten i noen paragrafer.
	- 31/3-40	1 md.	48	48	25-50-100	25-50-100	12	12	ja	ja	nei	
	240 1/6-40	1 md.	48	48	50-100	50-100	12	12	ja	ja	nei	
	- 15/4-40	1 md.	-	48	-	25-50-100	-	-	-	-	-	* Forskudd i akkord kr. 1.09 pr. time. Anlegget er nytt.
	120 1/10-39	1 md.	48	48	25-50-100	25-50-100	12	12	ja	ja	nei	Overenskomsten er også gjort gjeldende for Døn-skiffellets Stenbrudd, se protokolltilførsel.
	72-168 1/1-41	1 md.	48	48	25-50-100	25-50-100	12	12	ja	ja	nei	* Timelønn i dagarbeid fra 20 til 25 øre over forskuddslønnen. ** Den tidligere overenskomst omfattet bare A.S. Betonnast.
	240-480 31/10-40	1 md.	48	48	Ikke ov.t.	25-50-100	9	12	ja	nei	nei	* Ikke fastsatte akkordpriser i overenskomsten. ** Arbeiderne var iføt ansatt på personlige kontrakter.
	ca. 1000 31/12-40	1 md.	48	48	Ikke ov.t.	25-50-100	-	12	ja	***)	nei	* Forskudd i akkord kr. 1.35. ** Ikke fastsatte akkordpriser i overenskomsten. *** Anlegget er nytt.

Lønnsbevegelser

Løpe- nr.	Bedrift	Antall arbeidere		Tidligere lønn			Oppnådd lønn og dyrtidstillegg		
		I alt	Derav medl.	Pr. time	Pr. mnd.	Minstelønn i akkord	Pr. time	Pr. mnd.	Minstelønn i akkord
28/39	Høyer-Ellefsens mudderappa- rater i Sula og Svolvevør	50	50	-	-	-	***)	1.50-1.65	- *)
29/39	Bærumsbanen i Aker, Eeg-Hen- riksen & Diderich Lund	23	23	-	-	-	*)	1.67-1.72	- **)
30/39	A.s Veidekke, Oslo	Vari- erende	-	1.15-1.50	-	-	-	1.26-1.65	- -
33/39	Skjerkanlegget, Vest-Agder, A.s Høyer-Ellefsen	130	130	-	-	-	**)	1.45 -1.55	- -
36/39	Tein Sandtak, A. Sogn, Hedrum	10	10	1.10-1.40	-	-	-	1.56	- -
40/39	Kåfjord Kraftverk, Mattisfoss..	25	25	1.10-1.20	-	-	*)	1.20 -1.30	- -
41/39	Omsund—Rensviksund bru, Nordmøre	20	20	-	-	-	*)	1.30 -1.40	- -
42/39	Kristiansund Elektrisitetsverks arbeid ved Ulvund	11	11	1.45	-	-	-	1.45-1.55	- -
43/39	«Sagatun Kino», Tune, maskin- ist m. m.	4	1	-	30 pr. u.	-	-	-	40 pr. u. -
47/39	Shells tankanlegg på Nesodden, anleggsarbeid	14	14	-	-	-	*)	1.50 -1.60	- -
57/39	Skjellanger festningsanlegg, Skjellanger pr. Bergen	12	12	-	-	-	*)	1.50 -1.60	- -
60/39	Jacob Andresen, veianlegg, Gref- sen, Aker	4	4	1.65	-	-	-	1.75	- -
61/39	Aust-Finnmark skogforvaltning, skogsdriften	40	40	0.99-0.90	-	-	**)	0.95	- -

avsluttet 1939. (Forts.)

Lønnsfor- bedringer pr. år	Varighet	Oppsings- tid	Arb.tid pr. uke		Tillegg for overtid, natt- og helligdagsarb.		Ferie i dager		Ble overenskomst opprettet?	Var det overens- komst for?	Var det arbeidsstans?	Anmerkning
			Tidligere	Oppnådd	Tidligere pst.	Oppnådd pst.	Tidligere	Oppnådd				
-	³¹ / ₁₂ -40	1 md.	-	48	-	25-50-100	-	12	ja	nei	nei	* Ikke fastsatte akkord- priser i overenskomsten. ** Anlegget er nytt. *** Forskudd i akkord kr. 1.30 pr. time.
-	³¹ / ₁₂ -40	1 md.	-	48	-	25-50-100	-	12	ja	nei	nei	* Forskudd i akkord kr. 1.40. ** Ikke fastsatte akkord- priser i overenskomsten. *** Anlegget er nytt.
264-360	¹ / ₃ -40	1 md.	48	48	50-100	50-100	12	12	ja	ja	nei	
-	³⁰ / ₆ -41	-	-	48	-	25-50-100	-	12	ja	*) nei	nei	* Anlegget er nytt. ** Forskudd er i akkord kr. 1.35.
375-1000	¹ / ₄ -40	1 md.	48	48	Intet	50-100	Intet	12	ja	nei	nei	* Forskudd i akkord kr. 1.00, tidligere kr. 0.90.
240	¹ / ₇ -40	2 md.	48	48	25-50-100	25-50-100	12	12	ja	ja	nei	
-	³¹ / ₁₂ -39	-	-	48	-	25-50-100	-	12	ja	nei	nei	* Forskudd i akkord kr. 1.10. Anlegget er nytt og overenskomsten gjelder til anlegget er ferdig. Denne overenskomst har ikke noe med overens- komsten for Ulvund Kraft- anlegg, A.s Betongbygg å gjøre.
Ca. 192	³¹ / ₁₂ -39	-	48	48	Intet	25-50-100	12	12	ja	nei	nei	
500	¹ / ₄ -40	1 md.	35	33	Intet	50	14	21	ja	nei	nei	
-	³¹ / ₁₂ -39	1 md.	-	48	-	25-50-100	-	12	ja	nei	nei	* Forskudd i akkord kr. 1.35. Anlegget er nytt.
-	³¹ / ₅ -40	1 md.	-	48	-	25-50-100	-	12	ja	nei	nei	* Timelønningene før va- rierte fra kr. 1.00 til kr. 1.25. For formenn lå ti- melønna høyere enn hva overenskomsten har fast- satt. Forskudd i akkord kr. 1.40. Anlegget ble på- begynt i mai i år. * Den gjeldende overens- komst ble prolongert med ovennevnte lønnsforand- ring. Det ble bare satt opp en protokoll. * Ingen bestemt arbeids- tid. ** Arbeiderne fikk i 1938 lønnsforhøyelse, men fikk reduksjon i lønningene i år. Den reelle lønnsfor- bedring i 1939 sett i for- hold til 1937 ca. 4 pst. Overenskomsten er nå oppsagt fra Statens side, men forhandlinger er ennå ikke opprettet.
Ca. 200	³¹ / ₁₂ -40	1 md.	48	48	50-100	50-100	12	12	ja	ja	nei	
-	³¹ / ₇ -39	2 md.	*)	-	-	-	-	-	*)	ja	ja	nei

Lønnsbevegelser

Løpe- nr.	Bedrift	Antall arbeidere		Tidligere lønn			Oppnådd lønn og dyrtidstillegg		
		I alt	Derav medl.	Pr. time	Pr. mnd.	Minstelønn i akkord	Pr. time	Pr. mnd.	Minstelønn i akkord
62/89	Evenstad Kraftanlegg, Froland pr. Arendal	75	75	-	-	-	1,2 %	-	-
68/89	Eidsvoldsbygningen, Eidsvoll ..	5	5	-	150-150	-	-	157-200	-
73/89	Sarpsborg kommune, ekstraordi- nære arbeider, gartnergutter, Sarpsborg	8	8	0.34-0.46 -0.57	-	-	0.60-0.70 -0.80	-	-
77/89	Kamfoss Kraftverk, Skåbu, Trondheim Cementstøperi og Entreprenørforretning	15	15	-	-	-	*) 1.43-1.53	-	-
84/89	Øvre Eiker kommune, Skott steinbrøtt, Hokksund	7	7	1.15	-	-	*) 1.25	-	-
87/89	Fornebu Flygeplass, Fornebu, Oslo kommunes ekstraordi- nære arbeid	*) 150	150	1.60-1.70	-	-	1.60-1.70	-	-
96/89	..Haugesund Elektrisitetsverk, Etne	16	16	1.30-1.40	-	-	1.38-1.48	-	-
97/89	Oscar W. Spillhaugs arbeid, v. Helle pr. Kragerø	7	6	-	-	-	0.55-1.10	-	-

avsluttet 1939. (Forts.)

Lønnsfor- bedringer pr. år	Varighet	Oppsingsstid	Arb.tid pr. uke		Tillegg for overtid, natt- og helligdagsarb.		Ferie i dager		Ble overenskomst opprettet?	Var det overens- komst for?	Var det arbeidsstans?	Anmerkning
			Tidligere	Oppnådd	Tidligere pst.	Oppnådd pst.	Tidligere	Oppnådd				
-	*) An- legget er ferd.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	* Anlegget beregnes å bli ferdig i novbr. Dette er indeksregulering nr. 2 si- den overenskomsten ble opprettet.
85-600 -300	1/7-40	3 md.	35 -48	35 -48	-	25-50-100	14	14	ja	nei	nei	* Det ble satt opp en pro- tokoll. Overenskomsten til overenskomsten for Sarpsborg kommune og Norsk Kommuneforbund skal revideres. Overens- komstforholdet vil da bli overtatt av Kommunefor- bundet.
Ca. 75	Inntil over- ensk. for Kom.forb. utløper		48	48	50-100	50-100	-	9 øre pr. t. *)	ja	nei	nei	* Den samme overens- komst som den som gjel- der for Hamar, Vang og Furnes komm. Kraftsel- skap gjelder også her. Det er samme anlegg, men en del av arbeidet er bort- satt i entrepr.se til Trond- hjems Cementstøperi. An- legget er nytt.
-	-	-	-	48	-	25-50-100	-	12	ja	nei	nei	* Forskudd i akkord kr. 1.05.
Ca. 190	1/4-40	1 md.	48	48	-	50-100	-	12	ja	nei	nei	** Anlegget er nytt.
-	30/9-40	1 md.	48	48	25-50-100	25-50-100	12	12	ja	ja	nei	* Arbeiderantallet varierer sterkt, men gjennomsnitt- tallet ligger på ca. 150.
150	1/4-41	3 md.	48	48	25-50-100	25-50-100	4.5 %	4.5 % av fortj.	ja	ja	ja	* Indeksregulering pr. 5 poengs stigning eller fall etter utgangspunkt 173.
-	1/4-40	1 md.	48	48	-	25-50-100	-	12	ja	nei	nei	Anlegget er nytt.

Konflikter 1939.

Avd. nr.	Avdelingens navn	Bedriftens navn	Arbeidet nedlagt	Arbeidet opptatt	Streik		Utbetalt under-støttelse
					Antall under-støtt.	Tapte arb.-dager	
5	Oslo Vask- og Rengj.kv. Forening	Fred. T. Møller	25/7	3/8	1	9	10.50
5	Oslo Vask- og Rengj.kv. Forening	David Andersens verksted	19/10	25/10	2	12	14.00
26	Drag Feltpatarb.forening	Drag Feltpatgruber	27/4	19/8	19	1 938	2 667.40
91	Bærum Sten-, Jord- og Cem.arb.for.	Løkåsen pukkverk	1938	6/2	10	300	856.40
238	Haugerland Veiarbeiderforening ..	Eldholm Hansens entreprenørforr.	12/2	26/2	3	36	60.20
285	Etna Arbeiderforening	Haugesund Elektrisitetsverk	13/4	2/11	4	600	1 639.95
409	Gloserhei Grubearbeiderforening ..	Gloserhei gruber i Froland	23/7	8/8	16	240	677.88
293	Vestfoldbanens Anleggsarb.for. ..	Stenkaien i Larvik, Larvik komm.	16/6	6/7	2	36	117.00
223	Kinsarvik Veiarbeiderforening ..	Veianlegget Lofthus—Kinsarvik ..	17/4	28/4	13	140	246.38
Dir. medl.	51817 Kristen Ødegård	Byggm. M. Andresen, Løvenskog ..	22/6	28/6	1	6	14.00
21	Oslo og Omegn Anleggsarb.forening	Byggm. Henry Andersen, Korsvold	16/2	11,3	1	21	65.45
21	Oslo og Omegn Anleggsarb.forening	Korsvold Idrettsplass	27/9	5/10	1	9	27.75
102	N. A. F. avd. 102	Hotell Continental	8/11	5 12	1	24	28.00
102	N. A. F. avd. 102	Byggmester Henry Andersen	16/2	13/3	1	21	71.25
286	Eidfjord Veiarbeiderforening	Veig bro, Eidfjord	16/4	26/4	13	117	196.95
355	Gaular Vegarbeidslag	Veianlegget Gaular—Balestrand ..	24/8	2/9	44	264	356.00
513	Seljestad Veiarbeiderforening	Veiarbeidsdriften i Røldal	18/4	28/4	13	156	169.65
	Samtl. veiarb.f. i Møre og Romsdal	Herredsk. veiarb.dr. i Møre og R.dal	29/4	30/5	667	22 099	40 452.84
							Kr. 47 671.57

Innledning.

Kort fremstilling over forbundets stilling og virke året 1940.

De generelle årsoversikter som er gitt som innledning til de foregående års beretninger har gitt uttrykk for en jevn fremgang for vårt forbund og den faglige bevegelse her i landet.

Beretningen for året 1940, må på grunn av de begivenheter som har inntruffet i beretningsåret gi uttrykk for en stagnasjon og forandring i de tilvante forhold. Den vekst i forbundets medlemstall og de planer som var lagt for bedring av medlemmenes lønns- og arbeidsvilkår, har forbundet på grunn av de begivenheter som inntrådte med krigen i Norge den 9. april måttet gi avkall på.

Selv om man i den siste del av året 1939 var på det rene med at man på grunn av forholdene i andre land stod foran større internasjonale begivenheter som i større eller mindre grad også vilde berøre vårt land og vår faglige bevegelse, så var det vel få som trodde at vi her i Norge skulle komme midt opp i de store maktens strid på en så følelig måte som skjedd ved krigssituasjonen den 9. april og de begivenheter som senere har inntruffet i året 1940.

Forsåvidt angår forbundets medlemsbevegelse som viser at forbundet ved årsskiftet 1939—40 hadde 29 315 medlemmer fordelt på 534 avdelinger, så er det en nedgang såvel i medlemsantall som i antall foreninger i de 3 siste kvartaler i året 1940.

I året 1940 var det gjennomsnittlige innrapporterte medlemsantall 26 809 og det er samtidig innbetalt kontingent til forbundet og medlemmenes forsikringskasse i forbundet for gjennomsnittlig 20 350 medlemmer. Derav fremgår at ca. 21 % av forbundets medlemmer er i kontingentrestanse ved årets utgang 1940 og at forbundet har en tilsvarende nedgang i medlemsantall.

Av de i 1940 innbetalte 1 058 236 kontingentmerker var 23,94 % heltbetalende, 20,89 % halvtbetalende og 55,17 % F. merker eller arbeidsledige.

Foreningenes antall har i året gått ned fra 534 til 506. Nedgangen i foreningenes antall skyldes for en del tilfelle at foreninger ved et og samme arbeidsområde i samme distrikt er slått sammen.

Av nyinnmeldte medlemmer har forbundet i året 1940 fått 2922, men som det fremgår av foranstående har det allikevel vært en forholdsvis stor tilbakegang.

Den nærmeste årsak til nedgangen i forbundets medlemsantall og antall foreninger i året 1940 skyldes at forbundet ved krigsoperasjonene som begynte den 9. april mistet forbindelsen med avdelingene ute i de forskjellige distrikter ved at de ordinære kommunikasjoner og postforbindelser ble brutt.

En del av foreningenes materiell og eiendeler ble ødelagt. Den ordinære arbeidsvirksomhet stanset og medlemmene mistet forbindelsen med de foreninger som de var medlem av, da de i stor utstrekning senere fikk beskjefteigelse innenfor andre ekstraordinære arbeidsområder.

For å medvirke til at forbundet og dets lokale foreninger kunde opprettholdes til vern om medlemmenes økonomiske interesser under de vanskeligheter som oppsto i forbindelse med krigssituasjonen, holdt forbundets styre møte torsdag den 11. april og fattet vedtak om at det ordinære faglige organisasjonsarbeide skulle fortsette i den utstrekning det var mulig under den foreliggende situasjon.

På styremøtet den 11. april ble der samtidig valgt et mindre utvalg blant forbundets tillitsmenn og styremedlemmer som fikk fullmakt til å ivareta forbundets og medlemmenes interesser for såvidt det samlede forbundsstyret ikke kunne innkalles til møte for å ta avgjørelse i de disposisjoner som måtte foretas.

For å holde de lokale foreninger og forbundets medlemmer underrettet om fagorganisasjonens stilling og om medlemmenes rettigheter angående lønns- og arbeidsvilkår, ble der fra forbundet utsendt meddelelse til samtlige avdelinger og de stedlige styrer den 15. april ved rundskriv nr. 17/1940.

De enkelte medlemmer og foreninger er også i året 1940 blitt holdt underrettet om fagorganisasjonens stilling og om de forandringer som er foretatt angående medlemmenes rettigheter og plikter, samt forandringer i lønns- og arbeidsforhold ved at disse meddelelser er inntatt i forbundets fagblad «Arbeidsmanden» som er utsendt til medlemmene hver måned til det enkelte medlems oppgitte adresse.

Angående lønns- og arbeidsvilkår for forbundets medlemmer i året 1940 så er det stort sett de samme som ble fastsatt ved overenskomster opprettet 1938 og 1939 med de forandringer om dyrtidstillegg som ble fastsatt ved Riksmeglingsmannens framlegg av 4. januar 1940, med senere endringer ved meglingsforslag av 1. juni samme år.

Det grunnlag som ble gitt ved Riksmeglingsmannens forannevnte framlegg om lønninger med dyrtidstillegg for den private industri og virksomheter er senere blitt lagt til grunn for lønsvilkårene som er fastsatt for arbeiderne ved statens og andre offentlige arbeidsområder.

Den stigning som har vært på levnettsmidler i året 1940 har ført til at der er kommet en rekke krav fra de forskjellige grupper av forbundets medlemmer om økning av de gjeldende lønninger.

I anledning de innkomne krav har der vært holdt en rekke forhandlinger med de respektive arbeidsgivere og arbeidsgiverorganisasjoner, og et stort antall møter med de interesserte arbeidere og lokale foreninger.

I beretningsåret 1940 har forbundet også opprettet en rekke overenskomster om lønns- og arbeidsvilkår for arbeidsområder hvor der tidligere ikke var overenskomst, og en rekke overenskomster er prolongert med økning av lønssatsene tilsvarende den alminnelige lønnsøkning ved de gjennomførte dyrtidstillegg.

Forbundet har også i året 1940 medvirket til ordning av en rekke tvistesaker om lønns- og arbeidsvilkår.

Tvistesakene er ordnet delvis ved forhandling og en del avgjort ved Arbeidsrett og voldgiftsrett.

Angående de enkelte overenskomster og tvister av større omfang henvises til de enkelte avsnitt i beretningen og den tabelloversikt som er inntatt i beretningen.

Nedenfor gjengir man det første sirkulære som blev utsendt fra landsorganisasjonen til forbundene og fagforeningene. Og likeledes det første sirkulære fra forbundets side etter 9. april 1940.

Fra Arbeidernes faglige Landsorganisasjon til fagforbundene.

Til fagforeningene, tillitsmennene og medlemmene.

Sekretariatet for Arbeidernes faglige Landsorganisasjon i Norge har fredag 12. april hatt møte i Oslo sammen med representanter for fagforbundene.

Møtet gjorde vedtak om å sende ut dette opprop:

Den situasjon landet vårt nå er kommet opp i gjør det mer nødvendig enn noen gang før at alle medlemmene og tillitsmennene kjenner sitt ansvar og ikke lar seg gripe av panikk og motløshet.

Den norske fagorganisasjon har alltid drevet sin virksomhet innenfor rammen av gjeldende lover. Vi må også gjøre dette i det videre organisasjonsarbeidet som må tilpasses de nye forholdene på en slik måte at arbeidet kan fortsette.

Vi ber alle medlemmene av fagorganisasjonen om å sette kreftene inn for å opprettholde organisasjonens virksomhet.

Utbetalinger av arbeidsledighetskasser og andre forsikringskasser må fortsette etter de lovene som gjelder for kassene og etter de vedtakene som gjøres.

Fagforeningene og forbundene må som før på beste måte søke å ta seg av medlemmenes interesser på arbeidsplassene.

Vi slutter oss til parolen om at hver kvinne og mann skal bli på sin post og gjøre sin plikt. Dette gjelder både i arbeidslivet og i tillitsvervene.

Oslo, den 15. april 1940.

RUNDSKRIV NR. 17.

Til forbundets avdelinger og stedlige styrer.

Ad organisasjonsarbeidet, samt foreningenes opprettholdelse og daglige drift.

I tilslutning til vedlagte opprop fra Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, samt melding fra Norsk Arbeidsgiverforening i dagspressen om opprettholdelse av organisasjonens virksomhet, ber vi foreningene sørge for, i de tilfelle de nå rådende forhold har brakt foreningens ledelse ut av funksjon, om straks å foreta suppleringsvalg av tillitsmenn som fortsetter foreningens virke og opprettholder samarbeidet mellom medlemmene, foreningen og forbundet.

Skal forbundet være i stand til å oppfylle de økonomiske forpliktelser det har overfor medlemmene i samsvar med forbundslovens bestemmelser, må medlemmene på sin side oppfylle sine forpliktelser til forbundet som forbundsloven bestemmer.

Forsåvidt angår arbeidslivet, samt arbeidernes lønns- og arbeidsvilkår, så må foreningene i første rekke medvirke til at arbeidslivet holdes oppe i den utstrekning som forholdene tillater det.

Enn videre må de lokale foreninger sørge for at der i samsvar med gjeldende bestemmelser i de respektive overenskomster til enhver tid har valgte tillitsmenn som i forhandling med arbeidsledelsen kan ivareta arbeidernes interesser på arbeidsplassen og medvirke til at de best mulige ordnede forhold kan opprettholdes.

Med solidarisk hilsen
for Norsk Arbeidsmandsforbund

Johs. M. P. Ødegård.

Alb. Karlsen.

Forbundets representantskap i 1940.

Johs. M. P. Ødegård, Chr. Henriksen, Alb. Karlsen, Adolf K. Lien, Alfred Arnesen, Ingvald Eidsvik, Fru Borghild Tharaldsen, Hilmar Antonsen, Ludvik Larsen, Kristian Moljord, Andreas Rekve, Jon Nergård, Kr. Almskår, Didrik Isaksen, Gustav Berg, Tønnes Moi, Odin Herø, Johs. Togsted, Ludvik Karlstad, J. P. Karlsrud, Martin Dyrseth.

Forbundets styre i 1940.

Johs. M. P. Ødegård, Chr. Henriksen, Alb. Karlsen, Adolf K. Lien, Alfred Arnesen, Ingvald Eidsvik, Fru Borghild Tharaldsen, Hilmar Antonsen, Ludvik Larsen.

Etter kasserer S. Simonsens død ble medlem av forbundsstyret Adolf Lien den 31. oktober konstituert som hovedkasserer.

Alfred Arnesen rykket opp som fast styremedlem etter Simon Simonsens død 17. okt. 1940.

Ingvald Eidsvik rykket opp i forbundsstyret i november 1940 istedenfor Birger Eriksen, som ikke vilde skrive under lojalitetserklæringen.

Fru Tharaldsen er fremdeles medlem av forbundsstyret, men hun har vært syk siden september 1940, og fru Ingrid Holmstrøm har møtt i hennes sted.

Korrespondanse og rundskriv.

Til opplysning om forbundets korrespondanse kan meldes at det i 1940 innkam til forbundet 3 252 og utgikk 2 748 alminnelig skriv.

Det ble sendt ut 53 rundskriv til forbundets avdelinger om forskjellige spørsmål.

I tillegg til forannevnte skriv ble det fra forbundets kassakontor og kartotek utsendt 6 275 skriv.

Antall styremøter, representantskapsmøter og antall behandlede saker.

Det ble holdt 3 representantskapsmøter og 25 forbundsstyremøter. I alt ble det behandlet 243 saker.

Skandinaviske forbindelser.

Etter innbydelse fra formannen i den Skandinaviske Gjensidighetskomité var forbundet representert på gjensidighetskomiteens møte i Stockholm den 6. og 7. april og som representanter for forbundet møtte Chr. Henriksen og Alb. Karlsen.

På møtet behandledes spørsmålet om økonomisk støtte til gjenreisningsarbeidet innenfor de finske tilsluttede organisasjoner.

Følgende forbund var representert på møtet:

Dansk Arbeidsmandsforbund,
Keramisk forbund i Danmark,
Kvindelig Arbeiderforbund i Danmark,
Norsk Arbeidsmandsforbund,
Norsk Bygningsarbeiderforbund,
Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund,
Svensk Grov og Fabriksarbeiderforbund.

Gjensidighetsmøte med Svenska Väg- och Vattenbyggnadsarbetareförbundet.

I forbindelse med Svenska Väg- och Vattenbyggnadsförbundets kongress som holdtes i Stockholm i dagene 21. til 26. juli, hvor forbundet var representert ved Alb. Karlsen og Lars Bakken, ble der holdt et møte den 27. juli for å ta bestemmelse om tid og sted for gjensidighetsmøte i samsvar med den mellom de 2 forbund gjeldende gjensidighetsavtale § 3.

Det ble fattet vedtak om at gjensidighetsmøtet skulle holdes i Oslo, men møtet kom ikke i stand av den grunn at de svenske representanter ikke fikk innreisetillatelse.

Statens veiarbeidsdrift.

Som det fremgår av beretningen for året 1939 ble der fattet vedtak om at Voldgiftsdommen av 30. april 1938 ikke skulle oppsies for så vidt det kunne bli gjennomført lønnsøkning ved antesiperte forhandlinger, og krav om lønnsøkning ble oversendt til Arbeidsdepartementet og Veidirektoratet i samsvar hermed.

Under forhandlingene mellom partenes representanter oppnåddes ikke enighet, hvorfor saken ble oversendt til Riksmeglingsmannen og megling ble opptatt som førte til at Riksmeglingsmannen fremsatte forslag til lønnsøkning for arbeidere ved veiarbeidsdriften den 5. januar.

Riksmeglingsmannens forslag for Statens veiarbeidsdrift.

Den tariffavtale som ble etablert ved voldgiftsdom av 30. april 1938 gjøres uforandret gjeldende til 1. mai 1941, med følgende tillegg og forandringer:

I

Samtlige voksne mannlige arbeidere gis fra 1. januar 1940 et tillegg pr. arbeidet time stort 0,69 øre pr. poeng indekstallet pr. 15. desember 1939 har steget i forhold til indekstallet 171.

II.

Hvis Det Statistiske Centralbyrås indekstall for leveomkostninger pr. 15. mars og 15. juni 1940 viser en stigning eller et fall på 5 poeng eller mer fra siste regulering, skal alle lønninger forandres opp eller ned på følgende måte:

For hvert poeng indekstallet er forandret skal lønningene forhøyes eller senkes for mannlige arbeidere med 0,52 øre pr. poeng pr. arbeidet time.

III

Såfremt indekstallet for 15. oktober 1940 viser en stigning eller et fall på 5 poeng eller mer i forhold til indekstallet pr. 15. juni 1940, kan Arbeidsdepartementet i tilfelle av fall og Norsk Arbeidsmandsforbund i tilfelle av stigning, kreve opptatt forhandlinger om en regulering av lønningene innen den ramme som endringen i indekstallet betinger.

Dersom partene ikke blir enige ved forhandling om reguleringens størrelse — opp eller ned — er hver av partene innen 14 dager etter forhandlingens avslutning berettiget til å si opp tariffavtalen med en måneds varsel.

IV

Tillegget for leid bil med chauffør og for leid hest og mann betales med henholdsvis tillegget for arbeiderne 3 ganger og 1½ gang.

Dersom forholdene for bilkjøringen forandrer seg så vesentlig i tariffperioden at de lønnstillegg som reguleringen betinger ikke dekker de økede utgifter, kan hver av partene forlange forhandlinger om forholdet og hvis enighet ikke oppnås, avgjøres saken med endelig virkning av riksmeglingsmannen.

V

Alle tillegg begrunnet i foranstående bestemmelser er å anse som dyrtidstillegg og medtas i lønnsoppgjøret som særskilt samlet post.

Reguleringen avrundes til nærmeste hele øre opp eller ned, og således at halvt øre avrundes opp. —

VI

Diettgodtgjørelsen forhøyes overensstemmende med det antall ører som de foran i I, II og III omhandlede reguleringsbestemmelser betinger.

Ad. § 2.

§ 2, punkt 9 utgår i gjeldende tariffavtale. Herved skjer selvsagt ingen endring i gjeldende personlige tillegg.

Oslo, den 5. januar 1940.

Andr. Clausen (sign.).

Foreningene ble underrettet om lønnsforhandlingene og meglingen ved følgende rundskriv:

Norsk Arbeidsmandsforbund.

Oslo den 8/1 1940.

Rundskriv nr. 1.

Til foreningene ved Statens Veiarbeidsdrift, Veiarbeidernes stedlige styre og Samorganisasjonene.

Ad framlegg til lønnsøking for arbeidere ved Statens Veiarbeidsdrift.

Som meldt ved forbundets rundskriv nr. 44 og 47 1939 til foreningene ved veiarbeidsdriften om foranstående sak, kom der fra en del av foreningene i september og oktober 1939 krav til forbundet om å medvirke til at der ble gjennomført en lønnsøking som kompensasjon for den prisøking på levnetsmidler som har funnet sted på grunn av krigs- og krisesituasjonen.

Kravet fra veiarbeiderne foranlediget, som meldt i rundskriv nr. 47, at der ble opptatt forhandling mellom representanter for staten på den ene side, Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, Norsk Arbeidsmandsforbund og representanter for arbeiderne på den andre side, for om mulig i samsvar med det krav som forbundet la fram å få gjennomført lønnsøking snarest.

Forhandlingene som ble opptatt den 15. november 1939 ble etter oppmodning fra Statens representanter i møte den 17. november utsatt og ble på ny opptatt den 19. desember og fortsatte til 21. desember.

Da det ikke var mulig ved direkte forhandling mellom partenes representanter å komme fram til et framlegg til lønnsøking som kunne forelegges arbeiderne til avgjerd, ble partenes forhandlere enige om å innbringe lønnsvisten til frivillig meklingsmannens medvirken å oppnå et meklingsframlegg om kompensasjon for prisstigningen fra januar 1940.

Mekling ble opptatt den 29. desember 1939 og fortsatte i møter 2.—4. og 5. januar 1940, da meklingsframlegget ble satt fram. (Meklingsframlegget ligger ved som bilag.)

Riksmeklingsmannens framlegg til lønnsøking for arbeiderne ved statens veiarbeidsdrift bygger på det samme prinsipp som det meklingsframlegg som ble satt fram den 4. januar til ordning av lønsspørsmålene for alle arbeidere i den private industri som er tilsluttet Norsk Arbeidsgiverforening.

Meklingsframlegget fastslår at der skal gjennomføres hel kompensasjon for prisstigningen fra april 1938 da voldgiftsdommen for veiarbeidsdriften ble avsagt (indekstall 171) den 1. januar 1940 etter det da kjente indekstall for desember 1939, 183, og videre regulering med 75 % av stigningen i leveomkostningene henholdsvis april og juli etter de indekstall som foreligger for henholdsvis mars og juni måned.

Reguleringstillegget beregnes såleis:

Indekstallet april 1938, 171 poeng. — Desember 1939, 183 poeng. Det er 12 poengs stigning som utgjør 7 %. På en gjennomsnittsfortjeneste for det hele land og for alle grupper av veiarbeidere av kr. 1,18, vil tillegget etter nøye utrekning utgjøre 0,69 øre — $69/100$ øre i tillegg pr. poeng stigning, altså $0,69 \text{ øre} \times 12 = 8,28$ øre, som avrundes til nærmeste hele øre, i samsvar med tidligere praksis.

Ennvidere forutsettes adgang til å foreta full lønnsregulering på grunnlag av indekstallet for 15. oktober og såfram partene ikke da blir enige om indeksreguleringens størrelse, kan overenskomsten sies opp i sin helhet med en måneds oppsiingsfrist.

Riksmeklingsmannens framlegg til lønnsordning for statens veiarbeidsdrift har vært forelagt fellesmøte av forbundsstyret og veiarbeidernes forhandlingsutvalg den 6. og 7. januar, for å fremme innstilling til forbundets representantskap og veiarbeiderforeningene som skal treffe avgjerd om meklingsframlegget skal vedtas.

Følgende flertall av forbundsstyret og veiarbeidernes forhandlingsutvalg: Johs. M. P. Ødgeård, Chr. Henriksen, Alb. Karlsen, S. Simonsen, Adolf K. Lien, Birger Eriksen, Hilmar Antonsen, Borghild Tharaldsen, Lars Bakken og John Nergård vil som innstilling for forbundets representantskap og arbeiderne ved statens veiarbeidsdrift uttale:

«Forbundsstyret sammen med arbeidernes forhandlingsutvalg har i møte den 6. og 7. januar 1940 behandlet det av riksmeklingsmannen i meklingsmøte den 5. januar framsatte framlegg til lønnsøking for arbeiderne ved statens veiarbeidsdrift.

Da meklingsframlegget for statens veiarbeidsdrift forutsetter en kompensasjon for prisstigningen, tilsvarende meklingsframlegget for arbeidere i den private industri, som er anbefalt vedtatt av Landsorgani-

sasjonens representantskap, vil forbundsstyret og arbeidernes forhandlere anbefale arbeiderne ved Statens veiarbeidsdrift at framlegget godkjennes.»

Mindretallet, Martin Dyrseth, Arne Horgen og Ludvik Larsen, fremmet følgende innstilling:

«Dersom den solidarisk lønnspolitikk som Landsorganisasjonen har fastsatt skal følges — kan forbundsstyret og forhandlingsutvalget ikke anbefale meklingsmannens framlegg vedtatt, da det i stedet for å utjevne forholdene i lønningene, setter et ennå større skille mellom veiarbeidere og de øvrige arbeidere.

Som motivering for den innstilling som foreligger fra flertallet i forbundsstyret og veiarbeidernes forhandlingsutvalg vil en peke på de krav som forelå fra veiarbeiderforeningene om å få gjennomført en lønnsøkning snarest mulig. En lønnsøking fra 1. januar 1940 kan bare gjennomføres ved at riksmeklingsmannens framlegg vedtas.

Hvis riksmeklingsmannens framlegg forkastes gjelder lønnsatsene i voldgiftsdommen av 1938 etter dommens § 22 til 1. mai, og såfram voldgiftsdommen skal sies opp i sin helhet, vil det ikke være mulig, etter de uttalelser som er kommet fram fra veidirektoratets representanter under forhandlingene, å få gjennomført lønnsøking før oppsiingsfristen for voldgiftsdommen er utgått.

Etter riksmeklingsmannens framlegg vil samtlige arbeidere ved statens veiarbeidsdrift fra 1. januar 1940 få et tillegg til sin nåværende lønn av 8 øre pr. time, og lønnsatsene for leiet bil med sjåfør vil forhøyes med 24 øre pr. time og for leiet hest og mann med 12 øre pr. time.

Den lønnsøking som skal gjennomføres etter riksmeklingsmannens framlegg vil etter de opplysninger som er gitt under forhandlingene og meklingsrepresentere en samlet lønnsøking fra 1. januar for veiarbeidsdriften på ca. kr. 2 400 000,00, og sammen med den lønnsregulering som senere skal foretas i budsjettperioden vil under forhold av fortsatt 5 poengstigning, henholdsvis mars og juni og samme arbeiderantall representere en stigning i lønnsbudsjettet på 4 à 5 millioner kroner.

Da flertallet av forbundsstyret og veiarbeidernes forhandlingsutvalg etter inngående drøftinger og under omsyn til den foreliggende situasjon ikke kan anvise noen annen utvei enn den som foreligger i riksmeklingsmannens framlegg, for å imøtekomme arbeidernes krav om lønnsøking, vil det være tilrådelig at riksmeklingsmannens framlegg vedtas av arbeiderne.

Mindretallet, Dyrseth, Horgen og Larsen vil som motivering for sin innstilling anføre:

Riksmeklingsmannens framlegg dekker ikke de krav vedkommende lønnen som veiarbeiderne har en rimelig rett til, da der ikke er tale om å heve reallønnen som før er alt for liten, men kun gir et dyrtidstillegg som i virkeligheten er mindre enn det som de andre arbeidere har fått. En vil peke på at det første lønnstillegg for veiarbeiderne kun skal være 0,69 øre på time, for hvert poeng indekstallet stiger, mens arbeiderne i den private industri får 1 øre pr. time for hvert poengs stigning. Forholdet er også det samme for de andre reguleringer som meklingsframlegget inneholder.

For å oppnå dette dyrtidstillegg skal voldgiftsdommen prolongeres ett år til 1. mai 1941. Dersom meklingsmannens framlegg blir vedtatt, vil følgen bli at en fraskriver seg adgangen til å få revidert de bestemmelser i voldgiftsdommen som virker uheldig for arbeiderne.

Vearbeiderne må også ha rett til å kreve av Landsorganisasjonen at den nå resolutt går inn i kampen for å heve veiarbeidernes lønninger opp på det samme nivå som de øvrige industriarbeidere har.

En mener derfor at veiarbeiderne bør forkaste meklingsframlegget og samtidig stille krav om at voldgiftsdommen sies opp, og at der fra medlemmene innhentes framlegg til ny overenskomst.

Riksmeklingsmannens framlegg sammen med innstilling fra forbundsstyret og veiarbeidernes forhandlingsutvalg ble forelagt forbundets representantskap den 7. januar.

Ved alternativ votering mellom de 2 innstillinger som forelå fra henholdsvis flertallet og mindretallet av forbundsstyret og veiarbeidernes forhandlingsutvalg, ble flertallets innstilling vedtatt med 17 mot 5 stemmer.

For flertallets innstilling om at veiarbeiderne anbefales å vedta riksmeglingsmannens framlegg stemte følgende:

Johs. M. P. Ødegård, Chr. Henriksen, Alb. Karlsen, Adolf K. Lien, Birger Eriksen, Borghild Tharaldsen, Hilmar Antonsen, Simon Simonsen, Lars bakken, Jon Nergaard, Kr. Almskår, Didrik Isaksen, Gustav Berg, Tønnes Moi, Odin Herø, Johs. Togstad, J. P. Karlsrud.

For mindretallets innstilling stemte følgende:

Ludvik Larsen, Martin Dyrseth, Kr. Moljord, Andreas Rekve og Ludvik Karlstad.

Hva angår lønsregulering ved fylkenes og herredskommunenes veiarbeidsdrift fattet representantskapet følgende vedtak:

«Under forutsetning av at riksmeklingsmannens framlegg til lønnsøkning for statens veiarbeidsdrift vedtas, forutsetter representantskapet at den lønsregulering som er gjennomført for statens veiarbeidsdrift i prinsippet søkes gjennomført også for arbeidere ved fylkenes og herredskommunenes veiarbeidsdrift.»

Under henvisning til foranstående oppmodes foreningene om snarest mulig å forelegge riksmeklingsmannens framlegg for medlemmene til avstemning. Avstemningen foretas skriftlig og de som stemmer for vedtaing av meklingsframlegget skriver Ja.

De som stemmer for at meklingsframlegget skal forkastes og dermed for oppsiing av overenskomsten og oppsiing av plassene skriver Nei.

Stemmeresultatet, hvor mange stemmer det er avgitt for vedtaing av meklingsframlegget og hvor mange stemmer som er avgitt for at det skal forkastes innsendes til forbundets kontor, Møllergata 3, Oslo, innen 24. januar. Benytt vedlagte avstemningsblankett.

I avstemningen over meklingsframlegget for statens veiarbeidsdrift deltar bare de arbeidere som beskjeftiges ved veiarbeidsdriften.

De foreninger som ikke rekker å innsende stemmeresultatet pr. brev må sende avstemningsresultatet telegrafisk.

Med solidarisk hilsen

Norsk Arbeidsmandsforbund

Johs. M. P. Ødegård.

Alb. Karlsen.

Meglingsmannens forslag ble ved avstemning vedtatt og foreningene ble underrettet om avstemningsresultatet ved følgende skriv:

Norsk Arbeidsmandsforbund.

Oslo, den 27. januar 1940.

Rundskriv nr. 8.

Til foreningene ved Statens veiarbeidsdrift og veiarbeidernes stedlige styrer.

Riksmeklingsmannens framlegg av 5. jan. 1940 til lønnsøkning ved Statens Veiarbeidsdrift vedtatt.

Ved avstemningsfristens utløp den 25. jan. over Riksmeglingsmannens framlegg til lønnsøkning for arbeidere ved statens veiarbeidsdrift, viste avstemningsresultatet at meklingsframlegget var vedtatt med 2 531 mot 1 997 stemmer.

29,6 prosent av forbundets 15 309 medlemmer ved veiarbeidsdriften har deltatt i avstemningen og avstemningsresultatet i de enkelte foreninger sammenregnet fylkesvis er følgende:

	Antall foreninger	Antall medlemmer	Antall st. for vedt.	Antall st. mot vedt.
Østfold	7	343	105	26
Akershus	19	1 077	140	119
Hedmark	23	619	183	104
Opland	28	1 206	324	86
Buskerud	24	766	158	142
Vestfold	8	377	63	45
Telemark	21	1 179	79	163
Aust-Agder	17	485	85	80
Vest-Agder	17	420	99	71
Rogaland	12	394	59	69
Hordaland	21	988	94	231
Sogn og Fjordane	21	1 358	158	158
Møre og Romsdal	44	1 409	294	146
Sør-Trøndelag	2	525	107	45
Nord-Trøndelag	8	522	74	37
Nordland	43	1 736	278	295
Troms	27	1 363	185	92
Finnmark	17	542	46	88
Tilsammen	15 309		2 531	1 997

Som meldt i forbundets rundskriv nr. 1/40 til foreningene ved veiarbeidsdriften skulle partene avgis svar til Riksmeklingsmannen den 25. januar om meklingsframlegget var vedtatt. De fra foreningene innsendte avstemningsresultater ble forelagt forbundsstyret før avstemningsresultatet ble meldt til Riksmeklingsmannen. Forbundsstyret fattet enstemmig vedtak om å ta avstemningsresultatet til etterretning.

Til orientering om de svar som ble avgitt fra partene hos Riksmeklingsmannen inntar vi her den fra Riksmeklingsmannen tilsendte protokoll:

«Ar 1940 den 25. januar kl. 1,15 holdtes møte hos Riksmeklingsmannen til avgivelse av svar på forslaget av 5. januar d. å. For Veidirektoratet møtte veidirektør Baalsrud og sekretær Bøeg. For Arbeidsmandsforbundet møtte sekretær Karlsen.

Der fremlas:

3. brev av idag fra Arbeidsdepartementet, hvori meldes at forslaget, under forutsetning av Stortingets tilslutning, godtas av departementet, etter å ha vært forelagt for Finansdepartementet og fylkesmennene. —
4. brev av idag fra Norsk Arbeidsmandsforbund, hvorefter forslaget er vedtatt av arbeiderne og forbundet.

Andr. Claussen.
(Sign.)

I det en viser til foranstående og forbundets rundskriv nr. 1, samt Riksmeklingsmannens framlegg av 5. januar, som er tilsendt foreningene den 8. januar, skal arbeiderne ved statens veiarbeidsdrift fra 1. januar i år ha et tillegg til de i Voldgiftsdommen fastsatte lønnsatser av 8 øre pr. time.

Leiet bil og sjåfør skal ha et tillegg av 24 øre, samt leiet hest og mann 12 øre.

Lønnstillegget skal utbetales som særskilt tillegg til forskuddslønn, timelønn eller månedslønn hver ordinær lønning — hver 14 dag —.

Det skal videre gjennomføres indeksregulering april og juli måned, samt november 1940 i samsvar med Riksmeklingsmannens framlegg.

Med solidarisk hilsen
Norsk Arbeidsmandsforbund
Alb. Karlsen.

Lønnsøkning for nødsarbeidere.

Fra 1. mars gjennomførtes lønnsøkning for arbeidere ved offentlig nødsarbeid og foreningene og medlemmene ble underrettet derom ved følgende rundskriv:

Norsk Arbeidsmandsforbund.

Oslo, den 18. mars 1940.

Rundskriv nr. 14.

Til foreningene ved veiarbeidsdriften og veiarb. stedlige styrer.

Ad Lønnsøkning for offentlig nødsarbeid.

Den 11. januar 1940 tilskrev forbundet Sosialdepartementet med krav om lønnsøkning for arbeidere ved offentlige nødsarbeid. Forbundet stilte krav om en økning av de gjeldende forskudds- og timelønnsatser med 10 øre pr. time, samt tilsvarende økning av forsørgelses-tillegget og økning av den forutsatte akkordfortjeneste.

I samband med forbundets krav om lønnsøkning for nødsarbeid ble der videre fra forbundets side opptatt spørsmålet om å få gjennomført *alminnelige arbeidsbestemmelser* for nødsarbeid i samsvar med de bestemmelser som gjelder for ordinært veiarbeid som fastsatt i Voldgiftsdom av 30. april 1938 for Statens Veiarbeidsdrift.

Forbundets krav om lønnsøkning for nødsarbeid ble etter innstilling fra Sosialdepartementet forelagt Stortinget til avgjørelse.

Saka ble behandlet i Stortinget den 15. mars i år og for så vidt angår lønnsøkningen har forbundet fra Sosialdepartementet mottatt gjenpart av følgende skriv som er sendt til de fagdepartement som nødsarbeide sorterer under:

«Lønn i offentlig nødsarbeid.

Stortinget har 15. mars i år bevilget ytterligere 1,75 mill. kroner til å lindre krisen og motvirke arbeidsløsheten i budsjettåret 1939—40.

Samtidig har Stortinget samtykket i at grunnsatsene får nødsarbeidslønnen forhøyes med 8 øre timen og familietillegget med 3 øre timen (til 8 øre) for hver forsørget til og med 4, og i at akkordtillegget blir satt til kr. 1,50 pr. dag. Forhøyelsene er i samsvar med departementets forslag i St. prp. nr. 22 for 1940 som en legger ved og hvortil en viser, jfr. også Innst. S. nr. 60 for s. å.

Det er overlatt til dette departement å bestemme fra hvilken dag de nye satser skal nyttes.

Dette departement har bestemt at lønnsøkningen skal gjøres gjeldende for nødsarbeid som er utført *etter 1. mars i år*. En tør be det ærede departement om straks å underrette vedkommende anleggsleder om dette, slik at lønnstillegget kan betales ut så fort som mulig.

Oslo, den 15. mars 1940.

Sosialdepartementets 1. sosialkontor.

Jackbo.»
(Sign.)

Angående forbundets krav om å få gjennomført *alminnelige bestemmelser* i samsvar med de som gjelder for den ordinære veiarbeidsdrift, så har Sosialdepartementet oversendt kravet til Arbeidsdepartementet og Veidirektoratet for å få innhentet oppgave over hvilke økonomiske og administrative konsekvenser dette krav vil føre med seg,

for så vidt det skal gjennomføres, og forbundet har av den grunn ennå ikke fått svar på hvilken stilling departementet tar til det krav som er reist.

Med solidarisk hilsen
Norsk Arbeidsmandsforbund.
Alb. Karlsen.

Indeksreguleringen 1. april.

I samsvar med Riksmeglingsmannens forslag av 5. januar skulle arbeiderne ved veiarbeidsdriften ha økning av lønningene fra 1. april tilsvarende 75 % av stigningen i leveomkostninger etter indekstallet for mars måned i forhold til indekstallet for 15. desember 1939 tilsvarende 6 øre pr. time.

I enkelte fylker og distrikter oppsto der tvist om hvorvidt dette dyrtidstillegg skulle utbetales.

Etter at forbundet hadde forelagt saken for veidirektøren og myndighetene ble der utsendt følgende rundskriv:

Norsk Arbeidsmandsforbund. Oslo, den 19. april 1940.

Rundskriv nr. 18.

Til foreningene ved veiarbeidsdriften.

Ad dyrtidstillegg for arbeidere ved statens veiarbeidsdrift.

Fra Veidirektøren har forbundet ved skriv av 13. april i år mottatt følgende:

Som kjent inneholder Riksmeglingsmannens vedtatte forslag av 5. januar 1940 om dyrtidstillegg for Statens veiarbeidsdrift bl. a. under punkt II følgende forutsetning:

«Hvis det Statistiske Centralbyrås indekstall for leveomkostningene pr. 15. mars og 15. juni 1940 viser en stigning eller et fall på 5 poeng eller mere fra siste regulering, skal alle lønninger forandres opp eller ned på følgende måte:

For hvert poeng indekstallet er forandret skal lønningene forhøyes eller senkes for mannlige arbeidere med 0,52 øre pr. poeng pr. arbeidet time.»

Da indekstallet pr. 15. mars 1940 viser en stigning fra siste regulering på ytterligere 11 poeng (fra 15. desember 1939, 183, til 15. mars 1940, 194) forutsettes derfor dyrtidstillegget regulert overensstemmende med forslaget forutsetning.

Dyrtidstillegget blir derfor å øke med 6 øre pr. arbeidet time, altså til i alt 14 øre pr. time. Kfr. rundskriv herfra nr. 33 1940 til overingeniørene.

For månedslønte veivoktere blir dyrtidstillegget kr. 28,00 pr. måned.

For leiet bil og sjåfør skal dyrtidstillegget utbetales 3 ganger beløpet — altså 42 øre pr. time.

For leiet hest og mann, 1½ ganger tillegget — 21 øre.

Diettillegget får prosentvis dyrtidstillegg — 27 øre, altså til i alt kr. 2,57.

Det nye regulerte dyrtidstillegg forutsettes gjort gjeldende for opparbeidede timer fra og med 6. april 1940.

For øvrig viser en til ovennevnte rundskriv nr. 33 1940.

A. Baalsrud.
(Sign.)

I det man viser til foranstående ber vi foreningene gjøre medlemmene bekjent med Veidirektørens rundskriv om lønnsregulering fra 6. april. Spesielt bør arbeidernes lokale tillitsmenn bli underrettet om dette rundskriv, for at disse i forhandling med arbeidsledelsen kan medvirke til en ordning i tilfelle tvister.

Med solidarisk hilsen
Norsk Arbeidsmandsforbund.
Alb. Karlsen. *Lars Bakken.*

Reduksjon av dyrtidstilleggene for arbeidere ved veiarbeidsdriften.

Etter at Riksmeglingsmannens av 1. juni om forandring av de tidligere gjennomførte dyrtidstillegg forelå for industriens vedkommende, stilte veidirektøren ved skriv av 11. juni krav om at der måtte gjennomføres en tilsvarende reduksjon av dyrtidstilleggene for arbeiderne ved Statens veiarbeidsdrift.

På foranledning av veidirektørens krav ble der opptatt forhandling den 14. juni hvor følgende protokoll ble oppsatt:

Protokoll.

År 1940, den 14. juni, ble det på foranledning av veidirektørens brev av 11. juni 1940 til Norsk Arbeidsmandsforbund avholdt forhandlingsmøte på veidirektørens kontor om lønnsutbetalinger fra 1. juni 1940 vedkommende Statens veiarbeidsdrift.

For veivesenet møtte overingeniør K. Nicolaisen, avdelingsingeniørene T. Backer og H. W. Paus.

For arbeiderne møtte: Fra Norsk Arbeidsmandsforbund, sekretærene Johs. M. P. Ødegård, Alb. Karlsen og L. Bakken.

Representantene fra Norsk Arbeidsmandsforbund meddelte at de ikke kunne godkjenne det forslag til overenskomst som er omhandlet i veidirektørens brev av 11. juni 1940 til forbundet. Avskrift av nevnte brev vedlegges.

Representantene fra Norsk Arbeidsmandsforbund framla forslag

om å bibeholde det dyrtidstillegg på 8 øre pr. time som var gjeldende fra 1. januar 1940, men vil i det tilfelle ikke stille krav om etterbetaling av indekstilletget på 6 øre fra 1. april til 1. juni d. å.

Veivesenets representanter viste til Finansdepartementets rundskriv av 12. juni 1940, hvor det er meddelt at indekstilletget på 6 øre skal etterbetales fra 1. april til 1. juni 1940, og henholdt seg for øvrig til Finansdepartementets rundskriv av 4. juni d. å. til departementene. Avskrift av nevnte rundskriv vedlegges også.

Da partene ikke ble enige oversendes saken til riksmeglingsmannen.

For Statens Veivesen: For Norsk Arbeidsmandsforbund:
K. Nicolaisen. Johs. M. P. Ødegård.
Alb. Karlsen.

Da der ikke oppnåddes enighet om det krav som forelå fra veidirektøren ble der opptatt megling den 28. juni og der ble framsatt forslag som framgår av følgende protokoll:

Avskrift av protokoll.

Den 29. juni 1940 holdtes meglingsmøte under ledelse av dommer C. Kruse-Jensen på Kretsmeglingsmannens kontor i Oslo. Meglingen gjaldt Statens veiarbeidere.

Til stede:

For Staten: Overingeniør Nicolaisen, ingeniør Paus, sekretær Hoeg, ingeniør Backer, overingeniør Korsbrekke.

For arbeiderne og Forbundet:

Sekretærene Karlsen, L. Bakken, J. Nergaard, M. Dyrseth.
Meglingsmannen la fram:

I. Riksmeglingsmannens forslag av 5. januar 1940.

Etter forhandlinger i felles- og sær møter framsatte meglingsmannen følgende forslag til *ordning*; angående endringer i de nugjeldende regler om dyrtidstillegg for Statens veiarbeidere:

1. Det dyrtidstillegg som ble gitt på grunnlag av indekstallet pr. 25. ds. 1939 (183) bortfaller.
2. Det dyrtidstillegg som ble gitt pr. 15. mars 1940 på grunnlag av indekstallet (124) beholdes.
3. Endringene som gjelder inntil videre, trer i kraft 1. juni d. å., dog således at det som er for lite betalt pr. den dag, etterbetales.

Denne overenskomst godtas av arbeidernes organisasjoner og Statens representanter. Vi overtar ansvaret for dets gjennomførelse.
Møtet hevet.

For Norsk Arbeidsmandsforbund: For Veidirektøren:
Alb. Karlsen. K. Nicolaisen.
C. Kruse-Jensen.

Riktig avskrift bevidnes:
C. Kruse-Jensen.

Lønnsforhandlingene for sjåførere med egen bil.

På foranledning krav fra sjåførere med egen bil ved veiarbeidsdriften om lønnskompensasjon for stigningen i bensinpriser og bilmateriell, skrev forbundet til veidirektøren den 12. august og anmodet om at der ble opptatt forhandling om lønnsøkning.

Forhandling ble opptatt den 15. august og der ble gjennomført en lønnsøkning fra 1. august i samsvar med følgende protokoll:

Protokoll.

Ar 1940, den 15. august, ble det på anmodning av Norsk Arbeidsmandsforbund avholdt forhandlingsmøte på veidirektørens kontor. Forhandlingene gjaldt krav fra sjåførere med egen bil ved statens veiarbeidsdrift på dyrtidstillegg i samsvar med bestemmelsen i punkt IV i riksmeglingsmannens forslag av 5. januar 1940 vedkommende dyrtidstillegg for arbeidere m. v. i statens veiarbeidsdrift. Et avtrykk av riksmeglingsmannens forslag av 5. januar 1940 vedlegges.

For partene møtte:

Fra veidirektoratet: Overingeniør K. Nicolaisen, avdelingsingeniør A. Rønning og avdelingsingeniør T. Backer.

Fra Norsk Arbeidsmandsforbund: Sekretær A. Karlsen og sekretær L. Bakken.

Ved protokollen: Sekretær S. Bøk, veidirektoratet.

Partenes representanter ble enige om at der i tillegg til de i voldgiftsdommen av 30. april 1938 under § 2. I, punkt 7, fastsatte lønnsatser for leiet bil med sjåfør, gis følgende samlede dyrtidstillegg:

Inntil 1½ tonns lasteevne	kr. 0,85 pr. time
1½ tonns lasteevne inntil 2½ tonn	» 0,90 —
2½ tonns lasteevne og derover	» 0,95 —

I dette dyrtidstillegg er da medregnet det indekstilletget på 18 øre som er gjort gjeldende fra 1. juni 1940 for sjåførere med egen bil, kfr. vedlagte rundskriv fra veidirektøren til overingeniørene i statens veivesen av 19. juli 1940.

Den samlede timelønn inklusive ovennevnte dyrtidstillegg blir derfor for nevnte 3 grupper biler, henholdsvis kr. 3,85, kr. 4,10, og kr. 4,35.

Det her omhandlede dyrtidstillegg er gitt som kompensasjon for stigningen i prisene for forbruksartikler til bildriften til og med 1. august 1940.

De nye satser for dyrtidstilletget forutsettes gjort gjeldende fra 1. august 1940.

Til å underskrive protokollen bemyndiges:

For statens forhandlere: For Norsk Arbeidsmandsforbund:
K. Nicolaisen. Alb. Karlsen.

Oppsigelse og innskrenkning ved veiarbeidsdriften i enkelte fylker.

På grunn av overføring av de til de enkelte anlegg i en del fylker bevilgede midler til de større gjennomgangsveier i andre fylker, ble mange anleggsarbeidere i Østfold, Akershus og Sogn og Fjordane oppsagt i august måned.

For å skaffe arbeiderne fortsatt beskjeftigelse ble der etter foranledning av forbundet holdt konferanse med veiadministrasjonen og myndighetene om saken.

For å holde de interesserte arbeidere og foreninger underrettet ble der den 30. august sendt følgende skriv:

Til

Veiarbeidernes stedlige styre i Østfold,
ved herr Olaf Sletten, Mysen.

Veiarbeidernes Industrigruppe i Akershus,
ved herr Kasper Gullerud, Gan.

Veiarbeidernes stedlige styre i Sogn og Fjordane,
ved herr Johan Skrede, Skei i Jølster.

Ad Oppsigelse av arbeidere ved veiarbeidsdriften.

Fra arbeidslag ved veiarbeidsdriften i Deres fylke og delvis fra de stedlige styrer direkte har vi fått melding om at arbeiderne er oppsagt til fratredelse etter en til arbeidslagene angitt oppsigelsesfrist. For Østfold fylkes vedkommende, samt for Akershus fylke ble oppsigelsesfristen fastsatt til 14 dager, og det er forutsetningen at de oppsagte arbeidere skal slutte ved utgangen av august måned.

For Sogn og Fjordane fylke fikk vi melding om at bestemmelsen om 14 dagers oppsigelsesfrist ikke var iaktatt, og vi gjorde derfor henvendelse til Veidirektoratet og der ble utsendt telegram til overingeniøren om at arbeiderne i den utstrekning de gjør krav på det skal ha 14 dagers oppsigelse.

På foranledning av melding om oppsigelse av arbeidere ved veiarbeidsdriften har vi hatt konferanse med Administrasjonsrådets formann den 27. aug. og møte med Veidirektoratet den 28. aug. I de konferansene vi har hatt om saka har forbundet stilt krav om at veiadministrasjonen skulle motsette seg at de midler som ordinært var bevilget til de enkelte anlegg ikke måtte overføres til ekstraordinære anlegg som var satt i gang i andre fylker. Subsidiært har forbundet stilt krav om at i de tilfelle de bevilgede beløp måtte overføres, at de arbeidere som har sin beskjeftigelse ved veiarbeidsdriften samtidig blir overført til de anlegg der de ordinære bevilgede midler blir overført til.

I forhandlingsmøte i Veidirektoratet den 28. aug. ble der fra statens representanter gitt uttrykk for at for så vidt angår de såkalte faste arbeidere i Sogn og Fjordane som nå er oppsagt så vil de kunne skaffes beskjeftigelse ved overføring til Hordaland fylke (Hardangerveien).

Angående de oppsagte arbeidere i Østfold og Akershus så er det i konferanse med Veidirektoratet gitt uttrykk for at de i den utstrekning som det er mulig skal overføres til de ekstraordinære nye anlegg i Akershus, eventuelt til de ekstraordinære anlegg i andre fylker som har fått overført budsjetterte midler fra Østfold og Akershus.

Under henvisning til foranstående ber vi veiarbeidernes stedlige styre i samråd med de ved hvert enkelt anlegg eller distrikt valgte tillitsmenn å medvirke til at i de tilfelle arbeiderne ikke kan skaffes beskjeftigelse innenfor vedkommende fylke, hvor de tidligere har vært beskjeftiget, at de etter en viss plan ved en rettferdig uttaing av de arbeidere som har veiarbeide som erverv overføres til de nye ekstraordinære veiarbeider i andre fylker.

Med solidarisk hilsen
Norsk Arbeidsmandsforbund.
Alb. Karlsen.

Lønnskravene for veiarbeiderne høsten 1940.

Den forutsetning som var gitt uttrykk for ved godkjennelsen av Riksmeklingsmannens forslag av 1. juni for industriens vedkommende, samt kretsmeglingsmannens forslag til lønnsendring av 29. juni for veiarbeidsdriften ble ikke oppfylt.

Prisstigningen på levnettsmidler og nødvendige forbruksartikler fortsatte og førte med sig at medlemmene stilte sterke krav til forbundet om å medvirke til at lønnsøkning ble gjennomført.

For effektivisering av arbeidernes krav tilskrev forbundet veidirektoratet den 17. august følgende:

Veidirektoratet, Schwensensgt. 6, Oslo.

Ad søknad om forhandling for gjennomføring av lønnsøking som kompensasjon for prisstigningen for arbeidere ved statens veiarbeidsdrift.

Etter Kretsmeklingsmannens forslag av 29. juni i år om regulering av de i Kretsmeklingsmannens forslag av 5. januar 1940 fastsatte dyrtidstillegg, som ble gjort gjeldende fra 1. juni i år, har det funnet sted en betraktelig økning av priser på levnettsmidler m. v.

Dette har ført til at en rekke av forbundets lokale avdelinger i de forskjellige fylker har stilt krav til forbundet om å medvirke til at det blir opptatt forhandling mellom representanter for arbeiderne, forbundet og staten for å få gjennomført en lønnsøking som svarer til kompensasjon for prisstigningen.

Arbeidernes krav ble forelagt og behandlet i forbundsstyrets møte 15. ds. Forbundsstyret fattet vedtak om å skrive til Veidirektoratet og Arbeidsdepartementet med anmodning om å få opptatt forhandling for gjennomføring av lønnsøking i samsvar med arbeidernes krav.

Da vi har oppfattet Kretsmeklingsmannens forslag av 29. juni således at det fra partene til enhver tid er adgang til å kreve forandringer i de dyrtidstilleggssatser som meklingsforslaget inneholder såframt det oppstår endringer i levnetsmiddelpriser m. v., tør vi henstille til det ærede Veidirektorat om å få berammet forhandlingsmøte mellom partene, og vi ber herr Veidirektøren bestemme tid og sted for et forhandlingsmøte snarest.

Ærbødigst
Norsk Arbeidsmandsforbund
Alb. Karlsen.

Forhandling ble opptatt den 17. september og der ble oppsatt følgende protokoll:

Avskrift.

Protokoll.

År 1940, den 17. september, ble det på anmodning av Norsk Arbeidsmandsforbund avholdt forhandlingsmøte på veidirektørens kontor om lønnsøking som kompensasjon for prisstigningen for arbeiderne ved statens veiarbeidsdrift.

Som statens forhandlere var av veidirektøren oppnevnt følgende utvalg:

Fra veidirektoratet: Overingeniør K. Nicolaisen, avdelingsingeniørene T. Backer og H. W. Paus.

Fra distriktet: Overingeniør A. Korsbrekke.

For arbeiderne møtte:

Fra Norsk Arbeidsmandsforbund: Sekretærene Alb. Karlsen og L. Bakken.

Dessuten møtte for arbeiderne: H. Antonsen, Akershus, J. Nergård, Sør-Trøndelag, M. Dyrseth, Hordaland, A. Horgen, Buskerud.

Ved protokollen: Sekretær S. Bøk.

Overingeniør K. Nicolaisen åpnet møtet med å referere den foreliggende korrespondanse i saken, kfr. bl. a. vedlagte gjenpart av brev fra Norsk Arbeidsmandsforbund til veidirektøren av 17. august d. å. hvorved er anmodet om å oppta forhandlinger.

Saken er gjennom Arbeidsdepartementet lagt fram for Finansdepartementet som har uttalt seg slik som vedlagte avskrift av brev av 6. september d. å. viser.

Representantene for arbeiderne fremla deretter følgende forslag med motivering.

«Som grunnlag for forbundets anmodning om forhandling om økning av det for tida gjeldende dyrtidstillegg for de forskjellige arbeidergrupper ved veiarbeidsdriften er, som nevnt i forbundets skriv av 17. august 1940, de krav som foreligger fra arbeiderne, om lønnskompensasjon for prisstigningen.

Når kravet om lønnskompensasjon for prisstigningen påny er fremmet så skyldes det at arbeidernes og fagorganisasjonens forutsetning for godkjenning av Riksmeklingsmannens framlegg av 1. juni, om reduksjon av dyrtidstilleggene for industriens vedkommende, som ved meklingsframlegg av 29. juni ble gjort gjeldende også for Statens Veiarbeidsdrift, ikke er oppfylt.

Forutsetningen for reduksjon av dyrtidstilleggene var at der ikke skulle skje noen forhøyelse av levnetsmiddelprisene og at der skulle skje en nedsettelse av husleien i samsvar med det lavere rentenivå.

I motsetning til arbeidernes og fagorganisasjonens forutsetning for vedtagelse av forannevnte meklingsframlegg om regulering av de dyrtidstillegg som ble gitt etter meklingsframlegg av 5. januar 1940, er der senere gjennomført en sterk prisstigning på alle levnetsfornødenheter, som i første rekke rammer arbeiderne ved veiarbeidsdriften og andre arbeidergrupper som har forholdsvis liten arbeidslønn.

Under henvisning til foranstående fremmes følgende krav:

I.

Dyrtidstillegg for arbeidere ved Statens Veiarbeidsdrift utbetales i sin helhet fra 1. september i samsvar med Riksmeklingsmannens framlegg av 5. januar 1940, dog således at reguleringen beregnes på grunnlag av indekstallet pr. 15. august 1940.

II.

Fra 1. september 1940 oppheves samtidig bestemmelsen i meklingsframlegg av 29. juni 1940, om at det dyrtidstillegg som ble gitt på grunnlag av indekstallet 15. desember 1939 (183) bortfaller.»

Veivesenets representanter kunne bare vise til ovennevnte brev fra Finansdepartementet hvor det er uttalt at en for tiden ikke kan tilrå noe ytterligere dyrtidstillegg.

Da partene ikke ble enige oversendes saken til Riksmeklingsmannen.

Til å underskrive protokollen bemyndiges:

For statens veivesen:
Overingeniør K. Nicolaisen
K. Nicolaisen.
(sign.)

For Norsk Arbeidsmandsforbund:
Sekretær Alb. Karlsen
Alb. Karlsen.
(sign.)

Da der ikke oppnåddes enighet ved forhandling mellom partenes representanter ble der holdt megling den 21. september.

Meglingen ble utsatt under forutsetning av at de krav som forelå skulle opptas til avgjørelse senere.

Da det ikke ble truffet avgjørelse om økning av dyrtidstillegget i samsvar med forbundets krav, fremmet forbundet påny krav om forhandling i medhold av administrasjonsrådets bestemmelser av 23. mai 1940 om ordning av lønns- og arbeidsvilkår.

Forhandling ble opptatt den 17. desember mellom representanter for Veidirektoratet og forbundet og de lønnskrav som ble stilt fra forbundets side er inntatt i følgende

Protokoll:

År 1940, den 17. desember, ble det på anmodning av Norsk Arbeidsmandsforbund i brev til Arbeidsdepartementet av 26. november, hvorav avskrift vedlegges, avholdt forhandlingsmøte på veidirektørens kontor om lønnsøking for arbeidere ved Statens Veiarbeidsdrift. Kfr. forøvrig også den i saken senere foreliggende korrespondanse hvorav også avskrifter vedlegges. (Brev fra Arbeidsdepartementet av 6. desember d. å. til Riksmeglingsmannen, Riksmeglingsmannens svarbrev til departementet av 7. s. md. og departementets brev av 13. s. md. til Norsk Arbeidsmandsforbund.)

For veivesenet deltok følgende representanter:

Veidirektør A. Baalsrud, overingeniør K. Nicolaisen og avdelingsingeniør H. W. Paus.

For arbeiderne møtte sekretærene Alb. Karlsen og L. Bakken fra Norsk Arbeidsmandsforbund.

Ved protokollen: sekretær S. Bøk.

Sekretær A. Karlsen, Norsk Arbeidsmandsforbund, fremla følgende forslag til nye lønnsbestemmelser med motivering:

«Som motivering for forbundets gjentatte krav om å få gjennomført en økning av de nå gjeldende lønninger for arbeidere ved veiarbeidsdriften, skal i tilslutning til det som er framholdt i Forbundets skriv til Veidirektoratet den 17. august 1940, og senere ved forhandling den 17. september og mekling 21. s. md., samt personlig konferanse med statsråd Hustad den 25. november, og senere skriv av 26. november anføres:

De lønnsbestemmelser som ble fastsatt ved voldgiftsdom av 30. april 1938 for arbeidere ved veiarbeidsdriften, står ikke i noe som helst samsvar med de nåværende arbeids- og levevilkår for dem som har valgt veiarbeid som erverv.

Voldgiftsdommens lønnssetser bygger vesentlig på den oppfatning at flertallet av veiarbeiderne hadde veiarbeid som bierverv, eller et «utfyllingsarbeid», ved siden av annet arbeid med jordbruk, skogsdrift eller fiske m. v., som gjorde det mulig at veiarbeiderne i motsetning til en del andre arbeidergrupper i lignende arbeid (anleggsarbeid) ikke behøvde føre 2 husholdninger, en for seg selv på arbeidsplassen og en der de hadde sitt hjemsted eller oppholdssted for sin familie.

Voldgiftsdommens lønnssetser ble fastsatt under forutsetning av at flertallet av arbeiderne kunne beskjefliges ved anlegg eller annet veiarbeid innenfor vedkommende arbeiders bosteds- eller hjemstedsdistrikt.

De argumenter og opplysninger som er framført fra arbeidernes og

organisasjonens representanters side ved voldgiftsrettens fastsettelse av veiarbeidernes lønninger i 1938, samt ved tidligere og senere anledninger, er etter vår mening ikke tatt tilbørlig omsyn til.

Veiarbeiderne har gjennom sin organisasjon og ved sine representanter alltid hevdet at der ikke forelå saklig grunn for å sette veiarbeiderne i ringere lønnsklasse enn arbeiderne i annet anleggsarbeid eller tilsvarende arbeidergrupper i Statens og privat anleggs- og arbeidsdrift.

Utviklingen den senere tid har ført med seg at arbeidet på de større gjennomgangsveier i større utstrekning enn tidligere blir forsert fram og dette fører med seg at de mindre veiarbeider i de forskjellige fylker og kommuner helt eller delvis er innstillet, og de som har hatt sitt arbeid på mindre anlegg i sin hjemmekommune og som har veiarbeid som erverv, er overført til de større anlegg i andre distrikter og må av den grunn føre 2 husholdninger og dertil ha kostbare reiseutgifter og lange reiser for å kunne besøke familien.

Under henvisning til foranstående, samt til at der nå er fastsatt ens priser på de levnettsmidler og forbruksartikler som arbeiderne kan skaffe seg for det hele land, finner vi det lite rimelig å opprettholde den fylkesvis sonceinndeling av lønnssetsene som voldgiftsdommen av 30. april 1938 forutsetter og vil i tilslutning hertil og de krav som foreligger fra arbeiderne ved veiarbeidsdriften, foreslå følgende:

Lønnsbestemmelser.

1. Forskudd i akkord	kr. 1.20 pr. time.
2. Timelønn for alminnelig dagarbeid	» 1.45 » »
3. » » veivoktere	» 1.50 » »
4. » » formenn og spesialarbeidere	» 1.55 » »
5. » » sjåførere, maskinførere og høvelførere	» 1.65 » »
6. Månedslønn for veivoktere ansatt med års- eller månedslønn	» 300.00 » mnd.
7. Leiet hest og mann betales en minste timelønn av	» 1.75 » time
8. Leiet bil med sjåfør betales pr. time etter den tidligere gjeldende skala og under hensyntagen til de til enhver tid gjeldende priser på bensin og bilmateriell såleis at den samlede timelønn skal være minst 3 ganger den timelønn, som er fastsatt for sjåførere, maskinførere og høvelkjørere.»	

Veidirektøren meddelte at veivesenets representanter måtte nærmere behandle forslaget før videre forhandlinger kunne fortsette.

Møtet ble derfor hevet. Nytt møte skulle finne sted etter nærmere avtale.

Nytt møte ble avholdt på Veidirektørens kontor torsdag den 19. desember 1940 med de samme deltagere som i siste møte, dog møtte nå også avdelingsingeniør E. Rosendahl, Veidirektørkontoret.

Veidirektøren meddelte at veivesenets representanter har overveiet forslaget, likesom det også har vært konferert med Arbeidsdepartementet og Finansdepartementet.

Etter det som er uttalt i saken finner Veivesenets representanter at sakens videre behandling bør overtas av Riksmeglingsmannen.

Partene kom ikke til enighet, men Veivesenets representanter vil dog ved megling medvirke til at der oppnåes en ordning.

Til å underskrive protokollen bemyndiges:

For Statens Veivesen
Veidirektør A. Baalsrud
A. Baalsrud.
(sign.)

For Norsk Arbeidsmandsforbund
Sekretær Alb. Karlsen
Alb. Karlsen.
(sign.)

Ny megling ble ikke opptatt i året 1940 og saken ble derfor ikke avsluttet ved årsskiftet.

Statens Havnevesen. Lønnsforhandlinger m. v. 1940.

Etter krav fra arbeiderne ved Statens Havnevesens anlegg, vedlikeholdsstasjoner, mudderapparater og fartøyer, skrev forbundet til Havnedirektøren den 27. desember 1939 og anmodet om forhandling for gjennomføring av lønnsøkning.

Forhandling ble opptatt 11. januar 1940 og følgende protokoll ble oppsatt.

Protokoll

over forhandlinger mellom Norsk Arbeidsmandsforbund og Handelsdepartementet angående lønns- og arbeidsvilkår for Statens Havnevesens arbeidsdrift.

Den 11. januar 1940 kl. 14 møttes i Havnedirektoratet representanter for Norsk Arbeidsmandsforbund og Handelsdepartementet til forhandlinger:

For Norsk Arbeidsmandsforbund møtte: Sekretær Alb. Karlsen og fører Odin Herø.

For Handelsdepartementet møtte: Overingeniør Lütken, sekretær Ofstad og kontorsjef Skattebøl.

Dessuten møtte som observatør sekretær Bauge.

Arbeidernes forhandlere fremla krav om at arbeiderne ved Statens Havnevesen fra 1. januar 1940 gis en lønnsforhøyelse beregnet på grunnlag av gjennomsnittsførtjeneste av kr. 1,36 pr. time og for øvrig etter samme prinsipper som fastsatt i meglingsforslag av 5. januar 1940 for Statens veiarbeidsdrift.

Handelsdepartementets forhandlere fremla et beregnet gjennomsnittstall av kr. 1,32. Da det i dette tall var medregnet feriegodtgjørelse med ca. 4 øre pr. time, vil et beregningsgrunnlag av gjennomsnittlig kr. 1,28 pr. time bli riktig.

Møtet hevet kl. 16,15. Neste møte berammet til fredag 12. januar kl. 14.00.

Magnus Ofstad (sign.).
Lars Skattebøl (sign.).
E. Chr. Lütken (sign.).

Alb. Karlsen (sign.).
Odin Herø (sign.).

Møte 12. januar 1940. Samme sted og deltagere.

Man fortsatte behandlingen av spørsmålene om dyrtidstillegg og betaling for skiftarbeide.

Forhandlerne ble enige om følgende forslag:

Tillegg

til lønnsbestemmelsene for Statens Havnevesens anleggsdrift m. v.

De av Stortinget 5. mai 1938 vedtatte «Lønnsbestemmelser for Statens Havnevesens anleggsdrift, vedlikeholdsstasjoner, mudderapparater og fartøyer» blir fortsatt gjeldende, dog med følgende tilføyelser og endringer:

I.

Samtlige arbeidere gis fra 1. januar 1940 et tillegg pr. arbeidet time stort 0,75 øre pr. poeng indekstallet pr. 15. desember 1939 har steget i forhold til indekstallet 171. Tillegget tilkommer ikke arbeidere som måtte ha krav på reguleringstillegg etter de for Statens tjenestemenn gjeldende regler.

II.

Hvis det Statistiske Centralbyrås indekstall for leveomkostninger pr. 15. mars og 15. juni 1940 viser en stigning eller et fall på 5 poeng eller mer fra siste regulering, skal alle lønninger forhøyes eller senkes med 0,56 øre pr. poeng pr. arbeidet time fra henholdsvis 1. april og 1. juli 1940.

III.

Såfremt indekstallet for 15. oktober 1940 viser en stigning eller et fall på 5 poeng eller mer i forhold til indekstallet pr. 15. juni 1940, kan Handelsdepartementet i tilfelle av fall og Norsk Arbeidsmandsforbund i tilfelle av stigning, kreve opptatt forhandlinger om en regulering av lønningene innen den ramme som endringen i indekstallet betinger.

Dersom partene ikke blir enige ved forhandling om reguleringens størrelse — opp eller ned — er hver av partene innen 14 dager etter forhandlingens avslutning berettiget til å si opp tariffavtalen med en måneds varsel.

IV.

Alle tillegg begrunnet i foranstående bestemmelser er å anse som dyrtidstillegg og medtas i lønnsoppgjøret som særskilt samlet post.

Reguleringen avrundes til nærmeste hele øre opp eller ned, og således at halv øre avrundes opp.

V.

Losjigodtgjørelse etter reglementets § 16, siste ledd, og reisegodtgjørelse etter § 19 a, pkt. 2, forhøyes overensstemmende hermed med det antall prosent som de foran i I, II og III omhandlede reguleringsbestemmelser betinger.

VI.

Statens Havnevesen kan uavhengig av bestemmelsene i reglementets § 3 c om arbeidstiden drive med 2 dagskift. Arbeidstiden legges i så tilfelle mellom kl. 6 og kl. 24 og for øvrig etter arbeidervernlovens bestemmelser for drift med 2 dagskift. Ved anlegg eller mudderapparat hvor det drives skiftarbeide, forhøyes de gjeldende lønninger for arbeider som deltar i skiftarbeidet med 12½ prosent så lenge skiftarbeidet varer.

Arbeidernes forhandlere fremsatte krav om at alle arbeidere skal ha fri 1. og 17. mai med full lønn. Handelsdepartementets forhandlere henviste til departementets skrivelse til Havnedirektøren av 15. november 1937 og fant for tiden ikke å kunne gå med på det framsatte krav.

Magnus Ofstad (sign.).

Lars Skattebøl (sign.).

E. Chr. Lütken (sign.).

Alb. Karlsen (sign.).

Odin Herø (sign.).

Foreningene og arbeiderne ved Statens Havnevesen ble underrettet om resultatet av lønnsforhandlingen ved utsendelsen av forhandlingsprotokoll og følgende rundskriv:

Norsk Arbeidsmandsforbund.

Oslo, den 13. januar 1940.

Rundskriv nr. 4.

Til foreningene ved Statens Havnevesen.

Ad: Lønnsøkning for arbeidere ved Statens Havnevesens anleggsdrift, vedlikeholdsstasjoner, mudderapparater og fartøyer.

På foranledning av prisstigningen de siste måneder året 1939 kom krav fra enkelte foreninger ved Statens Havnevesen om at forbundet skulle medvirke til at der ble gjennomført en forhøyelse av de lønnssetser som var fastsatt i lønnsreglementet som ble vedtatt av Stortinget den 5. mai 1938 som kompensasjon for prisstigningen.

I samsvar med arbeidernes krav tilskrev forbundet Statens Havnevesen den 27. desember 1939 følgende:

«Statens Havnevesen,
Kronprinsensgt. 10, Oslo.

Ad: Lønnsøkning for arbeidere ved Statens Havnevesens anleggsdrift, vedlikeholdsstasjoner, mudderapparater og fartøyer.

Etter forhandling direkte mellom representanter for Statens Havnevesen og vårt forbund og senere meklingsvedtok Stortinget den 5. mai 1938 det av meklingsmannen fremsatte framlegg til lønnsbestemmelser for arbeidere ved Statens Havnevesens anleggsdrift, vedlikeholdsstasjo-

ner, mudderapparater og fartøyer, som i samsvar med meklingsframlegget ble gjort gjeldende fra 1. april 1938.

De i 1938 fastsatte lønns- og arbeidsvilkår ble prolongert også for arbeidssesongen 1939.

Som meldt ved telefonsamtale med herr Havnedirektøren er der fra arbeiderne ved Statens Havnevesen til vårt forbund fremmet krav til forbundet om å medvirke til at der gjennomføres en lønnsøkning som gir et tillegg til de i meklingsframlegget av 1938 fastsatte lønnssetser, svarende til dekning av stigningen i leveomkostningene fra den tid meklingsframlegget ble fremsatt (indekstallet 171 til indekstallet for desember 1939), samt at der gjennomføres en lønnsregulering i arbeidssesongen som gir kompensasjon for eventuell ytterligere prisstigning i overenskomstperioden.

Som videre nevnt i vår samtale med herr Havnedirektøren foreligger der anmodning fra en del grupper av arbeidere ved Statens Havnevesen om forhandling om enkelte andre spørsmål, som fridag med lønn 1. og 17. mai, m. v. Disse spørsmål har vi forutsatt kunne ordnes ved at der oppsettes en protokoll om det partenes forhandlere kan bli enige om, så de alminnelige Reglementsmessige bestemmelser kan prolongeres.

I det vi forutsetter at det i dette tilfelle er i begge parters interesse at spørsmålet om lønnsøkning kan bringes i orden snarest, spesielt under hensyntagen til at en del av arbeiderne ved Havnevesenet har en oppsigelsesfrist av inntil 3 måneder, ber vi om Havnedirektørens svar på om forhandling kan opptas snarest på grunnlag av de krav som er nevnt foran, så lønns- og arbeidsvilkår for arbeiderne ved Statens Havnevesen kan være bragt i orden før arbeidssesongens begynnelse våren 1940.

Ærbødigst

Norsk Arbeidsmandsforbund.

Alb. Karlsen (sign.).

Kravet om lønnsøkning som kompensasjon for prisstigningen ble behandlet av forbundets representantskap i møte den 7. til 10. januar. I Representantskapsmøte forelå også de meklingsframlegg til lønnsøkning som var fremsatt av Riksmeklingsmannen den 4. januar for alle de grupper som er beskjeftiget hos arbeidsgivere som er tilsluttet Norsk Arbeidsgiverforening, og videre forelå Riksmeklingsmannens framlegg av 5. januar til lønnsordning for arbeidere ved Statens Veiarbeidsdrift.

De 2 foran nevnte meklingsframlegg danner grunnlaget for den lønnsordning som skal gjennomføres som kompensasjon for prisstigningen for arbeidere henholdsvis i den private industri og arbeidere ved Statens arbeidsdrift og på grunnlag herav fattet Representantskapet enstemmig at der skulle søkes opptatt forhandling snarest om ordning av lønsspørsmålet for arbeidere ved Statens Havnevesen, og at der ved forhandlingene i dette tilfelle bare skulle oppnevnes et mindre utvalg for forbundet og arbeiderne, og som arbeidernes representant under forhandlingene valgtes havnearbeidernes representant i forbundets Representantskap Odin Herø som sammen med forbundets sekretær Alb. Karlsen skulle representere havnearbeiderne og forbundet under forhandlingene.

Forhandling med representanter for Statens Havnevesen, Handelsdepartementet og Finansdepartementets Lønnsdirektorat ble opptatt torsdag den 11. januar og fortsatte i møte fredag den 12. januar, da partene ble enig om et framlegg til lønnsordning etter samme prinsipp som meklingsframleggene som tidligere var fremsatt til lønnsordning for arbeiderne i den private industri og arbeiderne ved Statens Veiarbeidsdrift. Protokoll hvori er inntatt framlegg til lønnsordning for arbeidere ved Statens Havnevesen vedlegges.

Som det fremgår av forbundets krav og vedlagte framlegg til lønnsordning forutsettes, forsåvidt framlegget blir vedtatt av arbeiderne, at der fra 1. januar skal gjennomføres en lønnsøkning svarende til stigningen i indekstallet april 1938 (indekstallet 171) til indekstallet for desember 1939 183 = 12 poeng tilsvarende 7 %, og at der videre i året 1940 skal gjennomføres indeksregulering i tilfelle ytterligere stigning av levnetsmidlene henholdsvis fra 1. april, 1. juli og oktober måned.

Da der i samsvar med Landsorganisasjonens og forbundets krav ved lønnsrevisjonen 1940 er forutsatt at alle arbeidere uansett personlig time eller månedslønn skal oppnå samme lønnsstigning i antall ører har det ved denne anledning vært nødvendig å finne fram til et gjennomsnittstall for timelønninger, og for Statens Havnevesens vedkommende er der i samsvar med de lønnsoppgaver som ble fremlagt fra Statens Havnevesen gått ut ifra en gjennomsnittlig timelønnsfortjeneste av kr. 1,28 pr. time. Timelønnen for månedslønnede arbeidere fremkommer ved å dividere månedslønnen med 204 arbeidstimer pr. måned.

Det framlegg som foreligger innebærer at samtlige arbeidere så vel timelønn- som månedslønnede får et lønnstillegg fra 1. januar av kr. 0,09 pr. time som utbetales som tillegg til den tidligere fastsatte lønn hver ordinære lønningdag. For timelønnede arbeidere gis tillegget som særskilt tillegg til de tidligere for hver enkelt praktiserte timelønn, og for månedslønnede blir tillegget gitt på samme måte og fremkommer soleis at tillegget multipliseres med 204 timer og utgjør soleis kr. 18,36 pr. måned.

Ved eventuelle senere lønnsreguleringer april, juli og oktober fremkommer reguleringstillegget etter stigningen i indekstallet på samme måte som foran nevnt.

Da der i det Reglement vi har for Statens havnevesen ikke tidligere har vært medtatt tillegg for dobbelt skift har partenes representanter i det nå foreliggende framlegg til lønnsordning under framleggets V inntatt bestemmelse om at der hvor det drives skiftarbeid skal gis et tillegg til de alminnelige lønninger med 12,5 % for begge skift.

I det en viser til foranstående og vedlagte framlegg til lønnsordning ber vi foreningene ta stilling til det framlegg som foreligger, og i det vi anbefaler framlegget vedtatt ber vi foreningene foreta avstemning og innsende avstemningsresultatet til forbundets kontor, Møllergt. 3, Oslo innen utgangen av januar måned.

Vi er merksam på at det for de fleste foreningers vedkommende ved Statens Havnevesen på nåværende tidspunkt er vanskelig for ikke å si umulig å kunne få samlet medlemmene til regulere avstemningsmøter, og vi ber derfor foreningenes formenn i de tilfelle hvor avstem-

ningsmøte ikke kan holdes å få melding fra foreningens styre eventuelt foreningens formann om foreningsstyrets eller formannens stilling til det foreliggende framlegg til lønnsordning.

For de foreningers vedkommende som ikke kan innsende avstemningsresultat pr. brev til den foran angitte frist må foreningens svar sendes telegrafisk.

Med solidarisk hilsen
Norsk Arbeidsmandsforbund.
Alb. Karlsen.

Ved avstemningsfristens utløp den 31. januar forelå meddelelse fra 19 av forbundets 27 avdelinger ved Havnevesenet om at protokoll fra forhandlingene den 11. og 12. januar var godkjent.

8 foreninger deltok ikke i avstemningen av den grunn at de ikke kunne få forbindelse med medlemmene da vedkommende anlegg var innstilt.

Regulering av dyrtidstilleggene.

På grunnlag av Riksmeglingsmannens forslag av 1. juni om regulering av dyrtidstilleggene for arbeidere i den private industri anmodet Havnedirektøren om forhandling for å få gjennomført tilsvarende regulering for arbeidere ved Havnevesenet.

Forhandling ble opptatt den 17. juni og regulering ble foretatt i samsvar med følgende:

Protokoll

for forhandlingsmøte mandag 17. juni 1940 i Havnedirektoratet mellom Norsk Arbeidsmandsforbund og Statens Havnevesen angående regulering av dyrtidstilleggene for havnevesenets arbeidere.

For Norsk Arbeidsmandsforbund møtte sekretær Alb. Karlsen og Arbeidsmandsforbundets formann Johs. M. P. Ødegård.

For Statens Havnevesen møtte kontorsjef Skattebøl.

Partene ble enig om følgende ordning:

På foranledning av krav fra Statens Havnevesen om regulering av dyrtidstillegg ved Statens Havnevesens anlegg, mudderapparater og fartøyer, i samsvar med Riksmeglingsmannens forslag av 1. juni 1940 om regulering av dyrtidstillegg for arbeidere i den private industri er der i forhandlingsmøte den 17. juni mellom representanter for Statens Havnevesen og Norsk Arbeidsmandsforbund oppnådd enighet om følgende ordning:

1. De dyrtidstillegg som arbeiderne ved Statens Havnevesen har krav på i samsvar med protokoll fra forhandlingsmøte den 12. januar

1940, fra 1. januar til 1. juni, hvor de enda ikke er utbetalt, blir å etterbetale.

2. Fra 1. juni 1940 gis samtlige arbeidere ved Statens Havnevesens anlegg, mudderapparater og fartøyer et dyrtidstillegg, som tillegg til de Reglementsmessige lønnsbestemmelser, stort kr. 0,56 øre pr. poeng stigning i indekstallet fra 183 til 194 pr. arbeidet time (6 øre pr. time).

Dyrtidstillegget gis i samsvar med Riksmeklingsmannens forslag av 1. juni 1940 om regulering av dyrtidstillegg for arbeidere i den private industri, samt protokoll fra forhandlingsmøte den 12. januar 1940 om dyrtidstillegg for arbeidere ved Statens Havnevesen.

Lars Skattebøl (sign.).

Alb. Karlsen (sign.).

Johs. M. P. Ødegård (sign.).

Twist om lønn for spesialarbeidere i 3. distrikt.

Forhandling angående foranstående sak ble opptatt og der ble oppsatt følgende:

Protokoll

om forhandlinger mellom Norsk Arbeidsmandsforbund og Statens Havnevesen 13. september 1940 angående visse reglements- og lønns-spørsmål.

Møtet ble holdt i Havnedirektoratet. Til stede var:

For Norsk Arbeidsmandsforbund: Forbundets formann, herr Johs. M. P. Ødegård og sekretær Alb. Karlsen.

For Statens Havnevesen: Overingeniør Prom Jensen og kontorsjef Skattebøl.

Saka gjaldt krav fra spesialarbeidere ved anleggene i 3. distrikt (eksempelvis Kvalsvik og Halten) om smeder, tømmermenn og skyte-baser. Etter den korrespondanse som forelå har overingeniøren redusert enkelte faste arbeidslønninger for å oppnå en mindre gjennomsnittslønn for arbeidere i 3. distrikt.

Den fortolkning av reglementet som er gitt i skriv av 12. juli 1940 fra overingeniøren for 3. distrikt om at der «kun blir en spesialarbeider i hvert lag» kan ikke godkjennes av arbeiderne og forbundet.

I samsvar med forbundets standpunkt stilles krav om at de som beskjeftiges som smeder, tømmermenn og skytebaser og som er antatt og godkjent som sådanne, uansett om anlegget har bruk for en eller flere ved anleggene, skal lønnes som bestemt for spesial- og fagarbeidere og de arbeidere i 3. distrikt som ikke har fått lønn utbetalt i samsvar med disse bestemmelser, skal ha etterbetalt differansen mellom den tidligere utbetalte lønn og den lønn de har krav på som spesialarbeidere. Reduksjon av tidligere godkjent lønn for de enkelte arbeidere kan ikke godkjennes.

Havnevesenets forhandlere er enig i at arbeidere som er antatt, godkjent og beskjeftiget som spesialarbeidere, skal lønnes som sådanne uansett om det derved blir én eller flere spesialarbeidere av det enkelte fag ved hvert anlegg.

Fritz Prom Jensen (sign.).

Johs. M. P. Ødegård (sign.).

Lars Skattebøl (sign.).

Alb. Karlsen (sign.).

Krav om økning av dyrtidstillegg for arbeidere ved Havnevesenet.

På foranledning av krav fra arbeiderne om lønnsøkning ble der holdt forhandlingsmøter den 16. og 17. oktober uten at enighet oppnåddes.

Saken ble oversendt til Riksmeglingsmannen ved skriv av 18. oktober med anmodning om å få opptatt megling.

På foranledning av forbundets krav mottok forbundet skriv fra Riksmeglingsmannen den 19. oktober hvori han anmodet om utsettelse av saken da en lønnsøkning på det tidspunkt ikke kunne godkjennes.

For fremme av arbeidernes krav med de midler man hadde til rådighet (mekling), skrev forbundet til Riksmeklingsmannen den 21. oktober følgende:

Riksmeklingsmannens kontor,

Karl Johansgt. 45, Oslo.

Ad: Krav om lønnsøkning av dyrtidstillegget for arbeidere ved Statens Havnevesens anleggsvirksomhet m. v.

Vi har mottatt Deres skriv av 19. des. ang. foranstående sak, hvori De gir uttrykk for at det er lite sannsynlig at lønnstillegg vil bli godkjent for tiden, uten i de tilfelle hvor lønnsatsene ligger uforholdsmessig lavt i forhold til det alminnelige lønnsnivå på stedet, i øyemed å hitføre en utjevning.

Når det gjelder arbeiderne ved Statens Havnevesens anleggsdrift, vedlikeholdsstasjoner, mudderapparater og fartøyer så er arbeidsdriften spredt over hele kysten fra Tønsberg til Berlevåg og på enkelte arbeidsplasser kan der tenkes at lønsvilkårene for arbeidere ved Statens Havnevesen er de samme som lønningene for arbeidere på stedet for øvrig, mens der for andre som er beskjeftiget på arbeidsplasser ved byer og industrisentrer er lønsvilkårene for havnevesenets arbeidere betraktelig lavere. Timelønningene for arbeidere ved Statens Havnevesen varierer fra kr. 1,11 pr. time til kr. 1,43 som er topplønn for spesialarbeidere.

Når det gjelder arbeiderne ved Statens Havnevesen kan der sies at samtlige må føre 2 husholdninger, idet at der bare er arbeiderne ved vedlikeholdsstasjonene som kan ha familien på det sted han arbeider.

Fra arbeidslag ved de enkelte anlegg og arbeidsplasser har vi fått en rekke henvendelser om å medvirke til at der gjennomføres en lønns-

økning idet de med de lønninger som nå er ikke kan svare sine forpliktelser for seg selv og sin familie, og vi vil så sterkt vi kan henstille til meklingsmannen om å medvirke til at den arbeidergruppe får et lønnstillegg, idet de er forholdsmessig lavt lønnet i forhold til en rekke andre arbeidergrupper.

Ærbødigst
Norsk Arbeidsmandsforbund.
Alb. Karlsen.

Megling er senere ikke opptatt og ny lønnsøkning ble ikke gjennomført i 1940.

Fyr og Merkevesenet. Forhandlinger om lønnsøkning m. v.

I samsvar med tidligere vedtak skrev forbundet til Fyrdirektøren den 20. desember 1939 og senere 22. januar 1940 med anmodning om forhandling for å få gjennomført lønnsøkning.

Forhandling ble opptatt og det ble oppsatt følgende protokoll om lønnsøkning.

Protokoll.

År 1940 den 12. februar påbegyntes i Fyrvesenets lokaler forhandlinger mellom representanter for Fyr- og Merkevesenet og representanter for Norsk Arbeidsmandsforbund i anledning av forhandlingskrav om lønnskompensasjon for prisstigning m. v. framsatt på vegne av Fyr- og Merkearbeidernes forening i skrivelser av 20. desember 1939 og 22. januar 1940 fra Norsk Arbeidsmandsforbund.

Av Handelsdepartementet var oppnevnt følgende utvalg som Statens forhandlere: Overingeniør S. Jacobsen, kaptein J. Gill, sekretær Ofstad.

Fra Handelsdepartementet møtte som observatør: Sekretær Erling Bauge.

For Norsk Arbeidsmandsforbund: Formann Johs. M. P. Ødegård, sekretær Alb. Karlsen.

Overingeniør Jacobsen refererte de fra Norsk Arbeidsmandsforbund innkomne skrivelser vedrørende begjæring om forhandling og la fram en beregning over middellønnen i 1939.

Partene drøftet spørsmålet om lønnskompensasjon for prisstigningen i sin alminnelighet, men da Norsk Arbeidsmandsforbund framsatte et forslag som gikk noe ut over full kompensasjon, fant Statens forhandlere ikke å kunne ta standpunkt til dette før de hadde fått anledning til å konferere med Finansdepartementet.

Nytt møte ble berammet til tirsdag den 13. februar.

S. Jacobsen (sign.).
J. Gill (sign.).
Magnus Ofstad (sign.).

Alb. Karlsen (sign.).
Johs. M. P. Ødegård (sign.).

Nytt møte den 13. februar 1940.

Til stede de samme som i foregående møte med unntagelse av formann Ødegård, som var erstattet av sekretær Bakken.

Sekretær Ofstad meddelte at Finansdepartementet ikke kunne gå med på noen lønnsøking ut over den alminnelige forutsetning om lønnskompensasjon for prisstigningen.

Saken ble deretter nærmere diskutert, og partene ble enige om å benytte den i forrige møte framlagte middellønn som utgangspunkt for lønnskompensasjon.

Forhandlerne ble enige om å foreslå vedtatt følgende:

Den for Fyr- og Merkevesenet gjeldende overenskomst prolongeres fra 1. april 1940 til 1. april 1941 med følgende tillegg og forandringer:

I.

Samtlige mannlige arbeidere gis fra 1. januar 1940 et tillegg pr. arbeidet time stort 0,81 øre pr. poeng indekstallet pr. 15 desember 1939 har steget i forhold til indekstallet 171. På samme måte fastsettes tillegget for kvinnelige kokker pr. arbeidet time til 0,39 øre.

II.

Hvis Det Statistiske Centralbyrås indekstall for leveomkostningene pr. 15. mars og 15. juni 1940 viser en stigning eller et fall på 5 poeng eller mer fra siste regulering, skal alle lønninger forhøyes eller senkes med 0,61 øre pr. poeng pr. arbeidet time, og for kvinnelige kokker med 0,29 øre pr. poeng pr. arbeidet time, fra henholdsvis 1. april og 1. juli 1940.

III.

Såframt indekstallet for 15. oktober 1940 viser en stigning eller et fall på 5 poeng eller mer i forhold til indekstallet pr. 15. juni 1940, kan Handelsdepartementet i tilfelle av fall og Norsk Arbeidsmandsforbund i tilfelle av stigning, kreve opptatt forhandlinger om en regulering av lønningene innen den ramme som endringen i indekstallet betinger.

Dersom partene ikke blir enige ved forhandling om reguleringens størrelse opp eller ned, er hver av partene innen 14 dager etter forhandlingens avslutning berettiget til å si opp tariffavtalen med 1 måneds varsel.

IV.

Alle tillegg begrunnet i foranstående bestemmelser er å anse som dyrtidstillegg og medtas i lønnsoppgjøret som særskilt samlet post.

Reguleringen avrundes til nærmeste hele øre opp eller ned, og således at halv øre avrundes opp.

V.

Vedrørende det i Overenskomstens § 5 punkt f. omhandlede tillegg av kr. 3,00 pr. døgn for forøkede utgifter ved kosthold utenfor lag, forhøyes dette med det antall prosent som de under I, II og III omhandlede reguleringsbestemmelser betinger.

(Eksempelvis vil tillegget pr. 1. jan. 1940 bli ca. 7% eller kr. 0.20.)
Svar avgis innen 27. februar 1940 kl. 15.

Oslo, den 14. februar 1940.

S. Jacobsen (sign.).

J. Gill (sign.).

Magnus Ofstad (sign.).

Alb. Karlsen (sign.).

Det lønnstillegg som protokollen forutsetter ble vedtatt av arbeiderne og forbundet.

Regulering av dyrtidstilleggene.

På foranledning av krav fra Fyrdirektøren ble der opptatt forhandling den 18. juni og følgende protokoll ble oppsatt:

Protokoll.

På foranledning av skriv av 14. juni fra Fyrdirektøren angående regulering av dyrtidstillegget for arbeidere ved Fyr- og Merkevesenet holdtes forhandlingsmøte den 18. juni 1940 på Fyrdirektørens kontor i Oslo.

For partene møte:

For Fyr- og Merkevesenet: Overing. S. Jacobsen, kaptein J. Gill.

For Norsk Arbeidsmandsforbund og arbeiderne: Sekretærene Alb. Karlsen og Lars Bakken.

Etter at saka var diskutert ble partenes representanter enige om følgende:

1. Det lønnstillegg som arbeiderne ved Fyr- og Merkevesenet har krav på fra 1. januar 1940 i samsvar med forhandlingsprotokoll av 14. februar 1940 blir å utbetale til 1. juni 1940, i samsvar med Riksmeglingsmannens framlegg av 1. juni 1940 for regulering av dyrtidstillegg for arbeidere i den private industri.
2. Fra 1. juni 1940 utbetales arbeiderne ved Fyr- og Merkevesenet et dyrtidstillegg, som tillegg til de i overenskomst av 21. mars 1938 fastsatte lønnsatser, stort 7 øre for mannlige arbeidere og 3 øre pr. time for kvinnelige arbeidere, til de i forannevnte overenskomst fastsatte lønnsatser.

Det samme prosentvise lønnstillegg $4\frac{1}{2}$ gjøres gjeldende ved det i overenskomstens § 5 punkt f. omhandlede tillegg av kr. 3,00 pr. døgn for forøkede utgifter ved kosthold utenfor lag.

Oslo, den 18. juni 1940.

S. Jacobsen.

J. Gill.

Alb. Karlsen.

Lars Bakken.

Reguleringen ble godkjent av Sosialdepartementet ved skriv av 25. juni.

Krav om krigsrisikotillegg.

På foranledning av krav fra Fyr- og Merkearbeidernes forening ved skriv av 5. august, søkte forbundet få gjennomført krigsrisikotillegg for mannskaper på Fyr- og Merkevesenets båter og fartøyer.

Kravet kunne dengang ikke gjennomføres av den grunn at der på det tidspunkt ikke var gjennomført krigsrisikotillegg for mannskaper i sin alminnelighet i innenrikfart, kystfart og lokalfart.

Kravet om krigsrisikotillegg er senere opptatt, men endelig ordning er ikke kommet i stand ved årets utgang.

Fortolkning av arbeidstiden på ingeniørfartøylene.

På foranledning av henvendelse fra Fyr- og Merkearbeidernes forening skrev forbundet til Fyr- og Merkevesenet den 6. mars angående ordning av tvist om arbeidstid. Forbundet mottok skriv fra Fyrdirektøren den 30. mars hvori nærmere presiseres den fortolkning som kan godkjennes.

Lønnsøking for Statsarbeidergrupper.

Etter at Riksmeglingsmannens forslag av 4. januar om dyrtidstillegg for arbeidere i industrien var vedtatt besluttet forbundet at der skulle søkes gjennomført dyrtidstillegg etter samme prinsipp for de forskjellige statsarbeidergrupper, og der ble fremmet krav i samsvar hermed den 26. januar ved følgende skriv:

Finansdepartementets lønnsdirektorat, Akersgata 42, Oslo.

Ad lønnsøking som kompensasjon for prisstigningen.

På foranledning av arbeidere og rengjøringskvinner ved forskjellige statsinstitusjoner, som er organisert i vårt forbunds avdeling, Oslo og Omegns Statsarbeiderforening, har vårt forbundsstyre vedtatt å søke opptatt forhandling med Finansdepartementets lønnsdirektorat eller de enkelte institusjoner som det tidligere er opprettet overenskomst med om lønnsøking fra 1. januar 1940 etter samme prinsipp som det som er gjennomført etter Riksmeglingsmannens framlegg for den private industri.

Da vårt forbund og Oslo og Omegns Statsarbeiderforening har overenskomster for forskjellige grupper av arbeidere og rengjøringskvinner ved 27 forskjellige statsinstitusjoner i Oslo og Omegn, vil vi ved dette høve foreslå at spørsmålet om lønnsøking opptas under ett til avgjerd, og i samsvar hermed sendes kravet om lønnsøking direkte til Finansdepartementets lønnsdirektorat, idet vi ber om å få fastsatt tid og sted for et forhandlingsmøte mellom representanter for Staten, arbeiderne og vårt forbund.

De avdelinger eller institusjoner hvor lønnsøkinga ved dette høve søkes gjennomført er:

1. *Rikstrygdeverket*, overenskomst av 5. september 1938,
2. *Norges Veterinærhøgskole*, og *Veterinærinstituttet*, overenskomst av 13. juli 1938,
3. *Norsk Folkemuseum*, sommerbetj., protokoll av 30. august 1938,
4. *Stortingsbygningen*, overenskomst av 16. mars 1939,
5. *Riksrevisjonen*, overenskomst av 5. desember 1939,
6. *Oslo Politi*, overenskomst av 13. september 1938,
7. *Regjeringsbygningen*, overenskomst av 1. juli 1938,
8. *Justisdepartementet*, overenskomst av 13. juli 1938,
9. *Landbruksdepartementet*, overenskomst v/ skriv av 10. november 1938,
10. *Oslo Tinghus*, overenskomst av 7. juli 1938,
11. *Statens Institutt for Folkehelsen*, overenskomst av 22. februar 1938,
12. *Universitetet, Oslo*, overenskomst av 9. juli 1938,
13. *Kunstindustrimuseet*, overenskomst av 1. juli 1938,
14. *Oslo Sjøtollsted, mannlige vaskere*, overenskomst av 11. november 1938,
15. *Oslo Sjøtollsted, kvinnelige rengj.hjelp*, overenskomst av 17. mai 1938,
16. *Patentstyret*, overenskomst av 8. juni 1938,
17. *Arbeidstilsynet, Sjefinspektoratet*, overenskomst av 2. september 1938,
18. *Arbeidstilsynet, Kjeleinspektoratet*, overenskomst av 22. september 1938,
19. *Vassdragsvesenet*, overenskomst av 14. juni 1938,
20. *Norges Tannlegehøgskole*, overenskomst av 20. april 1938,
21. *Statens Håndverks- og Kunstindustriskole*, overenskomst av 1. september 1939,
22. *Riksarkitekten*, overenskomst av 23. september 1939,
23. *Det Statistiske Sentralbyrå*, overenskomst av 4. januar 1940,
24. *Akershus skattefogdkontor*, overenskomst av 11. november 1939,
25. *Norges Statsbaners Hovedstyre*, rengj. av kontorene, overenskomst av 8. februar 1938,
26. *Forsvarsdepartementet, Festningen*, protokoll av 26. juli 1937,
27. *Den Kvindelige Industriskole*, overenskomst av 6. september 1938.

Ærbødigst
Norsk Arbeidsmandsforbund
Alb. Karlsen.

På foranledning av forbundets skriv ble forhandling opptatt den 30. januar og følgende protokoll ble oppsatt:

Protokoll

for forhandlinger mellom Lønnsdirektoratet og Norsk Arbeidsmandsforbund.

År 1940 den 30. januar ble det holdt forhandlingsmøte mellom Lønnsdirektoratet og Norsk Arbeidsmandsforbund.

Til stede:

For staten: Lønnsdirektør Henrik Lundh.

Dessuten møtte: Kvestor Elling og oldfrue Ingrid Simensen, Universitetet.

For *Norsk Arbeidsmandsforbund*: Forretningsfører Johs. M. P. Ødegaard, sekretær Albert Karlsen, sekretær Lars Bakken, sjåfør A. Arnesen og rengjøringskvinne M. Jensen.

Ved protokollen: Sekretær Arnfinn Guldvog.

Lønnsdirektør *Henrik Lundh* ledet møtet. Han opplyste at Norsk Arbeidsmandsforbund i brev av 26. januar d. å. hadde krevd lønnskompensasjon for prisstigningen for arbeidere som omfattes av overenskomster ved

Rikstrygdeverket,
Norges Veterinærhøgskole og Veterinærinstituttet,
Norsk Folkemuseum,
Stortingsbygningen,
Riksrevisjonen,
Oslo Politi,
Regjeringsbygningen,
Justisdepartementet,
Landbruksdepartementet,
Oslo Tinghus,
Statens Institutt for Folkehelse,
Universitetet,
Kunstindustrimuseet,
Oslo Sjøtollsted, mannlige vaskere,
Oslo Sjøtollsted, Kvinnelige rengjøringshjelp,
Patentstyret,
Arbeidstilsynet, Sjefinspektoratet,
Arbeidstilsynet, Kjeleinspektoratet,
Vassdragsvesenet,
Norges Tannlegehøgskole,
Statens Håndverks- og Kunstindustriskole,
Riksarkitekten,
Det Statistiske sentralbyrå,
Akershus skattefogdkontor,
Norges Statsbaners Hovedstyre,
Forsvarsdepartementet, Festningen,
Den kvinnelige industriskole.

Sekretær *Karlsen* fremholdt at det var rimelig å behandle disse overenskomstene under ett. Kravene er et lønnstillegg på 7% på de enkelte lønninger fra 1. januar 1940, $\frac{3}{4}$ kompensasjon fra 1. april og 1. juli 1940 såfremt leveomkostningsindeksen pr. 15. mars og 15. juni 1940 viser en stigning eller et fall på minst 5 poeng. Endelig kreves «halvautomatisk» indeksregulering i oktober 1940. Sekretær *Karlsen* opplyste at

kravene omfattet ytterligere 3 overenskomster nemlig for Jernbanetollstedet i Oslo, Tobakksbeskatningen og Garden.

Under diskusjonen om kravene ble det fra representanter for Norsk Arbeidsmandsforbund antydnet et alternativt krav, nemlig samme tillegg til alle (med unntak av enkelte sesongarbeidere) på grunnlag av minst en lønn av kr. 150 pr. måned.

Lønnsdirektørens bemerkninger til kravene:

Da staten bare yter en bestemt sum til Norsk Folkemuseum og Kunstindustrimuseet årlig, kan en av formelle grunner ikke her behandle de to overenskomstene. Ved Garden er det ikke kollektiv overenskomst, men enkeltkontrakter. En kan derfor ikke ta med disse rengjøringskvinner her.

Når det gjelder arbeiderne i Stortingsbygningen, må en ta forbehold om at Stortingets presidentskap som sådant godkjenner nednevnte tilbud.

For øvrig vil en — med vanlig forbehold av Stortingets samtykke — tilrå:

Alle overenskomstene prolongeres til 1. april 1941 med dette tillegget:

Fra 1. januar 1940 utbetales et dyrtidstillegg på 7 prosent av vedkommendes personlige time-, dag-, uke- eller månedslønn.

Hvis Det statistiske sentralbyrås indekstall for leveomkostninger pr. 15. mars og 15. juni 1940 viser en stigning eller et fall på 5 poeng eller mer fra siste regulering, skal alle lønninger forandres med et prosenttall som svarer til $\frac{3}{4}$ av den prosentvise forandring i indekstallet regnet fra siste regulering.

Såfremt indekstallet for 15. oktober 1940 viser en stigning eller et fall på 5 poeng eller mer i forhold til indekstallet pr. 15. juni 1940, kan Finansdepartementet i tilfelle av fall og Norsk Arbeidsmandsforbund i tilfelle av stigning kreve opptatt forhandlinger om en regulering av lønningene innen den ramme som endringen i indekstallet betinger.

Dersom partene ikke blir enige ved forhandlinger om reguleringens størrelse — opp eller ned — er hver av partene, innen 14 dager etter forhandlingenes avslutning, berettiget til å si opp de enkelte tariffavtaler med en måneds varsel.

Tillegget er dyrtidstillegg og tas med i lønnsoppgjøret som særskilt samlet post.

Reguleringen avrundes til nærmeste hele øre opp eller ned og således at halv øre avrundes opp.

Forslaget til lønnsøkning ble godkjent av partene og gjennomført i samsvar med protokoll.

Krav om endringer i dyrtidstilleggene for statsarbeiderne.

Den 14. juni mottok forbundet skriv fra Finansdepartementet om at de hadde opptatt forhandling for forandring av dyrtidstilleggene for

Statsarbeidergruppene i samsvar med Riksmeglingsmannens forslag av 1. juni for industrien.

Forhandling ble opptatt den 15. juni og følgende protokoll ble oppsatt:

Avskrift.

Protokoll for forhandlingsmøte mellom Lønnsdirektoratet og Norsk Arbeidsmandsforbund.

År 1940, den 15. juni ble det holdt forhandlingsmøte mellom Lønnsdirektoratet og Norsk Arbeidsmandsforbund.

Til stede:

For staten: Lønnsdirektør Henrik Lundh, byråsjef Bjarne Døhlen.

For Norsk Arbeidsmandsforbund: Forretningsfører Johs. M. P. Ødegård, sekretær Alb. Karlsen, sekretær Lars Bakken, sjåfør A. Arnesen, sjåfør Asbjørn Lund.

Ved protokollen: sekretær Arnfinn Guldvog.

Lønnsdirektør Lundh ledet møtet. Møtet ble holdt etter anmodning av Lønnsdirektoratet for regulering av dyrtidstillegget til rengjøringspersonalet m. v. som ble gitt ved protokoll for forhandlinger mellom Lønnsdirektoratet og Norsk Arbeidsmandsforbund den 30. januar 1940. Lønnsdirektøren gjorde framlegg om å endre dyrtidstillegget i samsvar med reguleringen etter riksmeglingsmannens forslag av 1. juni 1940 for arbeidere i den private industri. Etter å ha diskutert saka ble partene enige om å foreslå denne endring:

Dyrtidstillegget på 7% av de personlige time-, dag-, uke- eller månedslønninger som ble gitt fra 1. januar 1940 bortfaller. Det dyrtidstillegg (4,5%), som ble gitt på grunnlag av indekstallet pr. 15. mars 1940, bibeholdes.

Lønnsdirektøren meddelte at det var gitt beskjed til administrasjonen om at dyrtidstillegget for tiden 1. januar til 1. juni skulle utbetales i samsvar med protokollen av 30. januar 1940, dvs. at rengjøringspersonalet m. v. for tiden 1. januar til 1. april får utbetalt et dyrtidstillegg på 7% og for månedene april og mai et dyrtidstillegg på 11,5%.

Lønnsdirektør Lundh og forretningsfører Ødegård ble bemyndiget til å undertegne protokollen.

Henrik Lundh (sign.)

Johs. M. P. Ødegård (sign.)

Statens Vassdragsvesen. Forbygningsavdelingen.

Etter hvert som Vassdragsvesenets forbygnings- og senkningsanleggsarbeid ble opptatt 1940 stiltes krav fra arbeiderne om dyrtidstillegg til de i 1938 ved overenskomst fastsatte lønnsatser.

Forhandling med Statens Vassdragsvesen ble opptatt og i forhandlingsmøte den 1. juli ble oppsatt følgende protokoll:

Protokoll.

I samsvar med Riksmeglingsmannens forslag av 1. juni 1940 om regulering av dyrtidstilleggene for arbeidere i den private industri, er det holdt forhandlingsmøte mellom representanter for Statens Vassdragsvesens forbygningsavdeling og Norsk Arbeidsmandsforbund for regulering av dyrtidstilleggene ved Vassdragsvesenets forbygningsanlegg i samsvar med de bestemmelser som gjelder for Statens veiarbedsdrift.

Som representanter møtte:

For Vassdragsvesenet: overingeniør Krf. Olsen.

For Norsk Arbeidsmandsforbund og arbeiderne, sekretær Alb. Karlsen.

Partenes forhandlere ble enig om følgende ordning:

- I. De dyrtidstillegg som arbeiderne har krav på etter den ordning som gjelder ved Statens veiarbedsdrift fra 1. januar 1940 (8 øre pr. time) + 6 øre fra 1. april til 1. juni, blir å etterbetale der hvor de ennå ikke er utbetalt.
- II. Fra 1. juni 1940 bortfaller det tillegg som ble gitt fra 1. januar, og det blir fra 1. juni og inntil videre utbetalt det tillegg som ble gitt pr. 1. april, 6 øre pr. time for arbeidere.
- III. De reglementsmessige lønns- og arbeidsvilkår for øvrig, som var gjeldende pr. 1. januar 1940, prolongeres.

Oslo, den 1. juli 1940.

For Statens Vassdragsvesens forbygningsavdeling Krf. Olsen (sign.)	For Norsk Arbeidsmandsforbund Alb. Karlsen (sign.)
---	--

Dyrtidstillegg ved Nore og Glomfjord Kraftverker.

Etter krav fra arbeiderne ved Nore, Pålbu, Glomfjord og Kåfjord, ble der fra forbundet stilt krav om dyrtidstillegg i samsvar med det som var gjennomført for industriens arbeidere.

Etter konferanser med Kraftverkssjefen ble der den 1. april utsendt følgende skriv til de interesserte foreninger:

Tunhøvd anleggsarbeiderforening og Pålbu anleggsarbeiderforening, Kåfjord veiarbeiderforening og Glomfjord Kraftanleggsarbeiderforening.

Ad lønnskompensasjon for prisstigningen.

Som tidligere meldt har vårt forbund i samsvar med representantskapets vedtak stillet krav til Statens Vassdragsvesen om at der fra 1. januar i år gjennomføres en lønnsauke som kompensasjon for prisstigningen i samsvar med den lønnsauke som er gjennomført for Statens jernbaneanlegg som går ut på at der fra 1. januar 1940 gis et lønnstillegg av 12 øre pr. time med senere lønnsreguleringer henholdsvis 1. april og 1. juli på grunnlag av indekstallet mars og juni med halvautomatisk regulering november måned på grunnlag av indekstallet pr. 15. oktober.

I anledning av forbundets krav har vi hatt forhandlingsmøte med Statens Vassdragsvesen og Finansdepartementets Lønnsdirektorat.

Herr kraftverkssjef Holst har ved telefonsamtale av 30. mars gitt melding om at forbundets krav er godkjent av Vassdragsvesenet og Departementet og kraftverkssjefen har i samsvar hermed tilskrevet anleggsjefene ved Nore, Pålbu, Glomfjord og Mattisfoss om å etterbetale dyrtidstillegget fra 1. januar 1940.

I samsvar med foranstående ordning er de respektive overenskomster prolongert til 1941.

Med solidarisk hilsen
Norsk Arbeidsmandsforbund
Alb. Karlsen.

**Krav om økning av dyrtidstillegg og gjennomføring av høyfjells-
tillegg.**

I anledning forannevnte krav har der vært holdt en del møter og forhandlinger, som etter krav fra Kraftverkssjefen nærmere er begrunnet i følgende skriv:

Oslo, den 9. september 1940.

Finansdepartementets Lønnsdirektorat, Akersgt. 42, Oslo.

Ad dyrtidstillegg og høyfjellstillegg for arbeidere ved Pålbusreguleringen, Nore Kraft.

Ved meklingsframlegg av 2. juni 1938 ble der opprettet overenskomst mellom Arbeidsdepartementet og vårt forbund om lønns- og arbeidsvilkår for arbeiderne ved Nore og Glomfjord Kraftverker.

Overenskomsten er oppbygget etter de overenskomster som tidligere var opprettet for statens jernbaneanlegg og statens veiarbedsdrift.

Ved telefonsamtale med Kraftverkssjefen den 30. mars fikk forbundet melding om at der til arbeiderne ved Statens Kraftverker ville bli utbetalt dyrtidstillegg i samsvar med ordningen av dyrtidstillegg for arbeiderne ved statens jernbaneanlegg m. v.

Etter ordningen av dyrtidstillegg for arbeiderne ved jernbaneanleggene og kraftverkene skal arbeiderne fra 1. januar 1940 til 1. april ha utbetalt et dyrtidstillegg av 12 øre pr. arbeidstime.

Fra 1. april til 1. juni skal der videre utbetales et dyrtidstillegg av 8 øre pr. time. (I alt 20 øre pr. time for månedene april og mai.)

I samsvar med Riksmeglingsmannens framlegg av 1. juni 1940 om regulering av dyrtidstillegg for arbeidere i den private industri, som

også er gjort gjeldende for arbeidere ved statens arbeidsområder, bortfaller det dyrtidstillegg som ble gitt fra 1. januar og fra 1. juni og inn til videre skal der utbetales et dyrtidstillegg til de tarifferte lønnssetser av 8 øre pr. time.

Da arbeiderne i tia 1. april til 1. juni ikke har fått utbetalt dyrtidstillegget, 8 øre pr. time, har der vært ført forhandling med kraftverkssjefen om saka den 5. september, hvorunder kraftverkssjefen ga uttrykk for at han anså seg uberettiget til å foreta etterbetaling av ikke utbetalt dyrtidstillegg før nærmere melding derom ble gitt av lønnsdirektoratet. (Se vedlagte bilag).

Under henvisning til foranstående ber vi Lønnsdirektoratet gi melding om til kraftverkssjefen at etterbetaling av ikke utbetalt dyrtidstillegg i samsvar med de bestemmelser som er anført foran for månedene april og mai må finne sted.

Ad høyfjellstillegg.

Som nevnt i dette skriv er overenskomsten vedrørende statens kraftverk oppbygget etter forutsetningene for overenskomsten for statens jernbaneanlegg og statens veianleggsdrift, som begge inneholder bestemmelse om at arbeiderne på høyfjellsstrekninger skal ha utbetalt et høyfjellstillegg av 10 øre pr. time til de for øvrig fastsatte lønnssetser.

Forsåvidt angår overenskomsten for anleggsarbeidere ved Nore Kraftverks utbygging er der i overenskomstens § 2, punkt 2 fastslått at arbeiderne skal betales med de samme setser som gjelder for jernbaneanleggene.

Etter krav fra arbeiderne ved Pålsubereguleringen har forbundet ved skriv av 28. august 1940 og senere ved forhandlingsmøte den 5. september stillet krav om utbetaling av høyfjellstillegg.

Som det framgår av punkt 2 i vedlagte bilag 4, har kraftverkssjefen avvist arbeidernes og forbundets krav.

Forbundet fastholder de krav som er stillet og for å få saka avgjort ber vi lønnsdirektoratet bestemme tid og sted for et forhandlingsmøte mellom representanter for staten og vårt forbund snarest.

Ærbødigst

Norsk Arbeidsmandsforbund

Alb. Karlsen.

Bilag.

1. Overenskomsten Nore og Glomfjord
2. Overenskomsten Statens jernbaneanlegg
3. Voldgiftsdommen statens veiarbeidsdrift
4. Avskrift av kraftverkssjefens skriv av 6. september.

Forbundets krav førte til at der ble opptatt ny forhandling påny den 11. oktober som førte til at departementet og Kraftverkssjefen den 11. oktober sendte forbundet følgende skriv:

Norsk Arbeidsmandsforbund, Møllergt. 3, Oslo.

Lønnsvilkår m. v. Pålsubereguleringen.

I samsvar med Finansdepartementets meddelelse i skriv til Arbeidsdepartementet av 25. september 1940 avholdtes idag avsluttende forhandlingsmøte angående det omtvistede indekstillegg for april og mai år samt angående forbundets krav om høyfjellstillegg for Pålsubarbeiderne. For forbundet møtte sekretær Karlsen, for Finansdepartementet byråsjef Døhlen og for anlegget kraftverksjef Holst og overing. Baalsrud.

Sekretær Karlsen fremsatte på nytt krav om høyfjellstillegg for Pålsubarbeiderne og fremholdt at jernbanen og statens Veivesen hadde gått med på sådant tillegg for anleggsområder som tildels lå i lavere høyde enn Pålsubu og påberopte seg at høyfjellstillegg også var utbetalt tidligere ved Tunhøvdanlegget.

Kraftverksjef Holst og overingeniør Baalsrud meddelte at høyfjellstillegg ikke var praktisert for Nore, Tunhøvd eller for Pålsubu senkningsanlegg. Karlens påstand måtte bero på forveksling med et ekstra tillegg i 1927 for dagarbeide som ble gitt for Noreanlegget under avvikling.

Holst fastholdt og redegjorde for at det ikke forelå rimelig grunn for å yde høyfjellstillegg ved Pålsubu og at en sammenligning med de av Karlsen nevnte anlegg i så henseende ikke var på sin plass.

Byråsjef Døhlen henviste til at de entydige lønnsbestemmelser pkt. 2 i gjeldende overenskomst ikke kunne påberopes for det reiste krav og når høyfjellstillegg ikke var gitt tidligere, kunne lønnsdirektoratet ikke endre vilkårene på dette punkt.

Kraftverkssjefen fremholdt at etter hans oppfatning hjemlet ikke overenskomsten noe krav om høyfjellstillegg. På den annen side utelukket den heller ikke at sådant tillegg ble gitt når forholdene berettiget til dette. Det hele ble således gjenstand for en skjønnsmessig vurdering. Vassdragsvesenets vedkommende har hverken nu eller tidligere funnet høyfjellstillegg berettiget innen disse områder og fastholder dette. Han lovet å tilstille lønnsdirektøren en redegjørelse for hittidig praksis ved Vassdragsvesenets anlegg spesielt de tidligere arbeider ved Tunhøvd og Pålsubu.

Ærbødigst

Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen

kraftverksjefen

I. C. Holst.

Bergverksindustrien.

Høsten 1939 ble der fra Arbeidernes faglige Landsorganisasjon på samtlige interesserte forbunds vegne reist krav om tillegg i lønningene. Disse forhandlinger førte ikke fram til noe resultat hvorfor saken ble innbrakt for Riksmeklingsmannen.

Etter en rekke meklingsmøter fremsatte Riksmeklingsmannen 4. januar 1940 sådant forslag:

Samtlige tariffavtaler hvori de to hovedorganisasjoner, deres underorganisasjoner eller medlemmer er parter, og som har utløpstid i 1940, fornyes fra ett år fra den i vedkommende overenskomst fastsatte utløpsdato, på følgende betingelser:

I.

For samtlige tariffavtaler med unntakelse av de som omfattes av voldgiftsdom av 12. desember 1939, eller de for hvilke nedenfor er truffet særskilte bestemmelser, fastsettes sådant dyrtidstillegg, gjeldende fra 1. januar 1940:

1. Samtlige voksne mannlige arbeidere gis et tillegg pr. arbeidet time stort ett øre pr. poeng indekstallet pr. 15. desember 1939 har steget i forhold til indekstallet 171. — På samme måte fastsettes tillegget for voksne kvinner til 0.63 øre pr. arbeidet time. —
2. For etterfølgende grupper foretas reguleringa på den måten at det gis et prosenttillegg på vedkommendes personlige time-, dag-, uke- eller månedslønn og tilleggssatser som svarer til stigningen i indekstallet pr. 15. desember 1939 sammenliknet med indekstallet 171.
 - a) Rengjøringskvinner som går inn under spesialoverenskomster for sådanne mellom Norsk Arbeidsgiverforening og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon eller disses underorganisasjoner eller medlemmer.
 - b) Avisbud.
 - c) Lærlinger og unge arbeidere.

II.

1. Hvis Det statistiske Sentralbyrås indekstall for leveomkostninger pr. 15. mars og 15. juni 1940 viser en stigning eller et fall på 5 poeng eller mer fra siste regulering, skal alle lønninger i samtlige tariffavtaler, unntatt de som omfattes av voldgiftsdom av 12. desember 1939 og de for hvilke nedenfor er truffet særskilte bestemmelser, forandres opp eller ned på følgende måte:

For hvert poeng indekstallet er forandret skal lønningene for høyes eller senkes, for mannlige arbeidere med 0.75 øre pr. poeng og for kvinnelige arbeidere med 0.47 øre pr. poeng, alt pr. arbeidet time.

2. For de under I. punkt 2 nevnte grupper gjennomføres den prosentvise regulering således at lønninger og tilleggssatser forandres med et prosenttall som svarer til $\frac{3}{4}$ av den prosentvise forandring i indekstallet regnet fra siste regulering.

III.

For følgende grupper skjer reguleringen etter nedenstående regler:

1. *Sjøfolkene.*
 - a) Gjenstand for reguleringen er de satser i innenriks fart som omfattes av indeksreguleringen pr. 7. januar 1938, dog således at også kostgodtgjørelsen gjøres til gjenstand for regulering.

Overtidsgodtgjørelsen i henhold til arbeidstvistloven blir som fastsatt i loven. Dog skal det på sluttsummen for de respektive overtidsoppgjør gis dyrtidstillegg i samsvar med de regler som er fastsatt i punkt b.

På tilsvarende måte forholdes overfor hyrer, kostgodtgjørelse og overtidsbetaling forsåvidt angår Linjerederienes Arbeidsgiverforening og Bukser- og Bjergningsselskapet A/S, Oslo.

- b) Reguleringen skjer prosentuet (som for unge arbeidere og lærlinger bestemt) på de respektive satser og sluttsummer.

Dersom noen av partene istedenfor prosentregulering skulle foretrekke en utjamning, skal det være høve til å ta opp forhandling herom og — i tilfelle enighet ikke oppnåes — å forelegge spørsmålet på vanlig måte for den nemnd som skal nedsettes.

2. *Funksjonærtariffene.*

1. De månedslønnede funksjonærer som lønnes etter overenskomstenes 6-års-satser eller derover gis en månedlig lønnsforandring som for hvert poeng indeks endres fra 171 (eller — for overenskomster som fra tidligere inneholder indeksreguleringsbestemmelser som ikke er blitt gjennomført — fra det tidligere fastsatte utgangspunkt) skal være:

	Regulering pr. 1. januar 1940.	Regulering pr. 1. april og 1. juli 1940.
Menn	kr. 2.11	kr. 1.58
Kvinner	» 1.66	» 1.25

2. De månedslønnede funksjonærer, hvis lønn ligger under 6-års-satsen, får regulering overensstemmende med den alminnelige prosentuelle regulering.
3. De time- og ukelønnede personer som omfattes av overenskomstene, går inn under den alminnelige reguleringsordning.
4. For øvrig gjøres den alminnelige reguleringsordning gjeldende.

3. *Hoteller og restauranter.*

For hotellene, restaurantene og kaféene gjennomføres ordninga på følgende måte:

Alle lønns- og tilleggssatser og personlige lønninger reguleres med den alminnelige prosentsats; unntatt er dog tilleggssatsene for ekstraarbeidere og godtgjørelsen for manglende soveplasser ved togreiser.

For kokker og etasjekelnere skal reguleringen beregnes av den personlige lønn, dog ikke av en høyere lønn enn kr. 350.00 pr. måned (eksklusive kost og losji), således at de kokker og etasjekelnere som har mer enn kr. 350.00 pr. måned, får reguleringen beregnet etter kr. 350.00. For de leietjenere som ikke har fast lønn, men som enten bare har bagasjeinntekter eller bagasjeinntekter og godtgjørelse for transportmiddel, gis et tillegg på kr. 10.00 pr. måned. — Disse omfattes ikke av indeksreguleringene pr. 15. mars og 15. juni 1940.

De tarifferte bagasjeinntekter omfattes ikke av den øyeblikkelige regulering eller av reguleringene pr. 15. mars og 15. juni 1940. For øvrig henvises til den ordinære reguleringsordning.

4. Musikerne.

For de musikere som går inn under tariffavtaler mellom Norsk Arbeidsgiverforening og Norsk Musikerforbund reguleres lønningene med den alminnelige prosentsats som framkommer ved endring i indekstallet etter I. og II.

Personlige lønninger reguleres med det samme antall kroner og ører som den tariffsats musikeren går inn under er blitt regulert med.

5. Prosentkjørere.

a) For prosentkjørere i *baker- og konditorfagene* gjennomføres reguleringen på samme måte som reguleringen i januar 1938, dvs.: til grunn legges de i overenskomsten av 20. mai 1937 tarifferte ukelønninger og prosentsatser. Hertil legges indeksreguleringen av januar 1938 (6.2 pst.). Til det samlede beløp legges endelig det beløp som framkommer ved regulering etter den fastsatte prosentsats. (Dette gjelder også den ekstragodtgjørelse som i overenskomsten for Drammen og Fredrikstad er innrømmet de prosentkjørere som har egen bil og som sjøl holder bensin.)

b) *Tobakksfabrikkene*. Den i overenskomstens C., 5te ledd, nevnte sats, kr. 7.00, forhøyes til kr. 10.00 pr. uke. Reguleringen pr. 15. mars og 15. juni 1940-indeks gjelder ikke denne gruppe.

6. Nord-Norge.

I voldgiftsdommen av 30. mars 1938 for Nord-Norge gjennomføres de generelle forandringer i lønns- og tilleggsatser i samme forhold som forhåndsdommen av 12. desember 1939 og den endelige dom som gjennomføres for Syd-Norge, med ikrafttreden fra 1. januar 1940 og med de alminnelige reguleringsbestemmelser pr. 15. mars og 15. juni 1940.

For øvrig skal de alminnelige reguleringsbestemmelser for tida etter 31. oktober 1940 gjelde.

Ovenstående bestemmelser gjelder også overenskomsten av 10. mai 1938 for fisketilvirkere i Finnmark og Andenes.

7. De overenskomster som inneholder særlig indeksreguleringsbestemmelser — med henvisning til voldgiftsdommen for transportfagene — gis regulering overensstemmende med bestemmelsene i vedkommende tariffavtale.

IV.

Såfremt indekstallet for 15. oktober 1940 viser en stigning eller et fall på 5 poeng eller mer i forhold til indekstallet pr. 15. juni 1940, kan Norsk Arbeidsgiverforening i tilfelle av fall og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon i tilfelle av stigning, kreve opptatt forhandlinger om

en regulering av lønningene innen den ramme som endringen i indekstallet betinger.

Dersom partene ikke blir enige ved forhandling om reguleringens størrelse — opp eller ned — er hver av partene innen 14 dager etter forhandlingens avslutning berettiget til å si opp de enkelte tariffavtaler med en måneds varsel.

Hvis regulering på basis av indekstallet pr. 15. oktober 1940 finner sted etter foran stående, skal det opptas forhandling om framtidig indeksregulering. Fører disse forhandlinger ikke til enighet, har hver av partene adgang til å si opp overenskomstene til utløp 1. april 1941. For de overenskomsters vedkommende som har utløp senere enn 1. april, dog kun til regulering for lønningenes vedkommende og således at alle tariffører føres tilbake til den utløpstid som er fastsatt i tariffene.

V.

1. For ukelønnede arbeidere beregnes tillegget også for ekstra helligdager som faller i ukas løp og for så mange timer som svarer til det alminnelige daglige i samme uke.
2. Alle tillegg begrunnet i foran stående bestemmelser er å anse som dyrtidstillegg og medtas i lønnsoppgjøret som særskilt samlet post.
3. Reguleringen avrundes til nærmeste hele øre opp eller ned og således at halv øre avrundes opp.

VI.

Hovedavtalen.

Hovedavtalen gjøres fortsatt gjeldende ett år, altså til 31. desember 1940, idet dens § 11, 1, forandres overensstemmende med nedenstående av partsrepresentanter undertegnet protokoll.

For øvrig opptas hovedavtalen i sin helhet snarest til revisjon. Forsåvidt en i løpet av tariffperioden blir enig om en ny hovedavtale skal denne straks gjøres gjeldende fra vedtagelsen.

Protokoll.

Ad § 11.

«1. *Bedrifter som i løpet av en tariffperiode inntreer i N. A. F.* — Disse går inn under bestående tariffavtale mellom organisasjonene for bedrifter av samme art, dersom N. A. F. eller A. F. L. begjærer det. Oppstår tvist om hvorvidt bedriften er av samme art, avgjøres denne av Arbeidsretten. Når det gjelder bedømmelsen av bedriftens art skal det tas omsyn til dens drift og arbeidsforhold, og til arten og utførelsen av det arbeid som i tilfelle blir underlagt tariffen. Bedriftens betegnelse skal ikke være avgjørende.

Kan det henvises til flere tariffavtaler skal avtale for gruppe av bedrifter i samme by eller distrikt benyttes. (Ord i kursiv er ny redaksjon.)

Hvor vedkommende tariffavtales lønnsatser (time-, dag-, uke-, måneds- eller prosentlønn eller akkordsatser) ikke naturlig kan anvendes umiddelbart, forhandles overensstemmende med § 10. Oppnåes her-

under ikke enighet avgjøres tvisten av ei nemnd sammensatt som i punkt 2 fastsatt.

Er en nyinnmeldt bedrift bundet av en særoverenskomst blir denne gjeldende til den er brakt til utløp.

Foreligger der ved innmeldelse av en bedrift plassoppsigelse i anledning av revisjon av bedriftens overenskomst, kan den annen organisasjon motsette seg at den mellom vedkommende organisasjon og N. A. F. gjeldende tariffavtale automatisk kommer til anvendelse, dersom denne nå inneholder hjemmel for det.

Bestemmelser i någjeldende tariffavtaler om Riksmeglingsmannens fastsettelse av lønnssetser for nyinnmeldte bedrifter eller for tidligere innmeldte bedrifter, hvor lønnssetser ikke er fastsatt, blir fortsatt gjeldende inntil bestemmelsene er brakt til opphørt.

VII.

Forhandlingsutvalg.

Norsk Arbeidsgiverforening og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon oppnevner et utvalg bestående av 7 medlemmer, 3 representanter for hver av hovedorganisasjonene og Riksmeglingsmannen som utvalgets formann.

Til dette utvalg kan de to organisasjoner innen en frist av 3 uker etter nærværende framleggs vedtagelse henvise de enkelte spørsmål om forandringer i overenskomstens alminnelige bestemmelser som partene ønsker opptatt til forhandling, og som ikke er av egentlig lønsmessig karakter.

Utvalget avgjør hvorvidt de reiste spørsmål er av den art at de i henhold til foran stående bestemmelser kan fremmes, og utvalget avgjør i hvilke former dette kan skje.

Oppnåes ikke enighet ved de således fastsatte forhandlinger, kan de spørsmål som ikke er blitt ordnet, på begjæring av den ene av partene henvises til det oppnevnte utvalg og avgjøres av dette, med mindre begge parter måtte finne det mer hensiktsmessig å la spørsmålet avgjøre på annen måte. Samtlige reiste spørsmål må være endelig avgjort innen 10 uker etter nærværende framleggsvedtagelse.

Svar avgis torsdag den 25. januar 1940 kl. 13.

Oslo, den 4. januar 1940.

Andr. Claussen.

Bergverksindustrien omfattes av I, punkt 1 i Riksmeglingsmannens forslag. Herved fikk samtlige voksne arbeidere 12 øre pr. time i dyr-tillegg fra 1. januar. Forslaget ble ved uravstemning vedtatt av medlemmene i bergverksindustrien.

I henhold til forslagens II hadde indekstallet pr. 15. mars steget slik at det gav et ytterligere tillegg på 8 øre pr. time, som skulle utbetales første lønningsuke i april måned.

Den 9. april ble vårt land hærtatt og okkupert av den tyske krigsmakt. Hermed oppsto mange for oss uvante forhold, bl. a. mistet vi forbindelsen med en rekke av våre foreninger ved bergverkene.

Imidlertid kom man da etterhvert på beste måte tilbake til et noenlunde regelmessig organisasjonsarbeid, slik at man igjen fikk forbindelse med foreningene i Øst- og Sør-Norge mens det for Nord-Norges vedkommende tok adskillig lengere tid.

Den 23. mai utferdiget det da opprettede Administrasjonsråd følgende forordning:

Administrasjonsrådet har d.d. vedtatt følgende *forskrifter om endringer av lønns- og arbeidsvilkår innen nærings- og omsetningslivet.*

§ 1. Enhver endring av de lønns- og arbeidsvilkår som gjaldt innen nærings- og omsetningslivet 9. april 1940 er ugyldig uten samtykke av Sosialdepartementet.

Endringer som er avtalt i tiden mellom 9. april 1940 og den dag disse forskrifter trer i kraft, skal straks forelegges Sosialdepartementet til godkjennelse. De gjelder inntil videre, men deres framtidige gyldighet er avhengig av at de innen 1. juli 1940 er godkjent av Sosialdepartementet.

§ 2. Framgangsmåten ved endringer av lønns- og arbeidsvilkårene skal være:

1. Når endringer av tariff-festede lønns- og arbeidsvilkår kreves av en av tariffpartene skal det først opptas forhandlinger mellom dem. Kreves endringer av lønns- og arbeidsvilkår ved bedrifter hvor de ikke er tariffordnet, skal forhandlinger føres med arbeidernes tillitsmenn.
2. Blir det ved forhandling oppnådd enighet om en endring skal partene uten opphold forelegge den for Sosialdepartementet til godkjennelse.
3. Fører forhandlinger om endringer av lønns- og arbeidsvilkår ikke til enighet innen 2 dager etter at krav om forhandlinger er reist, skal partene uten opphold sende melding herom til Riksmeglingsmannen eller til en kretsmeglingsmann etter nærmere forskrifter gitt av Sosialdepartementet. Megling skal straks prøves. Fører meglingen til forlik, skal resultatet straks forelegges Sosialdepartementet til godkjennelse.
4. Fører meglingen ikke til forlik innen 2 dager etter at meglingen er begynt, skal meglingsmannen uten opphold legge saken fram for Sosialdepartementet med forslag til ordning.
5. Sosialdepartementet har den endelige avgjørelse av lønns- og arbeidsvilkårene.

§ 3. Sosialdepartementet kan også fastsette lønns- og arbeidsvilkår av eget tiltak. I så fall skal Sosialdepartementet kreve at det blir opprettet forhandlinger om lønns- og arbeidsvilkår under ledelse av en meglingsmann. Vedkommende meglingsmann eller tariffpartene skal i disse tilfelle innen 2 dager etter at forhandlingene er begynt sende Sosialdepartementet forslag til ordning.

I særlige tilfelle kan Sosialdepartementet treffe sin avgjørelse også uten forutgående forhandlinger.

Arbeidernes faglige Landsorganisasjon hadde allerede på dette tidspunkt mottatt henvendelse fra Norsk Arbeidsgiverforening som ønsket forhandlinger med sikte på å få reduksjoner i de tariff-festede lønninger.

Landsorganisasjonen fant i samråd med de interesserte forbund ingen berettigelse i et slikt krav. Da disse forhandlinger ikke førte fram, ble saken innbrakt for Riksmeklingsmannen som 1. juni fremsatte et forslag som var godkjent av Sosialdepartementet. Forslaget gikk ut på at det tillegg på 12 øre fra 1. januar skulle falle bort 1. juni og at tillegget på 8 øre fortsatte skulle gjelde. I forbindelse med dette forslag var det man fikk erklæringer om at man skulle få visse garantier når det gjaldt prisstigning, nedsettelse av husleie m. v., slik at arbeidernes opparbeidede levestandard ikke skulle synke.

Under hensyntagen til den da foreliggende situasjon og de endringer som var vedtatt, hadde man ikke adgang til å forelegge disse spørsmål på vanlig måte for medlemmene. Saken ble av Landsorganisasjonen forelagt et felles forbundsstyremøte hvor Landsorganisasjonens fungerende formann redegjorde for saken og de forhandlinger og meklinger som var ført.

Utover ettersommeren 1940 var man allerede klar over at forutsetningene for riksmeklingsmannens forslag av 1. juni fullstendig hadde sviktet og Landsorganisasjonen tok saken opp på ny sammen med de interesserte forbund og krevde kompensasjon for den prisstigning som hadde funnet sted siden siste regulering i april måned.

Ved årets utgang hadde disse bestrebelsler ikke ført til noe resultat.

Kongsberg Sølvverk.

I henhold til Riksmeklingsmannens forslag av 4. januar ble der opprettet forhandlinger med Sølvverket om regulering av lønningene.

Prinsippet i Riksmeklingsmannens forslag ble her også gjort gjeldende, men da gjennomsnittsførtjenesten for Sølvverket lå noe lavere enn for bergverksindustrien for øvrig, ble tillegget 11 øre i stedet for 12 øre. Den i forbindelse med forhandlingene oppsatte protokoll går ut på følgende:

Protokoll.

År 1940 den 26. januar kl. 11 holdtes forhandlingsmøte i Handelsdepartementet om endring av lønnsregulativet for arbeiderne ved Kongsberg Sølvverk.

Til stede var:

For Handelsdepartementet: Konsulent Høegh-Omdal og avd.ingeniør J. Hestnes.

For Finansdepartementet: For Lønnsdirektoratet sekretær Guldvog, for Finansavdelingen sekretær Lothe.

For Kongsberg Sølvverk: Direktør Sherdahl.

For Norsk Arbeidsmandsforbund: Sekretær Karlsen.

For den lokale avdeling: Sølvverksarbeider B. Antonsen og S. Ormaasen.

Møtet ble hevet kl. 12, forat partene skulle få høve til å konferere, og satt igjen kl. 15. Man ble da enige om å anbefale følgende forslag:

I.

Alle voksne arbeidere gis fra 1. januar 1940 et tillegg pr. arbeidet time stort 0.89 øre pr. poeng indekstallet pr. 15. desember 1939 har steget i forhold til indekstallet 171. For arbeidere under 20 år gis et tillegg av 0.59 øre pr. poeng.

II.

Hvis Det statistiske Sentralbyrås indekstall for leveomkostninger pr. 15. mars og 15. juni 1940 viser en stigning eller et fall på 5 poeng eller mer fra siste regulering, skal alle lønninger forandres opp eller ned på denne måte:

For hvert poeng indekstallet er forandret, skal lønningene økes eller senkes med 0.67 øre pr. poeng pr. arbeidstime for voksne arbeidere, for arbeidere under 20 år med 0.44 øre pr. poeng.

III.

Såfremt indekstallet for 15. oktober 1940 viser en stigning eller et fall på 5 poeng eller mer i forhold til indekstallet pr. 15. juni 1940, kan Handelsdepartementet i tilfelle av fall og Norsk Arbeidsmandsforbund i tilfelle av stigning, kreve opptatt forhandlinger om en regulering av lønningene innen den ramme som endringen i indekstallet betinger.

Dersom partene ikke blir enige ved forhandling om reguleringens størrelse — opp eller ned — er hver av partene innen 14 dager etter forhandlingenes avslutning berettiget til å si opp avtalen med en måneds varsel.

IV.

Tillegget er dyrtidstillegg og tas med i lønnsoppgjøret som særskilt samlet post.

Reguleringen avrundes til nærmeste hele øre opp eller ned og således at halv øre avrundes opp.

Norsk Arbeidsmandsforbund:

S. K. Hoegh-Omdal.

Alb. Karlsen.

I henhold til de forandringer som fant sted 1. juni for bergverksindustriens vedkommende ble der opptatt forhandlinger for Kongsberg og i forbindelse hermed ble der oppsatt følgende protokoll:

Protokoll:

7. juni 1940 holdtes i henhold til Finansdepartementets skrivelse av 4. juni 1940 forhandlingsmøte i Handelsdepartementet om dyrtidstillegget for arbeiderne ved Kongsberg Sølvverk.

Tilstede var: Chr. Henriksen, Norsk Arbeidsmandsforbund, Bjarne Antonsen, sølvverksarbeider, konsulent Høegh-Omdal, Handelsdepartementet, ingeniør Jakob Hestnes, Handelsdepartementet.

Forhandlerne ble enige om å anbefale at følgende forslag vedtas:

I.

Det tillegg som etter forhandlingsresultat i januar 1940 skulle ytes på grunnlag av stigningen i indekstallet for leveomkostninger pr. 15. mars 1940 (194) i forhold til indekstallet pr. 15. desember 1939 (183) utbetales fra 1. juni 1940 og inntil videre.

II.

Det tillegg som etter forhandlingsresultatet i januar 1940 er ytet fra 1. januar 1940 bortfaller fra 1. juni 1940.

III.

Tillegget er dyrtidstillegg og tas med i lønnsoppjøret som særskilt samlet post.

Reguleringen avrundes til nærmeste hele øre opp eller ned og således at halv øre avrundes opp.

Bjarne Antonsen fremholdt at sølvverksarbeiderne måtte ha krav på å få utbetalt det siste tillegg for april og mai som de skulle fått etter forhandlingsresultatet, da dette tillegg ikke er utbetalt. Man ble enige om at Norsk Arbeidsmandsforbund skulle ta opp dette spørsmål med Finansdepartementet for Statens arbeidere i sin alminnelighet.

S. K. Høegh-Omdal (sign.)

Jakob Hestnes (sign.)

Chr. Henriksen (sign.)

Bjarne Antonsen (sign.)

Mynten, Kongsberg.

Etter forutgående forhandlinger meddelte Finansdepartementet i skriv av 15. mars at følgende ordning vedrørende et dyrtidstillegg for Myntens arbeidere var godkjent:

Dyrtidstillegg for Myntens arbeidere.

En viser til brev herfra av 4. ds.

Etter påny å ha drøftet spørsmålet på et møte med representanter for Norsk Arbeidsmandsforbund finner departementet etter tilhøvene å kunne gå med på et tillegg av 12 øre pr. arbeidet time for voksne mannlige arbeidere regnet fra 1. januar 1940.

I samsvar hermed vil lønnsregulativet for Myntens arbeidere med forbehold av Stortingets samtykke få følgende tillegg:

I.

1. Samtlige voksne mannlige arbeidere gis et tillegg pr. arbeidet time på ett øre pr. poeng indekstallet pr. 15. desember 1939 har steget i forhold til indekstallet 171 (i alt 12). — På samme måte fastsettes tillegget for voksne kvinner (over 18 år) til 0.72 øre pr. arbeidet time.

Gutter og piker under 18 år gis et prosenttillegg som svarer til stigningen i indekstallet pr. 15. desember 1939 sammenlignet med indekstallet 171, dvs. 7 %.

II.

1. Hvis Statistisk sentralbyrås indekstall for leveomkostninger pr. 15. mars og 15. juni 1940 viser en stigning eller et fall på 5 poeng eller mer fra siste regulering, skal alle lønninger forandres opp eller ned på denne måte:

For hvert poeng indekstallet er forandret skal lønningene forhøyes eller senkes, for mannlige arbeidere med 0.75 øre pr. poeng og for kvinnelige arbeidere med 0.54 øre pr. poeng, alt pr. arbeidet time. For gutter og piker under 18 år gjennomføres den prosentvise regulering slik at lønninger og tilleggssatser forandres med et prosenttall som svarer til $\frac{3}{4}$ av den prosentvise forandring i indekstallet regnet fra siste regulering.

III.

Såfremt indekstallet pr. 15. oktober 1940 viser en stigning eller et fall på 5 poeng eller mere i forhold til indekstallet pr. 15. juni 1940, kan Finansdepartementet i tilfelle av fall og Norsk Arbeidsmandsforbund i tilfelle av stigning, kreve opptatt forhandlinger om en regulering av lønningene innafor den ramme som endringen i indekstallet betinger.

Hvis regulering på basis av indekstallet pr. 15. oktober 1940 finner sted etter foranstående, skal det opptas forhandling om framtidig indeksregulering.

IV.

Alle tillegg begrunnet i foranstående bestemmelser er å anse som dyrtidstillegg og tas med i lønnsoppjøret som særskilt post.

Reguleringen avrundes til nærmeste hele øre opp eller ned og slik at et halvt øre avrundes opp.

Reguleringen gjøres gjeldende fra 1. januar 1940.

En skal be bekreftet at det ærede Forbund på vegne av Myntens arbeidere godtar foranstående vilkår.

Disse lønnsbestemmelser ble etter forhandlinger endret således:

Overenskomst

mellom

Norsk Arbeidsmandsforbund på vegne av arbeiderne ved Den kgl. mynt og Det kgl. Finans- og tolldepartement

om

tillegg til lønnsregulativet for arbeiderne ved Den kgl. mynt.

Mellom Norsk Arbeidsmandsforbund på vegne av arbeiderne ved Den kgl. mynt og Det kgl. Finans- og tolldepartement er idag inngått sådan overenskomst:

Fra 1. juni 1940 og inntil videre faller dyrtidstillegget fra 1. januar d. å. bort, mens indekstillet pr. 15. mars d. å. bibeholdes.

I samsvar med dette blir lønningene for Myntens arbeidere fra 1. juni 1940 og inntil videre å utbetale etter regulativet av 25. juni 1937, med endring av 5. mai 1938, med følgende tillegg pr. arbeidet time:

1. Mannlige arbeidere 8 øre
2. Kvinnelige arbeidere 6 øre
3. Gutter og piker under 18 år 4,5 %

Oslo, den 7. juni 1940

Norsk Arbeidsmandsforbund Det kgl. Finans- og tolldepartement
 Chr. Henriksen etter fullmakt
 H. Antonsen Victor Wahl

Jernbaneanleggene.

Den 15. januar ble der opptatt forhandlinger med Hovedstyret for Norges Statsbaner om dyrtidstillegg for jernbaneanleggene. Resultatet herav fremgår av følgende protokoll:

Utskrift av protokoll.

År 1940, 15. januar holdtes møte i Hovedstyret i anledning av spørsmål om dyrtidstillegg for jernbaneanleggenes arbeidere. Tilstede var banedirektør Aubert, direktør N. H. Beichmann, overingeniør E. Jørstad og sekretær Ofstad (Finansdepartementet). For Norsk Arbeidsmandsforbund møtte nestformannen Chr. Henriksen og arbeiderne Didrik Isaksen, J. P. Karlsrud og Adolf Lien. Ved protokollen avdelingsingeniør Kolsrud.

Møtet fortsatte tirsdag 16. januar.

Arbeidernes representanter fremsatte krav om tilståelse av dyrtidstillegg, da indekstallet for leveomkostninger var steget fra 171 ved siste regulering (pr. 15. januar 1938) med 12 poeng til 183 pr. 15. desember 1939.

Gjennomsnittsførtjenesten for akkordarbeide ved anleggene var i kvartalet 1. juli—30. september 1939 kr. 1 862 pr. time, men ligger under hensyntagen til dagarbeid og håndverk noe lavere.

Som utgangspunkt for en eventuell indeksregulering enedes imidlertid partene om å bruke en antatt timelønn av kr. 1.73 pr. time. Under denne forutsetning vil en stigning av 12 poeng svare til et tillegg av 12 øre pr. time.

I henhold hertil enedes partene om følgende forslag til avtale:

Den hittil gjeldende arbeidsoverenskomst for jernbaneanleggene, datert 29. juni 1937, med de forandringer som med gyldighet fra og med 15. januar 1938 er gjort i § 3, prolongeres i 1 — ett år — til 31. mars 1941, med etterfølgende tillegg til overenskomstens bestemmelser:

- I. Samtlige voksne arbeidere gis fra 1. januar 1940 et tillegg av 12 øre pr. arbeidet time. For ferielønnstimene gis også det samme tillegg 12 øre pr. time.
- II. Hvis Det Statistiske Sentralbyrås indekstall for leveomkostninger pr. 15. mars og 15. juni 1940 viser en stigning eller et fall på 5 poeng eller mer fra siste regulering, — som for ovennevnte tillegg 12 øre skjer i henhold til indeks pr. 15. desember 1939 på 183 — skal alle lønninger forandres opp eller ned pr. 1. april, henholdsvis 1. juli 1940, på følgende måte:

For hvert poeng indekstallet er forandret skal foranomhandlede tillegg forhøyes eller senkes med $\frac{3}{4}$ øre pr. poeng pr. arbeidet time.

- III. Såfremt indekstallet pr. 15. oktober 1940 viser en stigning eller et fall på 5 poeng eller mer i forhold til indekstallet pr. 15. juni 1940, kan Arbeidsdepartementet i tilfelle av fall og Norsk Arbeidsmandsforbund i tilfelle av stigning, kreve opptatt forhandlinger om en regulering av tillegget innen den ramme som endringen i indekstallet betinger.

Dersom partene ikke blir enige ved forhandling om reguleringens størrelse — opp eller ned — er hver av partene berettiget til, innen 14 dager etter forhandlingens avslutning, å si opp arbeidsoverenskomsten med 1 måneds varsel.

- IV. Foranstående tillegg er å anse som dyrtidstillegg og medtas i lønnsoppgjøret som særskilt post.

Ved eventuell regulering pr. 1. april og — eller — 1. juli 1940, skjer avrundning av forandringen til nærmeste hele øre opp eller ned, og slik at halv øre avrundes opp.

Svar avgis innen 1. februar 1940 kl. 12.

Otto Aubert (sign.) Chr. Henriksen (sign.) D. Isaksen (sign.)
 Magnus Ofstad (sign.) Adolf K. Lien (sign.) J. P. Karlsrud (sign.)
 Einar Jørstad (sign.)

Birger Kolsrud

Som det vil sees er det Riksmeglingsmannens forslag som er gjort gjeldende, og således skulle det gis et tillegg på 8 øre pr. time fra 1. april. I forbindelse med krigsutbruddet oppsto de samme vansker for jernbaneanleggene som for arbeidslivet forøvrig. Den 30. april ble der i skriv fra Hovedstyret meddelt at forskudd i akkord inntil videre blir å utbetale etter gjeldende timelønnsatser for dagarbeid og videre at oppgjør og utbetaling av akkordoverskudd skal utstå inntil videre, men det forutsettes at arbeiderne skal gis fullt oppgjør så snart forholdene tillater det.

Videre at overtidsprosenter og skifttillegget ikke blir utbetalt. Dette også som en foreløpig ordning. Denne ordning gjaldt da for de besatte områder dvs. anleggene på Øst- og Sørlandet. Tross at disse bestem-

melser bare var av foreløpig art, skapte det naturlig nok adskillig røre utover på anleggene.

Om disse spørsmål konfererte forbundet med Hovedstyret og fikk bekreftet at alt skulle være av forbigående art og det tilgodehavende såvel i akkordoppgjør som tillegget forøvrig i henhold til overenskomsten skulle etterbetales, så snart forholdene tillot det.

I skriv av 21. mai meddeler Hovedstyret at de tidligere gitte bestemmelser om lønnsutbetaling skal opphøre og utbetaling skal igjen skje i samsvar med overenskomstens bestemmelser og vanlig praksis.

I samme forbindelse ble det meddelt at det siste dyrtidstillegg på 8 øre ikke ville bli utbetalt. Den 11. juni ble der avholdt forhandlingsmøte med Hovedstyret angående regulering av lønningene i henhold til Riksmeglingsmannens forslag.

Fra dette møtet foreligger følgende protokoll:

Utskrift av protokoll.

År 1940, den 11. juni holdtes møte i Hovedstyret i anledning av utbetaling og regulering av dyrtidstillegget i lønningene ved Statens jernbaneanlegg. Tilstede var banedirektør Aubert, formann Johs. Ødegaard, nestformann Chr. Henriksen. Ved protokollen avdelingsingeniør Kolsrud.

Arbeidsmandsforbundets representanter fremsatte krav om at dyrtidstillegget 8 øre pr. time utbetales i månedene april og mai. Fra 1. juni forutsettes i så fall dyrtidstillegget fastsatt til 8 øre pr. time (istedet for januar tillegget 12 øre pr. time). Dersom apriltillegget (8 øre pr. time) ikke blir utbetalt for april og mai, blir dette betraktet som brudd på avtalen.

Banedirektøren bemerket hertil at dette spørsmål måtte forelegges for departementet, og at dette ville bli gjort snarest.

Otto Aubert Johs. M. P. Ødegård Chr. Henriksen
(sign.) (sign.) (sign.)

Som det fremgår av protokollen krevet forbundets representanter at tillegget på 8 øre skulle utbetales for månedene april og mai. I motsatt fall måtte man betrakte dette som brudd på overenskomsten.

Den 18. juni mottok man følgende skriv fra Hovedstyret:

Jernbaneanleggene.

Lønnsutbetaling i de besatte områder.

Hovedstyrets skrivelse av 12. juni 1940 — 2274 B.

Hovedstyret tillater seg hermed å underrette om at det fra Arbeidsdepartementet har mottatt meddelelse om at dyrtidstillegget 8 øre pr. time blir å etterbetale for månedene april og mai.

I henhold hertil gjelder således den avtale som ble inngått ved forhandlingsmøtet 11. juni sistleden om at dyrtidstillegg fra og med 1. juni 1940 blir å utbetale med ialt 8 øre pr. time. Herom er anleggene underrettet telegrafisk.

For Generaldirektøren
Otto Aubert

Hermed var da spørsmålene vedrørende lønns- og arbeidsvilkårene for jernbaneanleggene i de besatte områder ordnet i samsvar med overenskomstens bestemmelser og forutsetninger.

Nordlandsbanen.

På grunn av krigsoperasjonene hadde man ingen forbindelse med foreningene på Nordlandsbanen før i august måned.

Den 24. juli mottok man et skriv fra Norges Statsbaner vedlagt gjenpart av en overenskomst som de tyske myndigheter hadde fastsatt for anleggsarbeidet på Nordlandsbanen, Mosjøen-Elsfjord.

Overenskomsten gikk ut på følgende:

Avskrift

Kodeis XXI. d.v.s. kommandør for jernbanetroppene, armégruppe 21.
Az. 9 Br. B. Nr. 1348/40.

Til
1./Eisb. Pi. Regt. 1.

Ad: Lønn for arbeid på Nordlandsbanen.

Kodeis XXI, representert ved kaptein Ackmann og overingeniør Kavli ved kontoret for Nordlandsbanen, Mosjøen er blitt enige om følgende lønningssatser:

A) Timelønn:			
1) for utlærte arbeidere:			
a) for sesongarbeid mellom akkordavlønning (arbeid som er av så kort varighet at det ikke blir akkordarbeid)kr. 1,43	pr. time	
+ dyrtidstillegg» 0,08		
	kr. 1,51		—
b) for daglønnsarbeid av lengere varighetkr. 1,55		—
+ dyrtidstillegg» 0,08		—
	kr. 1,63		—
2) for håndverkerekr. 1,65		—
+ dyrtidstillegg» 0,08		—
	kr. 1,73		—

3) for tunnelarbeidere	kr. 1,75	—
+ dyrtidstillegg	» 0,08	—
	<hr/>	
	kr. 1,83	—
4) for håndverkere med eget redskap (snekkere og tømmermenn) tillegg	kr. 0,04	—
5) Formenn får et tillegg av	» 0,15	—

B. Akkordlønn:

Akkordlønnen blir etter avtale mellom arbeidsgiver og arbeidstager å beregne på følgende basis.

Som avregningsgrunnlag gjelder NSB. grunnlønn på kr. 1,09 + dyrtidstillegg, altså kr. 1,17. Akkordsatsen blir, etter avtale mellom arbeidsgiver og arbeidstager, å fastslå på den måte, at der blir fastsatt et bestemt tidsrom for et kjent arbeidsområde med omsyntagen til normale arbeidsbetingelser. Differansen mellom det antatte og det reelle time-tall gjelder som akkordfortjeneste, som blir å legge til grunnlønnen.

Man antar at for 10 til 20 arbeidere blir der tatt inn en formann, som erholder det forut nevnte tillegg av kr. 0,15 pr. time. Særskilt tillegg for søn- og nattarbeid blir ikke gitt, derimot blir overtid, som er bestemt av arbeidsgiveren, betalt med 25 %.

C. For lastebilleie blir betalt:

Med kjører inntil 2 tonn	kr. 3,20	pr. time
Med kjører inntil 3 tonn	» 3,83	—
Med kjører over 3 tonn	» 4,78	—
Leiet sjåfør med lastebil	» 2,00	—
Høyeste sats	» 23,33	pr. dag

Avskriftens riktighet bekreftes:

O. U. den 15. 7. 40.

Koss, ap. kasserer.

Benningshoff (sign.) kaptein og kommandør.

Som det fremgår av denne overenskomst bryter den på vesentlige punkter med den gjeldende overenskomst for jernbaneanleggene.

Etterat forbundets nestformann hadde vært på Nordlandsbanen og satt seg inn i forholdene, opptok man arbeidet for på ny å få overenskomsten gjort gjeldende.

Den 17. oktober ble der holdt et meklingsmøte om spørsmålet. I dette møtet deltok representanter for Nordlands- og Sørlandsbanen. Foruten representanter for Hovedstyret deltok også en representant for Sosialdepartementet. De tilstedeværende parter var enig om at den her etablerte ordning med overenskomstforholdet for Nordlandsbanen var

brudd på den gjeldende avtale og var ellers i seg selv uheldig for arbeidsforholdene.

Møtet resulterte i at Riksmeklingsmannen sendte departementet et skriv om saken hvoretter departementet tilskrev de tyske myndigheter således:

Herr dr. Gusko,
Abteilung Arbeit und Sozialwesen,
Samfundshuset.

Vedlagt tillater en seg å sende over brev av 17. d. m. fra Riksmeklingsmannen om arbeidslønningene ved Nordlandsbanen.

Som det går fram av korrespondansen mellom den tyske forsvarsmakt og Hovedstyret for Norges Statsbaner er lønningene ved denne banestrekningen endret etter ordre fra den tyske forsvarsmakt uten at det er gått fram etter forskriftene av 23. mai d. å. Den tariffavtale som er inngått mellom Norsk Arbeidsmandsforbund og hovedstyret er satt ut av kraft og kommandøren for de tyske jernbanetropper har i et brev av 19. juli d. å. uttalt at denne overenskomst som privat avtale er uforbindende for den tyske forsvarsmakt. Endringen består bl. a. i at natttillegget ikke betales og søn- og helgedagstillegget er forandret, slik at arbeiderne på denne spesielle strekning ville bli undergitt andre og ringere arbeidsvilkår enn arbeiderne ved de øvrige jernbaneanlegg i landet. I det nevnte brev av 19. juli d. å. har kommandøren om lønningene uttalt:

«Det foreligger ingen tvingende årsak til å legge denne tariff til grunn. Ifølge avtale blir der arbeidet i 3 skift så at den alminnelige arbeidstid bare beløper seg til 8 timer. En uensartet betaling av skiftene ettersom der arbeides om dagen, natten eller på søn- og helligdager er ikke rettferdig. I de tilfelle at arbeiderne må arbeide mer enn 8 timer daglig, får de 25 % for overtid.»

Den 17. d. m. ble det holdt et møte hos Riksmeklingsmannen om saka hvor det utenom partene også møtte en representant for Sosialdepartementet. Partene var enige om å henstille til departementet at overenskomsten mellom Hovedstyret og Arbeidsmandsforbundet ble gjort gjeldende. Riksmeklingsmannen har i brev av 17. d. m. uttalt at han anser forholdet med de endringer som er foretatt uholdbart og henstiller at det snarest mulig blir opptatt forhandlinger med Reichskommissar om en ordning hvoretter tariffbestemmelsene blir opprettholdt.

Under en konferanse som departementet ved byråsjef Øksnes hadde med Dem for en tid sia om lønningsforholdene ved Kjeller flyfabrikk ble det av Dem framholdt at arbeidstvistloven og forskriftene av 23. mai d. å. måtte gjelde også i tilfelle arbeidet ble drevet for tysk regning eller sto under tysk ledelse. Departementet er for sitt vedkommende enig i denne oppfatning. De avgjørende grunner for å følge denne framgangsmåten trenger antakelig ingen nærmere påvisning.

Departementet er ukjent med at det foreligger spesielle grunner som berettiger til en annen framgangsmåte i det tilfelle som her er omhandlet. Er slike grunner ikke til stede, tillater en seg med dette å be om Deres bestand til å få rettet på forholdet slik at arbeidsvilkåra kan bli prøvet og avgjort etter forskriftene også i dette tilfelle.

Oslo den 24. oktober 1940.

Etter fullmakt.

Går til Norsk Arbeidsmandsforbund til underretning.
Sosialdepartementet, 3. sosialkontor.

Oslo den 24. oktober 1940.

K. J. Øksnes.

Ved årets utgang hadde det ikke lyktes å få noen endring i disse forhold.

For Nordlandsbanens vedkommende ble en hel del av arbeidet på strekningen Mosjøen—Mo bortsatt i entrepriser til firmaene Eegh-Henriksen & Diderich Lund og A/S Konstruksjon. Med de respektive firmaer ble der avholdt forhandlinger hvor det ble fastslått at den for jernbaneanleggene gjeldende overenskomst skulle gjøres gjeldende for entreprenørene, dog såleis at § 20 angående fribilletter ikke gjøres gjeldende. Derimot skal de arbeidere som firmaet har betalt framreise for få fribillett for tilbakereise, hvis de har arbeidet på anlegget i 12 uker.

Private anlegg.

Entreprenør Chr. Hansen & Sønner fikk arbeidet med Ekebergbanens forlengelse til utføring.

Foruten de vanlige alminnelige bestemmelser som man har i overenskomstene med Norsk Arbeidsgiverforening og Entreprenørenes Landsammenslutning ble timelønnsatsen for fagarbeidere satt til kr. 1.72. Øvrige arbeidere kr. 1.67. Forskudd i akkord kr. 1.40.

Overenskomsten gjelder til 30. juni 1941.

Videre er der opprettet overenskomst med Entreprenørenes Landsammenslutning angående kraftanlegg for Kongsberg Våpenfabrikk som utføres av ingeniør Carl F. B. Pihl.

Overenskomsten går ut på de samme bestemmelser og betingelser som for kraftanleggene for øvrig. Overenskomsten gjelder 1. juli 1941.

For øvrig er det for de løpende overenskomster for kraftanleggenes vedkommende gjennomført dyrtidstillegg i samsvar med Riksmeklingsmannens forslag. Dette fremgår av tabellen.

Varangerhalvøyas Kraftanlegg.

Denne overenskomst var opprettet som en midlertidig avtale og gjaldt til 15. april 1940. På grunn av krigsoperasjonene hadde man ingen forbindelse med anlegget og som følge herav kom forhandlinger først i stand 24. september.

Fra disse forhandlinger foreligger følgende protokoll:

Ar 1940 den 24. september ble avholdt et forhandlingsmøte i Oslo angående entreprenørfirmaet *F. Selmer A/S's arbeide ved Kongsjord Kraftanlegg, Varangerhalvøen i Finmark.*

Til stede var:

For Norsk Arbeidsmandsforbund: D'hr. Henriksen og Bakken.

For entreprenørfirmaet: Herr Overdale.

For E. L.: Herr Schjoldager.

Forhandlingene finner sted til revisjon av den mellom partene den 25. april 1939 inngåtte overenskomst, som gjaldt til 15. april 1940 og som Norsk Arbeidsmandsforbund har sagt opp i rett tid i brev av 5. mars 1940.

I forhandlingsmøte den 25. januar 1940 var partene blitt enige om at denne overenskomst ikke skulle omfattes av den alminnelige prolonasjon mot dyrtidstillegg overensstemmende med Riksmeklingsmannens forslag av 4. januar 1940. Protokoll fra dette møte vedlegges.

Etter drøftelser enedes partene om ikke å gjøre noen forandring i de alminnelige bestemmelser i den oppsagte overenskomst. Nærværende forhandlinger kommer således kun til å dreie seg om en revisjon av lønnsatsene.

Arbeidsmandsforbundets representanter stillet krav om følgende lønnsatser:

De i § 2 a nevnte arbeidere	kr. 1.60 pr. time
De i § 2 b nevnte arbeidere	» 1.50 —
Forskuddslønn i akkord	» 1.40 —

Arbeidsgivernes representanter kunne ikke gå med på dette krav og foreslo de samme lønnsatser som er fastsatt i den gjeldende overenskomst for Skarfjords kraftanlegg, Ringvassøy i Troms, datert 13. april 1939. Etter inngående drøftelser, hvorunder begge parter nærmere begrunnet sine standpunkter, enedes man om å fastsette de lønnsatser som gjelder i Skarfjordoverenskomsten, nemlig:

De i § 2 a nevnte arbeidere	kr. 1.55 pr. time
De i § 2 b nevnte arbeidere	» 1.45 —
Forskuddslønn i akkord	» 1.30 —

I tillegg hertil betales det til enhver tid gjeldende dyrtidstillegg, for tiden 8 øre pr. arbeidet time, overensstemmende med Riksmeklingsmannens forslag av 1. april 1940.

Overenskomstens varighet settes til 31. desember 1941 med 1 måneds gjensidig oppsigelsesfrist.

F. L.s representant erklærte at han ville besørge nærværende protokoll innsendt til meklingsmannen til godkjennelse overensstemmende med reglene av 23. mai 1940.

Andreas Schjoldager (s.).

L. M. Overdale (s.).

Chr. Henriksen (s.).

Lars Bakken (s.).

Hyttefossen Kraftanlegg.

Den 1. mars ble der opptatt forhandlinger med Trondheim kommune angående dyrtidstillegg for ovennevnte anlegg. Tilleggene fremgår av protokollen:

Utskrift av forhandlingsprotokoll vedrørende anleggsarbeidene ved Trondheim Elektrisitetsverks igangværende kraftanlegg og reguleringsanlegg i Strinda, Tiller, Klæbu og Selbu kommuner.

År 1940 den 1. mars holdtes møte med representanter fra Norsk Arbeidsmandsforbund og Trondheim Elektrisitetsverk.

Til stede var som representant for Arbeidsmandsforbundet herr sekretær Henriksen og som representanter for arbeiderne Alfred Stenbak og Osvald Sveen, for Trondheim Elektrisitetsverk styrets formann rådmann Ræder, ingeniør Rogstad og John Husby, samt overingeniør Henmo og ingeniør Bauck.

Man ble enig om å anbefale følgende forslag til prolongasjon av overenskomsten vedrørende anleggsarbeidet ved Hyttfossen kraftanlegg (Grindstad og Svean) av 15. september 1938.

- I. Overenskomsten prolongeres til 1. mai 1941.
- II. Fra 1. januar 1940 gis et tillegg av 11 øre pr. time som tillegg til de i overenskomstens § 4 punkt a, b, c og 3 angitte satser for timearbeid. Tillegget er det samme, 11 øre pr. time for akkordarbeidere som for timelønnede.
- III. Ved forsyvning opp eller ned med 5 poeng eller mer i forhold til indekstallet 183 pr. 15. desember 1939 foretas regulering pr. 1. juli 1940 og 1. januar 1941 beregnet etter Det Statistiske Sentralbyrås hovedindeks pr. 15. juni 1940 og 15. desember 1940.

Videre vil romertall II i protokolltilførselen i overenskomsten av 15. september 1938 få slik ordlyd:

«Nærværende overenskomst omfatter anleggsarbeider ved de i gangværende kraftanlegg og reguleringsanlegg i Strinda, Tiller, Klæbu og Selbu kommuner.»

Med omsyn til protokolltilførsel romertall III skal administrasjonen nå ta opp til revisjon sjåførenes godtgjørelse.

R. F. Ræder.

L. D. Rogstad.

John Husby.

Chr. Henriksen.

Alfred Stenbak.

Osvald Sveen.

Franzefoss Bruk, Bærum.

For denne bedrift ble der 31. januar oppsatt sådan protokoll.

År 1940 den 31. januar avholdtes møte på Frantzefoss Bruk A/S kontor i anledning lønnsregulering.

Til stede:

For Frantzefoss Bruk, herr Sverre Markussen.

For Norsk Arbeidsmandsforbund, herr Chr. Henriksen.

For arbeiderne, d'herrer Nils Gjerberg og John Sandlie.

Etter å ha drøftet saka nærmere enedes partene om følgende:

Overenskomsten av 1. april 1939 med utløp den 31. mars 1940 prolongeres uforandret til 31. mars 1941 på følgende betingelser:

I.

Samtlige arbeidere gis et tillegg pr. arbeidet time stort en øre pr. poeng som indekstallet pr. 15. desember 1939 har steget i forhold til indekstallet 171, som utgjør 12 øre.

Tillegget fastsettes som dyrtidstillegg og skal gjelde fra 1. januar 1940.

II.

Hvis Det statistiske Sentralbyrås indekstall for leveomkostningene pr. 15. mars og 15. juni 1940 viser en stigning eller et fall på 5 poeng eller mer fra siste regulering, skal alle lønninger i tariffavtalen forandres opp eller ned på følgende måte:

For hvert poeng indekstallet er forandret skal lønningene forhøyes eller senkes med 0.75 øre pr. poeng pr. arbeidet time.

III.

Såframt indekstallet for 15. oktober 1940 viser en stigning eller et fall på 5 poeng eller mer i forhold til indekstallet pr. 15. juni 1940, kan Frantzefoss Bruk A/S i tilfelle av fall og Norsk Arbeidsmandsforbund i tilfelle av stigning, kreve opptatt forhandlinger om en regulering av lønningene innen den ramme som endringen i indekstallet betinger.

Dersom partene ikke blir enige ved forhandling om regulerings størrelse — opp eller ned — er hver av partene innen 14 dager etter forhandlingenes avslutning berettiget til å si opp de enkelte tariffavtaler med en måneds varsel.

Hvis regulering på basis av indekstallet pr. 15. oktober 1940 finner sted etter foran stående, skal det opptas forhandling om framtidig indeksregulering. Fører disse forhandlinger ikke til enighet, har hver av partene adgang til å si opp overenskomsten til utløp 1. april 1941.

Oslo den 1. februar 1940.

Norsk Arbeidsmandsforbund.

Chr. Henriksen.

Sandvika den 1. februar 1940.

pr. Frantzefoss Bruk A/S

Sverre Markussen.

Oslo Øst- og Vestbanestasjon, rengjøringskvinnene.

Den 8. februar ble der opptatt forhandlinger med Hovedstyret angående lønnsregulering for rengjøringskvinnene ved Oslo Øst- og Vestbanestasjon.

Resultatet av forhandlingene fremgår av protokollen, sålydende:

Utskrift av protokoll for møter mellom representanter for

Hovedstyret for Norges Statsbaner

og

De i henhold til lov av 6. juli 1933, jfr. kgl. res. av 15. september 1933 anerkjente tjenestemannsorganisasjoner

forsåvidt nedenstående angår:

År 1940 den 8. februar holdtes forhandlingsmøte i Hovedstyrets møtesal angående lønnsregulering for rengjøringskvinner ved Oslo Ø. og V.

Som Statens forhandlere var av Arbeidsdepartementet oppnevnt administrasjonssjef Beichmann, driftsjef Rishovd og kontorsjef Teige fra Statsbanene Hovedstyre.

Fra Finansdepartementet møtte sekretær Magnus Ofstad.

Dessuten møtte for Statsbanene: Fra Oslo distrikt: Trafikkinspektør Dæhlie. Fra Drammen distrikt: Trafikkinspektør Rolfstad.

Fra Norsk Arbeidsmandsforbund møtte: Chr. Henriksen samt fruene Holmstrøm, Tharaldsen, Grefsrud og Jørgensen.

Ved protokollen: Sekretær H. Z. Christiansen.

Hovedstyrets forhandlere med tilslutning av Lønnsdirektøren bemerket:

De fant etter foretatte drøftelser å kunne anbefale følgende *forslag til ordning*:

Den hittil gjeldende overenskomst av 19. og 23. august 1938 prolongeres uforandret til 1. juli 1941 med følgende tillegg og endringer:

I.

Samtlige stadig tjenestgjørende rengjøringskvinner hvis lønn nå er kr. 8.55 pr. løpende dag eller nattskift gis fra 1. januar 1940 et tillegg pr. arbeidet time på 0.73 øre pr. poeng som indekstallet pr. 15. desember 1939 — 183 — har steget i forhold til indekstallet 171 — hvilket tillegg avrundes til 9 øre pr. time.

Vikarer som arbeider mindre enn en uke og hvis lønn nå er kr. 9.30 pr. arbeidsdag (natt) gis fra 1. januar 1940 et tillegg svarende til stigningen i indekstallet fra siste regulering 171 — og til 15. desember 1939 — 183 — 12 poeng = 7 % dvs. 65 øre pr. arbeidsdag.

II.

Hvis Det Statistiske Sentralbyrås indekstall for leveomkostninger pr. 15. mars og 15. juni 1940 viser en stigning eller et fall på 5 poeng opp

eller ned fra siste regulering, skal alle lønninger forandres opp eller ned på følgende måte:

a. For stadig tjenstgjørende:

For hvert poeng indekstallet er forandret skal lønningene forhøyes eller nedsettes med 0.55 øre pr. poeng pr. arbeidet time.

b. For vikarer som arbeider mindre enn en uke:

For dette personale gjennomføres den prosentvise regulering således at lønningene og tilleggssatsene forandres med prosenttall som svarer til $\frac{3}{4}$ av den prosentvise forandring i indekstallet regnet fra siste regulering. Reguleringen gjennomføres i tilfelle fra 1. april og 1. juli.

III.

Såfremt indekstallet pr. 15. oktober 1940 viser en stigning eller et fall på 5 poeng eller mer i forhold til indekstallet ved siste regulering, kan Norges Statsbaner i tilfelle av fall og Norsk Arbeidsmandsforbund (og Oslo Vask- og Rengjøringskvinner Forening) i tilfelle av stigning kreve opptatt forhandlinger om en regulering av lønningene innen den ramme som endringen i indekstallet betinger.

Hvis partene ikke blir enige ved forhandling om reguleringens størrelse — opp eller ned — er hver av partene innen 14 dager etter forhandlingens avslutning berettiget til å si opp tariffavtalen med en måneds varsel.

IV.

Alle tillegg begrunnet i foranstående bestemmelser er å anse som dyrtidstillegg og medtas i lønnsoppgjør som særskilt samlet post. Reguleringen avrundes til nærmeste hele øre opp eller ned og således at halve ører avrundes opp.

Forhandlerne bemerket at de under forutsetning av at dette forslag ble tiltrådt av organisasjonens vedkommende vil rå til at statsmyndighetene godtok dette.

Etter å ha drøftet saken erklærte organisasjonens forhandlere at de overfor sine parter ville anbefale forslaget vedtatt.

Svar vilde bli avgitt innen onsdag 14. februar 1940 kl. 15.

Forhandlingene erklærtes hermed avsluttet.

Møtet hevet.

*N. H. Beichmann.
Gunnar Teige.
O. Rishovd.
Magnus Ofstad.
Peter Rolfstad.
Hans Dæhlie.*

*Chr. Henriksen.
Borghild Tharaldsen.
Ingrid Holmstrøm.
Elisabeth Grefsrud.
Esther Jørgensen.*

H. Z. Christiansen.

Utskriftens riktighet bekreftes:

H. Z. Christiansen.

Før øvrig er det også for disse grupper vedkommende foretatt regulering pr. 1. juni på grunnlag av Riksmeglingsmannens forslag.

For øvrig er det gjennomført dyrtidstillegg for samtlige rengjøringskvinner i de firmaer og bedrifter som forbundet har overenskomst med. Dette vil ytterligere fremgå av tabellen.

Jernbaneanleggene.

Oslo, den 3. juni 1940.

Til foreningene ved jernbaneanleggene.

Hermed sendes oppgave over gjennomsnittlig arbeidsfortjeneste pr. time for akkord, dagarbeid og håndverk ved jernbaneanleggene i kvartalet 1. januar—31. mars 1940.

	Gjennomsnittlig fortj. pr. time i kvart. 1. jan.—31. mars 1940.		
	Akkordarb.	Dagarb.	Håndv.
Kristiansand—Moibanen	2.06	1.52	1.83
Moi—Stavanger	1.741	1.498	1.627
Nordlandsbanen, Grong—Mo	1.728	1.443	1.663
Flåmsbanen	1.783	1.636	1.738
Vestfoldbanens ombygging	1.872	1.442	1.798
Dobbeltsporet Ljan—Ski	2.029	1.485	1.559
Rørosbanens ombygging	1.851	1.444	1.623
Hardangerbana	1.856	—	1.825
I gjennomsnitt	1.890	1.504	1.756

Oslo, den 19. november 1940.

Til foreningene ved jernbaneanleggene.

Hermed sendes oppgave over den gjennomsnittlige arbeidsfortjeneste pr. time for akkord, dagarbeid og håndverk ved jernbaneanleggene i kvartalet 1. april—30. juni 1940.

	Gjennomsnittlig fortj. pr. time i kvart. 1. april—30. juni 1940.		
	Akkordarb.	Dagarb.	Håndv.
Kristiansand—Moibanen	1.87	1.43	1.71
Moi—Stavanger	1.631	1.516	1.594
Nordlandsbanen, Grong—Mo	1.700	1.418	1.574
Flåmsbanen	1.674	1.581	1.634
Vestfoldbanens ombygging	1.676	1.364	1.684
Dobbeltsporet Ljan—Ski	1.983	1.433	1.831
Rørosbanens ombygging	1.809	1.454	1.605
Hardangerbana	1.628	—	1.600
I gjennomsnitt	1.795	1.430	1.672

Med solidarisk hilsen
Norsk Arbeidsmandsforbund.
Chr. Henriksen.

Oslo, den 27. februar 1941.

Til foreningene ved jernbaneanleggene.

Hermed sendes oppgave over gjennomsnittlig arbeidsfortjeneste pr. time for akkord, dagarbeid og håndverk i kvartalet 1. juli—30. september 1940.

	Gjennomsnittlig fortj. pr. time i kvart. 1. juli—30. septbr. 1940.		
	Akkordarb.	Dagarb.	Håndv.
Kristiansand—Moibanen	1.85	1.47	1.76
Moi—Stavanger	1.720	1.460	1.603
Nordlandsbanen, Grong—Mo	1.829	1.560	1.687
Flåmsbanen	1.758	1.616	1.729
Vestfoldbanens ombygging	1.771	1.273	1.643
Dobbeltsporet Ljan—Ski	1.965	—	1.546
Rørosbanens ombygging	1.705	1.462	1.640
Hardangerbana	1.833	—	1.817
I gjennomsnitt	1.809	1.557	1.702

Med solidarisk hilsen
Norsk Arbeidsmandsforbund
Chr. Henriksen.

Oslo, den 27. februar 1941.

Til foreningene ved jernbaneanleggene.

Hermed sendes oppgave over gjennomsnittlig arbeidsfortjeneste pr. time for akkord, dagarbeid og håndverk i kvartalet 1. oktober—31. desember 1940.

	Gjennomsnittlig fortj. pr. time i kvart. 1. okt.—31. desbr. 1940.		
	Akkordarb.	Dagarb.	Håndv.
Kristiansand—Moibanen	1.93	1.48	1.83
Moi—Stavanger	1.704	1.583	1.600
Nordlandsbanen, Grong—Mo	1.962	1.600	1.705
Flåmsbanen	1.775	1.621	1.739
Vestfoldbanens ombygging	1.907	1.502	1.782
Dobbeltsporet Ljan—Ski	1.907	—	1.686
Rørosbanens ombygging	1.732	1.466	1.596
Hardangerbana	1.978	—	1.950
I gjennomsnitt	1.920	1.592	1.740

Med solidarisk hilsen
Norsk Arbeidsmandsforbund
Chr. Henriksen.

Opplysningsvirksomheten.

De gode resultater av opplysningsvirksomheten i 1939, og uttalte ønsker fra medlemmer og foreninger om at forbundet måtte fortsette

denne gren av sin virksomhet foranlediget at forbundsstyret fattet vedtak om at opplysningsvirksomheten skulle fortsette i samme målestokk også i 1940, og stilte de nødvendige pengemidler til disposisjon for dette formål. Melding om dette ble sendt ut til samtlige samorganisasjoner og stedlige styrever, som straks tok opp arbeidet med organisering av kurser.

Imidlertid kom hendingene i april, som bragte forstyrrelse inn også i dette arbeide, slik at de planer som allerede var lagt ikke lenger kunne gjennomføres. Forbundsstyret var imidlertid klar over at opplysningsvirksomhet blant forbundets medlemmer i denne forvirringens tid, var mer nødvendig enn noen sinne, og fattet derfor vedtak om at planen måtte omlegges slik at representantskapets medlemmer etter møtet i juni skulle ta en turné hver i sitt distrikt for å gi medlemmene konkrete opplysninger om fagorganisasjonens stilling under de nye forhold som var oppstått.

De av representantskapets medlemmer som på noen måte hadde høve til det, kommunikasjonene tatt i betraktning, gjorde sitt beste, og sendte etter hvert utførlig beretning om sitt arbeide, og om hvordan situasjonen artet seg på de forskjellige steder. At denne omlegging av opplysningsvirksomheten var av den aller største betydning akkurat på det tidspunkt, er det ikke delte meninger om. Det bidrog i betydelig grad til å skape ro i avdelingene og arbeidsplassene, og tilliten til at organisasjonens stilling framleis var sterk nok til å vareta arbeidernes interesser. For forbundskontoret var det av stor betydning at man på denne måte var underretta om stillingen ute blant medlemmene i den tida, da sambandslinjene ofte var svært mangelfulle.

Ettersom utviklingen gikk fram utover høsten og førejulsvinteren, ble det etterhvert mer og mer klart at opplysningsvirksomheten måtte gjenopptas i samme form som var prøvet i 1939 med så gode resultater og om mulig forsterkes. De disposisjoner og vedtak som senere er fattet av forbundsstyret med sikte på denne gren av forbundets virksomhet, bekrefter at dette vil bli gjort.

Overenskomster

som har fått dyrtidstillegg etter Riksmeklingsmannens forslag av 4. januar 1940 for industriens arbeidere.

Gruveindustri.

Landsoverenskomsten for bergverksindustrien
Gloserhei gruver, arbeidere i gruva

Gloserhei gruver, sjåfører ved gruva
Folldal Verk A/S
Søftestad Gruber A/S
A/S Rausand gruber
Fykkesund kvartsbrudd
Framfjord Talcmill
Valberg Hyperite
Kongsberg Sølvverk, Mynten.

Anleggsvirksomhet.

Glommen og Lågens Brukseierforening
Statens jernbaneanlegg
A/S Saudefaldene
A/S Tyinfaldene
Kongsfjord kraftanlegg, Varangerhalvøya
Nore og Glomfjord kraftverker
Kåfjord kraftverk
Fornebu flygeplass
Langlivassdraget i Aker
Skarsfjord kraftanlegg, Ringvassøy i Troms
Kamsfoss kraftverk (Hamar, Vang og Furnes komm. kraftselskap)
Kamsfoss kraftverk (Trondhjems Cementstøberi & Entrepr.forr.)
Høyer-Ellefsens mudderapparater i Sula
Bærumsbanens forlengelse
Omsund—Rensviksund bru
Kristiansunds Elektrisitetsverks arbeid ved Ulvund
Ulvund kraftanlegg, A/S Betongbygg
Shells tankanlegg på Nesodden
Eeg-Henriksen & Diderich Lunds anleggsarbeid i Luster i Sogn
Jernbanekianlegget i Granvin i Hardanger
Ekebergbanens forlengelse
Kongsberg Våbenfabrikks kraftanlegg
Lysbotnanlegget, Troms fylkes kraftforsyning
Svultingen kraftanlegg, Lavik i Sogn.

Forskjellige virksomheter.

Franzefoss Bruk A/S, Sandvika
A/S Veidekke
Dalen Portland Cementfabrikk A/S
Tein Sandtak, A. Sogn, Hedrum
«Sagatun Kino», Tune

C. Houge Thiis, Sardinfabrikk, Stord
 Grorud pukkverk, Josef Pedersen
 A/S Sandkompaniet, Olaf Holm
 Entreprenørene Reidar og Oskar Olsen, Oslo og Aker
 Ulven stenkuseri
 Det Norske Travelskaps Landbane A/S, Bjerke
 Skedsmo kommune og Strømmen Bygningskommune
 Kunstindustrimuseet, Oslo, vaktmennene
 Skedsmo sandforretning
 Asker kommune
 Horten kommune, ekstraordinære arbeider
 Eidsvoll kommune
 Eidsvoll kommune, lastebileiere
 Tune kommune, ekstraordinære arbeider
 Linnerud pukkverk
 Grorud stenbrudd
 Løvenskiold—Vækerø vei og kloakkanlegg
 Stig pukkverk
 Jacob Andresen, veianlegg ved Grefsen, Aker
 United Sardine Factories, Bergen, vaktm.
 Nittedal Sandtak, H. Mangschou
 B. Rangårds vei, vann og kloakkanlegg i Aker
 Th. Syversens sandtak i Aker
 Birger Bjerkes vei og kloakkanlegg, Aker
 Grefsen stenbrudd, Aker
 Hovedarsenalets Magasin og Akershus Ingeniørdetachment

Renholdsoverenskomster.

Oslo:

Silkehuset, Rolf Halvorsen & Co.
 Arendalske Dampskibsselskaps båter
 Stavangerske Dampskibsselskaps båter
 Bergenske Dampskibsselskaps båter
 Oslo Turnforening
 Norsk Elektrisk & Brown Boveri
 Grünerløkkens Aktiebakeri
 Folketeateret
 Statens Kornforretning
 Oslo Øst og Vestbanestasjon
 Rikstrygdeverket
 Hercules Confectionsfabriker A/S

Norges Veterinærhøyskole
 Brødrene Dobloug
 Ingwald Nielsen
 Steen & Strøms Magasin
 Gunnerius Pettersens Magasin
 Stortingsbygningen
 Oslo Sparebanks Filialer
 Riksrevisjonen
 Oslo Jernbanetollsted
 Oslo Politi
 Regjeringsbygningen
 Statens Institutt for Folkehelse
 Universitetet
 Oslo Tinghus
 Justisdepartementet
 Oslo Sjøtollsted mannlige vaskere
 Oslo Sjøtollsted kvinnelige vaskere
 Patentstyret, Styret for det industrielle rettsvern
 Arbeidstilsynet
 Statens Vassdragsvesens kontorer
 Landbruksdepartementet
 Norges Tannlegehøyskole
 Statens Håndverks og Kunstindustriskole
 Riksarkitekten
 Det Statistiske Sentralbyrå
 Rich. Andvord
 Bakermester N. Johansen
 Standard Telefon & Kabelfabrikk
 Oslo Samvirkeleg
 Akershus Skattefogdkontor, nå overtatt av Statens Direktorat for
 Arbeidsformidling og Arbeidsløshetsstrygd
 Felleskjøpet A/S
 David Andersens gullsmedverksted
 Hovedstyret for Norges Statsbaner, rengj. av kontorene
 Akers mek. verksted
 Den kvindelige Industriskole
 Den norske Amerikalinje
 Tobakksbeskatningen
 Norges geologiske undersøkelser
 Fred. Olsen & Co.
 Molstad & Co.

Hieronimus Heyerdalsgt. 1, Murmester Simensen & Søn.
Arbeidernes faglige Landsorganisasjons kontorer

Bergen:

Nordenfjeldske dampskibsselskaps kontorer
Bergens Museum
Statens Fiskeridirektorat
A/S Murhjørnet
Browns Rengjørings- og Vinduspussingsbyrå
Wallendahl & Søn
Nygårds Handelsforening
Bergen Tinghus
A/S Samvirke
N. K. L.'s lager i Bergen
Norsk Kommuneforbunds Vestlandskontor
Mathiesen & Gjertsen
Anton Johannesens Handelskole
Wald. Jacobsen

Trondheim:

St. Olavs Apothek
Trondheim byfogdkontor
Norges Tekniske Høyskole
Trondheim Skattefogdkontor
Trondheim Tollbu
Kjøpmann Buchmann
Ilen Apothek
Statens Landbrukskjemiske Kontrollstasjon og Frøkontrollanstalt
Forsikringsgården A/S

Øvrige steder:

Askim Postkontor
Askim Elektrisitetsverk
Kjøpmann Killingmo, Askim
Østfold Byggekompani og Askim Bokhandel
Askim Bygningskommune
Askim Rikstelefonstasjon
Folkets Hus, Sarpsborg
Eidsvoll offentlige Landsgymnas
Eidsvollsbygningen
Statens Lærerineskole i Husstell, Stabekk
Statens Sløyd- og Tegnslærerskole, Notodden

Overenskomster

som har fått dyrtidstillegg etter Riksmeglingsmannens forslag av
5. januar 1940 for arbeiderne ved statens veiarbeidsdrift.

Florø kommune

Skjerstad kommune

Aust-Finnmark skogforvaltning, skogsdriften

Haus Kommune, Arna og Osterøy sogn

Stord kommune

Øvre Eiker kommune

Vega «

Brandbu «

Fluberg og Søndre Land kommuner

Nittedal kommune

Leirvik Dør- og Vindusfabrikk, Stord

Seljord kommune

Voss «

Etne «

Torpa «

Vardal «

Grue «

Modum « vedlikeholdsarbeid

Modum « alminnelig veiarbeid

Eidskog «

Fåberg «

Elverum «

Nes « (Romerike)

Sem «

Sauda «

Ytterøy «

Moastøa Sagbruk og Høvleri, Mosjøen

Statens Vassdragsvesens forbygningsarbeider

Brandbu kommune

Klinga «

Ringsaker kommune overført fra Norsk Kommuneforbund

Brandval kommune

Flesberg «

Aurskog «

Bruvik «

Sør-Audnedal «

Konsmo «

Vigmostad kommune	
Saltdal	«
Vinger	«
Åsnes	«
Hoff	«
Os	«

Følgende overenskomster

utløper først i 1941, men har fått dyrtidstillegg etter Riksmeglingsmannens forslag av 4. januar 1940 og 5. januar 1940.

Kykkelsrud kraftanlegg (Forslag av 4. januar)

Skjerkaanlegget « « «

Norges Kooperative Landsforening, Oslo, « « «

Haugesund komm. Elektrisitetsverk « « «

Søndre Høland kommune « « 5. januar)

A/S Gårdvakt og Norsk Vaktelskap, Oslo, 4,8 % etter overenskomstens indeksbestemmelse.

Herredskommunenes veiarbeidsdrift i Møre og Romsdal (Forslag av 5. januar)

Asfaltfirmaene tilsluttet N.A.F. (Forslag av 4. januar).

Bedrift	Antall arbeidere		Oppnådd lønn			Tidligere lønn		
	I alt	Derav organiserte	Pr. time	Pr. mnd	Forskudd i akkord	Pr. time	Pr. mnd.	Forskudd i akkord
Bergverkindustri.								
Ødegårdens Verk, Bamle	11	11	0.95	—	0.80	0.86	—	0.70
Anleggsvirksomhet.								
Kongsfjord kraftverk	35	35	1.45—1.55	—	1.30	1.43—1.54	—	1.09
Ekebergbanens forlengelse	30	30	1.67—1.72	—	1.40	—	—	—
Kongsberg Våbenfabr. kraftanl.	50	10	1.50—1.60	—	1.40	—	—	—
Lysbotnanlegget, Troms fylkes kraftforsyning	60	60	1.45—1.55	—	1.30	—	—	—
Svultingen kraftanlegg	50	34	1.45—1.55	—	1.35	—	—	—
Veiarbeidsdriften.								
Brandval kommune	3	3	—	*)	—	—	—	—
Flesberg kommune	12	12	1.00	—	—	0.90	—	—
Aurskog kommune	24	24	0.90—1.40	—	—	0.85	—	—
Eidanger kommune	17	17	1.30—1.57	—	—	1.20—1.45	—	—
Furnes kommune, veiv.	7	7	*)	—	—	—	—	—
Bruvik kommune	11	7	1.09—1.25	—	—	1.00—1.15	—	—
Sør-Audnedal kommune	20	6	1.05—1.12	—	—	0.75	—	—
Konsmo kommune	6	4	1.04	—	—	0.80	—	—
Vigmostad kommune	5	3	1.04	—	—	0.75—0.90	—	—
Nes kommune (Hedmark)	10	10	*)	—	—	—	—	—
Onsøy kommune	3	3	*)	—	—	—	—	—
Saltdal kommune	50	22	0.98	—	0.78	0.90	—	—
Vinger kommune	24	24	*)0.98	—	0.78	0.98	—	—
Hole kommune	20	20	0.95—1.32	208.00	—	0.80—1.20	170.00	—
Aasnes kommune	40	30	0.98	*)	0.78	0.98	—	—
Hoff kommune	25	15	0.98	*)	0.78	0.98	—	—
Brandval kommune	3	3	0.98	*)	0.78	0.98	—	—
Os kommune	17	13	0.98	—	0.78	—	—	—

Lønnsforbedringer pr år ca.	Varighet	Oppsøingsstid	Arb.tid pr. uke.		Tillegg for overtid, natt- og helligdagsarb		Ferie i dager		Ble overenskomst opprettet?	Var det overenskomst før?	Var det arbeidsstans?	Merknader
			Oppnådd	Tidligere	Oppnådd	Tidligere	Oppnådd	Tidligere				
170	31/3-41	1 md.	48	48	50-100	50-100	9	9	Ja	(*Ja	Nei	* Forbundet var ikke part i den tidligere overenskomst.
40	31/12-41	1 md.	48	48	25-50-100	25-50-100	12	12	Ja	Ja	Nei	
—	30/6-41	1 md.	48	—	25-50-100	—	12	—	Ja	Nei	Nei	Anlegget er nytt.
—	1/7-41	1 md.	48	—	25-50-100	—	12	—	Ja	Nei	Nei	—
—	1/10-41	1 md.	48	—	25-50-100	—	12	—	Ja	Nei	Nei	—
—	1/7-41	—	48	—	25-50-100	—	12	—	Ja	Nei	Nei	—
296	1/5-41	3 md.	48	48	—	—	12	15	Ja	Ja	Nei	* kr. 2 496.00 pr. år, tidl. kr. 2 200.—
175	14/4-41	1 md.	48	48	—	—	*)	12	Ja	Ja	Nei	* 5 % av fortjenesten.
100	30/6-41	3 md.	48	48	50-100	—	12	12	Ja	Ja	Nei	
175	1/7-41	1 md.	48	48	25-50-100	25-50-100	12	12	Ja	Ja	Nei	
140	1/7-41	3 md.	48	48	—	—	12	12	Ja	Ja	Nei	* kr. 2 300.00 pr. år, tidl. kr. 2 160.00.
180	inntilv.	—	48	48	25-50-100	25-50-100	*)	—	Ja	Ja	Nei	* 5 % av opptjent lønn, tidl. 4,5 %.
100—125	inntilv.	1 md.	48	48	50-100	—	12	0	Ja	Nei	Nei	
100	1/5-41	3 md.	48	—	50-100	—	12	0	Ja	Nei	Nei	
100	1/5-41	3 md.	48	48	—	—	12	0	Ja	Nei	Nei	
140	1/7-41	3 md.	48	48	50	—	12	12	Ja	Ja	Nei	* kr. 2 300.00 pr. år, før kr. 2 160.00.
260	1/7-41	3 md.	48	48	50-100	—	12	0	Ja	Nei	Nei	* kr. 2 300.00 pr. år, før kr. 2 040.00 + 4 alders- till. à kr. 150.00 etter 2, 4, 6 og 8 år.
100	30/4-41	2 md.	48	48	50-100	—	12	12	Ja	Nei	Nei	
veiv. 96	inntilv.	3 md.	48	48	50-100	—	12	12	Ja	Ja	Nei	* Veiv. 2 496.00 pr. år, tidl. kr. 2 400.00.
250	30/6-41	3 md.	48	48	50-100	—	12	0	Ja	Nei	Nei	
veiv. 752	inntilv.	3 md.	48	48	50-100	50-100	12	12	Ja	Nei	Nei	* Veiv. kr. 2 352.00 pr. år, tidl. kr. 1 600.00. Lønnsforbedringen stor p. g. a. utvidet tjenestetid.
veiv. 416	inntilv.	—	48	48	50-100	—	12	—	Ja	Nei	Nei	* Veiv. kr. 1 664.00 pr. år, tidl. kr. 1 248.00. Tjenestetiden utv. fra 6—8 mndr.
veiv. 296	inntilv.	—	48	48	50-100	50-100	12	12	Ja	Ja	Nei	* Veiv. kr. 2 496.00 pr. år, tidl. kr. 2 200.00.
—	30/6-40	2 md.	48	—	50-100	—	12	—	Ja	Nei	Nei	

Bedrift	Antall arbeidere		Oppnådd lønn			Tidligere lønn		
	I alt	Derav organiserte	Pr. time	Pr. mnd.	Forskudd i akkord	Pr. time	Pr. mnd.	Forskudd i akkord
Forskjellige virksomheter.								
Nittedal sandtak	4	4	1.60	—	—	1.50	—	—
B. Rangaards vei, vann og kloakkanlegg	12	12	1.67	—	—	*)	—	—
Norsk Jockeyklubb, Øvrevoild	4	4	1.76	—	—	—	—	—
Th. Syversens sandtak i Aker..	4	4	1.67	—	—	—	—	—
Birger Bjerkes vei og kloakk- anlegg, Aker	4	4	1.67	—	—	—	—	—
Grefsen stenbrudd i Aker	6	6	1.67	—	—	—	—	—
Fellesbanken A/S, Oslo, vaktm.	3	3	—	270	—	—	225	—
Renholdsoverenskomster.								
<i>Oslo:</i>								
Tobakksbeskatningen	1	1	—	200	—	—	—	—
Norges Geol. Undersøkelser ..	2	2	—	55	—	—	50	—
Firma Fred. Olsen & Co.	8	8	*)	—	—	—	—	—
<i>Bergen:</i>								
Molstad & Co.	8	3	—	96	—	—	Forskj.	—
Hieron. Heyerdalsgate 1, mur- mester Simensen & Søn	5	5	*)	—	—	—	—	—
Arb. fagl. Landsorganisasjon ..	2	2	—	150	—	—	—	—
<i>Bergen:</i>								
A/S Samvirke, Bergen	8	8	—	40—155	—	—	—	—
<i>N. K. L.s lager i Bergen</i>								
Norsk Kommuneforbunds Vest- landskontor	1	1	—	55	—	—	—	—
Mathisen & Gjertsen A/S	1	1	—	80	—	—	75	—
Anthon Johannesens Handels- skole	1	1	—	155	—	—	150	—
<i>Trondheim:</i>								
«Magasin du Nord»	1	1	—	60	—	—	37	—
<i>Forskjellige steder:</i>								
Orkanger Folkeskole, Orkanger	2	2	—	*)	—	—	—	—
Statens Sløyd- og Tegnelærer- skole, Notodden	2	2	—	155	—	—	110	—

Lønnsforbedringer pr. år. ca.	Varighet	Oppsingsstid	Arb.tid pr. uke.		Tillegg for overtid, natt- og helligdagsarb.		Ferie i dager		Ble overenskomst opprettet?	Var det overenskomst før?	Var det arbeidsstans?	Merknader
			Oppnådd	Tidligere	Oppnådd	Tidligere	Oppnådd	Tidligere				
192	²⁵ / ₂ -41	1 mnd.	48	48	25-50-100	25-50-100	12	12	Ja	Ja	Nei	
—	¹ / ₄ -41	1 mnd.	48	—	50-100	—	12	—	Ja	Nei	Nei	Nytt anlegg.
125	¹ / ₄ -41	1 mnd.	48	48	50-100	50-100	12	12	Ja	Ja	Nei	* Tidl. kr. 70.00 pr. uke.
—	¹⁰ / ₉ -41	1 mnd.	48	—	50-100	—	12	—	Ja	Nei	Nei	Nytt anlegg.
—	¹ / ₃ -41	1 mnd.	48	—	50-100	—	12	—	Ja	Nei	Nei	—
—	¹⁰ / ₁₁ -41	1 mnd.	48	—	50-100	—	12	—	Ja	Nei	Nei	—
540	inntilv.	—	54	54	—	—	12	12	Ja	Ja	Nei	+ kr. 240.00 pr. år i dyrtidstillegg.
—	¹ / ₇ -41	3 mnd.	12	12	—	—	21	—	Ja	Nei	Nei	Stillingen er ny.
60	inntilv.	—	—	—	—	—	14	14	Nei	Nei	Nei	Ordningen kom i stand pr. korrespondanse.
—	¹ / ₄ -41	2 mnd.	Forsk.	—	**100	—	12	12	Ja	Nei	Nei	* Årslønn kr. 1 080.00—1 680.00 etter arbeidsområdene. Ingen lønnsforbedring.
—	¹ / ₃ -41	—	21	15	*)	—	12	12	Ja	Nei	Nei	** 100 % for helligdagsarbeid.
—	¹ / ₆ -41	1 mnd.	30	42	—	—	12	12	Ja	Nei	Nei	* kr. 1.40 pr. time i overtidbetaling.
—	¹ / ₁ -41	1 mnd.	24	—	—	—	12	12	Ja	Nei	Nei	* Ukelønn kr. 34.00, tidl. kr. 50.00. Arbeidstida nedsatt.
60—120	inntilv.	—	Forsk.	—	*)	—	12	12	Ja	Ja	Nei	* Betaling pr. time for overtid kr. 1.35—1.50. Den tidl. overenskomst gjaldt for 3 avd., den nåværende for 11.
—	³¹ / ₃ -41	1 mnd.	12	24	25-50-100	—	21	14	Ja	Nei	Nei	Lønnen er uforandret, men arbeidstiden nedsatt med det halve.
—	¹ / ₄ -41	1 mnd.	6	—	—	—	14	—	Ja	Nei	Nei	Stillingen er ny.
60	¹ / ₆ -41	1 mnd.	18 ¹ / ₂	18 ¹ / ₂	—	—	12	12	Ja	Ja	Nei	
*)60	inntilv.	—	30	66	25	—	21	14	Ja	Nei	Nei	* Lønnsforbedring i kontanter kr. 60.00 pr. år, men arbeidstida er nedsatt med over det halve.
276	³¹ / ₁₀ -40	2 mnd.	—	—	—	—	12	12	Ja	Nei	Nei	
300	¹ / ₇ -41	2 mnd.	48	60	**	—	14	0	Ja	Nei	Nei	* Rengjøringskv. har kr. 95.00 pr. mnd. når de bor på skolen, når de bor utafor skolen kr. 110.00.
540	¹ / ₉ -40	1 mnd.	42	42	—	—	21	21	Ja	Nei	Nei	** kr. 2.00 pr. gang for ekstraarbeid.

Overenskomster som fraviker fra Riksmeglingsmannens forslag av ⁴/₁-1940 for industrien og forslag av ⁵/₁-1940 for Statens veiarbeidsdrift hva angår dyrtidstillegg.

Bedrift	Antall arbeidere		Oppnådd dyrtidstillegg	
	I alt	Derav org	Pr. time	Pr. mnd
Gruveindustri:				
Kongsberg Sølvverk	160	130	Kr. 0.05—0.08	—
Stryger & Julsrud Feltspatgruber	22	22	„ 0.07	—
Anleggsvirksomhet:				
Heimdalsmyran flygeplass	60	31	„ 0.11	—
Hyttfossen kraftanlegg	91	91	„ 0.11	—
Veiarbeidsdriften:				
Oppegård kommune	60	60	„ 0.10	—
Nesodden kommune	66	66	„ 0.07	—
Hurdal kommune	17	17	„ 0.08	Kr. 20.00
Hurdal kommune, lastebileiere	5	5	„ 20 %	—
Røyken kommune	34	34	„ 0.09	—
Frol kommune	4	4	„ 0.08	—
Egge kommune	2	2	„ 0.08	—
Frosta kommune	4	4	„ 0.10	—
Stjørdal kommune	5	5	„ —	„ 20.00
Verdal kommune	13	13	„ —	„ 12.00
Ski kommune	49	49	„ 0.07	—
Drammen komm., ekstraord. arb.	150	80	„ 0.08—0.10	—
Vestre Toten kommune	12	12	„ 0.10	—
Furnes kommune, veiv.	7	7	„ —	„ 16.00
Nes kommune	10	10	„ —	„ 16.00
Forskjellige virksomheter:				
Statens Fyr og Merkevesen ..	156	156	„ 0.05—0.10	—
Statens Havnevesen	ca. 600	600	„ 0.07.5	—
A/S Akersbanene, Skøyen pr. Oslo	16	16	„ 0.15	—
A/S Betonmast og A/S Impregnerbygg	varierende	—	„ 0.08	—
Hurdal kommune, linjemontører	3	2	„ 0.10	—
Levanger kom. E.verk, Frol ..	16	16	„ 0.06	—
Rengjøringsarbeid:				
Grünerløkka Folkets Hus, Oslo	1	1	„ 0.10	—
Hurdal kommune, rengj.kv. ved skolene	9	7	„ —	Kr. 2.00 pr uke
Eidsvoll kommune, rengj.kv. ved skolene	9	9	„ —	8 %

